

Länstyrelsen
Värmland

Årsredovisning 2021

Länsstyrelsen – en samlande kraft

Sverige är indelat i 21 län och varje län har en länsstyrelse och en landshövding. Länsstyrelsen är regeringens ombud i länet och ska både förverkliga den nationella politiken och samtidigt ta hänsyn till regionala förhållanden och förutsättningar. Länsstyrelsen är alltså en viktig länk mellan länets kommuner och dess invånare å ena sidan och regeringen, riksdagen och de centrala myndigheterna å den andra sidan.

Publ nr: 2022:05
ISSN 0284-6845
Diarienummer: 100-1513-2022

Foto: Länsstyrelsen Värmland, NWT

Uppe till vänster: Grillplats Tuggelite, Friluftslivets år 2021, Karlstads kommun. Foto: Anders Tedeholm

Uppe till höger: Klöverhumla, Ångåsen norr om Edebäck, Hagfors kommun. Foto: Dan Mangsbo

Nere till vänster: Covid-19, tillsyn av vaccinationsbevis, Löfbergs Arena, Karlstads kommun. Foto: NWT

Nere till höger: Demokratistugan under Demokrateckan i Värmland, Stora torget i Karlstad. Foto: Karin Hovdebo

Årsredovisningen är sammanställd av: Birgitta Nygaard Hedeås, Katja Berglund, Torben Ericson, Bengt Falemo, Ingrid Tilly och Catrin Hasewinkel

Länsstyrelsen Värmland
651 86 Karlstad
010-224 70 00
www.lansstyrelsen.se/varmland

Innehållsförteckning

Landshövdingen har ordet	4
Om årsredovisningen	5
Årsredovisningens kapitelindelning	5
Om resultatredovisningen	5
Om Länsstyrelsen	7
Om Länsstyrelsens uppgifter, uppdrag och mål	7
Strategisk styrning och planering	7
Organisation.....	10
Länsstyrelsegemensamma stödverksamheter	11
Länsstyrelsernas gemensamma IT-avdelning	11
Samordnad löneservice	11
Telefonistorganisation	11
Ekonomiadministration LstEA	12
Dataskydd och informationssäkerhet.....	12
Gemensamma kansliet	12
Förvaltnings- och utvecklingsportfölj.....	13
Resultatredovisning	14
Myndighetsövergripande redovisning	14
Redovisning av verksamhetsområden.....	27
Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	27
Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor.....	31
Regional tillväxt och infrastrukturplanering	37
Hållbar samhällsplanering och boende.....	45
Energi och klimat.....	51
Kulturmiljö	55
Samhällsskydd och beredskap	60
Naturvård och miljöskydd.....	66
Areella näringar	80
Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.....	87
Övrig redovisning	98
Året i siffror	102
Finansiell redovisning	116
Resultaträkning	116
Balansräkning	117
Anslagsredovisning	119
Tilläggsupplysningar och noter.....	120
Landshövdingens underskrift av årsredovisningen	136
Bilagor	137

Landshövdingen har ordet

Året som har gått har varit ett händelserikt år. Det har också varit ett år som starkt har präglats av den pandemi som fortfarande pågår. Stora delar av samhället, inte minst hälso- och sjukvården, har i likhet med 2020 kämpat hårt för att upprätthålla verksamheten. Länsstyrelsens pandemihantering har i stora delar handlat om samverkan och samordning och vi har under året sett flera exempel på hur starka vi är som län när vi arbetar tillsammans.

Samverkan är ett ledord för Länsstyrelsen. Det ligger i vårt uppdrag och det utgör grunden i vår verksamhetsstrategi. Genom att värna en nära relation till kommuner, Region Värmland, företag och organisationer arbetar vi mot vår vision – att skapa förutsättningar för människor, företag och organisationer att leva i och verka för ett hållbart Värmland. På så sätt har vi kunnat samordna samhällsintressena och gemensamt kraftsamla för den nödvändiga klimatomställningen, verka för att inte minst kommunerna har förutsättningar att ta sitt ansvar för den sociala hållbarheten och upparbeta ett robust och rättssäkert tillsyns- och kontrollarbete som sätter bemötande och service i fokus. Vår vision tar sin utgångspunkt i Agenda 2030 vilket innebär att vår verksamhet ska bidra till ett hållbart samhälle där de sociala, miljömässiga och ekonomiska dimensionerna samspelar.

Under pandemihanteringen har den svensk-norska gränsen synliggjorts. Värmland är en gränsregion vilket har påverkat värmlänningar i alla tider; såväl ekonomiskt, socialt som kulturellt. Men gränsen har inte uppfattats som ett hinder. Människor har haft sin vardag både i Norge och i Sverige. Arbetet i Norge, familjen i Sverige – eller vice versa. Pandemin har dock ändrat spelreglerna. Under de senaste två åren har både den svenska och den norska regeringen infört begränsningar i rörligheten över gränsen i syfte att bromsa smittan. Dessa begränsningar har slagit hårt mot människor som lever sitt liv på båda sidor nationsgränsen. Pandemin har påmint oss om att samarbetet över gränsen är otroligt viktigt och att samtalet med våra norska kollegor och vänner måste fortsätta – både till vardags och i kris. Vi är grannar och vi behöver varandra.

Under året som har gått har vi uppmärksammat att Sverige har varit en demokrati i 100 år. 1921 gick svenskarna till val och för första gången inkluderades även kvinnorna. Detta efter en lång kamp där främst kvinnor var drivande för att förändra rådande ordning. Det demokratiska styret är, trots att vi har kommit långt, inte en självklarhet. Vi behöver ständigt utveckla och stärka demokratin genom att öka delaktigheten, förankringen och motståndskraften. Vi kan aldrig vila när det kommer till de demokratiska fri- och rättigheterna som ska gälla för oss alla. Det här är ett pågående arbete inom Länsstyrelsen och något som vi kommer att fortsätta att värna, varje dag.

En stor del av Länsstyrelsens verksamhet handlar om att mötas. Vi möts i bildandet av nya naturreservat, i det enskilda solcellsärendet, i samverkan vid en kris och i uppmärksammandet av utveckling och innovationer. När pandemin förhoppningsvis klingar av under 2022 så hoppas vi förstås att vi kan mötas fysiskt igen. Men vi har också lärt oss mycket om digitaliseringens möjligheter, och när vi fortsätter att utveckla våra arbetssätt och mötesformer så har vi med oss viktiga lärdomar från pandemin.

Med syftet att skapa ytterligare förutsättningar för Länsstyrelsen att verka för att hållbart samhälle har vi under året inlett arbetet att anpassa Länsstyrelsens organisation, främst ledningsstrukturen. Detta arbete kommer att fortsätta under 2022 och vi har stora förhoppningar om att i och med den här förändringen kommer Länsstyrelsen stå ännu bättre rustad att möta framtidens behov.

Att sammanfatta Länsstyrelsens verksamhet 2021 i ett förord är omöjligt. Jag uppmuntrar därför till fortsatt läsning. Det är en spännande redovisning som visar Länsstyrelsens verksamhetsbredd och djupa kompetens.

Trevlig läsning!

Georg Andrén
Landshövding i Värmlands län

Om årsredovisningen

Syftet med detta avsnitt är att informera om årsredovisningens upplägg och disposition samt att beskriva de huvudsakliga begrepp, mät- och värderingsmetoder som Länsstyrelsen använder. Redovisningsprinciper avseende finansiella delar, tabeller och ärendestatistik redovisas under rubriken Tilläggsupplysningar och noter i avsnittet Finansiell redovisning.

Årsredovisningens kapitelindelning

Länsstyrelsens årsredovisning är uppbyggd för att motsvara kraven i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB). Den består av delarna:

- Landshövdingen har ordet
- Om årsredovisningen
- Om Länsstyrelsen
- Resultatredovisning
- Finansiell redovisning
- Landshövdingens underskrift av årsredovisningen
- Bilagor.

Avsnittet Om Länsstyrelsen beskriver Länsstyrelsens övergripande uppgift, hur Länsstyrelsen arbetar med den strategiska styrningen, verksamhets- och organisationsutveckling samt de länsstyrelsegemensamma stödverksamheterna. Resultatredovisningen innehåller bland annat en myndighetsövergripande redovisning och en redovisning per verksamhetsområde, som utgår från den länsstyrelsegemensamma verksamhets- och ärendestrukturen (VÄS). Den finansiella redovisningen innehåller resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, tilläggsupplysningar och noter.

Bilaga A–C beskriver vilka paragrafer i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, regleringsbrevsuppdrag och övriga uppdrag som ingår i resultatredovisningen samt var i årsredovisningen de redovisas. Bilaga D tydliggör vilka regleringsbrevsuppdrag som redovisas i särskild ordning.

Om resultatredovisningen

Redovisningen per verksamhetsområde inleds med en tabell med instruktionsuppgifter, regleringsbrevsuppdrag eller andra återrapporteringsgrunder som redovisas i avsnittet. Därefter följer en redogörelse för verksamhetsområdets uppgifter, uppdrag och mål samt en beskrivning av hur Länsstyrelsen genomför verksamheten. Resultatet redovisas genom beskrivningar av prestationer och effekter. Detta följs av en bedömning av resultatet, bland annat med stöd av indikatorer. Avsnittet innehåller även en tabell med verksamheten i siffror som visar årsarbetskrafter, viss ärendestatistik och uppgifter om kostnader, finansiering och transfereringar.

Förklaring av begrepp

Nedan förklaras och definieras några av de begrepp som används i resultatredovisningen.

Uppgifter: Uppgifter utgår i regel från förordningar, till största delen från det som står i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

Uppdrag: Uppdrag utgår till största delen från tidsatta uppdrag som regeringen angett i regleringsbrevet eller i något annat beslut.

Mål: Länsstyrelsens verksamhet styrs av att utförandet av uppgifter och uppdrag ska bidra till att nationella och mer övergripande mål får genomslag i länet och där Länsstyrelsens insatser som enskild myndighet i olika grad påverkar måluppfyllelsen. Dessa mål kan alltså vara olika verksamhetsnära, det vill säga de kan ha varierande koppling till de egna arbetsinsatserna.

Resultatindikatorer: I enlighet med Ekonomistyrningsverkets föreskrifter till 3 kap. 1 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) har Länsstyrelsen tagit fram resultatindikatorer som ska användas som stöd för bedömningar av måluppfyllelsen och resultaten inom respektive verksamhetsområde. Indikatorer är mått som används i bedömning av måluppfyllelse. En indikator mäter i regel en avgränsad del av ett mål. Under året har ett särskilt uppdrag genomförts som syftar till att ta fram länsstyrelsegemensamma indikatorer. I uppdraget att ta fram gemensamma indikatorer har fokus legat på prestationer/leveranser och sådana effekter i länet som till relativt hög grad beror på Länsstyrelsens eget arbete samt på att välja ut eller ta fram relativt få och relevanta indikatorer.

Det finns flera områden i resultatredovisningen som Länsstyrelsen inte redovisar indikatorer för. Skälen till det är bland annat

- svårigheter inom vissa områden att definiera relevanta indikatorer som påvisar eller indikerar en resultatutveckling utifrån uppdraget
- att tid och/eller kostnad för att ta fram underlaget till resultatindikatorn är för stor, eller
- att länsstyrelserna i vissa fall kan behöva samordna sig och komma överens om vilka indikatorer som bör följas över tid.

Resultatbedömningen: Resultatbedömningen är den samlade bedömningen av resultatet av myndighetens insatser inom verksamheten, i förhållande till verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål.

Grunder för bedömningar

För varje verksamhetsområde bedöms resultatet av genomförda insatser i förhållande till verksamhetsområdets uppgifter, uppdrag och mål. Bedömningarna motiveras med stöd av indikatorer och övriga resultatbeskrivningar. De bedömningsnivåer som Länsstyrelsen använder är:

- **Otillfredsställande:** Resultaten når inte upp till målen eller endast i begränsad omfattning når de uppsatta målen.
- **Utvecklingsbehov:** Resultaten når delvis upp till de uppsatta målen men inte i tillräcklig omfattning.
- **Gott:** Resultaten i all väsentlighet uppnår de uppsatta målen.
- **Utmärkt:** Resultaten i alla delar uppnår de uppsatta målen med god marginal.

Resultatbedömningen kan även innehålla en bedömning av **trend** och **riktning** i ett regionalt perspektiv.

Om Länsstyrelsen

I förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion (länsstyrelseinstruktionen) anges att i varje län finns en länsstyrelse som ansvarar för den statliga förvaltningen i länet, i den utsträckning inte någon annan myndighet har ansvaret för särskilda förvaltningsuppgifter.

Om Länsstyrelsens uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelseinstruktionen anger övergripande inom vilka områden länsstyrelserna har uppgifter och hur de ska styras och organiseras. Länsstyrelsernas uppdrag ges via lag av riksdagen och via förordning eller beslut av regeringen, främst i regleringsbrevet. Även EU:s direktiv och förordningar styr länsstyrelsernas verksamhet.

Länsstyrelsen arbetar för det hållbara samhället. Utifrån de tre dimensionerna social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet arbetar Länsstyrelsen för en hållbar utveckling i länet. Länsstyrelsen ansvarar för att beslut från riksdagen och regeringen får regionalt genomslag och samordnar den statliga verksamheten. Länsstyrelsen ska tillvarata såväl individens som samhällets intressen i utvecklingen av länet. Länsstyrelsen bedriver verksamhet inom flera olika samhällsområden och ska vara en kunskapsorganisation som har förmågan att arbeta tvärssektoriellt i många frågor.

Det saknas ett riksdagsbundet mål för länsstyrelserna. Övergripande ska dock länsstyrelserna verka för att nationella mål ska få genomslag i länen, samtidigt som hänsyn tas till regionala förhållanden och förutsättningar. Detta omfattar samtliga län, oavsett ansvars- och uppgiftsfördelning mellan staten, kommunerna och regionerna. I redovisningen av respektive verksamhetsområde knyter Länsstyrelsen an till relevanta nationella och regionala mål som uppgifterna och uppdragen ska bidra till att uppnå. Resultaten som Länsstyrelsen redovisar kan bestå av såväl prestationer som effekter på kort, medellång eller lång sikt.

Strategisk styrning och planering

Länsstyrelsens uppdrag (vadet)

- Länsstyrelseinstruktion
- Lag och förordning
- Regleringsbrev
- Särskilda uppdrag

Länsstyrelsens tolkning av uppdraget (huret)

- Vision
- Verksamhetsstrategi
- Verksamhetsplaner

Vision

Länsstyrelsen Värmland skapar förutsättningar för människor, företag och organisationer att leva och verka i och för ett hållbart Värmland.

Verksamhetsstrategi

Länsstyrelsen är en effektiv och rättssäker myndighet som arbetar med helhetssyn. Länsstyrelsens verksamhet bidrar direkt eller indirekt till målen i Agenda 2030. Myndigheten arbetar strategiskt för att bidra till att målen uppfylls inom ramen för uppdraget. I hela verksamheten och i alla uppdrag antar Länsstyrelsen ett rättighetsperspektiv. För att nå detta har myndigheten satt upp följande vägledande verksamhetsprinciper:

Länsstyrelsen samarbetar och främjar dialog – externt och internt

Varför: Samarbete och dialog breddar underlaget i ärenden, möten och processer och förbättrar slutresultatet. En tidig dialog fångar upp frågor och aspekter i ett tidigt skede, vilket skapar förutsättningar för delaktighet och fokusering. Många av Länsstyrelsens uppdrag är kopplade till samverkan varför det är viktigt att erbjuda mötesplatser för detta. En god intern dialog, där olika kompetenser tas tillvara, leder till en extern dialog där Länsstyrelsen aktivt och samordnat kommunicerar på ett sådant sätt som ökar förtroendet och förståelsen för myndighetens uppdrag och minskar risken för konflikter.

Genom att

- utveckla verksamhetsplaneringen
- skapa utrymme för samverkan internt och externt
- tala med varandra i stället för om varandra.

Principen är hälsofrämjande genom att gynna samarbete och teamarbete samt bidra till ett gott socialt klimat.

Länsstyrelsen utvecklar ständigt arbetssätten och organisering

Varför: Länsstyrelsen ska tillföra värde i varje uppgift för såväl vår uppdragsgivare som människor, företag, kommuner och andra organisationer. Länsstyrelsen måste därför ständigt utvärdera, ompröva och ställa om arbetssätten för att uppfylla omvärldens förändrade behov och samhällsförändringar. Utvecklade arbetssätt gör att avvägningarna för helhetssyn förbättras. Effektiva arbetssätt gör det lättare att prioritera och skapar en flexibilitet att hantera de många uppdrag organisationen har. Delaktighet och dialog är grunden för utvecklade arbetssätt.

Genom att

- ompröva arbetssätt
- välkomna nytänkande och förslag till förändrade arbetssätt, arbetsmetoder och arbetsfördelning
- pröva, utveckla i små steg och gärna i projektform
- stimulera utveckling genom att stödja initiativ och uppmuntra till att pröva nya idéer som kollega och chef.

Principen är hälsofrämjande genom delaktighet och inflytande över hur arbetet ska bedrivas och hur uppgifter ska lösas. Ökad effektivitet leder till minskad frustration och ökad tillfredsställelse i arbetet.

Länsstyrelsen utvecklar medarbetarskap och ledarskap med samverkan i fokus

Varför: Alla på Länsstyrelsen är medarbetare. Engagerade, ansvarstagande och stolta medarbetare bidrar till att göra Länsstyrelsens verksamhet framgångsrik. Det förutsätter medarbetare med möjlighet att utveckla sig och sin kompetens och som känner att de bidrar till Länsstyrelsens mål och verksamhet. Ytterligare en förutsättning är en tydlig dialog där uppgifter, mål och verksamhetsprinciper är utgångspunkten. Då skapas även förutsättningar för tydlighet, ansvar och prioritering samt respekt för varandra.

Genom att

- tydliggöra förväntningarna på medarbetare
- ha kontinuerlig dialog i vardagen kompletterat med återkommande strukturerade medarbetarsamtal och tydliga lönesamtal
- tydligare inkludera arbetsmiljöområdet som en del i ledarutvecklingen
- arbeta tydligare med strategi, mål och lärande i verksamhetsplaneringen.

Principen är hälsofrämjande genom att tydliga mål och utvecklingsmöjligheter ger utrymme för ansvarstagande, engagemang, initiativ och samarbete. Ledare som är coachande och som visar tillit skapar förutsättningar för detta.

Länsstyrelsen arbetar offensivt för Värmlands bästa

Varför: Länsstyrelsens uppdrag och vision är att arbeta för ett hållbart Värmland. Detta kräver drivkraft, proaktivitet och omvärldsbevakning. En aktiv dialog med regering och regeringskansli, berörda myndigheter och intressenter bidrar till att skapa medvetenhet kring de förutsättningar, möjligheter och utmaningar som finns i länet. Genom att ta initiativ och samordna utifrån en helhetssyn åstadkommer Länsstyrelsen resultat.

Genom att

- delta aktivt i nätverk – regionalt, nationellt och internationellt – för att ha en god bild av omvärlden, men också för att påverka omvärlden
- aktivt och strukturerat lära av både framgångar och misslyckanden
- fånga upp och aktivt tydliggöra nya uppdrag i tidiga skeden.

Principen är hälsofrämjande genom att medarbetarens bidrag till samhällsnyttan tydliggörs, vilket skapar engagemang och ökad arbetstillfredsställelse.

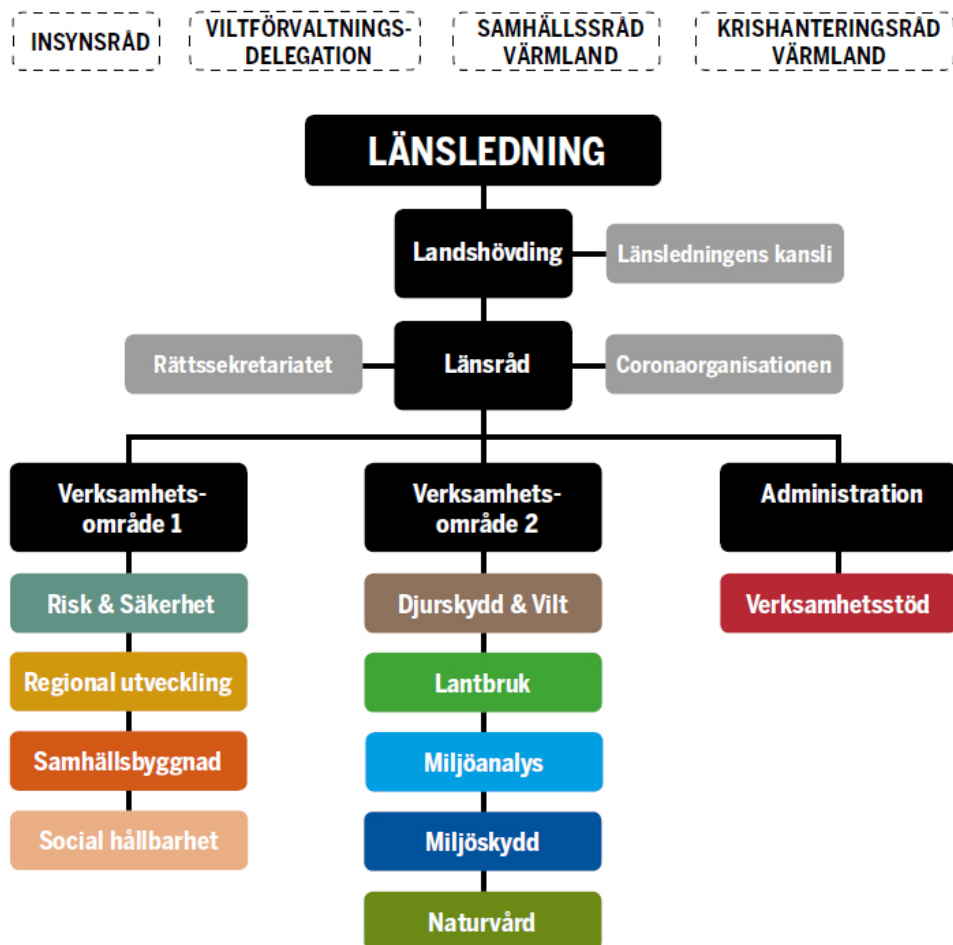
Organisation

Länsstyrelsen bedriver verksamheten utifrån visionen ”Länsstyrelsen Värmland skapar förutsättningar för människor, företag och organisationer att leva och verka i och för ett hållbart Värmland”. Förutom hållbarhetsperspektiven belyser verksamhetsstrategin att Länsstyrelsen är en effektiv och rättssäker myndighet som arbetar med helhetssyn.

Länsstyrelsen ansvarar för att beslut från riksdagen och regeringen genomförs i länet och samordnar den statliga verksamheten. När det gäller länets utveckling ska Länsstyrelsen tillvarata och arbeta för både enskilda människors och samhällets intressen. Uppdragen spänner över flera samhällsområden, vilket också framgår i resultatredovisningen. Regeringen beslutar huvudsakligen om Länsstyrelsens uppgifter och uppdrag i länsstyrelseinstruktionen och i myndighetens regleringsbrev.

Utifrån det breda och komplexa uppdraget ställs krav på att Länsstyrelsen ska fungera som en kunskapsorganisation som har förmågan att arbeta tvärsektorielt med många olika sakfrågor.

Organisationsschema

Organisationsschema som gällde 1 januari 2021.

Coronastab

Den under 2020 tillfälligt inrättade krisstaben för hantering av covid-19-pandemin har fortsatt sitt arbete under 2021. Staben har genom samverkan och samordning arbetat för att minska pandemins negativa effekter i länet. Mot bakgrund av det geografiska områdesansvaret har staben sammanställt regionala lägesbilder som bygger på kommunernas, regionens och andra aktörers rapporter avseende pandemiläget inom respektive ansvarsområde. Genom både lägesbilder och samverkanskonferenser inkommer uppgifter till staben, såsom risk för smittspridning kopplat till fjällturism/sommarturism, konsekvenser vid den norska gränsen, risk för smittspridning vid högtider och kartläggning av större händelser i länet. Länsstyrelsen tar även emot ett stort antal frågor från aktörer och privatpersoner angående regelverk och konsekvenser i samhället kopplat till pandemin. Ytterligare en stor arbetsuppgift är att bedriva tillsyn i enlighet med den tillfälliga covid-19-lagen.

Länsstyrelsen Värmlands tillfälliga coronastab har under 2021 letts av en stabschef och bestått av 6–10 medarbetare. Två av medarbetarna är externt rekryterade medan övriga är utlånade från annan verksamhet inom Länsstyrelsen.

Åtgärder i organisationen för ett hållbart ledarskap

I syfte att fortsätta åstadkomma förbättringar i förutsättningarna för ett hållbart ledarskap genomfördes under 2021 en utredning om ny organisation av kärnverksamheten. Utredningen fokuserade på mellanchefsledet och genomfördes i samverkan med lokala parter och berörda chefer. Efter avslutad utredning beslutade länsrådet att den befintliga organisationen med två verksamhetsområden i kärnverksamheten i stället ska utgöras av tre avdelningar: Avdelningen för landsbygd, Avdelningen för samhälle samt Avdelningen för natur och miljö, där respektive avdelning ska ledas av en avdelningschef. Under andra halvan av 2021 gjordes en risk- och konsekvensanalys samt förberedelser för den nya organisationen som träder i kraft 1 januari 2022.

Länsstyrelsegemensamma stödverksamheter

Ett antal av Länsstyrelsens stödverksamheter har inordnats i nationella funktioner med hemvist vid en länsstyrelse. Dessa är:

Länsstyrelsernas gemensamma IT-avdelning

Funktionen har till uppgift att försörja samtliga länsstyrelser med IT. Former och inriktning samt ansvarsfördelning inom ramen för samverkan regleras via den gemensamma överenskommelsen. Vårdlän för IT-avdelningen är Länsstyrelsen Västra Götaland.

Samordnad löneservice

Funktionens uppdrag är att hantera löner för 22 myndigheter, 21 länsstyrelser samt Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor, MUCF. Tillfälligt hanterar Löneservice även lönerna för Brottförebyggande rådet, Brå. Den övergripande inriktningen för Löneservice är att bedriva verksamheten med balans mellan kostnadseffektivitet, kvalitet och god service. Vårdlän för funktionen Löneservice är Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Telefonistorganisation

Funktionens uppdrag är att hantera samtal för 20 länsstyrelser och vidarebefordra samtalen till rätt person i rätt län. Den övergripande inriktningen för Telefonistorganisationen är att bedriva verksamheten med balans mellan kostnadseffektivitet, kvalitet och god service. Vårdlän för Telefonistorganisationen är Länsstyrelsen i Kronobergs län.

Ekonomiadministration LstEA

LstEA har i uppdrag att effektivisera och samordna ekonomiadministration och redovisningsmodell så att länsstyrelsernas ekonomiska information är enhetlig, jämförbar och rättvisande. LstEA äger länsstyrelsernas redovisningsmodell. Värmland för LstEA är Länsstyrelsen i Örebro län.

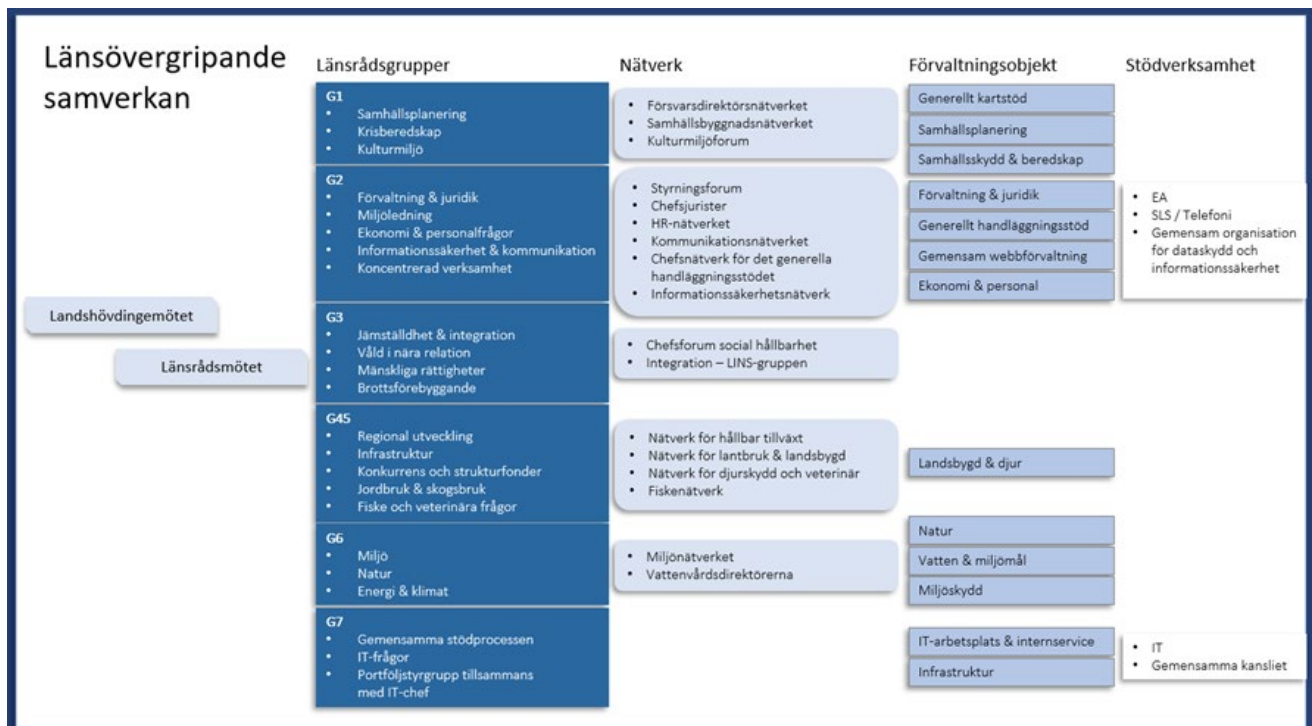
Dataskydd och informationssäkerhet

Funktionens uppdrag är att främja en god dataskyddskultur och informationssäkerhet, både i det nationella perspektivet och inom varje länsstyrelse. Genom gemensam IT, gemensamma system och identiska uppdrag behöver de 21 länsstyrelserna hantera och lösa dessa frågor på samma sätt. I funktionen ingår befattningen dataskyddsombud, som är obligatorisk enligt förordningen. Värmland för funktionen för Dataskydd och informationssäkerhet är Länsstyrelsen Stockholm.

Länsstyrelserna har under de senaste åren arbetat intensivt, såväl internt på de egna myndigheterna som genom gemensamma insatser, för att snabbt öka förmågan inom civilt försvar, signalskydd, och säkerhetsskydd. Inom ramen för totalförsvarsplaneringen har kravet på länsstyrelsernas förmåga att skydda säkerhetskänslig verksamhet ökat högst väsentligt. Länsstyrelserna har med anledning av detta skapat en stabil organisation och ett system för säkerhets- och signalskydd och en utvecklingsplan som sträcker sig från 2021–2025. Under 2021 har länsstyrelserna dock inte kunnat prioritera väsentliga utvecklingsaktiviteter av informationssystem för att skapa förmåga att hantera och skydda säkerhetsskyddsklassificerad information.

Gemensamma kansliet

Gemensamma kansliet ska i sitt övergripande uppdrag skapa förutsättningar för gemensam utveckling och förvaltning och inom området stärka och effektivisera samarbetet. Detta genom att på länsrådets uppdrag arbeta med länsstyrelsegemensamma strukturer och styrning av utveckling och förvaltning. Värmland för det gemensamma kansliet är Länsstyrelsen i Västmanlands län.

Länsövergripande samverkan.

För att kunna hantera länsstyrelsernas bredd av verksamhetsområden har länsråden delat in sig i 6 länsrådsgrupper och i respektive länsrådsgrupp deltar 5–7 länsråd. Varje länsrådsgrupp har ett antal nätverk knutna till sig, vilka arbetar operativt på uppdrag från länsrådsgruppen. Alla nätverk har representation från samtliga 21 länsstyrelser.

Förvaltnings- och utvecklingsportfölj

För att åstadkomma en effektiv samverkan har länsstyrelserna sedan 2015 en etablerad portföljstyrning av sin utveckling och förvaltning. På en aggregerad nivå styrs den gemensamma utvecklings- respektive förvaltningsportföljen genom att planering, uppföljning och beredning med mera sker hos Gemensamma kansliet, som också utgör en portföljhanteringsfunktion. Beslut fattas därefter av länsrådsgrupp 7, som tillsammans med IT-chef utgör portföljstyrgrupp.

Förvaltningsportföljen har en förvaltningsmodell och 13 etablerade förvaltningsobjekt. Varje objekt styrs, inom ramen för sitt mandat, av en objektstyrgrupp med objektägare från såväl verksamheten som IT-avdelningen. Objekten är knutna till den länsrådsgrupp som ansvarar för verksamhetsområdet och har även koppling till ett eller flera av länsrådsgruppens nätverk.

Utvecklingsportföljens utvecklingsinsatser kopplas till en gemensam digital strategi och en gemensam målkarta som bland annat omfattar nedanstående strategiska mål:

- Kontakten med länsstyrelserna är enkel och effektiv.
- Länsstyrelserna främjar samarbete och innovation.
- Länsstyrelsernas gemensamma förvaltning och utveckling är effektiv.
- Förtroendet för länsstyrelserna är stort.

Därutöver har länsstyrelserna alltid ett antal initiativ som måste genomföras utifrån beroenden till sektorsmyndigheters uppdrag. För 2021 är det exempelvis Samtjänst vattenbruk tillsammans med Tillväxtverket och uppdrag samordnade av DIGG (Myndigheten för digital förvaltning) såsom Single Digital Gateway. I övrigt anpassas innehållet i de båda portföljerna utifrån verksamheternas behov.

Resultatredovisning

Länsstyrelsens resultatredovisning är indelad i fyra avsnitt: myndighetsövergripande redovisning, redovisning per verksamhetsområde, övrig redovisning och året i siffror.

Myndighetsövergripande redovisning

I det här avsnittet redovisas resultat av verksamhet som berör flera verksamhetsområden eller som inte kan placeras i ett enskilt verksamhetsområde.

Verksamhetsöversikt

Nyckeltal: Verksamhetsöversikt	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	214,6	207,8	198,9
Antal årsarbetskrafter kvinnor	130,9	124,8	121,7
Antal årsarbetskrafter män	83,2	83	77,2
Antal ärenden, inkomna och upprättade	20 534	20 484	21 316
Antal beslutade ärenden	20 179	20 328	22 200
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2 000	1 846	1 556
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	255 123	217 213	202 866
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	63 902	60 934	53 463

Kommentar till tabellen Nyckeltal Verksamhetsöversikt

De stora och mest betydande förändringarna mellan åren är att antalet medarbetare ökat. Antalet ärenden har legat på samma nivå 2021 som 2020 trots ihållande pandemi. Likaså antalet beslutade ärenden. Ökningen av antalet ärenden äldre än två år beror på att ärenden inom område 60 inte har kunnat beslutas på grund av avsaknad av datastöd. Dessa ärenden bedöms i allt väsentligt inte leda till någon utbetalning av stöd. På verksamhetskostnaderna ses en ökning som är proportionell mot ökade årsarbetskrafter. Lämnade bidrag har ökat något, vilket till största delen förklaras av lämnade bidrag inom integrationsområdet.

Geografiska informationssystem (GIS)

Geografiska informationssystem (GIS) har blivit en naturlig del av ett flertal verksamhetsområden inom Länsstyrelsen. På Länsstyrelsen, som är en geografiskt områdesansvarig myndighet, används geodata exempelvis vid beslut om översikts- och detaljplaner, inventeringar, framtagande av kunskapsunderlag och tillsynsärenden. Myndighetens GIS-funktion fyller därmed en viktig roll för att stödja övriga verksamhetsområden. Stödet består dels av att utföra olika analyser på uppdrag av de olika sakverksamheterna, dels av att utveckla GIS-arbetet inom myndigheten. Funktionen deltar i det nationella arbetet inom förvaltningsobjektet Generellt kartstöd.

Kompetensutveckling av användare är central inom området. Programvaror och tillämpning utvecklas samtidigt som GIS-verktygen är centrala för fortsatt digitalisering kopplad till geodata. Under året har en systematisk kompetenssatsning gällande programvaran ArcGIS pro genomförts. Flera enheter har utsett så kallade superusers och ett beställningsformulär för GIS-stödet har införts.

Länsstyrelsen har via medarbetare representerat länsstyrelserna i två av Geodatarådets arbetsgrupper – Geodata för klimatanpassning respektive Kompetensförsörjning inom geodataområdet. Länsstyrelsen Värmland representerar sedan tidigare länsstyrelserna i Lantmäteriets Geodataråd och har under 2021 haft ansvarigt kontaktlänsråd för geodatafrågorna.

Miljöledning

Länsstyrelsens miljöledningsarbete sker i enlighet med förordningen (2009:907) om miljöledning i statliga myndigheter. Miljöledningsarbetet har rapporterats till Naturvårdsverket. Årets miljöledningsarbete har fokuserat på att minska verksamhetens direkta och indirekta påverkan på den yttre miljön genom att integrera miljöhänsyn i den ordinarie verksamheten. Fokus har varit på att få ett samordnat fordonsansvar, en upphandlingsresurs med nära koppling till miljöledning och att minska fossilberoendet i fordonen.

Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030

Mot bakgrund av regleringsbrevsuppdrag 1E1 återrapporteras här Länsstyrelsens verksamhet med utgångspunkt i uppgifterna enligt 2 § länsstyrelseinstruktionen.

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
2 § p1 Verka för att nationella mål får genomslag	Länsstyrelseinstruktion
2 § p2 Arbeta sektorsövergripande och samordna olika samhällsintressen och statliga insatser	Länsstyrelseinstruktion
2 § p3 Följa tillståndet i länet	Länsstyrelseinstruktion
2 § p4 Främja samverkan	Länsstyrelseinstruktion
2 § p5 Ansvara för angivna tillsynsuppgifter	Länsstyrelseinstruktion
1A1 Agenda 2030	Regleringsbrev
1E1 Struktur för återrapportering enligt 2 § förordningen med länsstyrelseinstruktion	Regleringsbrev

Nationella mål

Utifrån länsstyrelseinstruktionen ska Länsstyrelsen verka för att nationella mål får genomslag i länet, samtidigt som hänsyn ska tas till regionala förhållanden och förutsättningar.

En utgångspunkt för detta är en proaktiv intern och extern samverkan. Ett bra exempel är det regionala arbetet avseende elektrifieringslöftet där Länsstyrelsen genom samverkan med Region Värmland samlat aktörer i ett regionalt elektrifieringslöfte som redovisats till den nationella Elektrifieringskommissionen. Detta beskrivs i avsnitt 8c och 15. Genom god dialog med såväl departement och nationella myndigheter som regionala och lokala aktörer blev resultatet en bred uppslutning i länet. Andra insatser för att främja nationella mål är det regionala energi- och klimatarbetet genom bland annat Klimatklivet och dess samverkan med regionala och lokala aktörer. Avseende arbetet med miljömål kan det långsiktiga arbetet med miljööverenskommelser med Region Värmland och länets kommuner anses vara framgångsrikt för att få genomslag för miljömålsarbetet.

Inom kulturmiljöområdet sker sedan flera år en systematisk samverkan mellan Länsstyrelsen, Region Värmland och Värmlands museum, där ett av syftena är att få genomslag för de nationella kulturmiljömålen. Det har bland annat resulterat i ett intressant samarbete med namnet Finnskogen – världen till världsarv. Det har bland annat som syfte att utveckla samarbetet med Norge i frågor om såväl kulturmiljö som regional utveckling.

Sedan flera år sker samverkan mellan arbetet med djurskydd och arbetet med att uppmärksamma barnperspektivet. Där djur far illa riskerar även barn att fara illa. Därför sker samverkan mellan Länsstyrelsen och de sociala myndigheterna. I bostadsfrågorna har det sociala hållbarhetsperspektivet förstärkts de senaste åren. Utsatta grupperns situation på bostadsmarknaden uppmärksammas bland annat i Länsstyrelsens regionala bostadsmarknadsanalys.

Utifrån erfarenheterna kan det sammantaget konstateras att förutsättningarna för att få genomslag för nationella mål ökar om följande villkor uppfylls:

- Det nationella målet är tydligt.
- Uppdraget till Länsstyrelsen är preciserat och långsiktigt.
- Uppdraget kopplas till avsatta medel för uppdraget.

Samordna samhällsintressen och främja samverkan

En av punkterna i Länsstyrelsens verksamhetsstrategi lyder: ”Länsstyrelsen samarbetar och främjar dialog – externt och internt.” För att utveckla samverkan med Region Värmland gjorde Länsstyrelsen och Region Värmland en överenskommelse om samverkan i januari 2020. Portalmeningarna lyder: ”Vi vill behålla och vidareutveckla ett gott samarbete. Länsstyrelsen och Region Värmland har båda uppdrag att verka för en hållbar utveckling i Värmland med utgångspunkt från Agenda 2030.” Utifrån detta har samarbetet under 2021 utvecklats ytterligare. Det gäller särskilt Region Värmlands arbete med den regionala utvecklingsstrategin – Värmlandsstrategin. Länsstyrelsen har genomfört flera aktiviteter för att implementera strategin som ett strategiskt dokument även i Länsstyrelsens verksamhet.

I januari gjordes en motsvarande överenskommelse med länets kommuner. Syftet med överenskommelsen är att ”bevara och vidareutveckla ett gott samarbete mellan Länsstyrelsen och kommunerna i Värmland. Det gör vi genom att skapa förutsättningar för kontinuerlig dialog och förutsägbarhet mellan parterna, både när det gäller processer och när det gäller särskilda frågor. Överenskommelsen avser samverkan på kommundirektörsnivå tillsammans med länsråd.”

Syftet med bägge dessa överenskommelser är att vidareutveckla samverkan utifrån de olika roller och uppdrag som respektive organisationer har.

Länsstyrelsen ansvarar för att genomföra myndighetsträffar i länet. Dessa är viktiga, inte minst för olika typer av erfarenhetsutbyte, vilket inte minst under pandemin visat sig vara värdefullt. Länet som säkerhetscentrum, med flera myndigheter inom detta område, har ytterligare stärkts genom etableringen av artilleriverksamhet i Kristinehamn och Myndigheten för Psykologiskt försvar i Karlstad.

Länsstyrelsen driver och deltar i ett antal nätverk och samverkansforum i Värmland. Under 2021 har en kartläggning av dessa genomförts i syfte att ytterligare utveckla och effektivisera samverkan mellan olika aktörer.

Det uppdrag som under år 2021 krävt mest gällande samverkan i länet har varit arbetet gällande covid-19. Länet har under året ytterligare utvecklat såväl sin krishanterings- som samverkansförmåga.

I samband med större etableringar och investeringar i länet arbetar Länsstyrelsen strategiskt för att få till stånd tidiga dialoger mellan berörda aktörer i form av företag, kommun och Länsstyrelsen. Detta görs för att tydliggöra vilka processer som är kopplade till Länsstyrelsens roll och uppdrag. Det är ett arbete som aktivt pågått under 2021.

En viktig bas i samverkan är möjligheten att skapa arenor för länets aktörer att mötas för dialog och samhandling. Under pandemins restriktioner har möjligheterna till att mötas begränsats till digitala kanaler. Det finns dock ett mervärde med att nyttja digitala kanaler i vissa fall – det är bland annat en ypperlig möjlighet att nå ut med ett budskap till många fler än om fysiska samlingar hade valts. Även samarbete kan bedrivas över digitala kanaler. Av informations- och IT-säkerhetsskäl är länsstyrelserna, liksom övrig offentlig förvaltning, starkt begränsade i möjliga mötesverktyg då molntjänster inte accepteras. Skype för företag fungerar väl för internt bruk, men det har dels sina samverkansbegränsningar i funktionalitet, dels i att flertalet aktörer i samhället enbart kan delta via webblösning med ytterligare begränsning i funktionalitet som följd. Samverkan har blivit lidande av dessa begränsningar och det har varit svårt att hitta effektiva lösningar. Länsstyrelsen ser därför fram emot att länsstyrelsernas deltagande i eSAMs projekt Digital

samarbetsplattform för offentlig sektor snart ska leda till fler moderna mötesverktyg som fler aktörer kan nyttja och som lever upp till myndigheternas säkerhetskrav.

Främja länets utveckling och följa tillståndet i länet

I Länsstyrelsens verksamhetsstrategi betonas att ”Länsstyrelsen arbetar offensivt för Värmlands bästa.” Två viktiga forum för detta är dialogen i insynsrådet och med Värmlandsbanken (länets riksdagsledamöter). Ett flertal av myndighetens enheter driver och deltar i olika nätverk inom länet. Länsstyrelsen har under året drivit ett antal olika strategiska och långsiktiga processer för att åstadkomma en hållbar utveckling i länet.

Energi- och klimatområdet är ett tydligt exempel på detta. Länsstyrelsen har exempelvis höjt de värmländska kommunernas kompetens inom vindbruksplanering genom projektet Planera i medvind – Vindbruksplanering för lokal förankring. Målet med projektet är att underlätta tidig hantering av intresse- och målkonflikter, och därmed stärka den lokala förankringen av vindkraftsutbyggnaden. Därutöver finns Värmlands miljö- och klimatråd, där landshövdingen är ordförande, med ledamöter från regionen, kommuner, näringsliv och idéburen sektor. Rådets syfte är dels att vara rådgivande, dels att bidra till kraftsamling och ökad samverkan kring strategiskt viktiga frågor i det regionala miljö- och klimatarbetet. Ytterligare information om detta återfinns i avsnitt 15 Energi och klimat.

Länsstyrelsen har regelbundna avstämningsmöten om miljö-, energi- och klimatarbetet med ansvariga tjänstepersoner vid Region Värmland samt med länets kommuner genom ett miljö- och klimatstrategiskt nätverk. Länsstyrelsen stödjer och samordnar även aktörers åtgärdsarbete kopplat till det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen, inklusive energi och klimat. För att strukturera arbetet har Länsstyrelsen tecknat miljööverenskommelser med de aktörer som så önskar.

Under 2021 genomförde Länsstyrelsen en demokratisatsning utifrån en deklaration för en stark demokrati som länets 16 kommuner, Region Värmland och Länsstyrelsen Värmland tidigare tecknat på initiativ av Kommittén Demokratin 100 år. Fokus i satsningen låg på att öka känslan av delaktighet i samhället och en demokrativecka genomfördes under september månad där länets samtliga kommuner, Region Värmland och Länsstyrelsen genomförde ett antal seminarium och höll en mängd dialogsamtal i ett brett urval av frågor.

Andra dialoger på temat samverkan som genomförts under året är bland andra framtagandet av en regional skogsstrategi och den dialogprocess som pågått i Länsstyrelsens Viltförvaltningsdelegation. Syftet med dialogprocessen var att etablera ett förbättrat samtalsklimat och arbetsformer för att bättre dra nytta av de olika intressenas perspektiv i viltförvaltningen. Myndighetens arbete med bildande av naturreservat bygger på en dialogmodell som är etablerad sedan flera år tillbaka. Dialogmodellen har kunnat tillämpas framgångsrikt i de allra flesta fall.

Ytterligare ett framtidsinitiativ är Finnskogen som världsarv. Det är ett samarbete med koppling till kulturarv, pedagogik, kunskapsuppbyggnad och regional utveckling. I detta arbete samverkar Länsstyrelsen med bland andra Värmlands museum, Karlstads universitet, flera kommuner, Värmlands hembygdsförbund och privata intressenter.

Samarbetet med Norge är av avgörande betydelse för Värmland. Grensetjänsten Norge-Sverige är ett gränsöverskridande samarbete för att underlätta ekonomisk aktivitet och tillväxt i Norge och Sverige. Grensetjänsten är en del av det nordiska samarbetet och finansieras av flera centrala myndigheter och organisationer i både Sverige och Norge, Nordiska Ministerrådet och de norska och svenska regeringarna. Några av de parter som är aktiva i Grensetjänsten är Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, NAV, Länsstyrelsen Värmland, Skatteverket, Skatteetaten, Tullverket, Tollvesenet samt arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer. I samband med pandemin har Grensetjänsten varit avgörande för att hantera frågor kring bland annat arbetspendling utifrån de olika restriktioner som funnits.

Vidare finns i gränsfrågorna ett utvecklat samarbete mellan Länsstyrelsen Värmland, Länsstyrelsen Dalarnas län, Statsförvalteren i Innlandet, Innlandet Fylkeskommune, Region Dalarna och Region Värmland.

Ytterligare information om samarbetet med Norge återfinns i avsnitt 13 Regional tillväxt och infrastrukturplanering.

Tillsyn

Tillsyn och kontroll sker utifrån ett flertal lagstiftningar och förekommer därför inom flera av länsstyrelsens sakområden. Praktiskt innebär det att tillsyn och kontroll utförs inom flera av Länsstyrelsens enheter.

Omfattande kontrollverksamhet sker inom område 28 såsom Kontroll och tillsyn inom ramen för Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan, Nationell kontrollplan primärproduktion 2021 – 2024, Animaliska biprodukter (ABP) och Veterinärmedicinska preparat och rests substanser.

Tillsynen är också omfattande inom miljöbalkens område (miljöfarlig verksamhet, anmälningsärenden inom vatten, samråd inom natur, övrig naturtillsyn).

Kontrollverksamheten är omfattande inom område 60 avseende jordbrukarstöd och landsbygdsstöd.

Det främsta utvecklingsarbetet sker inom respektive tillsyns- och kontrollområde och riktar sig främst på att tillsynen och kontrollen ska bedrivas effektivt så att krav om exempelvis regelbunden återkommande tillsyn eller tillsyn av en viss procent av kontrollobjekten kan uppnås inom ramen för tillgängliga resurser. En viktig aspekt är att ensa tillsynen mellan handläggare. Så görs till exempel efterkontroller inom jordbrukarstöds- och landsbygdsstödskontrollerna. Under året gjordes Länsstyrelsen en särskild sådan kvalitetssäkring genom skuggkontroller inom miljöfarlig verksamhet för att handläggarna ska lära av varandra.

För tillsynen inom Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan följer Länsstyrelsen Jordbruksverkets vägledning och riktlinjer som finns i likriktningssyfte. Att myndigheten har den kompetens som behövs för att utföra sina uppgifter säkerställs genom att deltagande i utbildningar är prioriterat. Webbaserade utbildningar har ytterligare förbättrat tillgången till kompetensutveckling och möjligheterna till deltagande. Medverkan i Länsstyrelsernas och Jordbruksverkets årliga utvärderings- och analysmöte är en central del i likriktnings- och verifieringsarbetet. Under 2021 var andelen kontroller med brist på samma nivå som riksgenomsnittet, vilket kan jämföras med treårsmedeltal för perioden 2018 - 2020, då skillnaden jämfört med riksgenomsnittet var 3,6 procentenheter. Mot bakgrund av detta kan Länsstyrelsens långsiktiga arbete med likriktning och verifiering anses ha haft effekt.

För tillsynen inom naturtillsyn har erfarenheterna från de senaste årens tillsyn och hantering av uppkomna ärenden utvärderats och riktlinjer för fortsatt arbete har tagits fram under året för att säkerställa att tillsynsarbetet som är mycket resurskrävande görs likvärdigt och fokuseras där miljöeffekterna blir störst.

Erfarenhetsutbyte och arbete mellan olika tillsyns- och kontrollområden är främst intressant avseende insatser för att arbeta med bemötande och service såsom exempelvis snabb återkoppling av kontrollresultat. Länsstyrelsens erfarenhet är att där tillsynen och kontrollerna sker regelbundet är förståelsen för verksamheten generellt större än där tillsyn sker sporadiskt. Minst förståelse har helt förståeligt verksamheter där tillsynen under många år varit obefintlig såsom för exempelvis vattenkraftsverksamhet och dammar.

Länsstyrelsens tillsyn och kontroller bedrivs i stor utsträckning efter årliga tillsynsplaner men händelsestyrd tillsyn är också en stor del av verksamheten. Detta gäller exempelvis för tillsyn av sällskapsdjur.

Agenda 2030

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med Agenda 2030

Det länsstyrelsegemensamma arbetet med Agenda 2030 har som syfte att stödja länsstyrelserna i arbetet med regleringsbrevsuppdrag 1A1 avseende Agenda 2030 och fylla rollen som en regional nyckelaktör i arbetet med de globala målen. Arbetet har resulterat i fördjupad kunskap om de globala målen koppling till länsstyrelsernas verksamhet, spridning av goda exempel och tvärssektoriella arbetssätt länsstyrelserna emellan, samt en bättre omvärldsbevakning. Samordningen har även bidragit och utvecklat länsstyrelsernas förmåga att på ett samlat sätt kunnat möta och föra dialog med olika aktörer. Exempel på väsentliga insatser under året:

- Implementering av processtödet för länsstyrelsernas arbete med Agenda 2030; tre större workshoppar med kontaktpersoner för Agenda 2030 och andra medarbetare med intresse för Agenda 2030 från de olika länen har genomförts.
- Länsstyrelsegemensam konferens för länsledningar, länsstyrelsernas kontaktpersoner för Agenda 2030, chefer och strateger som berörs av arbetet med Agenda 2030. Medverkade gjorde bland annat civilministern, SKR, Nationella samordnaren för Agenda 2030 och Tillväxtverket.
- Tematiska föreläsningar utifrån fokusområdena i regeringens handlingsplan för Agenda 2030, bland annat utifrån temat kommun/region samt hållbara städer och samhällen.
- Kommunikationsinsatser, exempelvis nyhetsbrev om Agenda 2030 och utveckling av den gemensamma samverkansytan för Agenda 2030.
- Samverkan och dialog med andra aktörer såsom Nationella samordnaren för Agenda 2030, Lokala Sverige (projekt som drivs av FN-förbundet och SKR), SCB och RKA. Länsstyrelserna finns även representerade i GD-forum, där svenska myndigheter samverkar för att uppnå de globala målen, och dess operativa arbetsgrupp.

Bedömningen är att resultatet är gott och i allt väsentligt uppnår målet för det länsstyrelsegemensamma arbetet.

Länsstyrelsens arbete med Agenda 2030

Länsstyrelsen genomförde, i samarbete med Region Värmland, en analys av läget i länet i förhållande till de globala målen på delmålsnivå. Analysen genomfördes i mindre arbetsgrupper sammansatta av en kombination av experter och generalister inom de båda organisationerna, totalt 30 personer. Analysen genomfördes genom att samla tillgängliga data för delmålen i regional upplösning varpå dessa bedömdes kvantitativt såväl som kvalitativt för 96 av delmålen, vilket gav ett resultat i samtliga 17 mål.

Värmland bedömdes vara starkt inom målen Hälsa och välbefinnande, Rent vatten och Anständiga arbetsvillkor, medan Jämställdhet, Ekosystem och biologisk mångfald samt Hållbara städer och samhällen gav svagare resultat. Inom många delmål konstaterades att tillgången på relevanta underlag var bristfällig. De indikatorer som SCB förvaltar för nationell uppföljning av de globala målen har mer sällan länsvis upplösning.

Integrering av sektorsövergripande områden

5 § länsstyrelseinstruktionen tar upp ett antal sektorsövergripande områden som ska hanteras i vårt myndighetsarbete. Dessa omfattar bland annat jämställdhet, könsuppdelad statistik, barnperspektiv, tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning, mänskliga rättigheter, folkhälsa och förenkla för företag.

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
5 § p1 Integrering av jämställdhetsperspektiv	Länsstyrelseinstruktion
5 § p2 Individbaserad statistik med kön som fördelningsgrund	Länsstyrelseinstruktion
5 § p3 Vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn, analysera konsekvenserna och ta särskild hänsyn till barns bästa	Länsstyrelseinstruktion
5 § p4 Verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Länsstyrelseinstruktion
5 § p5 Integrera mänskliga rättigheter genom att belysa, analysera och beakta dem, särskilt skyddet mot diskriminering	Länsstyrelseinstruktion
5 § p6 Beakta folkhälsomålet i arbetet med bl. a regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak	Länsstyrelseinstruktion
5 § p7 Verka för att förenkla för företag	Länsstyrelseinstruktion
1C3 Förenkla för företag	Regleringsbrev

Jämställdhet och könsuppdelad statistik

Länsstyrelsen har under flera år arbetat med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i verksamheten genom utbildningsinsatser till medarbetare och chefer, uppföljningsarbete samt arbete med styrdokument och riktlinjer. Arbetet med att jämställdhetsintegrera verksamheten har genomförts integrerat med barnrätt och mänskliga rättigheter.

Länsstyrelsen har under året stärkt den regionala samverkan mellan de statliga JIM-myndigheterna (jämställdhetsintegrering i staten) genom två möten för erfarenhetsutbyte och kunskapsöverföring. Länsstyrelsen har också ökat den egna kompetensen på området genom en genomförd kartläggning och nulägesbild av jämställdhetsarbetet hos myndigheter i länet.

Länsstyrelsens övriga jämställdhetsarbete redovisas under avsnitt 20.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med könsuppdelad statistik

Individbaserad statistik redovisas inte genomgående könsuppdelat vid Länsstyrelsen. Under rådande pandemi har arbetet med könsuppdelad statistik i ärendesystemet Platina försenats. Ett beslut har fattats om att länsstyrelserna gemensamt ska driva ett nationellt utvecklingsprojekt då det saknas ett förvaltningsobjekt för sakområdet jämställdhet. Arbetet ska resultera i en vidareutveckling av statistik och system. Under året har ett underlag tagits fram för att ringa in frågeställningar för det fortsatta arbetet.

Barnrätt

Länsstyrelsens arbete med barnrätt redovisas under området och rubriken Mänskliga rättigheter nedan.

Mänskliga rättigheter och folkhälsa

Mänskliga rättigheter

Länsstyrelsen har under året stärkt förutsättningarna för integreringen av de mänskliga rättigheterna samt barnrätt i den egna verksamheten, till exempel genom arbete med att uppdatera och revidera Länsstyrelsens styrdokument för verksamheten. Styrdokumentet är en förutsättning för att de mänskliga rättigheterna ska få genomslag i myndighetens ordinarie processer och utgör tydliga exempel på goda policyrelaterade resultat för verksamheten.

Att integrera de mänskliga rättigheterna i verksamheten, och medvetandegöra statens internationella konventionsåtaganden, förutsätter kunskap om områdets innehåll och innebörd, men också kännedom om hur olika perspektivfrågor påverkar varandra. Samtliga nyanställda vid myndigheten informeras om det rättighetsbaserade arbetssättet. Samtliga medarbetare erbjuds också att delta i Uppsala universitets webbaserade grundutbildning i mänskliga rättigheter, som en introduktion till rättsområdet. Dessa strategiska och systematiska åtgärder utökar myndighetens handlingsförmåga inom de mänskliga rättigheterna och gör att frågorna ständigt hålls aktuella.

Kunskapen och kännedomen om de mänskliga rättigheterna i allmänheten, och barnrätt i synnerhet, har ökat inom myndighetens olika verksamheter under året. Under året har arbetet till stor del genomförts med att utbilda och implementera de mänskliga rättigheterna och att införa det rättighetsbaserade arbetssättet i de ordinarie processerna, med ett särskilt fokus på barnrättsperspektivet. Majoriteten av myndighetens enheter har genomgått särskild utbildning i det rättighetsbaserade arbetssättet och getts stöd i att bedöma och analysera verksamheten utifrån ett rättighetsperspektiv. Den interna kompetensökningen har resulterat i en ökad medvetenhet inom området och arbetet med de mänskliga rättigheterna vid myndigheten är därmed på olika sätt förankrad i konventionsåtagandena. Detta interna arbete är utvecklande i myndighetens bemötande, service, stöd, skydd, rättsmedel och annat som påverkar respekten, skyddet eller säkerställandet av rättigheterna för länets rättighetsinnehavare.

Under året har Länsstyrelsen även initierat ett utvecklingsarbete inom planberedningsprocessen där de mänskliga rättigheterna särskilt beaktas.

Länsstyrelsen har under året ökat sin operativa samverkan med andra länsstyrelser. Under året har Länsstyrelsen inlett ett samordnings- och utvecklingsarbete avseende en digital utveckling av det rättighetsbaserade arbetssättet, inklusive ett barnrättsbaserat arbetssätt. Förstudien utförs i samarbete mellan länsstyrelserna i Uppsala, Värmlands, Västerbottens och Örebro län. Genom denna samverkan har länsstyrelserna ökat förutsättningarna för att bättre kunna anpassa sina arbetssätt så att rättighetsfrågorna får en i högre grad tvärssektoriell och likvärdig effekt.

Folkhälsa

Flera av Länsstyrelsens verksamheter har under året bidragit till att främja alla individers möjlighet till kontroll, inflytande och delaktighet i samhället. Här kan nämnas den länsgemensamma Demokrativeckan och uppmärksammandet av Demokratin 100 år, som genom flera aktiviteter ökade kunskapen i länet om demokrati och mänskliga rättigheter. Vidare har det inom Länsstyrelsens regionala utvecklingsarbete genomförts olika insatser, genom arbete för ökad tillgång till bredband i länet, för att minska det digitala utanförskapet i samhället – både sett till användarnas kapacitet och till infrastrukturen. För att bidra till att säkra ett jämlikt deltagande i demokratin och det civila samhället samt säkerställa ekonomisk och social trygghet har Länsstyrelsen bistått kommunerna i länet med att identifiera samhällsviktig verksamhet inom olika områden som berör folkhälsan, såsom omsorgsverksamheter, socialförsäkringssystemet, betalsystem, och nyhetsmedier. Detta har under året varit i särskild relation till arbetet med covid-19-pandemin. Pandemin har också aktualiserat beaktande av och arbetet med särskilda målområden för folkhälsan i delar av det regionala utvecklingsarbetet där frågor som rör trångboddhet, hyresstöd, vaccinationsfrågor och konsekvenserna av samhällsrestriktionerna såsom hemarbete och -studier, arbetslöshet samt minskad tillgång till hälsofrämjande miljöer kan nämnas.

Länsstyrelsen Värmland har under året initierat ett arbete med att utveckla den interna samordningen över enhetsgränser avseende integrering av folkhälsoperspektivet, med mål att hitta en ändamålsenlig struktur för denna. Detta arbete har tagit sin utgångspunkt i de verksamhetsområden som är särskilt utpekade i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion.

Länsstyrelsen Värmland har under året bidragit till flera folkhälsopolitiska målområden genom arbetet med samhällsplanering. Detta märks särskilt i planprocessen där Länsstyrelsen övergripande beaktat sociala aspekter, inklusive riskbedömning kopplat till arbetet med krishantering, men också särskilt förekomst av och tillgång till trygga och säkra skolvägar med goda förutsättningar för hämtning och lämning, tillgång till

dags- och solljus, utemiljöer som främjar trygghet och fysisk aktivitet, buller och luftkvalitet samt grönområden nära skolmiljöer och i bostadsområden. Detta har bidragit till att stötta goda uppväxtvillkor, främja en god lärandemiljö i skolan och socialt hållbara bostadsområden. Länsstyrelsens förebyggjarverksamhet har också bidragit till förbättrade förutsättningar att stärka barn och ungas uppväxtvillkor genom fortsatt metodutveckling av ett universellt evidensbaserat föräldraskapsstöd, Växa i Värmland, och utbildning till Förebyggjarcoach. Fokus i arbetet ligger på att främja god hälsa hos barn genom att stödja föräldrar och viktiga vuxna i deras föräldraskap och bidra till goda relationer mellan föräldrar och barn.

Länsstyrelsen har under året bidragit till främjandet av goda levnadsvanor, begränsning av, tillgång till och förebyggande av användningen av hälsoskadliga produkter, framför allt inom arbetet med ANDTS (alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel) samt regional utveckling. Genom kompetensutvecklingsinsatser för både kommunernas alkohol- och tobakshandläggare och skolpersonal har förutsättningarna för tillsyn och prevention ökat.

Inom regional utveckling återfinns arbetet med de friluftspolitiska målen, där bland annat en konferens satt fokus på och ökat kunskapen om sambandet mellan folkhälsa och friluftsliv med betoning på vikten av ett tillgängligt friluftsliv. Länsstyrelsen bedriver också ett projekt som syftar till att öka antalet kvalitetssäkrade vandrings- och cykelleder i länet, där ett av målområdena är förbättrad folkhälsa. Inom ramen för stödet för landsbygdsutveckling betonar Länsstyrelsen vikten av folkhälso- och barnperspektiv vid ansökningar och beviljande av medel. Detta är ett sätt att skapa incitament för fler aktörer att verka för att det folkhälsopolitiska målet uppnås.

Sysselsättning och ekonomisk trygghet är en central förutsättning för god hälsa. Länsstyrelsen har under året verkat för ökad sysselsättning, bland annat genom projektet Yrkesväg Värmland. Projektets övergripande mål är att nyanlända och långtidsarbetslösa utrikes födda kvinnor och män, som står långt från arbetsmarknaden, ska komma i arbete, utbildning eller närmare arbetsmarknaden. Genom Länsstyrelsens stöd inom ramen för landsbygdsprogrammet ges vidare förutsättningar för jordbruksföretagare att bibehålla befintliga jobb och skapa nya jobb.

Sammanfattningsvis har Länsstyrelsen under året beaktat folkhälsan inom och genom flera uppdrag och aktiviteter och på så sätt verkat för att det nationella folkhälsomålet uppnås. Genom ett mer utvecklat och medvetet arbete med den interna samordningen finns goda förutsättningar att ytterligare förstärka verksamhetsintegreringen.

Länsstyrelsens övriga arbete för att bidra till uppfyllelsen av de folkhälsopolitiska målen redovisas under avsnitt 20.

Förenkla för företag

Miljötillsyn och ärendehandläggning inom miljö

Länsstyrelsen ser den regelbundna miljötillsynen av företagen som ett gott stöd som underlättar för företagen att följa gällande regler. Trots pandemin så har tillsynen under året bedrivits enligt myndighetens tillsynsplan. Upplägget på tillsynen har planerats i dialog med företagen och anpassats till rådande restriktioner kopplat till pandemiläget.

Under året har ett projekt genomförts inom tillsyn av miljöfarlig verksamhet i syfte att utveckla och stärka handläggarna i tillsynsrollen samt att kalibrera upplägg och genomförande av tillsynen så att företagen ska känna igen sig i hur Länsstyrelsens tillsynsarbete bedrivs oavsett handläggare. Handläggarna har inledningsvis sett Miljösamverkan Sveriges filmer om tillsyn för att sedan diskutera dessa gruppvis. Vidare har handläggarna följt med varandra på tillsynsbesök. Efter tillsynsbesöket har man gett varandra feedback med fokus på upplägg, bemötande och kommunikation. Erfarenheterna av dessa tillsynsbesök, de goda exemplen på kommunikation och upplägg, har sedan arbetats in i verksamheten. Tillsynsprojektet fortsätter under 2022, då med fokus på efterarbete efter tillsynsbesöket.

Under året har den länsstyrelseinterna processen för samråd och yttranden i miljöprövningar utvecklats med särskilt fokus på att säkerställa att Länsstyrelsens synpunkter blir kompletta och tydliga för företagen, i ett så tidigt skede av processen som möjligt.

I naturtillsynsämde erbjuds särskilda samrådstider för att i tidiga skeden kunna vägleda verksamhetsutövarna rätt vad det gäller vilka samråd, tillstånd eller dispenser som krävs för att genomföra deras planerade verksamheter. Samrådsmötena har under året genomförts digitalt eller utomhus.

Informationsinsatser

I samband med Länsstyrelsens offentliga kontroller inom livsmedelskedjan lämnas information om aktuella regelverk och dialog förs kring det enskilda företags riskområden. Detsamma görs i samband med tillståndsgivningar och vid övriga kontakter med företag. Om Länsstyrelsen uppmärksammar att någon regel är extra svår att följa/tolka görs extra informationsinsatser, till exempel via sociala medier, direktutskick till den/de det berör eller i Länsstyrelsens egen tidning Utsikt.

Länsstyrelsen publicerar ett digitalt nyhetsbrev två gånger årligen för djurhjälsopersonal i länet med syfte att ge veterinärer, djursjukskötare, hovslagare med flera tillgång till kvalitetshöjande omvärldsbevakning för den egna verksamheten. Nyhetsbrevet redovisar exempelvis rapporterade fall av anmälningspliktiga smittsamma djursjukdomar, relevanta fynd från Länsstyrelsens kontroller/tillsyn, lagstiftningsändringar och budskap från centrala myndigheter.

Alkohollagstiftning

Nationell samordnare för länsstyrelsernas alkohol- och tobakshandläggare har för Värmlands räkning deltagit i möte med tillståndsenheterna i storstadskommunerna i Stockholm, Göteborg och Malmö samt representant från Folkhälsomyndigheten. Detta i syfte att diskutera möjligheterna att inom alkoholområdet kunna förenkla för företag inom respektive organisations uppdrag. Diskussionen fokuserade inledningsvis på Tillväxtverkets rapport Förenkling för återhämtning från covid-19-pandemin, specifikt på de delar som berör alkoholområdet. Efter en genomgång av Tillväxtverkets rapport kunde konstateras att vissa av förslagen var bra, medan andra stod i strid med alkohollagen. Kartläggning och analys av förslag planerades som underlag till en skrivelse men avstannade dock på grund av omprioritering i de olika verksamheterna med anledning av pandemin.

Företagande på landsbygden

Inom arbetet med Landsbygdsprogrammet prioriteras utbetalningar av stöd då stödsökande ofta är mikroföretag med få anställda. Tidig dialog kring ansökan om stöd skapar, förutom tillit och ömsesidigt förtroende, större chans att få kompletta ansökningar utan större kompletteringar och därmed kortare handläggningstider.

Åtgärden kommersiell service har tilldelats nya medel och Länsstyrelsen har under året arbetat med uppsökande verksamhet för att informera om stödet och dess möjligheter till lanthandlare och andra eventuella stödsökande på landsbygden. Inom betaltjänstområdet finansieras tre ombud som tillhandahåller grundläggande betaltjänster till privatpersoner, företag och föreningar i länet. Dessa finns i Molkom, Lesjöfors samt Östmark.

Lokala klimatinvesteringar

Länsstyrelsen har under året genomfört ett flertal kommunikationsinsatser med nyhetsbrev riktade till företag i syfte att åstadkomma och stimulera till effektiva klimatinvesteringar. Genom tidig dialog och digitala stödinsatser kring ansökningsförfarandet minskar kompletteringarna och därmed handläggningstiderna.

Arbetsmiljö och medarbetare

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
3 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
7 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Intern hantering med anledning av covid-19

Alla anställda har under hela året uppmanats att arbeta hemifrån när arbetsuppgifterna har möjliggjort det. Den tillfälliga krisstab för hantering av frågor relaterade till covid-19-pandemin som inrättades under 2020, fortsatte även under 2021 sitt arbete. Information på intranätet kring hantering eller förhållningssätt med anledning av corona har kontinuerligt uppdaterats och vid de månatliga personalmötena har staben kontinuerligt informerat samtliga anställda om coronaläget.

Ökad samverkan och genomförd chefsutbildning

Under 2021 har lokala parter fortsatt med ett forum för partssamverkan. I forumet har parterna gemensamt kunna identifiera eventuell förekomst av oro eller problem, främst med anledning av covid-19-pandemin, och tillsammans kunnat finna på goda lösningar. Under hösten intensifierades det partsgemensamma arbetet med att ta fram ett lokalt samverkansavtal och i november slöt lokala parter ett lokalt kollektivavtal om samverkan för framtiden.

I december hölls en två dagars digital chefsutbildning med fokus på det statliga arbetsrättsliga regelverket för chefer, Chef i staten, som leddes av Arbetsgivarverket. Utbildningen riktade sig till samtliga chefer på alla nivåer och HR. Liksom många andra event under pandemin fick utbildningen i sista stund ställas om från planerad fysisk träff till digitalt genomförande. Utbildningen fick goda omdömen från cheferna och väntas ge en god gemensam grund i arbetsgivarfrågor.

Systematiskt arbetsmiljöarbete

Den pågående pandemin har haft fortsatt stor påverkan på både arbetsmiljö och det systematiska arbetsmiljöarbetet under året. Inriktningen har varit att identifiera och jobba vidare med möjligheter och risker kopplat till de nya arbetssätt som vuxit fram under nästan två års tid. I ett arbetsmiljöperspektiv har många fördelar identifierats och varit bidragande till ett beslut om långtgående möjligheter för medarbetare att arbeta på distans postcorona. En viktig slutsats i arbetet är att medarbetarnas behov och upplevelser varierar. Det behöver beaktas i det systematiska arbetsmiljöarbetet framåt.

Två pulsmätningar genomfördes under året, i mars och i september. Efter fyra mätningar totalt, med start i mars 2020, går det nu att se en trend där resultatet på frågorna om ledarskap gradvis förbättrats vid mättillfällena. Ett område som sticker ut med ett sämre resultat är arbetsbelastning och återhämtning. Den kognitiva arbetsmiljön och medarbetarens möjligheter till koncentrerat och fokuserat arbete har under året identifierats som en viktig fråga relaterad till arbetsbelastning och återhämtning. En kompetenshöjning har skett på området med insatser riktade till både chefer och medarbetare.

Den samlade bedömningen är att Länsstyrelsens kunskap och förmåga inom arbetsmiljöområdet förbättrats under året. Den snabba förändringstakten och det osäkra läget med anledning av pandemin har stärkt myndighetens vana och förmåga att systematiskt identifiera och hantera såväl risker som friskfaktorer.

Kompetensförsörjning

Attraktiva anställningsvillkor

Länsstyrelsen arbetar för att kontinuerligt skapa attraktiva och trygga anställningsvillkor samt att stärka ledarskapet. Flexibel arbetstid, upp till sju veckors semester, individuell och kollektiv avsättning till

pensionen, friskvårdsbidrag och friskvårdstimme är förmåner som bidrar till att öka attraktionskraften. Under 2021 har riktlinjer för distansarbete fastställts, vilket bidrar till goda förutsättningar att anpassa arbetssituationen efter verksamhetens behov och individens önskemål och på så sätt öka attraktionskraften för Länsstyrelsen som arbetsgivare.

Länsstyrelsen är en kvinnodominerad arbetsplats med 63 procent kvinnor och 37 procent män. Andelen medarbetare med tillsvidareanställning har fortsatt att öka på totalen och för kvinnor, dock har andelen tills vidare bland män sjunkit marginellt sedan 2020. Kvinnor, som utgör den större andelen, har tillsvidareanställning i större utsträckning än män.

Antal anställda genomsnitt	2021	2020	2019
Alla	235,0	225,8	225,7
- varav andel kvinnor (%)	63	62	64
- varav andel män (%)	37	38	36

Andel tills vidare (%)	2021	2020	2019
Alla	91	90	88
Kvinnor	92	91	87
Män	88	89	91

Personalomsättning

Personalomsättning uttryckt i andel nyanställda och avgångna tillsvidareanställningar av genomsnittligt tillsvidareanställda under året har fortsatt öka under 2021. Personalomsättningen rörande nyanställda är högre för kvinnor än för män, medan det omvända gäller rörande avgångar.

Andel nyanställda respektive avgångna tillsvidareanställningar av genomsnittligt antal tillsvidareanställningar under året	2021	2020	2019*
Nyanställda tills vidare totalt %	11,3	9,8	8,0
Nyanställda tills vidare kvinnor %	12,4	9,4	8,0
Nyanställda tills vidare män %	9,2	10,6	8,0
Avgångar tills vidare totalt %	8,5	5,4	7,5
Avgångar tills vidare kvinnor %	5,1	4,7	8,0
Avgångar tills vidare män %	14,5	6,6	6,7

* Provanställning som övergick i tillsvidareanställning räknades tidigare som både en nyanställning och en avgång, vilket nu är ändrat i länsstyrelsernas interna datainformationssystem, LISA. Data för 2019 har i tabellen ovan justerats utifrån ny definition i jämförelse med årsredovisning 2019.

Resultat

Sammantaget är bedömningen att vidtagna åtgärder inom befintliga ekonomiska resurser har bidragit till att rätt kompetens har funnits för att nå verksamhetens mål.

Sjukfrånvaro

Kön och ålder	År 2021: Antal anställda*	År 2021: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	År 2021: Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)	År 2020: Antal anställda *	År 2020: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	År 2020: Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)	År 2019: Antal anställda *	År 2019: Total sjukfrånvaro i förhållande till sammanlagd ordinarie arbetstid (%)	År 2019: Sjukfrånvaro 60 dagar och längre i förhållande till total sjukfrånvaro (%)
Män ≤ 29 år	3,1	-	-	3,3	-	-	2,3	-	-
Män 30–49 år	40,6	3,6 %	87,5 %	40,4	2,4 %	62,2 %	41,6	3,0 %	57,2 %
Män 50 år ≥	43,1	0,7 %	0 %	41,3	1,1 %	8,1 %	38,4	2,4 %	73,9 %
Män totalt	86,8	2,2 %	71,9 %	85,1	1,7 %	50,3 %	82,3	2,8 %	63,4 %
Kvinnor ≤ 29 år	5,5	-	-	6,1	-	-	9,4	-	-
Kvinnor 30–49 år	95,1	5,8 %	65,4 %	96,8	6,7 %	74,0 %	93,9	10,3 %	80,2 %
Kvinnor 50 år ≥	47,6	6,0 %	79,4 %	37,9	5,5 %	75,9 %	40,2	5,2 %	65,1 %
Kvinnor totalt	148,2	5,7 %	71,2 %	140,8	6,2 %	73,5 %	143,4	8,5 %	77,1 %
Samtliga ≤ 29 år	8,7	-	-	9,5	-	-	11,7	4,5 %	48,8 %
Samtliga 30–49 år	135,6	5,1 %	71,8 %	137,2	5,4 %	72,2 %	135,5	8,0 %	77,3 %
Samtliga 50 år ≥	90,7	3,4 %	75,3 %	79,2	3,1 %	67,5 %	78,5	3,8 %	68,2 %
Samtliga totalt	235,0	4,4 %	71,3 %	225,9	4,5 %	70,0 %	225,7	6,3 %	74,7 %

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

*) Antal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100 %. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Kommentar till tabellen sjukfrånvaro

Sjukfrånvaron inom Länsstyrelsen har minskat sedan 2019 då den totala sjukfrånvaron låg på 6,3 procent. Den totala sjukfrånvaron för 2021 var 4,4 procent, att jämföra med 4,5 procent för 2020.

Den största minskningen noteras för kvinnor 30–49 år, där den totala sjukfrånvaron på 5,8 procent år 2021 innebär en minskning med 0,9 procentenheter jämfört med 2020 och hela 4,5 procentenheter jämfört med 2019. I gruppen kvinnor 50 år och äldre har sjukfrånvaron däremot ökat med 0,5 procentenheter jämfört med 2020 och 0,8 procentenheter jämfört med 2019. I gruppen män 30–49 år uppgick den totala sjukfrånvaron till 3,8 procent år 2021, vilket är en ökning jämfört med både 2019 och 2020.

Redovisning av verksamhetsområden

Länsstyrelsen Värmland bedriver följande verksamheter.

Verksamhet (VÅS)	Benämning
20–21, 25	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter
28	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor
30, 34	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
40–41	Hållbar samhällsplanering och boende
42	Energi och klimat
43	Kulturmiljö
45	Samhällsskydd och beredskap
50–58	Naturvård och miljöskydd
60–62	Areella näringar
70, 80–85	Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.

Övrig förvaltning och trafikföreskrifter

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p1 De allmänna valen	Länsstyrelseinstruktion
17 § Kampsportsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
18 § Viltförvaltningsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
1B4 Regionalt arbete med vilt- och rovdjursförvaltning	Regleringsbrev
1D7 Ersättning för skada av vilt på annat än renar, fisk och fiskeredskap	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet omfattar många olika uppgifter och uppdrag. Som regionala valmyndigheter ansvarar länsstyrelserna för att planera och genomföra allmänna val, val till Europaparlamentet och nationella folkomröstningar. Mellan valen utses efterträdare för ledamöter och ersättare i region- och kommunfullmäktige som avgår under mandatperioden. Vidare fattar länsstyrelserna beslut om diverse förordnanden som exempelvis borgerliga vigsselförrättare. Inom trafikområdet har länsstyrelserna bland annat ansvar för att besluta om lokala vägtrafikföreskrifter i vissa fall. Även tillstånd till tävling på väg, skyltar och andra anordningar längs väg samt beslut om sjötrafikföreskrifter ingår i länsstyrelsernas uppgifter och uppdrag.

När det gäller jakt- och viltvård beslutar länsstyrelserna om licensjakt och skyddsjakt på stora rovdjur, klövdjur och vildsvin, bedriver tillsyn, bildar och upplöser viltvårdsområden, arbetar för att öka den frivilliga jaktsamverkan inom älgförvaltningen, granskar förvaltningsplaner och skötselplaner, beslutar om bidrag ur älgvårdsfonden, informerar om skadeförebyggande åtgärder och beslutar om ersättning för viltskador. Detta sker i samverkan med regionala intressen genom länets viltförvaltningsdelegation, vilken också fastställer övergripande riktlinjer för verksamhetsområdet.

Under året har länsstyrelserna hanterat nya uppdrag. Dessa omfattar tillsynen enligt lag (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (tillfälliga covid-19-lagen) och

förordning (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (begränsningsförordningen).

Det övergripande nationella målet för viltförvaltningen är att alla djur som naturligt lever i Sverige ska finnas kvar på lång sikt i livskraftiga bestånd. Samtidigt ska tamdjurshållningen inte påtagligt försvåras och socioekonomisk hänsyn ska tas. Det nationella målet kompletteras i vissa fall med nationella och regionala mål för specifika arter.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. Genom att bidra till att nationella mål får genomslag i länet bidrar Länsstyrelsen också till genomförandet av Agenda 2030.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Övrig förvaltning och trafikföreskrifter (20–21, 25)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	9,9	4,5	4,9
Antal årsarbetskrafter kvinnor	6,3	2,7	3,5
Antal årsarbetskrafter män	3,6	1,8	1,3
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 688	1 254	1 507
Antal beslutade ärenden	1 685	1 241	1 484
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	2
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	13 311	5 949	7 453
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	2 189	2 015	2 004

Den främsta anledningen till ökningen av årsarbetskrafter, antal ärenden och verksamhetskostnad mellan 2020 och 2021 är Länsstyrelsens tillsyn enligt coronabestämmelser. För allmänna val och övrig förvaltning samt trafikföreskrifter har antalet ärenden och därmed årsarbetskrafter och verksamhetskostnader ökat med cirka 10 procent mellan 2020 och 2021. Antalet årsarbetskrafter inom område Jakt och viltvård har ökat med cirka 23 procent från 2020, en ökning på samma nivå som mellan 2019 och 2020. Detta är en effekt av att uppgifterna inom området ökat i antal samt att Länsstyrelsens roll i förvaltningen förändrats över tid.

Allmänna val

Under året har arbetet bestått i att på begäran av kommunfullmäktige genomföra efterträdarsammanräkningar för ledamöter och ersättare som har entledigats samt övriga ärenden med anknytning till de allmänna valen, såsom förberedelser inför kommande val under 2022. Länsstyrelsen har även beslutat om ändrad indelning i valdistrikt för tre kommuner i länet och anslutit sig till länsstyrelsernas överenskommelse med Valmyndigheten om nyttjande av valsystemet Valid.

Trafikföreskrifter med mera

Den största delen av de inkomna ärendena rör ansökningar om lokala trafikföreskrifter från enskilda, vilka handlar om sänkning av hastigheten från bashastigheten. Ytterligare en stor del ärenden som rör lokala trafikföreskrifter är ansökningar från Trafikverket. Dessa rör oftast följdändringar med anledning av ombyggnationer av vägar med mera, eller efter översyn som görs av Trafikverket över vägar där Trafikverket är vägghållare. Länsstyrelsen har även hanterat ett antal ansökningar gällande tillstånd till tävling eller uppvisning på väg, där rallytävlingar är de mest frekventa, följt av cykeltävlingar. På grund av restriktionerna gällande offentliga tillställningar som gällt under 2021 har antalet ärenden av detta slag varit betydligt färre än normalt.

Jakt och viltvård

Viltförvaltningsdelegationen

Under 2021 har arbetet fortsatt med att systematiskt utveckla Viltförvaltningsdelegationens (VFD) arbetsätt och beslutsprocesser. Spelregler och riktlinjer för revideringsprocesser inom VFD beslutades tidigt på året och vid varje möte och beredningsprocess inför mötena har dessa testats i praktiken och utvärderats. Särskilt

fokus för dialog har varit skydds jakt på rovdjur samt förebyggande av illegal jakt och jaktsabotage. Under året har övergripande riktlinjer för bidrag och ersättningar samt vildsvinsförvaltningen reviderats. Revideringsprocess för övergripande riktlinjer för älg- och kronhjortsförvaltningen, samt översyn av älgförvaltningsområdesgränser har startats upp. VFD och rovdjursförvaltningen som en landsbygdsrelaterad demokratifråga uppmärksammades även i ett webinarium under Demokrativeckan i Värmland, där flera av ledamöterna deltog. Länsstyrelsens kommunikationsplan för viltförvaltningen revideras och beslutas årligen i nära samverkan med VFD.

Regionalt arbete med vilt- och rovdjursförvaltning

Länsstyrelsen har arbetat med vilt- och rovdjursförvaltning i enlighet med de mål och uppdrag som gäller för verksamhetsområdet.

Länsstyrelsen har en viktig roll som stöd till länets älgförvaltningsgrupper i samrådsprocesser och kompetensutveckling. Den årliga älgförvaltningskonferensen, Viltkartan och Interregprojektet GRENSVILT är några konkreta exempel på hur detta görs. Granskning och fastställande av älgförvaltnings- och älgskötselplaner är också en central del i detta.

En konsultfirma anlitas under året för att kvalitetssäkra gränserna på älgjaktsområdena och ladda upp geometrierna i systemet Jaktadm. Över 100 älgjaktsområden laddades upp och fastställdes i systemet och i samband med det togs nya registreringsbeslut för varje område.

Under året har en regional förvaltningsplan för vildsvin tagits fram i samverkan med lokala och regionala aktörer och länets viltförvaltningsdelegation. Förvaltningsplanen är ett stöd och en vägledning för vildsvinsförvaltningen i länet. Förvaltningsplanen bedöms bidra till att de nationella målen för vildsvinsförvaltningen uppnås.

Ersättning för skada av vilt på annat än renar, fisk och fiskeredskap

Viltskador gällande tamdjur, hund och gröda har legat på vad som får anses som en normal nivå jämfört med perioden 2016–2020. Under 2021 har dock utbetalningar för förebyggande åtgärder mot rovdjursangrepp på tamdjur och hund ökat kraftigt. Länsstyrelsen har betalat ut 483 000 kronor för att förebygga skador av rovdjur på tamdjur, varav 360 000 kronor gått till röjning under rovdjursavvisande stängsel. Motsvarande siffra 2020 var 95 000 kronor. Även utbetalning av bidrag för skyddsväst till jakthundar har ökat stort, plus 260 procent, jämfört med föregående år.

Bygdemedel

Beslut om bygdemedel har tagits för 20 föreningar till en sammanlagd summa på drygt 2 miljoner kronor.

Under året har projekt prioriterats som direkt eller indirekt beaktar folkhälsa och barnperspektivet. Dessa projekt får ett större procentuellt bidrag jämfört med övriga projekt. Cirka hälften av besluten, till ett värde av 1,6 miljoner kronor, har tillfallit projekt som tar hänsyn till folkhälsa och barnperspektivet. Syftet och förväntad effekt är att skapa bättre förutsättningar och möjligheter för barn och vuxna att komma i aktivitet och rörelse. Exempel på beviljade projekt är discgolfbana, elljusbana, utegym, inomhusgym, golfsimulator, ny sarg till ishall och maskin för slipning av skridskor samt ridhus.

Övriga medel har gått till olika hembygdsföreningar som på olika sätt verkar för bygdens överlevnad och trivsel. Samråd har skett med aktuella kommuner i länet och Riksidrottsförbundet i de projekt som varit gemensamma. Under året har strategiska frågor diskuterats med andra länsstyrelser. Samråd har skett med Länsstyrelsen Västra Götaland för de fonder som är delade mellan de två länen.

Resultatindikatorer

De nationella målen och indikatorerna som berör verksamhetsområdet är övergripande och har i regel svag koppling till länsstyrelsens uppgifter och uppdrag. Nedan tas några indikatorer upp som kan bidra till att bedöma resultatet för delar av jakt- och viltvårdsområdet.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Andel av länets totala jaktareal som ingår i något älgskötselområde	Ökad samverkan i älgförvaltningen	Jakt och viltvård (218)	JaktAdm ¹⁾		89 %	87 %	87 %
Antal beslut om skydds jakt på rovdjur som överklagats och slutligt ändrats i högre instans under året i relation till det sammanlagda antalet fattade skydds jaktbeslut under året	Rättssäkerhet	Jakt och viltvård (218)	Platina ²⁾		0	0	0

1) Administrationssystem, Länsstyrelsen

2) Ärendehanteringssystem, Länsstyrelsen

Prestationer och effekter

Beträffande de allmänna valen har Länsstyrelsens arbete under året framför allt bidragit till att respektive kommunfullmäktige är fulltalig samt att förutsättningarna för väl genomförda allmänna val under 2022 är de bästa och att de krav som kan ställas på en demokrati är uppfyllda.

Effekterna av Länsstyrelsens arbete med trafikföreskrifter med mera är att trafiksäkerheten ökar och att acceptansen för hastighetsbegränsningar är god genom adekvata begränsningar samt att tävlingar på väg kan genomföras på ett tryggt och trafiksäkert sätt.

Effekten av Länsstyrelsens arbete kopplat till Viltförvaltningsdelegationen är att det finns uppdaterade riktlinjer som stöd för vilt- och rovdjursförvaltningen. De kommunikativa insatserna har bidragit till ökad synlighet och information som är behovsanpassad och lätt tillgänglig.

Länsstyrelsens arbete inom klövviltförvaltningen bedöms ha bidragit till att älgförvaltningsgruppernas arbete med förvaltningsplaner har utvecklats över tid. Planarbetet är en viktig grund för älgförvaltningen i länet.

Kvalitetssäkringen och digitaliseringen av jaktområden kommer att underlätta administrationen av jaktområdena avsevärt och göra dokumentationen och underlag rörande varje jaktområde mer tydlig. På sikt kommer det också ge möjlighet för jaktområdenas företrädare att ansöka digitalt när förändringar sker i jaktområdena.

Orsakerna till den stora ökningen av stöd till förebyggande insatser mot viltskador är sannolikt en effekt av Länsstyrelsens informationsinsatser i kombination med ett ökande intresse hos tamdjurs- och hundägare att arbeta förebyggande.

Effekterna av beviljade bygdemedel är dels att det skapats bättre förutsättningar och möjligheter för barn och vuxna att komma i aktivitet och rörelse, dels att underlätta för en levande landsbygd genom stöttning till lokala aktörer.

Resultatbedömning

Resultatet får betraktas som utmärkt mot bakgrund av att Länsstyrelsen har hanterat och avgjort i princip alla ärenden inom rimlig tid samt att handläggningen i övrigt uppfyller de krav som kan ställas i dessa ärenden.

Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p2 Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar	Länsstyrelseinstruktion
1D1 Kontrollplan för livsmedelskedjan	Regleringsbrev
1D2 Kontroll av livsmedel och foder i primärproduktionen	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet kan delas in i områdena livsmedelskontroll, djurskydd, smittskydd, allmänna veterinära frågor, foder och animaliska biprodukter och tillsyn av hund och katt. Tillstånd och prövning, tillsyn och kontroll, samverkan och samordning samt information är de arbetsmetoder som används för genomförande av uppdragen.

Inom delområdet livsmedelskontroll genomförs bland annat kontroll riktad till verksamhetsutövare med primärproduktion av livsmedel och revision av kommunal livsmedelskontroll.

Djurskyddsverksamheten omfattar planerade kontroller som anmälningskontroller, riktade både till verksamheter där djur ingår och till privatpersoner som håller djur. Även förprovning av djurstallar och handläggning av tillståndsärenden ingår.

Delområdet smittskydd innehåller samverkans- och samordningsuppdrag kopplade till bland annat epizooti- och smittskyddslagens sjukdomar, hälsoövervakning samt kontroll av seminverksamhet.

Inom delområdet allmänna veterinära frågor bedrivs bland annat tillsyn av djurhälsopersonal, kontroll av läkemedel på gård samt kontroll av hästpass och avelsorganisationer.

Inom delområdet foder och animaliska biprodukter genomförs bland annat kontroll riktad till verksamhetsutövare med primärproduktion av foder samt till verksamheter där animaliska biprodukter hanteras.

Ärenden inom ramen för lagen om tillsyn av hund och katt är händelsestyrda och omfattar i allt väsentligt ärenden där hundar orsakat, eller riskerar att orsaka, skada.

Många av de nationella målen inom området framgår av Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP). Samtliga myndigheter som verkar i livsmedelskedjan omfattas av NKP:n och målen anger hur bland andra länsstyrelserna ska arbeta för att bidra till de övergripande mål och uppdrag som fastställts av riksdag och regering. I NKP:n finns mål för olika områden. För djurskydd finns bland annat mål beträffande riskbaserad kontroll, resurseffektivitet och effekt av kontroll, och service. För foder och livsmedel inom primärproduktionen finns bland annat mål beträffande kontroll av primärproduktion.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. Genom att bidra till att nationella mål får genomslag i länet bidrar Länsstyrelsen också till genomförandet av Agenda 2030.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor (28)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	13,2	13,6	12,0
Antal årsarbetskrafter kvinnor	12,6	12,7	11,0
Antal årsarbetskrafter män	0,6	0,9	1,0
Antal ärenden, inkomna och upprättade	2 331	2 145	2 197
Antal beslutade ärenden	2 380	2 115	2 164
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	0	0
Verksamhetskostnad inkl. OH	16 410	16 957	13 922
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen	0	0	0

Under första kvartalet togs resurser från verksamhetsområdet till pandemitillsyn, vilket påverkat antalet årsarbetskrafter totalt. Sjukfrånvaron har också varit relativt hög. Samtidigt har antalet beslutade ärenden ökat med 12 procent. Detta beror på att vissa ärendetyper som tidigare hanterats som samlingsärenden numera delats upp för ökad sökbarhet och transparens. En del av ökningen beror också på ett ökat antal registreringsärenden i Primör och en relativt stor ökning av djurskyddsanmälningar, där de sistnämnda i ökad utsträckning fått hanterats administrativt.

Resultatindikatorer

I nedanstående tabell listar vi några relevanta indikatorer som är kopplade till länsstyrelsernas uppgifter, uppdrag och mål inom verksamhetsområdet.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Hur många normalkontroller (i förväg planerade och riskbaserade kontroller) som har genomförts i förhållande till antalet anmälningskontroller	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	DUS ¹⁾	≥1	1,9	1,6	1,4
Andel kontrollobjekt med livsmedelsproducerande djur som ingått i planerad normalkontroll	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	DUS ¹⁾	10 %	11,1 %	10,5 %	11,3 %
Andel utförda av tilldelade primärproduktionskontroller (Mål 100 %)	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Livsmedelskontroll	PRIMÖR ²⁾	100 %	100 %	100 %	-
Andel anmälningsärenden avslutade inom tre månader (90 dagar)	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	Platina ³⁾	90 %	93 %	94 %	97 %
Andel kontrollrapporter för djurskyddskontroller som är meddelade inom 21 dagar	Nationella kontrollplanen för livsmedelskedjan (NKP)	Djurskydd	Platina ³⁾	90 %	91 %	93 %	95 %

1) Register, Jordbruksverket

2) Register, Länsstyrelsen

3) Ärendehanteringssystem, Länsstyrelsen

Resultatindikatorerna visar att verksamhetens resultat ligger på en hög och stabil nivå över tid, där samtliga målvärden uppnåtts.

Länsstyrelsernas arbete med livsmedels- och foderkontroll (RB-uppdrag 1D2)

Inför verksamhetsåren 2020–2022 har länsstyrelserna tilldelats 10 miljoner kronor per år i riktade medel för kontroll inom området primärproduktion av livsmedel och foder. Nationellt har målet satts att kontrollera 1 000 företag inom primärproduktionen. Länsstyrelserna ska utföra kontroller i primärproduktionen av livsmedel. Livsmedelsverket gör ett riskbaserat urval av 1 000 kontrollobjekt utifrån branscherna och fördelar ut per län.

Länsstyrelserna gör utifrån tilldelningen ett riskbaserat urval av företag inom respektive bransch i Primör (länsstyrelsernas IT-stöd för registrering av livsmedels- och foderföretag samt för registrering av kontroll) för sitt län. Kontrollerna utförs utifrån framtagna branschspecifika checklistor. Efter utförd kontroll registreras resultatet i Primör. Under 2021 har registret över foderföretag flyttats från Jordbruksverket till Primör. Kontrollen innebär att företagare inom primärproduktionen blir uppmärksammade på krav som ställs inom produktionen. Kontrollen är viktig för att upprätthålla en produktion som ger säkra livsmedel och foder för människor och djur.

Det är mycket stor variation i hur många kontroller länen har gjort av de kontroller som de har tilldelats enligt den nationella kontrollplanen. Vissa län har kunnat utföra kontroller som normalt, medan andra län har påverkats kraftigt av pandemin på olika sätt. En del län har fått avsätta personella resurser för pandemitillsynen och andra län har begränsat sina kontroller med hänsyn till smittspridning.

Flytten av foderregistret från Jordbruksverket har i stor omfattning inneburit ett omfattande arbete med registervård då många företag har uppstått som dubletter, både livsmedelsföretag och foderföretag. I samband med rättning av dubletter har många län även gjort annan registervård. Tillförlitligheten i registret är begränsad och det är vanligt att företag som har upphört inte blivit avregistrerade. Flera län har prioriterat registervården framför utförande av kontroll för att på sikt få ett tillförlitligt register för uttag av kontrollgårdar.

Sammantaget har länsstyrelserna inte kunnat uppnå 1 000 kontroller för 2021, med anledning av pandemin och arbete med registervård av Primör.

Livsmedel, kommunrevisioner

Under 2020 har Länsstyrelsen reviderat två kommuner och gjort uppföljande kontroll av tre. Kontrollen är riskbaserad och revisionsintervallet baseras bland annat på erfarenhet från tidigare gjorda revisioner. Revisionerna år 2020 omfattade inte område skuggkontroll på grund av anpassning till covid-19-pandemin.

Länsstyrelsens uppföljande kontroller är ett viktigt verktyg för att verifiera kontrollens effekt och bidrar till att de mål i den nationella kontrollplanen som berör kommunal livsmedelskontroll uppfylls. Länsstyrelsens revisioner leder också till en ökad samsyn och mer enhetlig kontroll av livsmedel inom länet. Kommunerna använder nu i högre utsträckning sanktioner mot livsmedelsföretagare som inte åtgärdar brister i livsmedelshanteringen, vilket ökar förutsättningarna för att livsmedelskontrollen får effekt.

Länsträffarna, två per år, ingår som en central del i Länsstyrelsens rådgivande och vägledande roll inom livsmedelsområdet. De flesta av länets 16 kommuner deltog, liksom representanter från Smittskyddet Värmland och Miljösamverkan Värmland.

Prestationer och effekter

Måluppfyllelse för operativa mål i Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan

Djurskydd

Operativt mål: Utbildning, likriktning, verifiering – målet bedöms vara uppfyllt.

Länsstyrelsen följer Jordbruksverkets vägledning och riktlinjer som finns i likriktningssyfte. Att myndigheten har den kompetens som behövs för att utföra sina uppgifter säkerställs genom att prioritera deltagande i utbildningar. Webbaserade utbildningar har ytterligare förbättrat tillgången till kompetensutveckling och möjligheterna till deltagande.

Medverkan i länsstyrelsernas och Jordbruksverkets årliga utvärderings- och analysmöte är en central del i likriktnings- och verifieringsarbetet. Under 2021 var andelen kontroller med brist på samma nivå som riksgenomsnittet, vilket kan jämföras med treårsmedeltal för perioden 2018–2020, då skillnaden jämfört med riksgenomsnittet var 3,6 procentenheter. Mot bakgrund av detta kan Länsstyrelsens långsiktiga arbete med likriktning och verifiering anses ha haft effekt.

Operativt mål: Riskbaserad kontroll – målet bedöms vara uppfyllt.

Länsstyrelsen har kontrollerat 11,1 procent av kontrollobjekten med livsmedelsproducerande djur. (Antalet kontrollobjekt som beräkningen grundar sig på är, i enlighet med Jordbruksverkets instruktion, 1671 objekt.) Kvoten Normalkontroller/Anmälningkontroller var 1,9. Kontrolluttaget baserar sig på riskbedömningsmodellen STORK och gemensamma rutiner för handläggning av anmälningssärenden tillämpas.

Operativt mål: Resurseffektivitet och effekt av kontrollen – målet bedöms vara uppfyllt.

Planerad kontroll är den mest omfattande kontrolltypen. Länsstyrelsen prioriterar uppföljande kontroller högt då dessa är en förutsättning för att säkerställa att den offentliga kontrollen får effekt. Under 2021 var 18 procent av det totala antalet kontroller uppföljningar. Den gemensamma rutinen för anmälningssärenden tillämpas och andelen kontroller utan anmärkning var 22,8 procent, vilket innebär att målet är väl uppfyllt. Anmälningssärendena hanteras skyndsamt och 93 procent av dessa ärenden avslutas inom 90 dagar.

Operativt mål: Djurhållare – målet bedöms vara uppfyllt.

Samverkan har under 2021 skett genom möten med LRF där frågor kring kontroller inom livsmedelskedjan varit en del. Länsstyrelsen har deltagit med en resurs i en länsstyrelsegemensam informationsgrupp med uppdrag att granska länsstyrelsegemensamma webbtexter.

Metoden motiverande samtal tillämpas i syfte att stödja djurhållare i att få ökad förståelse för lagstiftningens krav, och göra dem delaktiga i att se vilka behov av åtgärder som finns i djurhållningen.

Sociala medier har använts systematiskt som informationskanal och ett stort antal djurhållare nås på detta sätt av information som syftar till att underlätta att göra rätt.

Operativt mål: Service – målet bedöms vara uppfyllt.

91 procent av kontrollrapporterna skickas ut inom 21 dagar efter kontroll. Beslut utformas i enlighet med de gemensamma mallar som finns tillgängliga i länsstyrelsernas ärendehanteringssystem. 83 procent av ansökningar om förprovning har beslutats inom målsatt handläggningstid. Motsvarande resultat gällande tillståndsansökningar enligt 6 kap 4 § djurskyddslagen är 100 procent.

Foder

Operativt mål: Medvetna foderföretagare för god hantering av foder – målet bedöms vara uppfyllt.

Länsstyrelsens insatser för ökad medvetenhet kring säker hantering av foder har under 2021 i första hand varit kopplad till den operativa kontrollen. Vid foderkontroller, men även i viss mån vid djurskydds- och livsmedelskontroll, lämnas information om regelverket kring foderhantering och dialog förs kring det enskilda företags riskområden.

Operativt mål: Nationell kontrollplan primärproduktion 2021–2024 – målet bedöms vara uppfyllt.

Den nationella kontrollplanen har tillämpats och kontrollkvoten för länet har uppfyllts.

Animaliska biprodukter (ABP)

Operativa mål: Medvetna verksamhetsutövare för god hantering av ABP och Skapa förutsättningar för en god ABP-kontroll – målen bedöms vara uppfyllda.

Under året har registervård utförts för att kartlägga registrerade transportörer av ABP i länet. Den största kadavertransportören verksam i Värmland har säte i Västra Götalands län. De som endast har verksamhet i Värmland transporterar lågriskmaterial, med undantag av en verksamhet som transporterar kadaver i ringa omfattning. Länsstyrelsen har haft telefonkontakt med denna verksamhetsutövare, samt de som transporterar lågriskmaterial, för att kartlägga verksamheternas aktivitet och informera om kraven på handelsdokument och spårbarhetskrav.

Veterinärmedicinska preparat och rests substanser

Operativt mål: Mikrobiologiska risker – sprida kunskap om antibiotikaresistens – målet bedöms vara uppfyllt.

Länsstyrelsen har genomfört följande aktiviteter:

- Spridit information om antibiotikaresistens genom information på webbplatsen [Skydda antibiotikan](#).
- Informerat djurhållare vid inspektioner och vid andra kontakter om att använda antibiotika endast då det är nödvändigt, att i första hand använda ”smalspektrumantibiotika” såsom penicillin och att alltid följa veterinärens ordination.

Kontrollmetoder som har använts inom området:

- Administrativ övervakning av den obligatoriska salmonellakontrollen (inkomna laboratorierapporter) och enstaka administrativa kontroller av nya verksamheter.
- Administrativ övervakning av hjorthägn (inkomna årsrapporter från Jordbruksverket) och administrativa kontroller.
- Inspektion på plats inom området semin vid anmälan om bristande hygien och följsamhet av regelverket.

Operativt mål: Läkemedel ska användas med återhållsamhet och bara då det finns behov av det – målet bedöms vara uppfyllt.

Läkemedel på gård är ett omfattande kontrollområde med ett stort antal kontrollobjekt. Tillsammans med kontrollområdet Djurhälsopersonal har Läkemedel på gård en stark koppling till den ökade problematiken med antibiotikaresistens. Dessa båda kontrollområden har prioriterats högt de senaste åren. 2020 har fysiska kontroller omfattat häst-, gris-, nöt-, fisk- och fårproduktion.

Kontrollmetoder som har använts inom området:

- Administrativ kontroll av veterinär med efterföljande fysisk kontroll av Läkemedel på gård.
- Administrativ kontroll av djurhållare gällande förekomst av sjukdomar och läkemedelsförskrivning.
- Fysiska kontroller av djurhållare, med och utan avtal om villkorad läkemedelsbehandling för verifiering av uppgifter på plats samt ge indikation på inriktning av veterinärtillsyn.

Länsstyrelsen kan konstatera att användning och förskrivning av läkemedel oftast är i överensstämmelse med gällande lagstiftning. Användningen av läkemedel hos hållare av livsmedelsproducerande djur i länet är mycket liten. I några fall har veterinärer skrivit recept utan att lämna behandlingsbevis vilket har lett till att dokumentation har saknats både hos djurhållare och i tillsynsverktyget DAWA djursjukdata. Rapportering av läkemedelsbehandling av livsmedelsproducerande djur och av systemisk antibiotikabehandling av häst till Jordbruksverket var också i något fall bristfällig.

Operativt mål: Skapa bättre förutsättningar för effektiv kontroll av användning av läkemedel – målet bedöms vara uppfyllt.

Länsstyrelsen har genomfört följande aktiviteter för att uppnå målet:

- Deltagit i utbildningsinsatser som har genomförts av Jordbruksverket.
- Sett till att ständigt hålla sig uppdaterad på området genom den information som finns att tillgå hos andra myndigheter, nationella nätverk och EU:s institutioner.

Livsmedel, primärproduktion

Operativt mål 2020–2022: Mål 20: Mykotoxin vid spannmålstorkning och lagring – Kemiska risker – målet bedöms vara uppfyllt.

Då arbetet med detta mål kommer att pågå till och med 2022 baserar sig bedömningen av måluppfyllelsen på den verksamhet som genomförts till och med 2021. Vid offentlig kontroll av anläggningar som torkar och/eller lagrar spannmål för livsmedelsändamål har Länsstyrelsen inriktat kontrollen på att verifiera att företagen vidtar lämpliga åtgärder för att förhindra eller reducera bildningen av ochratoxin A i spannmål.

Operativt mål: Nationell kontrollplan primärproduktion 2020–2023 – målet bedöms vara uppfyllt.

Den nationella kontrollplanen har tillämpats och kontrollkvoten för länet har uppfyllts.

De kommuner som Länsstyrelsen följt upp under året har i hög utsträckning åtgärdat avvikelser från tidigare revisioner. Revisionerna har därmed gett effekt vilket innebär en bättre och säkrare livsmedelstillsyn.

De operativa målen i Sveriges fleråriga kontrollplan för livsmedelskedjan är uppfyllda och av det följer att Länsstyrelsens verksamhet i hög grad bidragit till de effekter som målen syftar till.

Resultatbedömning

Mot bakgrund av resultatindikatorer och det som redovisats under rubriken Prestationer och effekter är den samlade bedömningen att resultatet inom området är utmärkt. Arbetet har bedrivits riskbaserat där livsmedelssäkerhet i hela produktionskedjan, tillsammans med smittskydd och antibiotikaresistens, varit huvudfokus. De mål, nationella och länsstyrelseegna, som satts upp har i allt väsentligt uppfyllts. Trenden får anses oförändrad då måluppfyllelsen inom området ligger på samma höga nivå som tidigare år.

Regional tillväxt och infrastrukturplanering

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p3 Regional tillväxt	Länsstyrelseinstruktion
3 § p4 Infrastrukturplanering	Länsstyrelseinstruktion
4 § p2 Barentssamarbetet i Västerbottens och Norrbottens län	Länsstyrelseinstruktion
4 § p4 I utpekade län vara förvaltande och attesterande myndighet för vissa program inom EU:s strukturfonder	Länsstyrelseinstruktion
4 § p5 I utpekade län vara behörig myndighet enligt lagen (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats enligt...	Länsstyrelseinstruktion
4 § p6 I utpekade län vara ansvarig för kontroller enligt...	Länsstyrelseinstruktion
1C1 Regionalt tillväxtarbetet och samverkan med regionerna	Regleringsbrev
1C2 Mål i regionala utvecklingsstrategin	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Nedanstående punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen på verksamhetsområdet:

- Samordna och skapa förutsättningar för samverkan mellan viktiga aktörer i länet såsom statliga myndigheter, kommuner, regioner, näringsliv, föreningar och andra frivilligorganisationer, för att skapa tillväxt i länet. Samverkan är inte minst viktig när regionala strategier tas fram för hur länet ska utvecklas.
- Fördela bidrag och stöd för strategiska utvecklingsinsatser i länet.
- Bevilja ekonomiskt omsättningsstöd till enskilda näringsidkare och handelsbolag vars omsättning har minskat i större omfattning till följd av covid-19-pandemin.
- Fysisk planering av vägar och järnvägar genom att tillhandahålla statliga planeringsunderlag, godkända miljökonsekvensbeskrivningar, samverkan med sökanden i processen, besluta om tillstånd enligt miljöbalken och tillsyn över kommunala detaljplaner.

Målet för den regionala utvecklingspolitiken är utvecklingskraft med stärkt lokal och regional konkurrenskraft för en hållbar utveckling i alla delar av landet. En viktig bedömningsgrund för den regionala utvecklingspolitiken är statliga myndigheters medverkan i det regionala tillväxtarbetet.

Den regionala utvecklingspolitiken ska även bidra till att nå andra mål:

- Den regionala utvecklingspolitiken ska bidra till att nå det långsiktiga klimatmålet och de nya etappmålen för minskad klimatpåverkan samt bidra till att nå övriga relevanta miljömål.
- Den regionala utvecklingspolitiken har en geografisk utgångspunkt där landsbygder ingår och därför ska den bidra till att uppnå landsbygdspolitikens mål.

Transportpolitikens övergripande mål är att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. Utöver det övergripande målet finns ett funktionsmål om tillgänglighet och ett hänsynsmål om säkerhet, miljö och hälsa.

Målet för politiken för de grundläggande betaltjänsterna är att alla i samhället ska ha tillgång till grundläggande betaltjänster till rimliga priser.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. Genom att bidra till att nationella mål får genomslag i länet bidrar Länsstyrelsen också till genomförandet av Agenda 2030.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Den tidigare regionala utvecklingsstrategin Värmlandsstrategin 2014–2020 ersattes under året med en ny antagen strategi Värmlandsstrategin 2040. Den nya strategin tar upp länets styrkor men också de samhällsutmaningar länet står inför. Som ett komplement är nu Värmlands forsknings- och innovationsstrategi för hållbar smart specialisering 2022–2028 ute på remiss. Den är tänkt att ersätta den nuvarande strategin Värmlands forsknings- och innovationsstrategi för smart specialisering 2015–2020, som gäller fram tills ny strategi är antagen.

Länsstyrelsens arbete inom regional tillväxt utgår från de regionalt antagna strategierna. Myndigheten har också ett starkt internationellt samarbete i syfte att stärka den regionala tillväxten och samverkan sker i enlighet med regionala och nationella strategier och sammanhållningspolitikens mål. Samverkan sker till största del i projektform inom Interreg Sverige-Norge, Interreg Nordsjö- och Interreg Europé programmen. Nedan beskrivs relevanta nätverk där myndigheten medverkar.

AEBR: Det nätverk där Länsstyrelsen varit mest aktiv under 2021 är Association of European Border Regions. Nätverket bidrar till omvärldsbevakning gällande gränsfrågor i Europa och möjliggör värmländska organisationers deltagande i europeiska territoriella samarbeten. Länsstyrelsen har en plats i styrgruppen som ersättare till Innlandets Fylkeskommune Norge.

ENCORE: I klimat- och miljö nätverket Environmental Conferences of the Regions in Europe har Länsstyrelsen en plats i styrgruppen. ENCORE jobbar med miljö- och klimatfrågor. Länsstyrelsen har bidragit med filmer och innehåll till den ENCORE-konferens som hölls i Irland under 2021.

Subkommittén Interreg Nordsjön: Länsstyrelsen har en plats som ledamot i Subkommittén tillsammans med Region Värmland och deltar aktivt i diskussionen om vilka projekt i Nordsjöregionen som Sverige anser ska godkännas. Under 2021 har Länsstyrelsen även medverkat i skrivningen av kommande Interreg Nordsjöprogram.

EU:s strategi för Östersjöregionen: Inom ramen för EU:s strategi för Östersjöregionen har Länsstyrelsen deltagit i strategins genomförande genom transnationella och interregionala projekt. Länsstyrelsen samarbetar med bland andra Tyskland, Danmark och Norge inom sakområden som regional tillväxt, naturvård, miljövärd, risk och säkerhet, landsbygdsutveckling och samhällsbyggnad för att nå strategins mål. Länsstyrelsens arbete med direkt koppling till strategins genomförande fokuserar på att initiera och delta i internationellt samarbete och internationella projekt, vars mål bidrar till myndighetens verksamhet och länets utveckling.

Gränskommittén Innlandet-Dalarna: Länsstyrelsen har under 2021 deltagit i styrgrupps- och ledningsgruppsmöten som adjungerad tillsammans med Region Värmland för en utvidgad gränskommitté tillsammans med Innlandet och Dalarna. Myndigheten har varit involverad i framtagandet av handlingsplan för kommittén och diskuterat förslag på tidsplan för medlemskap i gränskommittén för Värmlands räkning.

Digital Well Arena (DWA) är ett tioårigt Vinnväxtinitiativ inom digitala hälsoområdet i Värmland, med finansiering från bland annat Vinnova, tillika ett smart specialiseringsområde för Värmland. Internationellt samarbete är en viktig del i DWA och Länsstyrelsen har under 2021 deltagit i satsningen inom ramen för arenans Projektsupport i samverkan – Innovationssatsningar, tillsammans med Region Värmland, Karlstads universitet och Stiftelsen Compare. Samarbetet med innovationssatsningar har under fas 1 resulterat i att sex nya satsningar/projekt har tillkommit inom området forskning och utveckling, fem nya nationella och internationella samarbeten har etablerats och tio regionala företag gör nya internationella affärer.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Regional tillväxt och infrastrukturplanering (30, 34)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	7,7	10,3	11,6
Antal årsarbetskrafter kvinnor	5,2	7,8	8,8
Antal årsarbetskrafter män	2,5	2,5	2,8
Antal ärenden, inkomna och upprättade	104	90	81
Antal beslutade ärenden	98	59	47
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	7	9	5
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	8 866	11 015	13 349
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	5 355	7 448	6 483

Området regional tillväxt är inne i en omställningsprocess. Det beror bland annat på att större delen av anslag 1:1 regionala tillväxtåtgärder överlämnades till Region Värmland den 1 januari 2019. Vidare finns beslut att anslaget helt ska avvecklas hos länsstyrelserna från och med 2023. Pågående projekt löper projekttiden ut och ett par projekt har avslutats under året. Det finns en försiktighet med att återbesätta vakanser som uppstått.

Resultatindikatorer

Länsstyrelserna har valt att inte ha några resultatindikatorer för verksamhetsområdet i årsredovisningen 2021.

Prestationer och effekter

Samverkan med regionalt utvecklingsansvarig

Länsstyrelsen har aktivt deltagit i framtagandet av den regionala utvecklingsstrategin Värmlandsstrategin-2040, både genom att ha deltagit i referensgrupp och ha varit remissinstans innan strategin antogs sommaren 2021. Länsstyrelsen har löpande under året bjudit in Region Värmland att medverka i olika arbetsmöten för att medvetengöra strategins relevans för myndighetens breda verksamhet och vice versa. Även i Region Värmlands arbete med Smart Specialiseringsstrategi har Länsstyrelsen informerats och blivit ombedd att lämna synpunkter innan den formella remissen gick ut i början av december 2021.

Under 2021 har Länsstyrelsen i samverkan med Region Värmland samlat aktörer i ett regionalt elektrifieringslöfte, som redovisats till Elektrifieringskommissionen. För mer information om myndighetens arbete att nå de det långsiktiga klimatmålet, se avsnitt Energi och klimat.

Länsstyrelsen har under det gångna året medverkat i möten inom det Regionala serviceprogrammet, RSP, som drivs av Region Värmland. Syftet har varit informationsutbyte och samordning av stöd för att underlätta för stödsökande. När Länsstyrelsen fick nya medel för kommersiell service inom Landsbygdsprogrammet prioriterades dessa medel att beslutas om först. Bevakning av betaltjänster är även det en viktig del i det RSP för att få en helhetsbild av möjligheterna att kunna både bo, verka och leva på landsbygden.

Samarbetet mellan handläggare av bredbandsstöd inom Landsbygdsprogrammet och den regionala bredbandskoordinatören på Region Värmland har fortsatt fungerat väl under året och är en av framgångsfaktorerna när det gäller den samlade utbyggnaden av fiber för bredband i länet. Värmland är ett av sju län som också har haft stöd för utbyggnad av ortsammanbindande nät via Europeiska Regionala Utvecklingsfonden (ERUF). Samtliga 240 miljoner kronor avsedda för bredbands-utbyggnad är beslutade inom Landsbygdsprogrammet och 2021 har fortsatt utbetalning av beslutade medel skett.

Under året har en regional skogsstrategi antagits av en rad regionala aktörer. Dessa är Länsstyrelsen Värmland, Region Värmland, Skogsstyrelsen, Paper Province, LRF, Stora Enso och Jägareförbundet Värmland, vilka samtliga ingår i Värmlands Skogligen råd. Strategin ska vara en plattform och arena för att betrakta och diskutera de olika intressena gemensamt, i stället för som tidigare väga det ena mot det andra.

Projekt finansierade av regionala tillväxtmedel

CUPIDO (Cultural Power: Inspire to develop rural areas): Länsstyrelsen Värmland leder sedan hösten 2018 detta Interreg Nordsjöprojekt, där målet är att utveckla nya affärsmöjligheter inom kultur- och kulturarvssektorn i Nordsjöområdet. Detta är ett samarbete mellan 16 partners från sju länder för att stärka ekonomi, konkurrenskraft och social sammanhållning i landsbygdssamhällen. Några uppnådda resultat 2021:

- Framtagande av nya testbäddar med hjälp av ny teknik.
- Light without borders-event i Värmland. 3D-mapping med fasadprojicering på herrgården i Rottneros park med dansare som uppträdde live, vilket genererade stor uppmärksamhet.
- Nordsjöprogrammets förstapris för bästa video: Light without borders.
- Tre nya filmer om riksintressanta kulturmiljöer producerades i projektet under året (Millesvik, Apertin samt Bjurbäckens kanal och slussar). Filmerna presenterar miljöerna och olika aktörer som bedriver verksamheter där, samt visar hur de olika kulturmiljöerna används som resurser för lokal utveckling. Årets tre filmer har, tillsammans med tidigare filmer, resulterat i stort intresse för Värmlands kulturarv.
- Såväl filmerna som Light without borders-eventet har lett till att Länsstyrelsen har intervjuats av andra län och andra projekt, både nationellt och internationellt, som är intresserade av att samarbeta och höra mer om CUPIDO-projektet.

CORA (Connecting rural areas with Digital Infrastructure): Interreg Nordsjöprojektet CORA syftar till att tillhandahålla digital infrastruktur på landsbygden. I projektet samarbetar Länsstyrelsen med Innlandets fylkeskommune och gränskommuner på både norska och svenska sidan för att undersöka möjligheterna för gränsöverskridande bredband mellan två länder (i detta fall också över en EU-gräns). En central del för Värmland är den pilot som Torsby kommun ansvarar för, som förser en norsk tätort i Norge med fiber och internet från Sverige. Några uppnådda resultat under 2021:

- Fiber drogs under våren från Sverige över gränsen till Norge och under vintern kunde man framgångsrikt ansluta den första användaren, Finnskogstoppen (ett konferenshotell i Norge), med bredband och tjänster från Sverige.
- Framtagande av gemensamt initiativ kring en undersökning för att mäta kommuners digitala mognad. Alla Värmlands 16 kommuner har deltagit. Undersökningen färdigställs under 2022 och arbetas vidare med i form av workshops.

COM3 (Building COMPETencies for COMPETitive COMPanies): Interreg Nordsjöprojektet COM3 fokuserar på hur offentliga aktörer lokalt och regionalt kan främja innovation och tillväxt i små- och medelstora företag på landsbygden, genom att hjälpa dem dra nytta av fördelarna med digital teknik. I Värmland jobbar Länsstyrelsen tillsammans med Torsby kommun och IT-klustret COMPARE i en pilot i syfte att främja innovation och tillväxt för denna målgrupp.

- Under året har en metod och en plan tagits fram för att utbilda små företag om fördelarna med digital teknik.
- Planering sker också inför att ta fram en e-handelsplattform för butiksägare i Torsby.

CATCH (water sensitive Cities: the Answer To Challenges of extreme weather) är ett Interreg Nordsjöprojekt om klimatanpassning med fokus på kraftiga regnfall. Det övergripande målet är att påskynda omkonstruktionen av stadsvattenhantering av medelstora städer i Nordsjöområdet för att de bland annat ska bli långsiktigt hållbara.

Arvika kommun, Länsstyrelsens huvudpartner i Värmland, har investerat i en pilot som handlar om att klimatsäkra Kyrkviken och skydda vattnet från övergödning genom att rena smutsigt regnvatten som rinner ner från staden. Länsstyrelsen har en strategisk roll i projektet och ansvarar för att resultatet sprids på regional nivå till Värmlands kommuner samt olika intressegrupper. Några uppnådda resultat under 2021:

- Informations- och kunskapsöverföring till andra relevanta kommuner och aktörer i Nordsjöområdet.

- Länsstyrelsen har en ledarroll gällande att kommunicera och översätta så kallade Good Practices till olika länders kontext. Dessa Good Practices har använts i tematiska studiecirkel kring klimatanpassning med de värmländska kommunerna.
- Länsstyrelsen har ansvarat för ett internationellt arbete med att ta fram en så kallad Road map för klimatsäkra städer. I processen har resultat samlats in från projektet och partners, SMHI samt forskningsprojektet EVOKED.

C5a Nordsjöprojektet Cluster for Cloud to Coast Climate Change Adaptation: Nordsjöregionen (NSR) står inför en betydande ökning av både antal och svåra översvämningar orsakade av klimatpåverkan. Klimatförändringar kommer att kräva mer hållbara, integrerade och multifunktionella lösningar som riktar sig till hela översvämningssystemet. För att möta denna utmaning syftar detta projekt till att leverera ett helhetssystem för klimatanpassning som baseras på resultat från sju pågående Nordsjöprojekt. Genom att kombinera resultaten från samtliga projekt kan C5a säkerställa ett tillvägagångssätt som är både bevisbaserat och praktiskt. Förhoppningen är att detta projekt ska kunna leverera fördelaktiga effekter av översvämningssåtgärder, från lokal till NSR-nivå. Förutom planeringsmöten och projektledning har 2021 resulterat i:

- Länsstyrelsen har fortsatt kommunikationsansvaret för alla partners på projektnivå.
- Översättning av budskap och process med berättelsen om C5a med förklarande grafik och video.
- Utveckling av en interaktiv webbplats för The story about C5a. Denna webbplats planeras vara klar våren 2022 och syftar till att sprida budskapet och kunskapen om både C5a och Cloud 2 Coast-metoden.

KISS ME (Knowledge & Innovation Strategies involving SMEs in the context of INTERREG) är ett Interreg Europe projekt som stödjer innovationsprocesser för små- och medelstora företag i ett gränsöverskridande sammanhang. Deltagarländerna ska utbyta och jämföra policyinstrument, verktyg och metoder som de använder för att nå denna målgrupp. Resultaten ska sedan användas till att förbättra och utveckla ländernas egna policyinstrument. Resultat 2021:

- Etablering av gemensam projektsupport för Interreg Sverige Norge programmet. Syftet är att få fler företag att vilja delta i nya programmet 2021–2027.
- Kartläggning av behov och förväntningar från små- och medelstora företag i gränsregionen Sverige/Norge. 63 olika företag i Värmland och Inlandet har svarat och underlaget används i arbetet med framtagandet av nästa Interreg Sverige-Norgeprogram 2021–2027.

Inside Out EU (Improving SME Internationalisation Support Policies) är ett Interreg Europe projekt som handlar om att förbättra regionalt stöd för internationalisering av små- och medelstora företag. Målet är att hjälpa företagen att växa och prestera bättre på den utländska marknaden. Förutom planeringsmöten och projektledning har 2021 resulterat i:

- Samverkan med Regionalt exportcenter (Region Värmland) för att se hur företagscheckar kan användas för internationalisering av företag.
- Projektet avslutades under 2021, men som resultat av projektet har planeringsmöten fortsatt med Region Värmland, Karlstads universitet, klustren IUC Stål och Verkstad (Värmland) samt 7 Sterke (Inlandet, Norge) och ansvarig för Export Development Programme (Nederländerna). Detta för att sätta en ”good practice” om internationalisering av små- och medelstora företag genom att engagera studenter i företag mellan länderna.

Arbete med väg- och järnvägsplaner

Under 2021 har 29 ärenden som är direkt kopplade till ärendehandläggning för väg- och järnvägsplaner avslutats. Det rör sig om allt från tidiga samråd till begäran om beslut om betydande miljöpåverkan, beslut om godkännande av miljökonsekvensbeskrivning, yttranden över val av lokaliseringsalternativ och tillstyrkan av fastställelse av plan samt andra beslut som tillägg till vägplaner med mera där Länsstyrelsen lämnats möjlighet att yttra sig.

Samarbete med Trafikverket

Som ett resultat av det regeringsuppdrag som regeringen gav Länsstyrelserna 2020 har handläggare från Länsstyrelsen Värmland under 2021 ingått i en referensgrupp av myndigheter, under Trafikverkets ledning, vid framtagande av en intern handbok för miljöbedömningsprocessen. Arbetet har resulterat i att handboken nu har färdigställts i en remissversion.

Utveckling av länsstyrelsernas arbete med infrastrukturplanering

Länsstyrelsen Värmland ingår i länsstyrelsernas nationella expertgrupp för infrastrukturfrågor. Inom ramen för uppdraget har Värmlands representant tagit fram beslutsmallar för fem ärendetyper samt implementerat dessa i handläggnings- och diariesystemet Platina samt utbildat samtliga länsstyrelser handläggare i användandet av dessa. Resultatet leder till en harmonisering av myndigheternas yttranden, ökad rättssäkerhet och utgör ett arbetsstöd för handläggarna.

Under året har Trafikverket och länsstyrelsernas expertgrupp infrastruktur samverkat för att identifiera möjligheter till förbättringar av de processer som myndigheterna är part i. Även detta samarbete har genererats från framtagandet av Gemensamma arbetsmetoder vid omfattande transportinfrastrukturinvesteringar. Vidare har detta forum lett till ett utökat samarbete mellan myndigheterna vid länsstyrelsernas handläggartäff för infrastrukturfrågor.

Stora projekt inom infrastrukturplanering

Riskreducerande åtgärder i Norra Klarälvdalen: Projektet syftar till att säkra för ras och skred utmed väg 62 samt väg 931 och 957 i Norra Klarälvdalen. Arbetet fortskrider och har under året gått in i en formell fas då Trafikverket har samrått planerna med samrådsgruppen samt begärt, och fått, Länsstyrelsens beslut om huruvida projekten kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte. Det är ett komplext projekt med ett flertal målkonflikter inom exempelvis risk- och säkerhet, transport och näringslivsutveckling och består av oprövade moment utan motsvarighet i referensprojekt.

Tåg i Tid, utveckling av Värmlandsbanan, fortlöper med kvarvarande projekt. Länsstyrelsen deltar i kontinuerlig samordning och planering genom olika koordineringsgruppsmöten och prövningar av ärenden kopplade till genomförandet av järnvägsplanerna för bland annat Karlstad C och mötesspår i Väse samt spår- och växelbyten och trumbyten längs Värmlandsbanan. Projektet är av stor vikt för utvecklingen och vidmakthållandet av bandelens funktion och får positiva effekter för såväl person- som godstrafik i och utanför länet.

Nya slussar i Trollhättan: Planeringen för nya slussar i Trollhätte kanal fortskrider. Olika alternativ för genomförande är nu föremål för prövning av vattenverksamheten. Länsstyrelsen Värmland förordar det alternativ som inte stänger av möjligheten att slussa under byggperioden. Vänersjöfarten bedöms vara för sårbar för att klara en avstängning, vilket riskerar nyttan med projektet.

Remisser inom regional tillväxt

Under året har Länsstyrelsen svarat på följande remisser:

- remiss om Partnerskapsöverenskommelsen
- remiss om promemorian En utvecklad organisation för lokal statlig service – slutredovisning
- remiss om förslag till principer för att utse regionalstödslista för perioden 2022–2027.

Remisser inom infrastrukturplanering

Under året har flera ärenden remitterats Länsstyrelsen Värmland som har svarat i form av yttranden och beslut. Bland remisserna kan nämnas Förslag om förtida avveckling av Bromma flygplats, Trafikverkets utpekande av riksintressen för kommunikationer, Trafikverkets rapport Uppdrag att analysera resursbehov för länsstyrelserna vid omfattande transportinfrastruktur-investeringar samt remisser från Region Värmland: Begäran om yttrande över Regionalt trafikförsörjningsprogram och Förslag till avgränsning av miljökonsekvensbeskrivning för regional transportplan för Värmlands län 2022–2033.

Då en ny plancykel för såväl länsplaner som nationella planer för transportinfrastruktur har inletts under året har många aktiviteter arrangerats av länsstyrelsernas nationella grupper för energi- och klimatsamordning (LEKS) samt Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet (RUS) i syfte att öka kvaliteten på myndighetens yttrande. Resultatet har blivit att Länsstyrelsen är bättre förberedd för att tidigt hantera de komplexa frågor som ingår i ansvaret att bevaka de nationella miljömålen.

Grensetjänsten Norge Sverige

Grensetjänsten är ett gränsöverskridande samarbete mellan Sverige och Norge och en del av det nordiska samarbetet samt en myndighetssamverkan mellan bland annat norska NAV, Arbetsförmedlingen och Länsstyrelsen för att underlätta ekonomisk aktivitet och tillväxt i Norge och Sverige. Finansieringen kommer i dag via Arbetsförmedlingen, NAV, Utrikesdepartementet, Nordiska Ministerrådet och projektmedel från bland annat Länsstyrelsen och Region Värmland. Länsstyrelsen har en tydlig roll som ordförande i Grensetjänstens styrgrupp och ansvarar för anställda placerade på gränsen i Morokulien.

Grensetjänsten har ett stort myndighetsnätverk bakom sig för att kunna ge relevant information. I det dagliga arbetet identifieras gränshinder. Under 2021 har Grensetjänsten fyllt en mycket viktig funktion när det handlar om covid-19-information och gränshinder kopplat till pandemin, mot såväl företag som privatpersoner.

Grensetjänsten har under året även arbetat i projektet DIS (Digitalt informationssystem) som finansierats via Nordiska ministerrådet. Bakgrunden till projektet är att när informationstjänsterna samarbetar så kan de bli en stark röst i Norden i dialogen med myndigheter och beslutsfattare. DIS är igång med gott resultat. I systemet kan organisationer och medborgare rapportera hinder och utmaningar gällande gränsfrågor.

Länsstyrelsen har via Grensetjänsten fortsatt samarbeta med Nordiska Ministerrådet, samt med de andra nordiska informationstjänsterna (Öresund direkt och Nordkalottens Gränstjänst) och har utökat gränshinderssamarbetet med ett antal gränskommittéer vid den svensk-norska gränsen. Detta samarbete har varit en viktig del under 2021 i och med covid-19 och de gränshinder som uppkommit under pandemin.

Betaltjänster

Alla i samhället ska ha tillgång till grundläggande betaltjänster. Målgrupper som identifierats som extra sårbara är främst äldre, individer med funktionsvariation samt individer med annat modersmål än svenska. Pandemin har utmanat Länsstyrelsens möjlighet att nå dessa grupper. Under första kvartalet kom fokus i stället att hamna på att kartlägga behov, genomföra enstaka enskilda utbildningar mot gruppen äldre, sprida informationsmaterial till olika aktörer i länet och planering av utbildningsinsatser inför släppta restriktioner. En större enkätundersökning genomfördes även för att kartlägga olika gruppers tillgång till grundläggande betaltjänster och kom att utgöra underlag för den årliga bevakningsrapporten inom grundläggande betaltjänster för länet 2021.

En av målsättningarna för året var att öka tillgången till digitala betaltjänster för olika målgrupper. I samband med att restriktionerna släpptes har 13 utbildningsinsatser i fem kommuner kunnat genomföras och ett 90-tal individer med annat modersmål än svenska har fått hjälp med att komma igång med Bank-Id i ett första steg för att därefter få teoretisk och praktisk hjälp och stöttning med att utföra digitala betaltjänster. Insatser för denna målgrupp blir än viktigare i de fem kommuner som helt saknar bankkontor då möjlighet till personlig service saknas. Insatser mot denna målgrupp fortsätter under 2022. Utöver utbildnings- och informationsaktiviteter finansieras tre ombud som tillhandahåller grundläggande betaltjänster till privatpersoner, företag och föreningar i länet. Nya beslut för stöd har fattats för samtliga ombud på grund av ökade kostnader som en följd av minskad kontantomsättning i länet. Ombuden finns på orterna Molkom, Lesjöfors samt Östmark. Finansieringen för dessa ombud fortsätter under 2022.

Statlig service och närvaro

Under slutet av 2021 sammanställdes den första rapporten om länets statliga service och närvaro. Rapporten distribuerades vidare till Länsstyrelsen Örebro län som är samordnande län för den nationella publiceringen. Uppdraget och delar av rapporten presenterades under hösten i landshövdingens myndighetssamverkan.

Effekter av samverkan

Arbetet med att samordna och skapa förutsättningar för samverkan och utveckling i länet har fortsatt under 2021. Exempel på väsentliga prestationer och effekter för Värmland är:

- Kunskaperna om det värmländska kulturarvet har stärkts genom insatser i CUPIDO.
- Fler individer har i dag förmåga att hantera digitala betaltjänster genom utbildningsinsatser för betaltjänster.
- Fler individer och företag på landsbygden har getts tillgång till fiberuppkoppling genom de stöd som Länsstyrelsen beviljat.
- Kunskaperna hos medborgare och företag gällande restriktioner kopplade till pandemin har ökat genom Grensetjänstens informationsinsatser.
- Ökad samsyn mellan regionala och nationella aktörer i regionala infrastrukturfrågor.

Resultatbedömning

Samarbetet mellan Länsstyrelsen och Region Värmland bedöms vara gott och återfinns i såväl projekt, strategiska processer som formaliserade möten på olika ledningsnivåer. Under året har Värmland antagit en ny regional utvecklingsstrategi, där Länsstyrelsen aktivt medverkat. De gränsregionala frågorna har blivit än viktigare i och med pandemins framfart och där har Grensetjänsten i Morokulien varit ovärderliga att möta medborgare och företag i vardagen.

Länsstyrelsen projektverksamhet bidrar aktivt till den regionala utvecklingsstrategin. Projektet CUPIDO medverkar till att sätta Värmlands kulturarv på kartan och har rönt stort intresse medan projektet CORA varit avgörande för att förse Norge med den första svenskdragna fibern samt att första användaren har kopplats till de svenska tjänsterna. Länsstyrelsen konstaterar att myndighetens projekt inom såväl miljö, klimatanpassning som landsbygdsutveckling bidragit till regional tillväxt som annars inte är genomförbart i ordinarie verksamhet. Detta har varit möjligt genom användande av anslaget 1:1 regionala tillväxtåtgärder som medfinansiering. Tyvärr minskar möjligheterna i framtiden till liknande utvecklingsinsatser med anledning av att anslaget försvinner från länsstyrelserna.

Inom området infrastrukturplanering bedöms resultatet som gott, trots begränsade resurser. Detta har uppnåtts med stöd av stor erfarenhet inom infrastrukturhandläggning. Processförbättrande och samverkande insatser har prioriterats för att inte förlora upparbetat momentum i dessa frågor.

Sammantaget bedöms det samlade resultatet inom området som gott.

Hållbar samhällsplanering och boende

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p5 Hållbar samhällsplanering och boende	Länsstyrelseinstruktion
5 § p9 Verka för att behovet av bostäder tillgodoses	Länsstyrelseinstruktion
Uppdrag att bistå Rådet för hållbara städer i dess arbete (M2017/03235/Mm)	Övriga uppdrag

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Nedanstående punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet.

- Samordna de planeringsunderlag som olika myndigheter tar fram som stöd till kommunens planläggning (natur- och kulturvärden, infrastruktur, militära intressen, vattenfrågor).
- Samordna länsstyrelsernas uppdrag om rådgivning och vägledning till kommunerna inom ramen för tidig dialog för ökat bostadsbyggande.
- Utveckla länsstyrelsernas arbete med digital samhällsbyggnadsprocess.
- Samordna och ta tillvara statens intressen i den kommunala översiktsplaneringen och vid detaljplaner och områdesbestämmelser. Länsstyrelsernas uppdrag gäller följande områden: riksintressen, miljö kvalitetsnormer, områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen, mellankommunal samordning, människors hälsa eller säkerhet, risken för olyckor, översvämning eller erosion.
- Prövning enligt plan- och bygglagen (översikts- och regionplaner, detaljplaner, områdesbestämmelser, överklagande av kommunbeslut, tillsyn, vägledning och uppföljning).
- Ansvara för att analysera och rapportera hur bostadsmarknaden ser ut i länet. Länsstyrelsen stödjer även kommunerna i att ta fram riktlinjer för bostadsförsörjning. I uppdraget ingår även att årligen ta fram en regional bostadsmarknadsanalys, säkerställa kommunernas medverkan i Boverkets årliga bostadsmarknadsenkät och att sammanställa uppgifter om värdeöverföringar i kommunala bostadsbolag.
- Stöd till hyresbostäder och bostäder för studenter och till bostäder för äldre, samt stöd till energiåtgärder.
- Samordna arbetet med klimatanpassning, strandskyddsdispenser och havsplanering.
- Hantera överklaganden av kommunala beslut och uppföljning av tillsynsarbetet i kommunernas byggnadsnämnder.
- Handläggning och prövning av lokalhyresstöd för hyresvärdar som gett rabatt på lokalhyran till utsatta branscher under covid-19-pandemin.
- Samverkan och samordning inom ramen för uppdraget om Rådet för hållbara städer.

Det övergripande målet för området samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteri verksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en god livsmiljö, utifrån social synpunkt. I detta ingår också att främja en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi och underlätta bostadsbyggande och ekonomisk utveckling. För området bostadsmarknad är målet långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader, där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.

Länsstyrelserna ska även verka för genomslag av relevanta nationella mål inom samhällsplaneringen, såsom gestaltad livsmiljö, miljömålet god bebyggd miljö, med mera.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. Genom att bidra till att nationella mål får genomslag i länet bidrar Länsstyrelsen också till genomförandet av Agenda 2030.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Hållbar samhällsplanering och boende (40–41)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	9,2	10,0	7,5
Antal årsarbetskrafter kvinnor	4,9	5,8	3,6
Antal årsarbetskrafter män	4,3	4,3	3,9
Antal ärenden, inkomna och upprättade	726	1 135	1 262
Antal beslutade ärenden	917	1 318	1 025
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	0	2	2
Verksamhetskostnad inkl. OH	9 621	13 109	8 743
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen	0	0	0

Verksamhetskostnaden för 2021 är lägre än 2020. Under 2021 har två tjänster varit vakanta under del av året, vilket bidragit till lägre bemanningsnivå. Under 2020 bemannades bostadsstöden också med extra personal för att hantera ansökningar om stöd till solceller. Ärendeflödet har under 2021 varit lägre jämfört med tidigare år, mestadels beror även detta på att solcellsstödet avvecklats.

Resultatindikatorer

Detta är ett komplext verksamhetsområde och det är svårt att mäta länsstyrelsernas bidrag till det övergripande nationella målet. Några indikatorer listas nedan.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Antal påbörjade bostäder	.Det övergripande målet för området samhällsplanering, bostadsmarknad, byggande och lantmäteriverksamhet är att ge alla människor i alla delar av landet en god livsmiljö, utifrån social synpunkt. I detta ingår också att främja en långsiktigt god hushållning med naturresurser och energi och underlätta bostadsbyggande och ekonomisk utveckling. Långsiktigt väl fungerande bostadsmarknader där konsumenternas efterfrågan möter ett utbud av bostäder som svarar mot behoven.	Årlig analys och rapport om läget i länet på bostadsmarknaden	SCB ¹⁾		399 (K1-K3)	1378	744
Antal färdigställda bostäder	Se mål ovan.	Årlig analys och rapport om läget i länet på bostadsmarknaden	SCB ¹⁾		249 (K1-K3)	1002	644
Länsstyrelsens handläggningstid för överklagade bygglov för bostäder, dock inte fritidshus; andel ärenden avgjorda inom 80 dagar	Se mål ovan.	Prövning enligt plan- och bygglagen	Platina ²⁾	75 %	75 %		
Länsstyrelsens handläggningstid för överklagade bygglov för bostäder, dock inte fritidshus; andel ärenden avgjorda inom 120 dagar	Se mål ovan.	Prövning enligt plan- och bygglagen	Platina ²⁾	90 %	75 %		

Statistiska centralbyråns statistik: Nybyggnad av bostäder.

Ärendehanteringssystem, Länsstyrelsen.

Antal påbörjade bostäder och antal färdigställda bostäder relaterar inte direkt, utan endast indirekt, till viss del av Länsstyrelsens verksamheter inom området, varför dessa siffror inte kommenteras. I Länsstyrelsens verksamhet är inte antalet bostäder som påbörjas eller färdigställs ett mått på verksamhetens måluppfyllnad. Dessutom kan inte fritidshus särskiljas från permanentbostäder i statistiken, vilket gör dessa tal svåra att tolka med tanke på stor andel fritidshus i länet. I verksamheten ger Länsstyrelsen stöd till byggande av student- och hyresbostäder men dessa särskiljs inte heller i statistiken. Siffrorna om antalet påbörjade och färdigställda bostäder bedöms därför inte vara relevanta att kommentera utifrån verksamheten.

I statistiken över antal överklagade lov och förhandsbesked särskiljs inte fritidshus, den bisatsen bör tas bort. Länsstyrelsen har under 2021 handlagt fyra ärenden gällande bygglov för bostäder. Tre av dem är avgjorda inom 80 respektive 120 dagar, så det är alltså 75 procent på båda fristerna. Att ett ärende inte klarade målet berodde på jäv, vilket krävde förordnande av personal från annan länsstyrelse för handläggningen. Detta gjorde att det blev längre handläggningstid än vad det annars skulle ha blivit.

Länsstyrelsernas arbete med att bistå Rådet för hållbara städer (M2017/03235/Mm)

Länsstyrelserna ingår som en av 13 medlemmar i regeringens Råd för hållbara städer. I februari 2021 lämnade Rådet sin årliga rapportering av uppdraget till Regeringskansliet. Rådets medlemmar har under år 2021 samverkat kring ett trettiootal åtgärder. Ett tiotal samverkansåtgärder har avslutats under året och övriga fortsätter under 2022. Länsstyrelserna har haft drivansvar för tre av åtgärderna och har bland annat anordnat ett kompetensutvecklingsseminarium för länsstyrelsens tjänstepersoner om hållbar stadsutveckling.

Fyra möten har hållits i Rådet och åtta möten har hållits i Rådets expertnätverk. Ett gemensamt möte har hållits för Rådets samtliga referensgrupper: Kommungruppen, Forsknings- och innovationsgruppen och Näringslivsgruppen. Ett stormöte har hållits för Rådet, expertnätverket och referensgrupperna. Rådet har blivit partner i EU-satsningen New European Bauhaus (NEB). Boverket, ArkDes, Energimyndigheten, Formas och Vinnova har arrangerat workshoppar om NEB, som dokumenterats i en rapport som skickats till EU. Rådet har också samverkat med bland annat satsningarna Viable Cities och Horisont Europa.

Rådets ordförande har tillsammans med landshövdingar i fem län – Kalmar, Västernorrland, Stockholm, Örebro och Kronoberg – anordnat länsträffar för kommunerna i respektive län med syfte att föra dialog kring kommunernas arbete med hållbar stadsutveckling.

Rådets gemensamma webbplats www.hallbarstad.se, som nylanserades i december 2020, har under året fyllts på och vidareutvecklats i syfte att underlätta för kommuner och andra aktörer att hitta aktuellt material inom hållbar stadsutveckling. Rådet har låtit ta fram en rapport om pandemins påverkan på hållbar stads- och samhällsutveckling. Rapporten har presenterats för berörda sakområden på länsstyrelserna. En förstudie om nationell samordning av finansiering och kunskap inom hållbara städer och samhällen har tagits fram inom en av samverkansåtgärderna.

Regeringskansliet har gjort en utvärdering av Rådet för hållbara städer verksamhet. Utvärderingen bedömer att Rådet uppfyller sitt syfte.

Prestationer och effekter

God dialog med kommunerna leder till effektiv handläggning av planer enligt PBL

Länsstyrelsen har ett inarbetat system med treveckorcykler för handläggning av

detaljplaner i Planberedning, något som är väl känt och uppskattat hos kommunerna. Genom att samla ärenden till beredning var tredje vecka underlättas tydligheten i när Länsstyrelsen kommer att avge yttranden. Vid beredningar deltar medarbetare från olika enheter för att samlat gå igenom planärendena. Vidare deltar regelmässigt Trafikverket vid dessa möten.

Strukturen för de tidiga samråden med kommunerna, så kallade LOK-möten, har utvecklats vidare under 2021. Då möjligheten till fysiska möten varit begränsade under året har dessa möten fått en än större betydelse och bredare frågeställningar än vad som ursprungligen varit avsett har behandlats. Den innefattar

samtliga kommuner i länet där kommunerna på fasta tider kan boka tid med Länsstyrelsen för tidig avstämning i planärenden. Värdet av tidiga samråd för att få en väl fungerande planprocess är mycket stort. Utöver dessa plansamråd sker regelbundna kontakter med alla länets kommuner i enskilda frågor då Länsstyrelsen ofta får ta den rådgivande rollen.

Möten med kommunernas planerare

Länsstyrelsen anser att det är av största vikt att ha nära kontakt med länets kommuner och deras planerare. Samverkan sker i olika former. För ökad samverkan bjuds länets samtliga planerare enligt ett rullande schema normalt två gånger årligen till Forum för värmländska planerare, för att diskutera gemensamma frågor.

Samarbete med Karlstads universitetet

Länsstyrelsen har sedan ett antal år ett samarbete med Karlstads universitet och dess samhällsplanerarutbildning. Syftet med samarbetet är att Länsstyrelsen ska bidra till länets långsiktiga kompetensförsörjning inom samhällsplaneringen. Företrädare för Länsstyrelsen håller återkommande föreläsningar på utbildningen och som en del i samverkan erbjuds i normalfallet två praktikplatser hos Länsstyrelsen under höstterminen. Under 2021 valde dock Länsstyrelsen att inte ta emot några praktikanter på grund av svårigheten att ge en god handledning under rådande förhållanden.

Bostadsförsörjning

Länsstyrelsen tar fram den årliga regionala bostadsmarknadsanalysen (BMA) som beskriver läget på den värmländska bostadsmarknaden. Analysen för år 2021, som beskriver situationen året innan, har rubriken En bostadsmarknad under pandemin. Förutom en analys av enkätsvar och statistiskt material konstaterades också att byggandet inte nämnvärt påverkats av pandemin utan den höga byggtakt som funnits under några år har fortsatt. Volymen ligger dock huvudsakligen inom Karlstad med kranskommuner. Bostadsbristen generellt har glädjande nog minskat, dock är det fortfarande brist på bostäder för grupper med särskilda behov. I samband med den stora omfattningen av hemarbete under pandemin har frågor om bostadens storlek, utformning och läge kommit i fokus. För Värmlands del har detta inneburit att länet för första gången sedan 1980-talet har haft en nettoinflyttning från andra län.

Vidare har Länsstyrelsen lämnat råd och information till kommunerna om lagen om bostadsförsörjning och även yttrat sig över kommunala bostadsförsörjningsprogram.

Stöd till hållbar energi och bostadsbyggande

Under 2021 har stödhanteringen varit av betydande omfattning och Länsstyrelsen har periodvis lånat ut personal till andra län för handläggning av de tillfälliga pandemirelaterade stöden. Även den nationella samordningen för stöden har lånat in personal från länet. Det något abrupta avslutet på solcellsstöden orsakade betydande merarbete och arbetet med att ompröva och bevilja stöd till de sökande som kom i kläm i samband med förordningsförändringarna påbörjades under hösten.

Intresset för stöd till nybyggnation av hyres- och studentbostäder har varit fortsatt stort. Länsstyrelsen konstaterar med tillfredsställelse att stödet inneburit att i kommuner där det inte förekommit någon nybyggnation av hyresrätter, i vissa fall på flera decennier, nu har fått igång en bostadsproduktion. Stödets utformning har gjort att små hyreslägenheter med god tillgänglighet har tillkommit, ett segment som det i många kommuner rått brist inom. Icke storstadslän har missgynnats av den nationella fördelningsprincipen av tillgängliga medel som använts. Kön med färdighandlagda ärenden som inte har beviljats stöd har därmed växt, såväl i Värmland som i många andra län. Under året introducerades ett nytt energi- och renoveringsstöd till flerbostadshus. Intresset i länet visade sig vara stort. På grund av den budgetsituation som uppstod i samband med regeringsbildningen så försvann stödets finansiering och enbart ärenden inkomna under 2021 kommer att kunna beviljas. Denna situation ledde till en massiv inströmning av ärenden under årets sista veckor.

Strandskydd

Strandskyddsfrågan är ständigt högaktuell i ett län som Värmland. Länsstyrelsen fick möjlighet att framföra sina tankar och idéer direkt till Strandskyddsutredningen vid ett länsbesök. Länsstyrelsen konstaterar att flera av de tankar och förslag som framfördes finns med i en eller annan form i den proposition som presenterades under 2021 Riskhänsyn i planprocessen.

Under året har Länsstyrelsen valt att fortsätta med kompetenshöjande satsningar inom geoteknik, det vill säga ras, skred och erosion, då länet har ett utsatt läge inom dessa områden. De satsningar som genomförts har resulterat i att Länsstyrelsen skickat fler planer till Statens geotekniska institut (SGI) för granskning i jämförelse med tidigare år. Denna ökning har medfört att såväl Länsstyrelsen som kommunerna uppmärksammar problemställningarna på ett tydligare sätt och Länsstyrelsen ser ett ökande intresse och engagemang kring frågan.

Länsstyrelsen har under året fortsatt att lyfta vikten av att medvetandegöra kopplingen mellan kommunernas RSA (risk- och sårbarhetsanalyser) och översiktsplaneringen. Länsstyrelsen ser att det finns stora synergieffekter att vinna om kommunerna i högre grad samverkar internt inom dessa processer.

Länsstyrelsen ser att det finns utmaningar i att strikt tillämpa Boverkets riktlinjer avseende översvämning. I och med att länet har flera tätorter som är uppbyggda i låglänta vattennära lägen är det svårt att främja nybyggnation och samtidigt ha en strikt tillämpning av Boverkets riktlinjer. Svårigheterna accentueras ytterligare då exploateringsintressena i stor utsträckning tenderar att fokusera på vattennära lägen. Här ser Länsstyrelsen att det finns ett arbete att göra gällande utvärdering av risken för översvämning, samt att kopplingen mellan RSA och översiktsplaneringen kan vara ett verktyg för att föra processen framåt. Under året har Länsstyrelsen Värmland inlett ett samarbete med Länsstyrelsen Västra Götaland för att få en samsyn i frågan och då med särskilt fokus på Vänern.

Länsstyrelsens samverkan med övriga länsstyrelser

Länsstyrelserna samarbetar inom sakområdet genom Samhällsbyggnadsnätverket. Det omorganiseringsarbete som inleddes 2019 har i år förts i mål och den nya organisationen har kunnat börja arbeta. Målet för omorganisationen har varit att utveckla det strategiska arbetet, att stärka Länsstyrelsens olika roller inom berörda sakområden samt att ytterligare utveckla samarbetet mellan länsstyrelserna. Nätverket har expertgrupper med tillhörande handläggarnätverk som bereder olika gemensamma frågor, remisser och regleringsbrevsuppdrag. Grupperna sätts samman för att maximalt utnyttja kompetensen hos länsstyrelserna.

Digitaliseringen

Under året har digitaliseringen av samhällsbyggnadsprocessen fått stor uppmärksamhet. Både länsstyrelser och kommuner har här en stor utmaning att hinna ställa om för att möta de nya krav som kommer att ställas i närtid. Internutbildningar har genomförts och kontaktperson och testpersonal har utsetts. Länsstyrelsen ser dock stora svårigheter med att få alla berörda parter att gå i takt och känner därför en viss oro inför den planerade sjösättningen av en digitaliserad samhällsbyggnadsprocess under 2022.

Tillsynsvägledning plan- och byggförordningen

Tidigare år har Länsstyrelsen genomfört tillsynsvägledning enligt 8 kap. 14 § plan- och byggförordningen. Bland annat har myndigheten anordnat träffar med handläggare, koordinerat ett nätverk för byggchefer och gjort besök hos kommuners byggnadsnämnder. På grund av pandemin har Länsstyrelsen begränsat tillsynsvägledningen till att genomföra digitalt informationsstöd till en kommun och i övrigt gett tillsynsvägledning genom att vara tillgänglig och svara på frågor via telefon och e-post. Länsstyrelsen samverkar i övrigt med andra länsstyrelser och Boverket i främst tillsynsvägledningsfrågor.

Effektiv handläggning

Antalet inkomna planärenden 2021 är något lägre än tidigare år. Ett konstaterande är dock att antalet stora och komplexa ärenden ökat i antal. Det har inneburit en ökad arbetsbelastning som i sin tur lett till svårigheter att i alla lägen kunna svara i tid. Detaljplaner har prioriterats och bostadsbyggandet har legat i

fokus. Tidiga kontakter i plansammanhang blir allt viktigare för att tidigt ringa in de frågeställningar som kan bli avgörande för en plans genomförbarhet. En systematisk och effektiv handläggning av detaljplaner är ett viktigt instrument som bidrar till att hålla tempot uppe i plan- och byggprocesserna, vilket i förlängningen främjar en hållbar och långsiktig utveckling i hela länet. Under året har antalet ärenden som innebär ändringar av detaljplan fortsatt legat på en hög nivå. De problem som Länsstyrelsen upplever i denna ärendegrupp är att planerna ofta blir svårlästa och därmed ökar risken för misstolkningar. Vidare att ändringar ofta görs på mycket gamla planer där helt andra planbestämmelser/regler ursprungligen gällde, vilket ytterligare försvårar tolkningen.

När en detaljplan vinner laga kraft är den allmänna bilden att nu är det möjligt att bygga. Dessvärre ser inte verkligheten ut så. Antalet prövningar enligt annan lagstiftning som kan äventyra eller omöjliggöra ett genomförande blir allt fler. Tillstånd och dispenser vad gäller artskydd, biotopskydd och vattenverksamhet är bara exempel på några typer av ärenden som i Värmland har omöjliggjort ett plangenomförande. Ur ett PBL-perspektiv blir uppgiften att upplysa om att dessa prövningar krävs, eftersom de inte är prövningsgrundande enligt PBL.

Stödhanteringen har fungerat mycket väl under året, dock har fördelningen av medel och snabba förändringar vad gäller förordningar och budget orsakat merarbete och många frågor från oroliga och frustrerade sökande.

Resultatbedömning

De tidiga samråden som Länsstyrelsen har lagt extra stor vikt vid under året har visat sig vara ett bra forum för att tidigt kunna fånga upp problem och svåra frågeställningar vid planläggning. Det kan konstateras att ett stort antal hinder och svårigheter har undanröjts genom dessa tidiga samråd, som inte bara är en del i planhantering utan också en viktig del av myndighetens rådgivande uppdrag.

Stödhandläggningen har bedrivits med stor effektivitet under året. Den starka prioriteringen från Länsstyrelsens sida vad gäller utbetalning av medel fick stort genomslag inom verksamhetsgrenen. Länsstyrelsen Värmland har även haft möjlighet att bistå andra län och även den nationella samordningen med personella resurser under året.

Trots ett fortsatt högt och delvis ökande ärendeflöde har de uppsatta målen uppnåtts. Ett visst mått av sena svarstider har inte kunnat undvikas på grund av komplexa planärenden och personalbrist under del av året. Vad gäller stödhanteringen har de egna målen nåtts. Dock har handläggningstiderna periodvis växt för vissa stöd, men det beror uteslutande på den medelsfördelning som tillämpats under året. På grund av pandemin har det inte heller under 2021 gått att genomföra fysiska kommunbesök. Sådana besök är normalt är ett viktigt verktyg för att lära känna kollegor i kommunerna och få ta del av plan- och byggproblemen på plats.

Den samlade bedömningen är att resultatet för 2021 är gott.

Energi och klimat

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p6 Energi och klimat	Länsstyrelseinstruktion
5 § p8 Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat	Länsstyrelseinstruktion

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Länsstyrelsernas uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet sammanfattas i nedanstående punkter.

- Leda och samordna det regionala arbetet mot de energi- och klimatpolitiska målen. Uppdraget omfattar att tillsammans med andra aktörer genomföra den regionala energi- och klimatstrategin och att verka för att energi och klimat ska bli en integrerad del i alla ansvarsområden. Detta innebär att förmedla kunskap, ge inspiration samt att driva och samordna regionala insatser som stärker genomförandet av uppdraget. Dessutom ingår att främja effektiva klimatinvesteringar.
- Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat utifrån uppdrag i förordning om myndigheters klimatanpassningsarbete (2018:1428) samt målen i den nationella strategin för klimatanpassning. Uppdraget omfattar samverkan, samordning och kunskapsfrämjande insatser om hur länet påverkas av ett förändrat klimat och vilka åtgärder som kan vidtas för att minska länets sårbarheter, främst till målgruppen kommuner och regionala sektorsmyndigheter. Dessutom ska detta utvärderas och följas upp.

Nedan sammanfattas några mål som rör länsstyrelsernas uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet.

Preciseringen av miljö kvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan ligger i linje med Parisavtalets temperaturmål, som är att hålla den globala uppvärmningen under 2 grader, men helst under 1,5 grader. Det långsiktiga målet är att Sverige senast år 2045 inte ska ha några nettoutsläpp av växthusgaser till atmosfären, för att därefter uppnå negativa utsläpp. Målet innebär att utsläppen av växthusgaser från svenskt territorium senast år 2045 ska ha minskat med minst 85 procent, jämfört med år 1990.

Ettappmålen på vägen mot det långsiktiga målet omfattar utsläpp av växthusgaser i den så kallade icke-handlande sektorn. I icke-handlande sektorn ingår framför allt utsläpp från inrikes transporter, byggnader och jordbruk.

Mål för energipolitiken handlar om att skapa villkoren för en effektiv och hållbar energianvändning och en kostnadseffektiv svensk energiförsörjning, med låg negativ påverkan på hälsa, miljö och klimat samt underlätta omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle.

Regeringens mål för samhällets anpassning till ett förändrat klimat är att utveckla ett långsiktigt hållbart och robust samhälle som aktivt möter klimatförändringar genom att minska sårbarheter och ta tillvara möjligheter. Målsättningarna om klimatanpassning i Parisavtalet och Agenda 2030, med de globala målen för hållbar utveckling, ska också uppnås.

Det finns även andra relevanta mål för verksamhetsområdet, till exempel under generationsmålet i miljömålssystemet. I årsredovisningen redovisas information av väsentlig betydelse i förhållande till dessa mål.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. Genom att bidra till att nationella mål får genomslag i länet bidrar Länsstyrelsen också till genomförandet av Agenda 2030.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

Det regionala klimatmålet Ett klimatneutralt Värmland år 2030 har beslutats av Länsstyrelsen Värmland och Region Värmland. I den regionala energi- och klimatstrategin har klimatmålet förtydligats med fyra målbilder.

1. Länsstyrelsen har även tagit fram fyra myndighetsmål för arbetet med klimatanpassning som är styrande för myndighetens arbete:
2. Länsstyrelsen samverkar med länets aktörer inom klimatanpassningsarbetet, är lyhörd och ser till aktörernas behov.
3. Länsstyrelsen har en god bild av hur länet påverkas av klimatförändringarna, och prioriterar sitt arbete utifrån lokala utmaningar och möjligheter.
4. Länsstyrelsen ger rekommendationer, vägledning och stöd kring hur klimatförändringarna kan hanteras.

Länsstyrelsen bidrar genom kunskapshöjande aktiviteter till en ökad kunskap inom klimatanpassning hos länets aktörer. Utöver det har Länsstyrelsen också tagit fram verksamhetsmål för klimatanpassning inom verksamheterna fysisk planering, dricksvattenförsörjning och krisberedskap.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Energi och klimat (42)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	4,3	4,7	4,3
Antal årsarbetskrafter kvinnor	2,8	3,3	3,3
Antal årsarbetskrafter män	1,4	1,3	1,0
Antal ärenden, inkomna och upprättade	117	78	109
Antal beslutade ärenden	69	62	96
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	6	0	1
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	4 933	5 665	4 967
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	340	0	221

Det ökade antalet ärenden kan huvudsakligen kopplas till Klimatklivet, då intresset under året varit stort. Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalning omfattar här klimatanpassningsinsatser för kommuner.

Resultatindikatorer

SCB:s statistik för energi på länsnivå är förknippad med sekretess för vissa län, vilket gör att datan är svår att använda för att mäta utfall och effekter. Länsstyrelsen har valt att ta med en indikator i tabellen nedan.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Antal inlämnade ansökningar under året inom Klimatklivet per 10 000 invånare	Sveriges klimatmål	Stöd till klimatinvesteringar	Naturvårdsverket ¹⁾		3,39	2,01	1,41

1) Naturvårdsverkets ärendehanteringssystem.

Länsstyrelsen märker av ett växande intresse i länet att söka investeringsstöd via Klimatklivet och att antalet ansökningar kontinuerligt ökar. Länsstyrelsen bedömer att det visar på en stor investeringsvilja och ett stort behov av satsningar i omställningen till fossilfria och hållbara alternativ hos företag, kommuner och organisationer i länet. Det visar också att Klimatklivet är ett mycket eftertraktat och attraktivt stöd för aktörerna.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med energi och klimat (LEKS)

Länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning (LEKS) är samverkansorgan för det regionala arbetet med minskad klimatpåverkan och energiomställning. Med målet att länsstyrelserna ska bidra till att de nationella

energi- och klimatmålen uppfylls bidrar LEKS till att utveckla samverkan mellan länsstyrelserna, mellan länsstyrelsernas olika sakområden samt med berörda myndigheter, departement med flera. LEKS verkar även för att identifiera synergier mellan olika styrmedel och samhällsmål som sedan kan användas som hävstänger i det regionala arbetet. Exempel på väsentliga insatser under året är:

- Fyra samverkansledare, inom områdena Klimatklivet, transporter, energisystem och regionala energi- och klimatstrategier, har tillsatts.
- Projekt har pågått inom olika sak- och ämnesområden, till exempel samhällsplanering, regional utveckling, lantbruk, naturvård och länstransportplanering.
- Samordnade insatser för ett tiotal remisser.
- Samordning av synpunkter från länsstyrelserna till arbetet med de nationella strategierna för elektrifiering och bioekonomi.
- Arrangerande av två digitala nätverkskonferenser för länsstyrelserna.

Flera av insatserna sker i samverkan med RUS (Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet) och olika chefsnätverk.

Bedömningen är att resultatet är gott och i allt väsentligt uppnår målen för det länsgemensamma arbetet med energi- och klimatomställning.

Prestationer och effekter

Arbetet med att genomföra den regionala energi- och klimatstrategin har fortsatt under året. Några exempel på väsentliga prestationer inom detta område:

- Länsstyrelsen har i samverkan med Region Värmland samlat aktörer i ett regionalt elektrifieringslöfte, som redovisats till Elektrifieringskommissionen. Löftet, som syftar till att öka takten i elektrifieringen av de regionala godstransporterna på väg, samlar över tjugo organisationer från näringsliv, forskning och offentlighet från alla relevanta delar av de tunga transporternas värdekedja.
- Länsstyrelsen har höjt de värmländska kommunernas kompetens inom vindbruksplanering genom projektet Planera i medvind – Vindbruksplanering för lokal förankring. Under året har kommunernas erfarenheter inventerats och tre kompetenshöjande seminarier har arrangerats. Målet är att projektet ska underlätta tidig hantering av intresse- och målkonflikter och därmed stärka den lokala förankringen av vindkraftsutbyggnaden.
- Länets sexton kommuner, regionen och andra aktörer har erbjudits att teckna miljööverenskommelser med Länsstyrelsen utifrån det regionala åtgärdsprogrammet för miljömålen. Aktörerna har själva fått prioritera två av åtgärdsområdena utifrån den regionala energi- och klimatstrategin.
- Länsstyrelsen har genomfört ett antal kommunikationsinsatser för att åstadkomma effektiva klimatinvesteringar och synergieffekter mellan åtgärder. Insatserna har gett gott gensvar och Länsstyrelsen noterar att söktrycket inom Klimatklivet varit högt och ökande under året.
- Landshövdingen har regelbundet sammankallat Värmlands miljö- och klimatråd, med ledamöter från region, kommuner, näringsliv och idéburen sektor. Rådet har varit ett stöd åt Länsstyrelsens samordning av det regionala energi- och klimatarbetet.
- Länsstyrelsen har bidragit till stöd och samordning mellan länsstyrelserna genom att delta i arbetsgruppen för LEKS (Länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning).

Länsstyrelsens arbete enligt uppdrag 3.A.3 i regleringsbrevet redovisas i särskild ordning till Länsstyrelsen i Dalarnas län.

Länsstyrelsen har fortsatt arbetet med klimatanpassning utifrån Länsstyrelsens handlingsplan för klimatanpassning. I de tre fokusområden som Länsstyrelsen har i handlingsplanen för klimatanpassning (fysisk planering, dricksvattenförsörjning och krisberedskap) har Länsstyrelsen genomfört flera åtgärder som har bidragit till de fyra verksamhetsmål som Länsstyrelsen har för klimatanpassning. Till exempel har

Länsstyrelsen genom yttrande över kommuners ansökan om bildande av vattenskyddsområden lyft fram vikten av att ta hänsyn till ett förändrat klimat.

Inom Interregprojekt CATCH har Länsstyrelsen påbörjat arbetet med att bilda lärande nätverk för klimatanpassning samt diskuterat med andra partner i CATCH hur man kan sprida dess resultat på ett effektivt sätt till aktörer i respektive land och region. Länsstyrelsen har under hösten erbjudit länets kommuner att med tjänstepersoner delta i en studiecirkel om klimatanpassning. Åtta av länets kommuner har deltagit med en till fyra deltagare på alla tre träffar som bestod av både workshops där kommunerna delade med sig av sina erfarenheter till varandra, och av föreläsningar från bland annat Länsstyrelsen Gävleborg om deras erfarenheter med skyfall och Naturvårdsverket om naturbaserade lösningar. Alla kommuner är intresserade av att fortsätta träffas för att lära sig mer och ta del av goda exempel.

Länsstyrelsen Värmland har tagit fram en rapport som beskriver snöförhållanden i ett förändrat klimat i Värmlands län. Rapportens innehåll uppmärksammades i media.

Länsstyrelsen Värmland deltog som representant för länsstyrelserna i Myndighetsnätverkets arbetsgrupp Geodata för klimatanpassning – Pilot och framtida arbetssätt för klimatanpassningspaket. Inom arbetsgruppen har det tagits fram tre piloter för klimatanpassningspaket samt ett förslag på framtida arbetssätt.

Som deltagare i arbetsgruppen vattenförsörjning inom nationella dricksvattennätverket har Länsstyrelsen Värmland representerat klimatanpassningsarbetet på länsstyrelserna.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen bedömer att myndighetens arbete under året täcker alla områden av uppdragen inom energi och klimat. Arbetet har utgått ifrån länets förutsättningar och uppsatta mål för verksamheten. Vidare har Länsstyrelsen förstärkt arbetet utöver vad tilldelade medel medgett genom att leda och/eller delta i externa projekt.

Länsstyrelsen bedömer att arbetet med klimatanpassning uppmärksammar behovet av att hantera framtida klimat i nutida beslut. Länsstyrelsens bevakning av klimatanpassning som en risk i den fysiska planeringen har lett till att kommunerna beaktat frågan bland annat utifrån ett riskperspektiv, men även utvecklat sin planeringsprocess utifrån förändring i lagstiftningen om översiktsplanens roll.

Sammantaget har dessa aktiviteter bidragit till att stärka det regionala arbetet med energiomställning, minskad klimatpåverkan och ökad klimatanpassning. Bland annat genom att de bidragit till ökad samsyn i länet om uppsatta mål, förbättrad samverkan mellan berörda aktörer, ökad integrering av energi- och klimataspekter i relevanta ansvarsområden och ökat kunskapsstöd och vägledning till andra aktörer.

Den samlade bedömningen är att resultaten av verksamheten inom verksamhetsområdet är gott.

Kulturmiljö

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p7 Kulturmiljö	Länsstyrelseinstruktion
1A5 Nationella målen för kulturmiljöarbetet	Regleringsbrev
3B5 Samverkansråd vid Statens kulturråd	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Kärnverksamheten består av tillsyn och tillstånd enligt kulturmiljölagen och miljöbalken, samt prövning av kulturmiljöbidrag till vård, information, kunskapsuppbyggnad och tillgänglighetssatsningar.

Kulturmiljöhänsyn tas till stor del i annan lagstiftning än i kulturmiljölagen. Att bevaka kulturmiljöintressen sker främst genom tvärssektoriell samverkan, detta upptar därmed en betydande del av verksamheten både internt och externt i samrådsärenden, framför allt enligt miljöbalken och plan- och bygglagen. Samverkan genom dialog är ett viktigt verktyg för att främja, utveckla och förnya kulturmiljöarbetet tillsammans med länets aktörer.

Respektive läns prioriterade inriktning anges i kulturmiljöstrategi eller i motsvarande dokument.

Kulturmiljöarbete utgår från fyra prioriterade miljö kvalitetsmål:

- god bebyggd miljö
- levande sjöar och vattendrag
- ett rikt odlingslandskap
- levande skogar.

Vidare tar kulturmiljöarbetet sin utgångspunkt i Riksantikvarieämbetets samlade vision 2030 att ”Alla, oavsett bakgrund, upplever att de kan göra anspråk på det kulturarv som format Sverige” och de fyra nationella kulturmiljömålen. Dessa är:

- Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas.
- Människors delaktighet i kulturmiljöarbetet och möjlighet att förstå och ta ansvar för kulturmiljön.
- Ett inkluderande samhälle med kulturmiljön som gemensam källa till kunskap, bildning och upplevelser.
- En helhetssyn på förvaltningen av landskapet som innebär att kulturmiljön tas tillvara i samhällsutvecklingen.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. Genom att bidra till att nationella mål får genomslag i länet bidrar Länsstyrelsen också till genomförandet av Agenda 2030.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Kulturmiljö (43)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	5,0	5,4	5,1
Antal årsarbetskrafter kvinnor	3,4	3,6	4,4
Antal årsarbetskrafter män	1,6	1,9	0,8
Antal ärenden, inkomna och upprättade	1 009	1 043	967
Antal beslutade ärenden	1 042	1 040	1 016
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	5	2	1
Verksamhetskostnad inkl. OH	5 506	5 865	5 532
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen	9 221	9 703	8 830

Antal årsarbetskrafter har varit lägre under 2021 jämfört med tidigare år. Vakanser har uppstått under året på grund av föräldraledigheter och avslutade vikariat.

Antalet inkomna ärenden är ungefär samma till antalet men en hög belastning på vissa typer av ärenden. Kulturmiljöfunktionen deltar även i många internremitterade ärenden som är diarieförda och handläggs på andra enheter inom Länsstyrelsen.

Resultatindikatorer

Detta är ett komplext verksamhetsområde och det är svårt att mäta länsstyrelsernas bidrag till det övergripande nationella målet. Några indikatorer listas nedan

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Antal registrerade fornlämningar (exkl. marina lämningar)	Ett hållbart samhälle med en mångfald av kulturmiljöer som bevaras, används och utvecklas	Skydd av fornlämningar och deras kulturhistoriska information	Fornreg ¹⁾		14 216	13 991	13 482
Antal byggnadsminnen enligt 3 kap kulturmiljölagen	Se mål ovan	Skydd av kulturhistoriskt värdefulla byggnader, miljöer och anläggningar	Bebyggelseregistret (BeBR) ²⁾		68	68	68
Antal kulturresevat enligt miljöbalken	Se mål ovan	Skydd och vård av kulturhistoriskt värdefulla kulturpräglade landskap	GIS-skikt ³⁾		2	2	2
Antal riksintresseområden för kulturmiljövården	Se mål ovan	Tillgodose och kunskapsförsörja riksintressen för kulturmiljövården	Riksintressebeskrivningar ⁴⁾		41	41	41

1) Register, Riksantikvarieämbetet.

2) Register, Riksantikvarieämbetet.

3) Stödsystem, Länsstyrelsen.

4) Förteckning, Riksantikvarieämbetet.

Antalet upptäckter av fornlämningar ökar. Det finns en eftersläpning i uppdateringen av Riksantikvarieämbetets Kulturmiljöregistret, detta leder till längre handläggningstider för Länsstyrelsen samt innebär osäkerheter för exploatörer och enskilda. Bristerna i registret innebär att fornlämningar kan skadas och försvinna. Länsstyrelsen har därför fortsatt arbetet med att förbättra kunskapsunderlaget gällande fornlämningar under 2021. Bidrag har beviljats till Värmlands museum för revideringsinventering av fornlämningar. Arkeologer från Länsstyrelsen har även inventerat ett par vattendrag i östra Värmland samt bebyggelselämningar i mellersta delarna av länet. Felaktigheter i Kulturmiljöregistret rättas också löpande av

handläggarna i samband med att de upptäcks i ärendehandläggningen. Ökad kunskap ökar antalet fornlämningar i registret, statistiken ökar därför kontinuerligt.

Antal byggnadsminnen har inte ökat. Under året har det inkommit väckt fråga om byggnadsminne för tre byggnader. Av dessa kommer en byggnad att utredas vidare för att se om den har tillräckligt höga kulturhistoriska värden för att skyddas som byggnadsminne. Antalet byggnadsminnen är därutöver oförändrat.

Antalet kulturresevat är två och är oförändrat. Länsstyrelsen gör bedömningen att det inte är lämpligt att inrätta ytterligare kulturresevat innan ramen för kulturmiljövårdslaget 7:2 utökas väsentligt. Det är redan i dag så begränsade ekonomiska ramar att till exempel prioriterade vårdåtgärder på byggnadsminnen får stå tillbaka. Att ytterligare belasta anslaget med kostnader för förvaltning av fler kulturresevat anser Länsstyrelsen ogörligt.

Antalet riksintressen är det samma som föregående år. Denna siffra är inte direkt kopplad till Länsstyrelsens verksamhet inom området. Riksintressen beslutas av Riksantikvarieämbetet (RAÄ). Länsstyrelsens uppdrag gällande antal riksintressen sträcker sig till att inkomma med underlag till RAÄ som är den myndighet som fattar beslut om utpekande av mark- och vattenanspråk gällande kulturmiljövårdens riksintressen.

Prestationer och effekter

Prioritering av ärendehandläggningen och dess konsekvenser

Länsstyrelsen har utifrån givna resurser prioriterat handläggning av ärenden enligt kulturmiljölagen, hanteringen av kulturminnesvårdsbidrag och regleringsbrevsuppdragen. Egeninitierat arbete med att verka för uppfyllelsen av de nationella målen för det statliga kulturmiljöarbetet har, utöver ärendehandläggningen, fått stå tillbaka. Detta har även påverkat möjligheten att utveckla kulturmiljövården genom såväl interna arbetsprocesser som metodutveckling samt framtagande av nya kunskapsunderlag. I förlängningen är detta negativt för effektiviseringsarbetet, kompetensförsörjningen och arbetsmiljön. Länsstyrelsen har inte, på ett fredsställande sätt, kunnat genomföra dialoger och rådgivning till kommuner och andra myndigheter i tidiga skeden. Detta har bland annat inneburit att utbildningen PBL, kulturvärden till länets kommuner, den påbörjade översynen av länets riksintresseområden samt satsningar på information till allmänheten om länets kulturmiljöer har fått stå tillbaka.

I årets verksamhetsplanering bedömdes behovet av tillsyn inom kulturmiljöområdet vara stort. Utifrån fokuseringen på ärendehandläggningen lades planerade tillsynsinsatser därför på en låg nivå. Detta till trots har inte den planerade tillsynen av framför allt byggnadsminnen kunnat genomföras. På grund av att tillsynen minskat under 2021 försvåras det förebyggande och proaktiva arbetet, vilket får till följd att exempelvis lagskyddade miljöer riskerar att skadas.

Fornvård

Tre nya fornvårdsområden har inlemmats och vårdats inom länets fornvårdsprogram i år. Det rör sig om ett hyttområde, ett område med flera gravfält och ensamliggande rösen samt ett område med gravfält, ensamliggande gravar och stenbrott. Arbetet med skötsel inom länets fornvårdsprogram ger även en möjlighet till människor som står långt ifrån arbetsmarknaden att få en meningsfull sysselsättning. Arbetet samfinansieras därför med Arbetsförmedlingen. Skötseln av miljöer ingående i länets fornvårdsprogram bidrar också till Länsstyrelsens uppdrag gällande pollinering och invasiva arter. Arbetet med att hitta ytterligare synergieffekter för att bidra till goda miljöer för vilda pollinatörer kommer att fortgå nästa år, bland annat genom anpassning av slåttertider som är gynnsamma för vissa arter, där så är möjligt. Hanteringen av invasiva arter leder till ökade kostnader för skötsel och omhändertagande av växtmaterial inom vårdade områden. Det finns även logistiska problem förknippade med kvittblivning av växtmaterial. Under vintern genomförs därför en utbildningsinsats för aktörer inom skötseln av både fornvårdsprogrammet och kulturresevat. Justeringar av skötselplaner för att begränsa spridning och om möjligt utrota invasiva arter sker löpande.

Covid-19-pandemin har lett till ett ökat intresse för att besöka fornvårdsområden och länets kulturresevat. Detta har lett till ökat slitage på vissa områden men också mer kontakt med allmänheten gällande skicket på områdena. Det växande intresset har även inneburit att Länsstyrelsen har haft en ökad kontakt och närvaro i fält för samråd med utförarna av skötselåtgärder. Ett visst ökat intresse kan även märkas hos vissa kommuner att arbeta med iordningställande av kulturmiljöer för besöksändamål.

Kulturresevat

Tillgänglighetsanpassade bänkbord har införskaffats till länets kulturresevat Juhla finngård. Detta är såväl en fysisk anpassning som en förbyggande åtgärd för att minska slitage på mark och byggnader, genom att styra rörelsemönstret hos besökare. Löpande förvaltning med slätter av inägorna har genomförts enligt resevatets skötselplan. En första etapp av ett omfattande byte av gärdesgård i resevatet har genomförts. Andra etappen färdigställs 2022. Åtgärden har inneburit en ökad läsbarhet av kulturlandskapet för allmänheten. Gärdesgården illustrerar, tillsammans med restaurerade inägor, nyttjandet av naturresurser ur ett historiskt perspektiv på ett osedvanligt bra vis.

Den publika verksamheten i länets andra kulturresevat Krigsflygfält 16 har under året varit omfattande. Länsstyrelsen har bistått med utbildning till guidande sommarvärdar som funnits på plats för att ta emot besökare. Likaså har Länsstyrelsen genomfört samråd och haft dialog med aktörer i resevatet inför en rad aktiviteter som filminspelning, motionslopp och Flygfältets dag.

Förvaltningen av resevatet, med skötsel av flygfältsytan genom anpassad slätter och planering i fält med utmärkning av träd inför restaurering av skog invid flygfältet, har genomförts. Som underlag har använts militära maskeringskartor och fotografier från 1940-talet. Vissa skötselåtgärder inom resevatet har utförts av Naturnära jobb. Länsstyrelsen har då planerat och gett anvisningar för åtgärdernas genomförande.

NAP

Länsstyrelsens kulturmiljöfunktion har aktivt deltagit i arbetet med den nationella planen för moderna miljövillkor för vattenkraften (NAP). Arbetet har inneburit fältbesök, framtagande av underlag som inventering av kulturhistoriska lämningar samt en kulturhistorisk värdering av anläggningar, en nulägesbeskrivning riktad till verksamhetsutövare, deltagande i samverkansmöten med externa aktörer samt arbete med en analys till externa aktörer. Arbetet har varit och kommer fortsatt att vara mycket omfattande under 2022 och kommande år.

Byggnadsminnen

Länsstyrelsens förmåga att utreda, byggnadsminnesförklara och att stödja vård och underhåll av byggnadsmiljöer med synnerligt högt kulturhistoriskt värde begränsas kraftigt av nivån på det tilldelade kulturmiljövårdsbidraget och av tillgängliga resurser. Länsstyrelsen är i stort behov av nya och uppdaterade regionala kunskapsunderlag för att kunna identifiera byggnadsmiljöer med höga kulturhistoriska värden, vilket är en förutsättning för Länsstyrelsens strategiska arbete med länets byggnadsminnen och framtida byggnadsminnesförklaringar.

Vid byggnadsminnet Alkvetterns herrgård har omfattande arbeten genomförts för att åtgärda akut rasrisk vid de höga stödmurar som håller upp ena flygeln. Dessa har senaste året börjat röra sig kraftigt. Några mindre ras har också inträffat. Tillfälliga förstärkningsarbeten genomfördes under slutet av 2020, för att hindra ytterligare ras under vintern. Arbetet med att plocka ner och bygga om stödmurarna har fått ske etappvis under 2021 och 2022. Länsstyrelsen noterar att denna typ av skador på länets byggnadsminne ökat i frekvens under senare år. Möjligen kan den sättas i samband med ett förändrat klimat vilket har lett till fler nollgenomgångar vintertid. Insatserna för att åtgärda skadorna är ofta väldigt komplicerade och därmed kostsamma och svåra att finansiera via anslaget. Utvecklingen är oroande dels för att skadorna kan bli så omfattande att de tekniskt inte är möjliga att åtgärda på ett tillfredsställande sätt, dels för kostnaderna förknippade med insatserna är stora. Sammantaget påverkar detta möjligheterna att förvalta de kulturhistoriska värdena framgent.

Kyrkoärenden

Länsstyrelsens uppgifter med prövning och tillsyn av de kyrkliga kulturminnena är omfattande. Prövning för ändring av begravningsplats och kyrkotomt har komplicerats av att rådande praxis har ifrågasatts i förslag till nya föreskrifter. Rättsläget och praxis är i dag oklart vilket kraftigt försvårar möjligheten för Länsstyrelsen att ge korrekta råd och anvisningar till Svenska kyrkan. Förvaltningen av begravningsplatserna, framför allt hantering av gravvårdar, har av pastoraten begränsats i väntan på tydlighet i frågan.

Länsstyrelsen har under året deltagit i den regionala samrådsgruppen för det kyrkliga kulturarvet i Karlstads stift och där diskuterat aktuella frågor. Under hösten genomfördes en studieresa till Uppsala domkyrka tillsammans med Karlstads pastorats församlingsråd för domkyrkoförsamlingen, för att dela erfarenheter och exempel inför kommande handläggning av ärenden om en större ombyggnad av Karlstads domkyrka.

Byggnadsvård

Under året har två fleråriga projekt färdigställts. I Långban har omläggningar av plåttaket på maskinhuset som i dag används som utställningslokaler avslutats. Omläggningen innebär att viktiga kulturmiljövärden består och att länsmuseum fortsatt kan bedriva sin publika verksamhet i lokalerna. Vid en av länets mest värdefulla finngårdar, Ritamäki, har en ladugårdsbyggnad räddats från att helt rasa samman. Efter omfattande timmerarbete är denna nu återigen en god representant för finnskogens byggnadsbestånd. Åtgärderna har behövts etappindelas på flera år på grund av ramen inom kulturmiljöanslaget 7:2.

Nationell samverkan

Länsstyrelsen har under verksamhetsåret fortsatt att utveckla de digitala ärendeprocesserna inom kulturmiljöområdet, till exempel e-tjänster. Funktionaliteten för den gemensamma digitala ärendeinlämningsfunktionen med bland andra Skogsstyrelsen har förbättrats, men fortfarande återstår problem innan den effektiviserar handläggningen och externa användare får full nytta av den. Länsstyrelsen Värmland deltar som representant för länsstyrelsernas nätverk inom sakområdet, Kulturmiljöforum, i det nationella arbetet med kulturmiljövärden i skogen. Länsstyrelsen ingår även i den för länsstyrelserna och Skogsstyrelsen gemensamma arbetsgruppen för att förbättra funktionaliteten i ovan nämnda ärendeinlämningsfunktion.

Under året har en vision och samverkansmål för länsstyrelserna, Riksantikvarieämbetet och Skogsstyrelsen tagits fram med tillhörande handlingsplan.

Resultatbedömning

Länsstyrelsen har prioriterat handläggning av ärenden enligt kulturmiljölagen, hanteringen av kulturminnesvårdsbidrag och regleringsbrevsuppdragen. Denna fokusering har bidragit till goda resultat inom dessa områden. Med utgångspunkt i verksamhetens resultat i relation till verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål är resultatet år 2021 gott.

Samhällsskydd och beredskap

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p8 Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap	Länsstyrelseinstruktion
7 § Geografiskt områdesansvar enligt förordningen (2015:1052)	Länsstyrelseinstruktion
1B1 Civilt försvar och beredskapsplanering	Regleringsbrev
1B2 IT- incidenter	Regleringsbrev
3E4 Kompetensinsats riskbaserat informationssäkerhetsarbete	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Verksamhetsområdet omfattar skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar. Uppgifterna och uppdragen följer dels av lagar och förordningar, dels särskilda uppdrag från regeringen. De viktigaste uppgifterna och uppdragen är:

- Geografiskt områdesansvar för krisberedskapen på regional nivå. Det innebär att Länsstyrelsen ska sammanställa regionala risk- och sårbarhetsanalyser, samordna planering inför fredstida kriser och samordna hantering under fredstida kriser, samt ansvara för samlade lägesbilder under fredstida kriser.
- Högsta civila totalförsvarsmyndighet i länet. Det innebär att Länsstyrelsen ska verka för samordning av planering och för att det civila försvaret agerar samordnat under höjd beredskap.
- Ansvar för räddningstjänst och sanering efter utsläpp av radioaktiva ämnen från kärnteknisk anläggning.
- Vid behov överta ansvaret för kommunal räddningstjänst.
- Ständigt ha en tjänsteman i beredskap och en förmåga att snabbt upprätta en krisledningsorganisation.
- Uppföljning av kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar.
- Bevaka riskhänsyn i samhällsplaneringen.

Till följd av den pågående covid-19-pandemin har länsstyrelserna därutöver fått ytterligare ett antal särskilda regeringsuppdrag att hantera inom ramen för detta verksamhetsområde. Dessa uppdrag har redovisats fortlöpande. Länsstyrelsernas övergripande arbete med dessa uppdrag redovisas under rubriken Övrig redovisning nedan i årsredovisningen. I övrigt redovisas i detta verksamhetsområde information av väsentlig betydelse när det gäller dessa uppdrag.

De övergripande målen för samhällets säkerhet är att värna samhällets funktionalitet och att värna vår förmåga att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.

Målet för skydd mot olyckor är att i hela landet ge människors liv, hälsa, egendom och miljö ett, med hänsyn till de lokala förhållandena, tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

Målen för samhällets krisberedskap är att:

- minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet
- värna människors liv och hälsa och grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö då olyckor och krissituationer inträffar.

Mål för det civila försvaret är att ha förmåga att:

- värna civilbefolkningen
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
- upprätthålla en nödvändig försörjning
- bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred
- med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. Genom att bidra till att nationella mål får genomslag i länet bidrar Länsstyrelsen också till genomförandet av Agenda 2030.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Samhällsskydd och beredskap (45)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	15,5	15,9	12,4
Antal årsarbetskrafter kvinnor	8,2	8,1	5,4
Antal årsarbetskrafter män	7,3	7,8	7,0
Antal ärenden, inkomna och upprättade	215	240	295
Antal beslutade ärenden	191	193	218
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	4	10	4
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	19 792	21 477	17 150
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	0	0	0

Nyckeltalen utvisar stabilitet och små förändringar mellan åren. Dock har funktionen under andra halvåret 2021 haft stora personalförändringar där flera nyckelbefattningar lämnat myndigheten och där byte av enhetschef gjorts två gånger. Under 2020 jobbade flera med pandemin inom VHT 45 och en del av coronastaben med jobbade då med tillsyn under VÄS 45. Under 2021 arbetar en oförändrad styrka medarbetare med pandemin men uppdelat på allmän förvaltning och VÄS 45.

Resultatindikatorer

Länsstyrelserna har valt att inte ha några resultatindikatorer för verksamhetsområdet i årsredovisningen 2021.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med riskbaserat informationssäkerhetsarbete

Syftet med uppdraget är att genomföra en särskild kompetenshöjande insats för att stödja varje länsstyrelse i arbetet med att leda ett riskbaserat systematiskt arbete med informationssäkerhetsarbete. Viktiga utgångspunkter är en gemensam policy för informationssäkerhet och ansvarsförhållandena i länsstyrelsernas gemensamma samverkan. Målgruppen är länsstyrelsernas högsta ledning och insatsen består av en teoretisk del och en praktisk övning som involverar respektive myndighets informationssäkerhetsorganisation. Arbetet startade efter regeringsbeslut under november och kommer att avslutas under 2022 i nära anslutning till att förslaget till en gemensam informationssäkerhetspolicy lyfts till landshövdingemötet i början av 2022.

Prestationer och effekter

Allmänt om verksamhetens resultat

Arbetet har i stor omfattning under året handlat om hantering av covid-19-pandemin och dess konsekvenser. Lednings-, samverkans- och samordningsförmågan hos och mellan aktörerna i Värmland har under året, bland annat till följd av pandemihanteringen, ökat och är god.

Länsstyrelsen har fortsatt sitt arbete med att minska sårbarheten i samhället.

Förmågan att genomföra fungerande samverkanskonferenser, bland annat inom ramen för inriktnings- och samverkansfunktioner (ISF:er), att skaffa underlag till och ha förmågan till att lämna lägesrapporter, lösa helt nya uppgifter liksom att leda och inrikta verksamheterna i komplexa situationer och förhållanden, dessutom under lång tid, har utvecklats och ökat till en god nivå.

Omfattande samverkan har skett med länets kommuner, Region Värmland, regionala smittskyddet, Polismyndigheten och andra regionala och centrala aktörer, kommundirektörer, kommunstyrelseordföranden, kriskommunikationsnätverk, media, Gränsräddningsrådet och andra aktörer i Norge, myndighetschefsmöten med flera.

Verksamheten har påverkats starkt av resursbehovet för hantering av covid-19-pandemin, av de restriktioner som pandemin lett till och av stor personalomsättning, främst då det gäller chef samt flera nyckelbefattningar. Verksamhetsplaneringen har reviderats vid flera tillfällen.

Länsstyrelserna har under de senaste åren arbetat intensivt såväl internt på de egna myndigheterna, som genom gemensamma insatser för att snabbt öka vår förmåga inom civilt försvar, signalskydd och säkerhetsskydd. Inom ramen för totalförsvarsplaneringen har kravet på länsstyrelsernas förmåga att skydda säkerhetskänslig verksamhet ökat högst väsentligt. Länsstyrelserna har med anledning av detta skapat en stabil organisation och ett system för säkerhets- och signalskydd. För att bibehålla och fortsatt utveckla dessa förmågor behövs också en stabil och långsiktig finansiering.

Länsstyrelsens pandemihantering

Hösten 2020 etablerade Länsstyrelsen Värmland en permanent coronastab med cirka 10 medarbetare, med syfte att möjliggöra en långsiktigt hållbar regional samordning och en effektiv samverkan med länets aktörer och myndigheter på nationell nivå under hanteringen av pandemin. Den permanenta coronastaben med medarbetare från hela Länsstyrelsen har genom sin breda kompetens resulterat i en effektiv samverkan och samordning av information och uppdrag på den regionala nivån. Under stora delar av året har pandemihanteringen bestått i daglig omvärldsbevakning och veckovis inhämtning av information från länets kommuner, region och myndigheter samt samverkan i olika former.

Genom rapporter och samverkanskonferenser har Länsstyrelsen bidragit till en gemensam lägesbild i länet, vilken i sin tur lagt grunden för införda insatser. Förutom samverkan med länets kommuner finns en etablerad samverkan med Smittskydd Värmland, både på ledningsnivå och operativ nivå.

En stor del av Länsstyrelsens prestationer avseende pandemin under året är av kommunikativ karaktär. Genom att producera regionalt anpassad information om pandemins utveckling, gällande restriktioner och allmänhetens ansvar, har Länsstyrelsen bidragit till en hög medvetenhet hos allmänheten kring vad som gäller. I länet finns ett väl etablerat kriskommunikatörsnätverk vilket har bidragit till att information har spridits brett och att kommunikationen mellan länets aktörer har skett på ett effektivt sätt.

Genom tät samverkan med Region Värmland i arbetet att nå en högre vaccinationstäckning har Värmland en av Sveriges högsta vaccinationstäckningar. Länsstyrelsens fokus har legat på att nå svårnådda grupper genom att nyttja befintliga nätverk såsom exempelvis Länsstyrelsens integrationsnätverk. Huvuddelen av de insatser som Länsstyrelsen har bistått regionen med är av kommunikativ karaktär men myndigheten har även arbetat aktivt med att lyfta barnperspektivet när det kommer till vaccination av barn. Länsstyrelsen har även bidragit till samverkan genom de regionala samverkanskonferenserna och förmedling av frågeställningar

mellan kommun och region. Under hösten genomfördes första insatsen där Länsstyrelsen och regionen tillsammans informerade grupper som var i behov av ytterligare information om vaccination. Insatser har även genomförts i samverkan med aktörer från civilsamhället i syfte att nå fler med vaccinationsinformation och på så sätt bidra till en högre vaccinationstäckning. Planering har gjorts för fler fysiska besök framöver för att direkt möta de som berörs (utsatta grupper) och därefter planera lämpliga åtgärder.

Länsstyrelsen genomför tillsynsarbete enligt den tillfälliga pandemilagen. Informationsutskick, fysiska tillsynsbesök samt informationsträffar har stärkt länets olika aktörer och bidragit till en minskad risk för smittspridning i länet. Under en period bedrevs ingen tillsyn då de flesta restriktioner togs bort. Under denna period arbetade Länsstyrelsen med uppföljning av tidigare genomförda insatser och svarade på frågor från verksamhetsutövare som ville bidra till smittsäkra miljöer.

Värmland som gränsregion påverkas kraftigt av att Norge och Sverige har haft inreserestriktioner som inte har varit samordnade mellan länderna. Detta har fått stora konsekvenser för länets gränskommuner och de som arbetspendlar över gränsen. Norges förändrade inreseregler har sedan en lång tid påverkat näringslivet i länets gränskommuner negativt, där framför allt gränshandeln och service i gränsregionen är påverkade. Länsstyrelsen har genom en bred samverkan kunnat bidra till att lyfta gränsfrågor till en nationell och internationell nivå.

Både smittspridningen och de av Folkhälsomyndighetens allmänna råd och införda restriktioner har påverkat människor och verksamheter i olika omfattning. Generellt kan sägas att de som befinner sig i någon form av utanförskap tenderar att drabbas hårdare vid en kris. För att komma framåt i processen och arbetet med de långsiktiga konsekvenserna av pandemin har Länsstyrelsens coronastab identifierat områden och grupper som varit och är extra utsatta under pandemin. Faktorer som kan påverka är ålder, födelseland och socioekonomiskt utanförskap. Utöver det har utanförskap som hemlöshet, arbetslöshet, funktionsnedsättning och våldsutsatthet i hemmet uppmärksammas. Det är viktigt att beakta att det finns stora variationer i de olika grupperna och individen kan också tillhöra mer än en grupp.

I syfte att lyfta barnens perspektiv i pandemihanteringen har Länsstyrelsen fört samtal med myndighetens etablerade förskolepedagognätverk. Förskolan är en viktig del i de små barnens utveckling och välbefinnande. Barns behov av förskola bör beaktas, samtidigt har myndigheter behövt vidta åtgärder för att skydda såväl barnen som personalen mot smitta. Sammanfattat har pedagogerna haft olika upplevelser under pandemin, men att konstatera är att ett barnperspektiv har hamnat i skymundan medan ett smittoperspektiv stått i fokus. Barnen på förskolan har lekt och pratat om corona och pedagogerna upplever att pandemin gjort avtryck på barnen. Gällande inskolningen var upplevelserna delade. Vissa har upplevt att barnen är försiktiga och återhållsamma, mycket för att de inte träffat andra människor under pandemin. Å andra sidan upplevs det att barnen sökt sig än mer till andra människor då de inte har träffat andra under pandemin. Förskolepedagogerna beskriver att det har skett en språkförlust hos barn som inte har svenska som modersmål vilket innebär att det är extra viktigt hur pedagogerna kommunicerar, särskilt med vårdnadshavare. Förskolepedagogerna beskriver arbetet under pandemin som ”tufft men görbart”. Identifierade långsiktiga konsekvenser inom området är relationen med föräldrarna som tagit skada under pandemin. Att föräldrarna uteslutits menar pedagogerna kan komma att bli en långsiktig konsekvens där relationen behöver återuppbyggas.

Länsstyrelsens coronastab genomför just nu en utvärdering av sitt arbete och en erfarenhetsåterföring, något som kommer leda till att länets krisberedskap stärks och utvecklas på sikt.

Allmänt om samhällsskydd och beredskap

Regional och intern risk- och sårbarhetsanalys har beslutats och rapporterats.

Risk- och sårbarhetshänsyn i samhällsplaneringen sker genom deltagande i Länsstyrelsens handläggning av detalj- och översiktsplaner. Under året har Länsstyrelsen fortsatt sitt arbete med att fördjupa kunskapen inom geoteknik, främst genom utbildningar tillsammans med SGI.

Arbetet med att utveckla förmågan att hantera uppgifter under fredstida krissituationer och höjd beredskap har främst skett genom praktisk hantering av pandemin, medan planerade utbildningar och övningar, till exempel stabschefsutbildningar, fått skjutas upp till år 2022.

För att utöka samarbetet med de närliggande länen har Länsstyrelsen varit delaktiga i projektet Samhällsgemensam Ledningscentral (SLC) som drivs av Länsstyrelsen Örebro län. Arbetet med att fortsätta stärka samarbetet över gränsen Sverige-Norge pågår genom arbete i Gränsrådningsråden.

Länsstyrelsen har lett och deltagit i älvgruppsmöten för att belysa risker med översvämning, erosion med mera. Möten med beredskapssamordnare från länets kommuner, regionen och andra relevanta myndigheter har genomförts för att stärka samsyn och dela med sig av erfarenheter inom länet.

Arbetet inom civilt försvar har under året begränsats av pandemin och av personalbrist. Länsstyrelsen har lämnat ett begränsat stöd till kommunerna och regionen. Kompetensbehovet inom området beräknas vara åtgärdat under andra kvartalet 2022.

SIGNE-projektet har medfört utbildning i säkerhetsskydd och informationssäkerhet, tillsyn av säkerhetsskyddet innan tilldelning av sambandsutrustning och ett visst stöd till kommunerna avseende implementering av säkerhetsskydd.

Samarbetet mellan aktörer inom Militärregion Väst geografiska område har fortsatt, delvis under nya former beroende på restriktioner till följd av pandemin.

Länsstyrelsen var sammanhållande för genomförande av Krisberedskapsveckan. Trots pandemins begränsningar genomfördes aktiviteter med god genomslagskraft, bland annat om egenberedskap och om att öka människors motståndskraft mot informationspåverkan.

Skydd mot olyckor

År 2020 kan för våren sammanfattas som ett normalår vad gäller vårfloder. Skogsbrandsbevakningen fortsatte längre än normalt på grund av hög brandrisk i skog och mark. I övrigt har det varit en relativt normal skogsbrandssäsong med vissa perioder av mycket höga brandvärden, lyckligtvis utan större skogsbränder i länet. Inga eldningsförbud utfärdades under året i Värmland. Länsstyrelsen samverkade med länets räddningstjänster, bevakade och deltog aktivt i bland annat mediaintervjuer kring brandläget i länet som en förebyggande åtgärd.

Hösten var mycket nederbördsrik vilket ledde till varningar för höga flöden under senhöst/tidig vinter. Under tidig höst aktiverades Länsstyrelsens krishanteringsstab på grund av höga flöden i stora delar av Värmland. Den främsta åtgärden för att hantera läget var samverkan med aktuella aktörer.

Länsstyrelsens tidigare arbete med tillsyn över kommunernas efterlevnad av lag (2003:778) och förordning (2003:789) om skydd mot olyckor är numera flyttat till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Kontakten med länets räddningstjänster bedöms dock fortsatt vara mycket viktig och sker bland annat genom räddningschefsträffar.

Under 2021 har Länsstyrelsen bedrivit arbete med program för räddningstjänst och sanering vid kärnteknisk olycka.

Seveso

Sevesotillsynen har under 2021 utförts digitalt på sex av åtta anläggningar på den högre kravnivån och på en av totalt fyra på den lägre kravnivån.

Tätare eller glesare tillsynsintervall än rekommenderat, varje år (högre nivån) respektive vart tredje år (lägre nivån), har bestämts efter en systematisk bedömning av respektive anläggning.

Länets nio Seveso-bergtäkter förväntas inom kort mista Sevesoklassificering genom ny lagstiftning och har därför endast skrivbordstillsynats.

Sammanfattning

Sammanfattningsvis kan konstateras att ledningsförmågan, samverkansförmågan och samordningsförmågan, hos och mellan aktörerna i Värmland, har fortsatt att utvecklas och fördjupas. Detsamma gäller för förmågan att genomföra samverkanskonferenser eller inriktnings- och samverkanskonferenser. Även förmågan att lämna lägesrapporter och inrikta verksamheterna i komplexa situationer har ökat.

Kompetensen inom informationssäkerhet, säkerhetsskydd och förmågan att kommunicera säkert har ökat i länet.

Covid-19-pandemin har ställt samtliga aktörer verksamma inom krishantering på stora prov. Detta har ställt stora krav på insatser och prestationer. Arbetet har också visat på betydelsen av att arbetet bedrivs långsiktigt och systematiskt och att de senaste årens uppgradering av arbetet inom krishantering haft stor betydelse.

Länsstyrelsen vill samtidigt peka på betydelsen av att ökningen av uppdrag inom området samtidigt måste innebära att motsvarande resurser – inte minst ekonomiska – ställs till förfogande. En obalans mellan uppdrag och tillgängliga resurser riskerar att ge otillräcklig hållbarhet och robusthet. Detta gäller såväl Länsstyrelsen som övriga aktörer i länet.

Länsstyrelsen har under året fördjupat samverkan med näringslivet i länet med inriktning på samverkan och förberedelser inför en samhällskris. Den huvudsakliga effekten är att näringslivets intresse för att delta i samhällets samlade krishantering ökat.

Den samlade bedömningen är att arbetet gällande skydd mot olyckor fungerat relativt väl under året, detta både vad gäller att hantera uppkomna situationer och bibehålla samverkan i länet. Detta trots läget avseende covid-19 och Länsstyrelsens personalomsättning. Den samlade bedömningen är att nivån på arbetet inom lagen om skydd mot olyckor (LSO) har bibehållits under 2021 och är fortsatt god.

Resultatbedömning

Utifrån verksamhetens resultat, prestationer och effekter är den sammantagna bedömningen att Länsstyrelsen har utvecklingsbehov, främst då det gäller stöd till regionens aktörer avseende civilt försvar och säkerhetsskydd. Det viktigaste medlet för att lösa behovet är den nu pågående rekryteringen av nyckelbefattningar.

Avseende hanteringen av covid-19-pandemin har Länsstyrelsen löst förelagda uppgifter med god effekt och det har också medverkat till att utveckla övriga aktörers förmåga till krishantering. Resultatbedömningen i denna del bedöms som utmärkt.

Den samlade bedömningen är att arbetet gällande skydd mot olyckor och krisberedskap fungerat relativt väl under året. Sevesotillsynen har under året fått anpassas till läget med covid-19.

Länsstyrelsen har genom omplanering, prioritering samt kompetenta och lösningsinriktade medarbetare löst huvuddelen av sina uppdrag samt situationen avseende covid-19 som kraftigt påverkat arbetet inom området krishantering. Detta har i sin tur krävt omfördelning av resurser och en bättre samverkan internt och externt. Länsstyrelsens verksamhet bedöms ha bidragit till att såväl hantera det akuta läget avseende covid-19-pandemin som att stärka robustheten i Värmland på flera områden.

Den samlade bedömningen är att resultaten av verksamheten inom verksamhetsområdet har utvecklingsbehov. Länsstyrelsens pandemihantering har dock genomförts med utmärkt resultat.

Naturvård och miljöskydd

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p9 Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	Länsstyrelseinstruktion
6 § Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling	Länsstyrelseinstruktion
14 § Miljöprövningsdelegation	Länsstyrelseinstruktion
15 § Vattendelelegation	Länsstyrelseinstruktion
1A4 Handlingsplan för grön infrastruktur	Regleringsbrev
1A6 Förorenade områden	Regleringsbrev
1A7 Cirkulär ekonomi	Regleringsbrev
1A8 Bevarandeplaner Natura 2000-områden	Regleringsbrev
1A9 Nationella planen för moderna miljö villkor	Regleringsbrev
1B3 Invasiva främmande arter	Regleringsbrev
1B4 Naturvård, artbevarande m.m.	Regleringsbrev
1D4 En hållbar rennärning och en gynnsambevarandestatus för stora rovdjur	Regleringsbrev
Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Nedanstående punkter sammanfattar delar av uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet.

- Samordna det regionala miljömålsarbetet, utarbeta åtgärdsprogram samt följa upp och redovisa det regionala läget för miljömålen. Utarbeta miljöövervakningsprogram och genomföra miljöövervakning.
- Samordna och stimulera arbetet med de nationella friluftslivsmålen samt samordna, stimulera och lämna bidrag till lokala naturvårdssatsningar och vattenvårdsprojekt.
- Skydda områden och arter genom kunskapsuppbyggnad, informationsspridning, samverkan, bekämpning av invasiva främmande arter, beslut om områdesskydd samt utarbetande av förvaltningsplaner och åtgärdsprogram.
- Bevaka och förvalta naturvärden i skyddade områden samt stimulera och underlätta för friluftslivets nyttjande genom information, anläggningar och leder.
- Besluta om tillstånd och dispenser avseende naturskydd, skydd för djur och växtarter, terrängkörning och vilthägn samt ansvara för samråd enligt 12 kap 6 § miljöbalken. Ansvara för tillsyn av områdesskydd, 12:6-samråd, dispenser och tillstånd, skydd av djur, inklusive rovdjur och växtarter, terrängkörning och vilthägn.
- Ansvara för prövning och tillsyn av vattenverksamhet och markavvattning, genomföra utredningar om allmänt fiskeintresse samt utarbeta regionala vattenförsörjningsplaner och medverka till beslut om vattenskyddsområden.
- Genom de fem vattenmyndigheterna samordna vattenförvaltningsarbetet samt utarbeta och besluta om förvaltningsplan, åtgärdsprogram och miljö kvalitetsnormer för vatten i respektive vattendistrikt.
- Ansvara för samråd, yttranden och tillstånd gällande mineralfyndigheter, miljöfarlig verksamhet, kemiska produkter och avfall.
- Planera och genomföra tillsyn, granska miljörapporter och besluta om miljö sanktionsavgifter och åtalsanmälan avseende miljöfarlig verksamhet, kemiska produkter och avfall. Planera och genomföra tillsyn av gränsöverskridande avfallstransporter. Samordna, följa upp och utvärdera kommunernas tillsynsverksamhet inom miljö- och hälsoskydd.
- Kartlägga, undersöka, utreda och riskklassa förorenade områden. Regional samordning och tillsynsvägledning. Vidareförmedling av statliga bidrag för undersökning och sanering.

- Genomföra restaurering av försurade, näringsrika och värdefulla vatten.
- Ansvara för tillsynsvägledning inom naturvård, vattenverksamhet och miljöskydd.

Generationsmålet är det övergripande målet för miljöpolitiken och beskriver att nästa generation ska lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser. De 16 miljö kvalitetsmålen beskriver det tillstånd i den svenska miljön som miljöarbetet ska leda till.

Utöver miljömålen och dess preciseringar är nedanstående nationella mål av väsentlig betydelse för länsstyrelsernas miljöarbete:

- Senast 2015 ska alla miljöfarliga verksamheter med äldre tillstånd enligt miljöskyddslagen vara omprövade enligt miljöbalken.
- Tillsyn ska ske i sådan omfattning att den bidrar till att regelefterlevnaden överlag är god och att alla inkommande ärenden handläggs med tillfredsställande kvalitet.
- En effektiv och enhetlig miljö tillsyn är avgörande för att säkerställa att en hållbar utveckling främjas som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö.
- Tillsynsvägledande myndigheter ska aktivt verka för samordning och samverkan i frågor om tillsynsvägledning. Länsstyrelserna ska ge tillsynsvägledning i länet.
- Det övergripande målet för friluftslivspolitiken är att stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv med allemansrätten som grund.
- Samtliga omprövningar av vattenkraft ska genomföras under en 20-årsperiod räknat från 2022.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. Genom att bidra till att nationella mål får genomslag i länet bidrar Länsstyrelsen också till genomförandet av Agenda 2030.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

För arbetet med förorenade områden har Länsstyrelsen följande regionala mål:

- Alla objekt i riskklass 1 ska vara åtgärdade senast år 2050.
- Alla objekt i riskklass 2 ska vara undersökta till och med huvudstudie senast år 2050.
- Prioriterade objekt i riskklass 2 ska vara åtgärdade eller delåtgärdade senast år 2050.
- Länsstyrelsen ska erbjuda tillsynsvägledning till kommunerna i den utsträckning och omfattning att dessa ges förutsättningar för att kunna driva efterbehandlingsärenden tillsynsvägen mot ansvarig part.

De förorenade områden som Länsstyrelsen prioriterar är de som enligt genomförda MIFO-inventeringar (metodik för inventering av förorenade områden) tillhör riskklasserna 1 och 2. 68 objekt finns upptagna på länets prioriteringslista. Andra prioriteringsgrunder som Länsstyrelsen bedömer som relevanta är följande:

- Områden med påverkan på vattenförekomster som inte uppfyller miljö kvalitetsnormerna.
- Områden som brådskar ur ansvarssynpunkt (till exempel vid risk för nedläggning eller konkurs).
- Områden i anslutning till bostäder/skolor eller som påverkar dricksvattentäkter.
- Områden som har förhöjd risk för att drabbas av följdverkningar av ett förändrat klimat (till exempel översvämning).

För arbetet med skydd av värdefull natur har Länsstyrelsen följande mål:

- nyttja Naturvårdsverkets tilldelning till länet av markåtkomstmedel (38 mnkr 2021)
- slutföra och fatta beslut i äldre ärenden
- slutföra och fatta beslut i ärenden där större markersättningar har betalats ut (riktmärke 3 mnkr)
- fortsätta tidigare års arbete med inventering och analyser för kvalitetssäkring av värde trakter.

För arbetet med skötsel av värdefull natur har Länsstyrelsen haft följande inriktning för 2021:

- fortsatt arbete med naturtypsskötsel
- i samverkan med Skogsstyrelsen genomföra en satsning på naturnära jobb för personer som står långt från arbetsmarknaden
- följa upp effekterna av angrepp av granbarkborre samt åtgärder för att minska spridningen
- fortsätta den särskilda satsningen på restaurering av våtmarker inom utpekade naturreservat
- genomföra en särskild satsning på åtgärder som främjar friluftslivet och allmänhetens möjlighet att nyttja de skyddade områdena.

Länsstyrelsen har under året tagit fram och beslutat ett nytt regionalt åtgärdsprogram för miljömålen. Programmet pekar ut följande sju åtgärdsområden:

- infrastruktur för förnybara drivmedel och laddbara fordon
- fysisk planering för förnybar energi
- giftfri vardag
- integrering av grönska och ekosystemtjänster i samhällsplaneringen
- ökad dialog kring målbilder i skogen
- pollinering
- kommunal vattenplanering.

Programmet ska genomföras genom miljööverenskommelser för 2022–2025 där aktörerna väljer de åtgärdsområden man vill samarbeta kring och genomföra åtgärder inom.

Länsstyrelsens plan för grön infrastruktur har helt inarbetats i åtgärdsprogrammet förmiljömål. Framför allt inom åtgärdsområdena Integrering av grönska och ekosystemtjänster i samhällsplaneringen, Ökad dialog kring målbilder i skogen, Pollinering och Kommunal vattenplanering har kunskap om grön infrastruktur störst påverkan på åtgärder för att nå målen. Målgrupper för arbetet är de av länets kommuner, Region Värmland och Svenska kyrkan som har valt att arbeta inom dessa fyra områden.

Sedan 2017 leder Länsstyrelsen Interregprojektet Två länder én elv tillsammans med Statsförvaltaren i Innlandet. Projektets främsta syfte är att bidra till att nå god ekologisk status enligt Ramdirektivet för vatten, gynnsam bevarandestatus enligt Art- och habitatdirektivet och att uppfylla de svenska och norska miljömålen.

Sedan maj 2019 pågår Interregprojektet Svensk-norsk innsats för edelkreps/flodkräftor (SNIEF) i samarbete med Statsförvaltaren i Oslo og Viken med målet att bidra till att upprätthålla livskraftiga bestånd av den akut hotade flodkräftan.

För Länsstyrelsens arbete inom vilt- och rovdjursförvaltningen har fortsatt engagemang i forsknings- och utvecklingsprojekt samt initiativ till regional samverkan i syfte att förebygga illegal jakt prioriterats under året.

Länsstyrelserna ska regionalt verka för att den nationella planen för miljöanpassning av vattenkraften (NAP) genomförs. Syftet med miljöanpassningen är att uppnå de miljökvalitetsnormer för vatten som har fastställts av vattenmyndigheterna som ett led i att uppfylla arbetet med EU:s vattendirektiv där målet är att alla vatten ska få en god ekologisk och kemisk status. I arbetet ska samtidigt hänsyn tas till vattenkraftens betydelse som en förnybar energikälla och speciellt dess förmåga att kunna balansera effektbehovet under olika tidsperioder.

Den nationella planen anger prövningsgrupper och en tidsplan för att främja samordning och praktiskt möjliggöra provning av alla de ansökningar om tillstånd och omprövningar som kommer att behöva ske för att förse vattenkraften med moderna miljövillkor.

Länsstyrelsen berörs regionalt av 22 prövningsgrupper och har ett huvudansvar för samverkansprocessen i 16 prövningsgrupper. Enligt tidsplanen ska verksamhetsutövarna i den första prövningsgruppen som

Länsstyrelsen har ett huvudansvar för lämna in sina ansökningar om miljöanpassning till mark- och miljödomstolen senast den 1 september 2023. Verksamhetsutövarna i den sista prövningsgruppen som Länsstyrelsen har ett huvudansvar för ska lämna in sina ansökningar om miljöanpassning till mark- och miljödomstolen senast den 1 september 2036.

För denna verksamhet har Länsstyrelsen haft som mål att under 2021 formera en arbetsgrupp med olika kompetenser och inleda samverkansprocessen för den prövningsgrupp inom NAP som ska lämna in sina ansökningar om miljöanpassning till mark- och miljödomstolen senast den 1 september 2023.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Naturvård och miljöskydd (50–58)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	82,8	78,8	75,2
Antal årsarbetskrafter kvinnor	39,0	36,9	35,0
Antal årsarbetskrafter män	43,8	41,9	40,1
Antal ärenden, inkomna och upprättade	2 882	3 089	3 424
Antal beslutade ärenden	2 846	3 020	3 386
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	118	109	104
Verksamhetskostnad inkl. OH (tkr)	110 196	93 799	88 041
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen (tkr)	38 791	37 548	32 092

Antalet årsarbetskrafter inom området har ökat med tio procent de tre senaste åren vilket avspeglar ökade och nya uppdrag inom området. Antalet ärenden däremot har minskat de tre senaste åren vilket delvis är en effekt av pandemin. Huvuddelen av de äldre ej avslutade ärendena är pågående naturreservatsbildningar och bildande av vattenskyddsområden. Ökning av verksamhetskostnaderna ligger till största delen Inom VÄS 51 och beror på kraftigt ökade medel för skötsel av naturreservat.

Resultatindikatorer

Länsstyrelserna har omfattande uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet. Indikatorerna i tabellen nedan är framtagna för att i årsredovisningen följa upp relevanta nationella mål inom naturvård och miljöskydd. Indikatorerna i tabellen har tydliga kopplingar till länsstyrelsernas uppdrag och bidrar till att ge information av väsentlig betydelse till regeringen.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Antal miljöfarliga verksamheter där ursprungstillståndet är från Miljöskyddslagen, dvs tillståndet är äldre än 20 år	Senast 2015 ska alla miljöfarliga verksamheter med tillstånd enligt Miljöskyddslagen vara omprövade enligt Miljöbalken	Miljöprövning	NikITA ¹⁾	0	46	n.a.	n.a.
Areal strikt skyddad natur (ha nationalparker (NP), naturreservat (NR), naturvårdsavtal (NVA), biotopskyddsområden (BSO)) totalt i länet	Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Storslagen fjällmiljö, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6 § länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾		156 347 ha		
Tillkommande areal skyddad natur för året:	Levande sjöar och vattendrag, Hav i balans samt levande kust och skärgård, Myllrande våtmarker, Levande skogar, Ett rikt odlingslandskap, Storslagen fjällmiljö, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6 § länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾		2 454 ha	4 850 ha	2 531 ha
- Varav hav	Hav i balans och levande kust och skärgård, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6 § länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾				
- Varav skog	Levande skogar, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6 § länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾		1 718 ha		
- Varav sjö och vattendrag	Levande sjöar och vattendrag, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6 § länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾		184 ha		
- Varav våtmark/myr	Myllrande våtmarker, Ett rikt växt- och djurliv	Verka för att miljömålen nås (6 § länsstyrelseinstruktionen)	NVR (Naturvårdsregistret) ²⁾		552 ha		

1) Ärendesystem, Länsstyrelsen

2) Utdrag från naturvårdsverkets ärendesystem

Beträffande arealen strikt skyddad natur så kan ingående arealer ha olika starkt skydd då föreskrifterna för reservaten skiljer sig åt. Det gäller även delarealerna, exempelvis finns delar av skog och sjö/vattendrag där pågående markanvändning inte är begränsad, såsom är fallet i l Glaskogen - länets största naturreservat – där normalt skogsbruk får bedrivas inom nästan hela reservatet.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med miljömålen (RUS)

Regional Utveckling och Samverkan i miljömålssystemet (RUS) är samverkansorgan för det regionala miljömålsarbetet. Utifrån visionen, att miljömålen är uppnådda genom samverkan och effektiva insatser som förverkligar Agenda 2030, bidrar RUS till en tydligare uppföljning av miljömålen och till att åtgärdsarbetet intensifieras och följs upp. Vidare förstärker och tydliggör RUS länkarna mellan nationell, regional och lokal nivå i miljömålsarbetet.

Exempel på väsentliga insatser under året är:

- Samordning och utveckling av miljömålsuppföljningen och insatser inom miljöinformationsförsörjning.
- Projekt inom olika sakområden, särskilt strategisk samhällsplanering, målkonflikter synergier skog, cirkulär ekonomi, länstransportplanering och hållbar konsumtion.
- Vägledning åtgärdsprogram, miljömålsintegrering och genomförande av förändringsledningskurser för olika verksamheter. Fortsatt implementering av uppföljningsverktyget Åtgärdswebb för miljömålen.
- Samordning av arbetet i Miljömålsrådet och med Agenda 2030.
- Kommunnätverk med vägledning och workshop om näringslivets miljömålsarbete.
- Medarrangör av digitala miljömålsdagar och två regionala miljömålskonferenser.

Flera av insatserna sker i samverkan med LEKS (länsstyrelsernas energi- och klimatsamordning) och olika chefsnätverk. Bedömningen är att resultatet är gott och i allt väsentligt uppnår uppsatta mål för 2019–2021.

Prestationer och effekter

Förorenade områden

Inom arbetet med förorenade områden har tillsynsarbetet kunnat intensifieras tack vare budgetförstärkningarna. Genom tillsyn arbetar Länsstyrelsen löpande för att ansvariga verksamhetsutövare ska undersöka och utreda sina områden. Som stöd för prioriteringar har Länsstyrelsen tagit fram en prioriteringsnyckel. För några objekt har Länsstyrelsen haft dialog med verksamhetsutövare om överenskommelser om en mer långsiktig plan för undersökningar av verksamhetsområden i stället för återkommande föreläggande för att på så sätt dels kunna effektivisera Länsstyrelsens tillsynsarbete, dels förenkla för verksamhetsutövaren.

För tillfället arbetar Länsstyrelsen med att undersökningar av olika omfattning ska genomföras vid cirka 25 områden. Områden som är aktuella för undersökning återfinns bland annat inom branscherna pappersindustri, järn- och stålindustri, ytbehandling av metaller samt klor- och lutstillverkning.

I flera fall rör det sig om större bruksområden där verksamhet bedrivits under lång tid och där undersökningar måste ske i flera omgångar för att få en heltäckande bild. När undersökningar har genomförts bedöms om det är miljömässigt motiverat och ekonomiskt rimligt att gå vidare med fler utredningar eller åtgärder.

Under året har resultaten från förra årets kartläggning av förorenade bottensediment i Vänern publicerats. SGU har genomfört undersökningarna på uppdrag av Länsstyrelsen Västra Götalands och Länsstyrelsen Värmland. Resultaten bekräftar att det nära gamla industrier i Vänerns kustnära områden finns ytliga sediment med höga till mycket höga halter av föroreningar, vilket tyder på att föroreningarna har tillförts sedimenten över tid. Resultatet av projektet kommer att ligga till grund för att prioritera kommande detaljundersökningar och eventuella åtgärder i de förorenade områdena.

Under 2021 har utredningar med statliga bidrag genomförts inom tre objekt: Sunne kemiska tvätt och kostympress, Brättne bruk och Öjerviks sågverk.

Tillsynsvägledning till länets kommuner har prioriterats under året. Bland annat har Länsstyrelsen arrangerat en utbildning i MIFO-metodiken och haft kommunvisa genomgångar med alla kommuner av deras tillsynsobjekt och möjliga bidragsprojekt. Länsstyrelsen har även initierat en samverkansgrupp kring strategiskt arbete med förorenade områden där sex kommuner deltar. Syftet med samarbetet är att kommunerna ska stötta varandra och på så sätt lättare komma igång och driva sitt strategiska arbete vidare. Länsstyrelsen bedömer att det krävs ett mer strategiskt och aktivt arbete med förorenade områden för att kunna uppnå miljömålet Giffri miljö och för att på sikt öka antalet privatfinansierade efterbehandlingar av förorenade områden i hela länet.

Övrig redovisning enligt regleringsbrevets punkt 6 genomförs via Länsstyrelsen Västerbottens samlade redovisning i februari 2022.

Miljöfarlig verksamhet

Tillsynen av miljöfarliga verksamheter har trots utmanande omständigheter med pågående pandemi och de restriktioner som detta fört med sig genomförts enligt Länsstyrelsens tillsynsplan för 2021. Av de 43 IED-anläggningarna har 37 tillsynats och 55 av 87 övriga miljöfarliga verksamheter. Flera av anläggningarna har tillsynats vid mer än ett tillfälle under året. Tillsynen har anpassats och planerats i dialog med verksamhetsutövarna utifrån rådande läge när det gäller smittspridning och har skett både digitalt och genom platsbesök.

Särskilt fokus för årets tillsyn har varit energitillsyn för att implementera lärdomarna från det genomförda projektet Incitament för energieffektivisering i det löpande tillsynsarbetet. Energitillsyn har även varit en särskild punkt som tagits upp vid uppföljningen av kommunernas operativa miljötillsyn. Sex av länets 16 kommuner har besökts och följts upp under året.

Effekterna av tillsynen av miljöfarlig verksamhet är inte lätta att verifiera på årsbasis då det är ett långsiktigt och kontinuerligt arbete som till stor del handlar om att hindra negativa miljöeffekter och hjälpa verksamhetsutövarna att göra rätt. Länsstyrelsen ser att en återkommande tillsyn och en god kontinuerlig dialog med verksamhetsutövarna är ett gott stöd som leder till att verksamheterna i högre grad följer lagstiftning och villkoren i sina tillstånd och förbättrar sin egenkontroll. Några exempel där tillsynen och de krav på miljöförbättrande åtgärder som Länsstyrelsen ställt på verksamheterna har haft direkt effekt under året är förbättrad lakvattenhantering och utsläpp till vatten, minskade utsläpp till luft, minskning av buller, minskad användning och utsläpp av lösningsmedel. Länsstyrelsen ser också att många företag har fått ökad driv i arbete med energifrågan vilket Länsstyrelsens energitillsyn bedöms ha bidragit till. Flera verksamhetsutövare har under året gjort insatser för energieffektivisering och omställning från fossila energikällor till förnyelsebara för såväl drivmedel, processer som maskiner.

Under året har Länsstyrelsen hanterat ovanligt många prövningar i olika skeden i processen. Bland annat har många täkter tillståndsprövats och samråts inför prövning. Länsstyrelsen har under året utvecklat den interna processen för samråd och yttranden i miljöprövningar med särskilt fokus på att säkerställa att Länsstyrelsens synpunkter blir kompletta och så tydliga i ett så tidigt skede av processen som möjligt. Resultat av Länsstyrelsens insatser i prövningsprocessen syns i de flesta tillståndsärenden genom bättre lokalisering av verksamheter med därigenom minskad negativ påverkan på naturvärden och miljö och genom anpassningar av den ansökta verksamheten och villkor i tillstånden som begränsar den negativa påverkan på miljön.

Naturtillsyn

Fokus i naturtillsynen varit att upprätthålla godtagbara handläggningstider och att undvika en negativ ärendebalans, vilket i stort har uppnåtts. Naturtillsynen har även prioriterat att trots pandemin upprätthålla det inarbetade och uppskattade arbetssättet att erbjuda tidiga samråd till verksamhetsutövare för att guida dem rätt i vilka tillstånd, dispenser eller samråd som krävs för genomförande av planerade verksamheter och hur påverkan på naturmiljön kan minimeras. Samråden har till största del genomförts digitalt eller utomhus. Genom den angivna prioriteringen har planerad tillsyn i bland annat skärgårdsreservaten inte kunnat genomföras i den omfattning som varit önskvärd enligt behovsutredningen.

Hanteringen av de tillsynsärenden som initierats utifrån tidigare års genomförda tillsynsinsatser i skärgårdsreservaten har fått som effekt att vissa anläggningar och byggnader som inte haft/eller kunnat få dispens eller tillstånd har tagits bort, vilket bidrar till att upprätthålla syftet med områdesskyddet genom ökad tillgänglighet till strandmiljön för friluftslivet och minskad påverkan på naturvärden. Berörda fastighetsägare har meddelats om ansökningsmöjligheter och kunnat få dispens eller tillstånd för sin anläggning/byggnad vilket fått en ökad lagefterlevnad som effekt. Erfarenheterna från de senaste årens tillsyn och hantering av uppkomna ärenden har utvärderats och riktlinjer för fortsatt arbete har tagits fram under året för att säkerställa att tillsynsarbetet som är mycket resurskrävande görs likvärdigt och fokuseras där miljöeffekterna blir störst.

Skydd av natur

Under året har fattats beslut om sju nya naturreservat och två beslut om utvidgningar av befintliga reservat. Dessa beslut innebär att 2 391 ha mark och vatten har skyddats, varav 1 298 ha är produktiv skogsmark. Antalet öppna reservatsbildningsärenden har ökat från 63 till 68. Staten har betalat intrångsersättningar och bekostat köp av mark i planerade naturreservat för 32,3 miljoner kronor.

I syfte att kvalitetssäkra värdeetrakterna för en regionaliserad strategi för formellt skydd av skog fortsatte satsningen på inventering av så kallad kontinuitetsskog. Sammanlagt inventerades närmare 3 700 ha varav 39 procent bedömdes som skoglig värdekärna. Resultatet har gett ett utmärkt underlag och ökad kunskap om länets värdeetrakter vilket är viktigt för Länsstyrelsens prioriteringar av formellt skydd av skog.

Skötsel av skyddad natur

I de skyddade områdena sker löpande skötsel av naturvärden för att bibehålla de värden som ska skyddas och friluftsanordningar för att tillgängliggöra reservaten för friluftslivet. Därutöver har fyra mil ny reservatsgräns markerats och befintlig gräns har underhållits, vilket tydliggjort för så väl markägare som allmänhet naturreservatens utsträckning.

Skötsel av naturtyper för biologisk mångfald

Utöver den löpande skötseln har några större åtgärder genomförts. För naturreservatet Lurö skärgård har revidering av fågelskyddsområden skett för att ge ett uppdaterat och mer adekvat skydd av prioriterade fågelarter. Under åtta års tid har röjning av fågelskär utförts, vilket fortsatt under året på nästan hundra fågelskär. Uppföljningar 2021 visar blandade resultat där fisktärnan hade rekordhöga 6 705 revirhävdande individer medan silvertärnan visade en negativ utveckling med 773 revirhävdande individer jämfört med tidigare noteringar på 900–1 300 fåglar.

Restaurering har genomförts av en ekhage på Nötön i sydöstra länsdelen för att öka vitaliteten hos de gamla ekarna och för att öka solinstrålningen för att gynna de rödlistade arter som lever på och i ekarna. Resultat i linje med tidigare liknande åtgärd i ett annat reservat kan förväntas, där förekomsten av fler rödlistade arter ökade efter åtgärden i jämförelse med tidigare inventeringar.

Putsnings av våtmarksvegetation i Natura 2000-område har skett för att gynna habitat för våtmarksfåglar. Bränning av gräsmarker och ljunghed, viss fräsning av alstubbar samt slätter och bete i inte mindre än 25 naturreservat har utförts. Dessa åtgärder är avgörande för den biologiska mångfalden i berörda reservat då de gynnar konkurrenssvaga arter som är beroende av att störning sker i naturen.

Riktad insats mot restaurering av våtmarker inom skyddade områden

Under året har våtmarker i naturreservat restaurerats genom att drygt 1,5 mil diken har lagts igen och mer än 100 hektar våtmark har därmed återställts. Detta har bidragit till förbättrade livsbetingelser för våtmarksgynnade arter. Det har också bidragit till minskade koldioxidutsläpp och utjämnade vattenflöden nedströms våtmarkerna.

Friluftsliv och samordning

Sammanlagt förvaltar Länsstyrelsen 359 km vandringsleder, 106 rastplatser, 70 eldstäder och 27 vindskydd. Utöver den ordinarie tillsynen och skötseln av friluftsanordningar och vandringsleder har en viss utökning av detta arbete varit nödvändigt på grund av fler besökare under pandemin. Ett antal förbättrings- och utvecklingsprojekt har genomförts för friluftslivet i de skyddade områdena. I friluftsårets anda har några fler rastplatser iordningsställts, där merparten har tillgänglighetsanpassats. Fler toaletter av olika slag har byggts i skärgården. Vid naturvårdsområdet Brattforsheden, ett av Värmlands mest besökta skyddade områden, har en informationssatsning genomförts i samverkan med Karlstads, Hagfors och Filipstads kommuner. Här har en karta med vandringsleder tagits fram, vandringsleder har rustats upp och tydligare skyltning iordningsställts. I naturreservatet Danshallmyren har en ny raststuga byggts i samverkan med lokala aktörer som gymnasieskola och skoterklubb. Stugan ligger längs en skoterled som länkar samman friluftslivet i Norge och Sverige. Satsningarna har ökat besöksvärdet i de berörda reservaten och har ökat tillgängligheten för besökare i allmänhet och speciellt för äldre, barnfamiljer och personer med funktionsvariationer. Därmed

har förutsättningarna för fler att utöva friluftaktiviteter av olika slag ökat. Även säkerheten i reservaten förbättras när information och leder är tydliggjorda. Resultat i form av ökat antal besökare kan väntas vilket erfarenheten tydligt visar i naturreservatet Bergs Klätt där liknande satsningar på anläggningar gjordes 2012. Besöksantalet har där ökat varje år från 3 500 år 2013 till 5 700 år 2021.

Besöksräknare har under året satts upp i fyra naturreservat för att framöver bättre kunna rikta insatser i proportion till antal besökare. Besöksräknare finns sedan tidigare i Bergs Klätt och i Hovfjället. I det senare reservatet har antalet besökare ökat från 7 600 år 2020 till 8 700 år 2021. Ökningen beror troligen på att de utländska turisterna kom tillbaka under året och att arbete lagts ned på att förbättra tillgängligheten av vandringslederna. Att utländska besökare återkommit vittnar även länets största naturreservat, Glaskogen, om där antal besökare och gästnätter har återgått till 2019 års nivå om cirka 30 000 gästnätter.

Vad gäller mer renodlade informativa prestationer har kvalitetssäkring skett av informationen om naturreservaten på webben. Naturreservaten finns nu också på Naturkartan. Länsstyrelsen har även medverkat i framtagning av en besöksguide. Effekten är bättre och mer lättillgänglig information om naturreservaten för allmänheten. Startsidan för besöksmålen på Länsstyrelsen Värmlands hemsida hade cirka 46 procent fler unika sidvisningar än året innan.

En klimat- och sårbarhetsanalys har gjorts för att identifiera klimatriskerna för naturreservatens anläggningar och byggnader. Analysen möjliggör riktade insatser i syfte att minska dessa risker.

Regional miljöövervakning

Planerad övervakning har skett utifrån det regionala miljöövervakningsprogram som fastställdes 2020. Länsstyrelsen har till exempel startat övervakning av utter i egen regi. Länsstyrelsen har beviljats medel från Havs- och vattenmyndigheten för att tillgodose behoven av miljödata inom sötvattensövervakningen främst med fokus på vattenförvaltningen. Bland annat har biotopkartering, lodning av sjöar och undersökningar av miljögifter utifrån risk i vatten genomförts.

Under året genomfördes biotopkartering av 27 vattendrag, varav flera är aktuella inom den Nationella prövningsplanen för vattenkraften (NAP). Totalt karterades en sträcka på drygt 17 mil. Ett GIS-skikt över genomförd biotopkartering har färdigställts och uppdaterats med bilder på bland annat vandringshinder och kulturlämningar. GIS-skiktet är ett viktigt underlag för det fortsatta arbetet med NAP, men är också till stor nytta inom vattenförvaltningen och arbetet med restaurering och bevarandeåtgärder för hotade arter och livsmiljöer i länets vattendrag.

För att förbättra underlag till typning av sjöar inom vattenförvaltningen har 11 sjöar lodats för djup- och volymkartering.

En sammanställning har gjorts av det länsgemensamma delprogrammet för miljögifter i fisk.

Genom Värmlands läns luftvårdsförbund, som samordnas av Länsstyrelsen, har bakgrundsmätningar av luftkvalitet, deposition och markvatten finansierats på tre platser i länet. Länets miljöövervakningsprogram har med medel stöttat övervakningen av luftkvaliteten i länets tätorter.

Invasiva främmande arter

Länsstyrelsen har inventerat ett urval av EU-listade invasiva främmande arter i länet för att bilda sig en uppfattning om deras utbredning. Under året har bland annat signalkräfta, kinesisk ullhandskrabba, jättebalsamin och gul skunkkalla inventerats. Även de ännu icke-EU-listade arterna mink och sjögull har inventerats. Utrotnings- och begränsningsåtgärder har genomförts för jätteloka tillsammans med Skogsstyrelsens arbetslag inom Naturnära jobb och signalkräfta har begränsningsfiskats i två vattendrag.

Länsstyrelsen har deltagit i Naturvårdsverkets informationskampanj om invasiva främmande arter och har hållit ett informationsmöte för länets kommuner tillsammans med Miljösamverkan Värmland.

Åtgärdsprogram för hotade arter och gynnande av vilda pollinatörer

Genom föredrag, rådgivning och samverkan med flera olika aktörer i länet har Länsstyrelsen under många år arbetat för att gynna hotade arter genom anpassningar inom bland annat skogsbruket och vid täktavslut. Under 2021 har Länsstyrelsen i samarbete med markägare och Skogsstyrelsen planerat och detaljinstruerat anpassade avverkningar med sparande av gynnsamma grupper av träd och skapande av död ved, kombinerat med blottläggande av nya sanddytor, vilket till exempel resulterat i drygt 15 hektar av högkvalitativ livsmiljö för sandödlor och många andra rödlistade och ovanliga arter som kräver glesa, varma tallskogsmiljöer. Länsstyrelsen har även medverkat i en informationsfilm om åtgärder för att gynna sandödlan och dess följearter i sandtallskog, samt tagit fram förslag på anpassningar i skogsbruket för att gynna hotade arter och vilda pollinatörer i talldominerad produktionsskog. Inom två avslutade grustäkter har det tagits fram förslag på naturvårdsanpassad efterbehandling för att gynna vilda bin och andra pollinatörer.

Inom uppdraget att gynna vilda pollinationer har också en informationsfolder tagits fram och distribuerats i länet. Länsstyrelsen har också genom media deltagit i flera tidningsartiklar med fokus på pollination och åtgärder som gynnar pollinerande arter.

Inom åtgärdsprogrammet för flodpärlmussla har utöver den löpande övervakningen tre nya vatten inventerats med avseende på förekomst av arten.

Lokala naturvårdssatsningen, LONA och Lokala vattenvårdsprojekt, LOVA

Länsstyrelsen har beviljat cirka 3,2 miljoner kronor till åtta nya LONA-projekt, i kategorierna pollination, våtmarker, och till ordinarie LONA-projekt till sju av länets 16 kommuner. De kommuner som beviljats bidrag är Arvika, Eda (2 projekt), Hagfors, Karlstad (2 projekt), Kil, Torsby och Årjäng. Därutöver har en utökning av ett projekt för utrotning av den invasiva främmande arten sjögull beviljats med cirka en halv miljon kronor.

Inom LOVA har 5,4 miljoner kronor beviljats till 16 nya projekt inom flera åtgärds kategorier till projekt i Arvika, Eda, Hagfors, Hammarö, Karlstad, Sunne, Torsby och Årjängs kommuner.

LONA- och/eller LOVA-projekt pågår i nuläget i 13 av länets 16 kommuner.

Uppföljning av skyddade områden

Inventering har skett av ett flertal arter och naturtyper inom länets skyddade områden. Ett tiotal rapporter har tagits fram, vilka bland annat redovisar resultaten av inventering av låsbräken, varglav, långt broktagel, brandgynnade insekter, skalbaggar, havsörn, hackspettar och ytterligare ett antal fågelarter. Uppföljning av skyddade områden sker enligt fastställd plan och både positiva och negativa trender noteras.

Uppföljningsarbetet är långsiktigt och sker i omdrevscykler om sex till tolv år och kommer på sikt att ge fler och tydligare svar på utvecklingen av områdena. Vissa indikatorer har redan inventerats i 2–3 omdrevscykler och där till exempel fjärilar noterar en negativ trend.

Länsstyrelsen har även deltagit i den biogeografiska uppföljningen av brun gräsfjäril och blodiglar.

Vattenförvaltning

Beredningssekretariatet har genomfört och levererat de uppdrag som kommit från vattenmyndigheterna där några av de större uppdragen har varit att kvalitetssäkra påverkan, status, risk, åtgärder och miljö kvalitetsnormer per vattenförekomst i VISS, men också att revidera vattenförekomstindelningen i länet. Länsstyrelsen har också deltagit i den nationella utvecklingen av nya VISS 2.0.

Beredningssekretariatet har påbörjat en översyn av de bevarandeplaner för Natura 2000-områden som berörs av Nationella provningsplanen för vattenkraften och som ingår i provning 2022–2024 och påbörjat en översyn av miljö kvalitetsnormer för berörda vattenförekomster.

Inom ärendehandläggningen har miljö kvalitetsnormerna för vatten bedömts i cirka 150 planärenden, ett 10-tal infrastrukturärenden och ett 15-tal miljö balksprovningar.

Kalkning och restaurering

Länsstyrelsen ansvarar för regional planering av kalkningsverksamheten, beviljar bidrag till huvudmännen inom kalkningen och följer upp effekten av kalkningen. Verksamheten bedrivs tillsammans med länets kommuner genom Värmlands läns Kalkningsförbund.

Länet har en fortsatt stor försurningsproblematik och är ett av de län som kalkar mest i Sverige. Under 2021 har såväl kalkspridning som kalkeffektuppföljning löpt på bra. En svårighet är att 1:11-anslagets budget för kalkning har varit oförändrad under många år samtidigt som kostnaderna för kalk och kalkspridning har ökat kraftigt vilket har föranlett neddragningar av kalkgivorna. Under 2021 spreds 21 087 ton kalk i länet vilket är cirka 910 ton mindre än planerat. Orsaken var att tilldelade medel inte räckt men delvis också tekniska problem. Ytterligare medel erhöles senare under säsongen men dessa kunde endast täcka upp en del av neddragningarna. Vilka områden som skulle kalkas prioriterades utifrån försurningsituationen och för att inte belasta kommunernas budget prioriterades även områden där kommunernas egenavgift var låg. Kalkningen av sjöar och vattendrag är den enskilt största naturvårdande insatsen för artbevarande i vatten som genomförts i länet och har haft stor betydelse för den biologiska mångfalden och är en viktig del i arbetet med miljökvalitetsmålen, Agenda 2030 samt EU:s vattendirektiv.

Eftersom tidigare undersökningar visat en nedåtgående trend efter att Norge slutade kalka gränsvattendragen 2015 gjorde Länsstyrelsen under året extra mätningar i dessa vattendrag. Undersökningarna visar på en försämrade vattenkemi. För att känsliga arter ska kunna överleva är det viktigt att kalkningen återupptas i Norge. En dialog har startats mellan Länsstyrelsen Värmland, Havs- och Vattenmyndigheten, Miljödirektoratet och berörda statsförvaltare.

Försurningsproblematiken är fortsatt stor i länet, men med tillgängliga styrmedel och budget kommer inte den biologiska mångfalden att kunna skyddas fullt ut. Framför allt gäller det i vatten som rinner in från Norge.

När det gäller restaurering av vattendrag har pandemin i viss mån påverkat Länsstyrelsens möjlighet att få ut beslut och entreprenörers möjligheter att utföra uppdrag. Trots detta har åtgärdstakten ökat något jämfört med 2020. Under 2021 har restaureringsåtgärder genomförts i Mjögälven, Viksälven, Bodaälven, Kvarntorpsån, Ivarsbyälven, Magdebäcken, Ullshytteälven och Klarälven. Tekniska beskrivningar/åtgärdsplaner för konkreta åtgärder i N2000-vattendragen Älgån/Mörtebäcken, Billan, Dalsälven, Svartån och Öjenäsbäcken påbörjades under året med särskilda åtgärdsmedel från Havs- och vattenmyndigheten.

Under året gjordes undersökningar avseende flera av de arter som utgör motiv för det limniska naturreservatet Svartån i östra Värmland. Inventeringarna visade att såväl öring som flodpärlmusslor och strandinsekter hade minskat kraftigt. Svartån bedöms därför vara i stort behov av restaureringsåtgärder och för att initiera detta har en restaureringsplan tagits fram.

Länsstyrelsen Värmland har tillsammans med Länsstyrelsen Västra Götaland fortsatt att arbeta efter den nya förvaltningsstrategi för Vänerens lax- och öringstammar som sjuösettes 2020. För Värmlands del är syftet att Klarälven åter ska bli en ren vildlaxälv utan inslag av odlade och för vattendraget främmande stammar. Detta är av stor vikt för att stärka den vilda Klarälvsloxens genetiska status och därmed förbättra möjligheterna för dess långsiktiga överlevnad.

EU-projekt

Två länder én elv (TLEE)

Det finns både behov av och finns en hög potential för att återuppbygga de skyddsvärda vilda stammarna av Vänervandrande vild lax och öring i Väner och Klarälven/Trysilelva, och därigenom även nå målsättningar kopplade till nationella miljömål och EU:s ramdirektiv för vatten. Länsstyrelsen har därför i snart tio år och tillsammans med Statsförvalteren i Innlandet arbetat aktivt med dessa frågor inom två olika EU/Interreg-projekt. Det senaste projektet, Två länder én elv (2017–2021), har prioriterat åtgärder vid laxens och

öringens lek- och uppväxtområden i norra Klarälven, vid kraftverken på både svensk och norsk sida (miljöanpassning) samt återintroduktion av lax till den norska delen av älven. Även åtgärder för att få ner ett tillräckligt stort antal smolt och kelt levande till Vänern är en mycket prioriterad åtgärd. Två länder én elv avslutas årsskiftet 2021/2022 och de åtgärder, utredningar, undersökningar och kunskapsuppbyggnad som projektet genererat kommer att utgöra betydelsefulla underlag för det kommande NAP-arbetet för Klarälven som ska omprövas 2026.

Den stora restaureringsinsatsen under 2021 har varit att återställning av de flottledspåverkade lek- och uppväxtområdena för lax, öring och harr i Natura 2000-området Klarälven, övre delen, inletts med konkreta åtgärder. De sammanlagt cirka 50 hektar av älven som åtgärdats under året, till en kostnad av cirka 5 miljoner kronor, har utförts inom Länsstyrelsens EU-projekt Två länder én elv (2017–2021). Åtgärderna har bestått dels i att ett antal stora grävmaskiner samt dumper återfört de ställvis stora och långa rensvallar som under flottningen schaktades upp på land, dels i optimering av vissa sträckor genom omflyttning av lekgrus och tillförsel av stora block. Bedömningen är att åtgärderna på ett väsentligt och genomgripande sätt kommer att förbättra livsbetingelserna för flera hotade arter i och längs älven, samt öka möjligheterna till ett rikt friluftsliv. Bedömningen är att ytterligare två säsonger behövs för att åtgärda hela den ca 25 km långa sträckan (cirka 225 hektar). Den totala åtgärdskostnaden beräknas uppgå till cirka 12 miljoner kronor.

Projektet har också tagit fram en informationsfilm om Klarälven och dess unika laxstam.

Svensk-norsk innsats för edelkreps/flodkräftor (SNIEF)

På grund av pandemin har en del av den planerade samverkan mellan svenska och norska fiskevårdsområden och fiskerättsägare varit svår att genomföra. Arbetet har i stället fokuserat på inventering av gränsvattendrag, främst med avseende på vattenkemi, kräftförekomst och kräftpest samt utveckling av eDNA-metodiken för att hitta nämnda arter genom vattenprovtagning. Flera gränsvatten påvisar en tydlig försurningsproblematik även för kräftorna, och om inte kalkning åretupptas på norsk sida kommer flodkräftor inte att överleva i dessa vatten.

Friluftsarbetet

Länsstyrelsen medverkade i Friluftslivets år 2021 via det nationella samverkansprojektet Luften är fri. Genom att kontinuerligt uppmärksamma friluftslivets betydelse och möjligheter via sociala medier är förhoppningen att medvetenheten om friluftslivets värden har ökat och att fler har inspirerats att bege sig ut i naturen. Bland annat har intervjuer skett med ideella föreningar och inspiratörer, information har getts om vandringsleder och besöksmål, digital friluftsbingo och information om allemansrätten. Under våren lanserade Länsstyrelsen en utflyktsguide för Värmland med 38 platser med vandringsleder, natur- och kulturmiljöer i syfte att inspirera till utflykter i naturen.

I november anordnade Länsstyrelsen en digital friluftskonferens med temat Friluftslivets betydelse för folkhälsan, där goda exempel och aktuell forskning togs upp. Tillträde till naturområden på lika villkor och vägledning för grönplanering var andra ämnen av programmet. Konferensen riktade sig till beslutsfattare och tjänstemän i kommuner och organisationer som arbetar direkt eller indirekt med folkhälsa. Ett 60-tal deltagare medverkade.

Grön infrastruktur

Arbetet med grön infrastruktur i länet har tidigare präglats av misstro från vissa aktörer och särskilt kanske inom skogsbranschen. För att bädda för fortsatt öppet samarbete genomfördes under året en workshop med ett mindre urval av aktörer inom skogen där farhågor lyftes och synliggjordes. Arbetet med grön infrastruktur bygger på frivillighet, samverkan och dialog. Länsstyrelsens roll är som för miljömålsarbetet att ge stöd och erbjuda arenor för utbyte av information och samverkan mellan aktörer.

Cirkulär ekonomi

Länsstyrelsen arbetar med cirkulär ekonomi inom mång sakområden. Länsstyrelsen har kartlagt hur insatser inom myndighetens verksamhetsområden bidrar till omställningen till en cirkulär ekonomi. Till exempel

utförs en stor del av Länsstyrelsens tillsynsverksamhet inom miljöskydd med hjälp av checklistor där cirkulära frågor kring avfall, vatten, massor och resurseffektivitet vävs in. Länsstyrelsen driver också ett aktivt arbete med stöd och råd till kommunerna i deras arbete med avfallsplaner, där förebyggande av avfall och cirkulär ekonomi är i huvudfokus. Cirkulär och biobaserad ekonomi är även en väsentlig aspekt i Länsstyrelsens arbete med energi- och klimatstrategi, livsmedelsstrategi och skogsstrategi.

Vilt- och rovdjursförvaltning

Inom förvaltningsarbetet av de stora rovdjuren är årliga inventeringar den mest omfattande verksamheten. Effekten av inventeringsarbetet är ett kunskapsbaserat underlag för rovdjursförvaltningen.

Utvecklingen av viltkameror som hjälpmedel i inventeringen har förts framåt under året, bland annat vad gäller samverkan och erfarenhetsutbyte mellan länsstyrelser och gemensam behovsinventering för kartstöd. Ett pilotprojekt för utveckling av metoder att inventera och följa upp förändringar i vargrevir med hjälp av viltkameror har, i samverkan med länsstyrelserna i Dalarna och Västra Götaland samt Viltskadecenter, initierats och startats under 2021.

Inventeringsarbetet bidrar i hög utsträckning till den tillsynsverksamhet som är kopplad till stora rovdjur. Länsstyrelsen arbetar också med tillsyn av legal jakt, genom exempelvis samverkan med Polismyndigheten vid licensjakt, och förebyggande av illegal jakt. En webinarie-serie på temat illegal jakt och jaktsabotage har genomförts i samverkan med en rad olika aktörer från Sverige, Norge och Finland. Tillsynsverksamheten bidrar till att försvåra illegal jakt och att underlätta genomförandet av legal jakt.

Länsstyrelsens samordning och ledning av det regionala arbetet avseende vilt- och rovdjursförvaltning har varit omfattande och sker regionalt i samverkan med berörda aktörer bland annat genom Viltförvaltningsdelegationen. Myndighetssamverkan på interregional nivå sker inom ramen för Mellersta förvaltningsområdet och SWT, ett samverkansforum mellan Polisregion Bergslagen och länsstyrelserna i Värmland, Dalarna och Örebro. Därutöver har Länsstyrelsen gränssamverkan med Norge och Finland i syfte att gemensamt hantera frågor som rör viltförvaltning och bygga upp kunskap till stöd i förvaltningen.

Regionalt arbete enligt NAP

Under året har en särskild arbetsgrupp formerats med olika kompetenser och skapats en struktur för det regionala arbetet med NAP. I februari 2021 inleddes samverkansprocessen med verksamhetsutövare och övriga berörda intressenter i den första prövningsgruppen i länet. Arbetsgruppen har sedan arbetat aktivt under hela året. Flera möten har genomförts under året och Länsstyrelsen har även varit ute och besökt respektive verksamhetsutövare vid deras anläggningar. Länsstyrelsen har vidare haft flera möten med Vattenkraftens Miljöfond för att bibehålla en bra kontakt under det pågående arbetet.

Länsstyrelsen har vidare redovisat till Havs- och vattenmyndigheten vilka Natura 2000-områden som berörs av NAP och har genomfört en biotopkartering i ett urval av berörda vattendrag för att få underlag till fortsatt arbete. Utifrån därefter erhållen vägledning från Havs- och vattenmyndigheten har Länsstyrelsen påbörjat översynen av de bevarandeplaner som berör de prövningsgrupper som ska provas 2023.

Anmälan om vattenverksamheter

Länsstyrelsen har under året handlagt ett större antal anmälningar om vattenverksamhet, vilket bland annat resulterat i beslut om förbud mot anmäld vattenverksamhet utan att tillstånd enligt 11 kap. miljöbalken inhämtats, avvísning och förelägganden om försiktighetsmått. Under året inkom 191 anmälningar om vattenverksamhet till Länsstyrelsen och myndigheten har avslutat 170 sådana ärenden under året.

Länsstyrelsens arbete med anmälningar om vattenverksamhet bedöms ha bidragit till att främja en ur miljösynpunkt hållbar utveckling i länet.

Vattenskydd

Länsstyrelsen har under året fortsatt tidigare initierat arbete med att ta fram en regional vattenförsörjningsplan. En remiss med förslag på regionalt betydelsefulla dricksvattenresurser har under året skickats till länets kommuner. I remissen pekades 26 vattenresurser ut som regionalt betydelsefulla

dricksvattenresurser. Av dessa används 20 vattenresurser som allmänna vattentäkter i dag. De remissvar som inkommit från kommunerna har analyserats inom ramen för det pågående arbetet.

Inom arbetet med bildande av vattenskyddsområden har Länsstyrelsen under året haft många äldre ansökningar om bildande av vattenskyddsområden som har prioriterats. Inga beslut om inrättande av vattenskyddsområde har fattats under 2021 men de steg i ärendehandläggningen som under året har tagits i dessa ärenden har inneburit att ärendena drivits närmare beslut. Det har även kommit in flera nya samråds- och ansökningsärenden under perioden 2019–2021 som det arbetats med. Länsstyrelsen har sju ärenden om vattenskyddsområden under handläggning där det skett ett samarbete med berörda kommuner. Tre samrådsärenden har avslutats under året.

Länsstyrelsens arbete med en regional vattenförsörjningsplan och vattenskyddsområden har resulterat i att ytterligare steg tagits mot ett ökat skydd för länets dricksvattentäkter och en tryggare vattenförsörjning.

Länsstyrelsen har under 2021 betalat ut bidragsmedel till tre projekt för åtgärder för en bättre vattenhushållning och bättre tillgång till dricksvatten. Under den samlade anslagsperioden har totalt tolv projekt beviljats medel. Projekten har bland annat bidragit till att planeringsunderlag för vattenskyddsområden tagits fram. Bidraget har också gett kommuner och Länsstyrelsen möjlighet att ta fram kunskaps- och planeringsunderlag för länets och kommuners dricksvattenförsörjning. Detta har resulterat i att förutsättningar skapats för att bidra till en långsiktig hållbar vattenhushållning och vattenförsörjning.

Resultatbedömning

Länsstyrelsens eget tillsynsarbete avseende förorenade har intensifierats och kvaliteten i arbetet har höjts genom strategier och prioriteringsgrunder för arbetet. Många tillsynsobjekt är i utredningsfas och Länsstyrelsen kommer att arbeta för att åtgärder vid behov ska kunna genomföras inom de närmsta åren. Länsstyrelsens bedömning är att flera kommuner i länet börjar komma igång och förstå sin roll och betydelsen av strategiskt arbete men att resursbrist och brist på erfaren tillsynspersonal ibland bromsar takten i arbetet. Arbetet med förorenade områden har en positiv trend och uppvisar under 2021 ett gott resultat.

Resultatet för tillsyn och prövning av miljöfarlig verksamhet är gott eller utmärkt särskilt med beaktande av de särskilda förutsättningar som pandemin har medfört. I princip all planerad tillsyn har genomförts och ett utvecklingsarbete för att öka kvaliteten och samordning i prövning och tillsyn har genomförts.

Resultatet för arbetet inom naturtillsynen är gott när det gäller hantering av inkomna ärenden men har utvecklingsbehov när det gäller den planerade tillsynen.

För arbetet med skydd och skötsel av natur bedöms arbetet som gott. Speciellt för förvaltning av reservaten gav de kraftigt ökade medlen utmaningar i att snabbt omsätta dessa till betydelsefulla åtgärder vilket ofta har inbegripit upphandlingsprocesser.

Mot bakgrund av vad som redovisats bedöms resultatet inom vilt- och rovdjursförvaltning vara utmärkt. Länsstyrelsen vill särskilt framhålla det arbete som läggs ner i syfte att öka kunskapen inom området och den samverkan som sker regionalt för att förebygga illegal jakt, samt att integrera vilt- och rovdjursfrågor i Länsstyrelsens demokratisering.

Länsstyrelsen har under året formerat en särskild arbetsgrupp och inlett arbetet med NAP. Resultatet av Länsstyrelsens regionala arbete med NAP under året bedöms som utmärkt. Genom den arbetsgrupp som bildats och den struktur för arbetet som tagits fram har det skapats en mycket bra grund för det fortsatta arbetet med NAP.

Under året har Länsstyrelsen avslutat ett större antal anmälningsärenden rörande vattenverksamhet och det resultat som härigenom visats får betraktas som gott. Även resultatet av det arbete som Länsstyrelsen under året utfört inom området vattenskydd får betraktas som gott.

Länsstyrelsen bedömer att det sammanlagda arbetet inom detta mångfacetterade område betraktas som gott.

Areella näringar

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p10 Lantbruk och landsbygd	Länsstyrelseinstruktion
3 § p11 Fiske	Länsstyrelseinstruktion
4 § p1 Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7 § ärvdabalken	Länsstyrelseinstruktion
4 § p3 I utpekade län göra de utredningar om det allmänna fiskeintresset som begärs av andra myndigheter i ansökningsmål enligt 22 kap. miljöbalken	Länsstyrelseinstruktion
16 § Delegation för rennäringens frågor	Länsstyrelseinstruktion
19 § Fjäldelegation	Länsstyrelseinstruktion
1A2 Regionalt livsmedelsstrategiarbete	Regleringsbrev
1A3 Målsättningar för hantering av EU-stöd	Regleringsbrev
1A10 EU:s gemensamma jordbrukspolitik	Regleringsbrev
1A11 Landsbygdsprogrammet samt Havs- och fiskeriprogrammet	Regleringsbrev
1C4 Omarrondering i Dalarnas län	Regleringsbrev
1D3 Markärenden ovanför odlingsgränsen	Regleringsbrev
1D5 Hållbar rennäring	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Nedanstående punkter sammanfattar delar av uppgifterna och uppdragen inom verksamhetsområdet.

- Jordbrukarstöd till jordbruksföretagare som direktstöd (gårdsstöd, förgröningsstöd, nötkreatursstöd, stöd till unga).
- Jordbrukarstöd till jordbruksföretagare inom landsbygdsprogrammet (kompensationsstöd, ersättning för ekologisk produktion eller till omställning, miljöersättning till betesmarker och slåtterängar, skötsel av våtmark).
- Kontrollera alla ovanstående stödformer i fält samt även vissa andra stödformer till jordbrukare som Jordbruksverket handlägger, till exempel stöd för djuromsorg.
- Administrera olika landsbygdsstöd: miljöinvesteringar inom jordbruk, investeringar inom jordbruk eller trädgård, jordbruks- och affärsutveckling, service, infrastruktur och attraktiv landsbygd.
- Inom ramen för landsbygdsprogrammet: arbeta med samarbetsprojekt kopplat till livsmedelsstrategin för att skapa nya jobb inom livsmedelskedjan, erbjuda kompetensutveckling, information och rådgivning till lantbrukare och företagare på landsbygden.
- Ängs- och betesmarksinventering.
- Behörighetsutbildningar för att yrkesmässigt använda växtskyddsmedel utomhus i till exempel jordbruk, trädgård eller i växthus.
- Tillsyn av flyghavre och vissa skadegörare.
- Jordförvärvsärenden vid köp av jord- och skogsbruksfastigheter.
- Ansvara regionalt för genomförandet av de fiskeripolitiska målen inkluderande yrkesfiske och vattenbruk samt hållbar förvaltning och skydd av fiskbestånd.
- Förordna fisketillsynspersoner och ansvara för olika fiskevårdsåtgärder.
- Dela ut fiskevårdsbidrag för till exempel biotopvård i rinnande vatten med mänsklig påverkan, utsättning av fisk, fiskevårdsplaner och fiskvägar.
- Hantera ersättning för sälskador på fisk och fiskeredskap samt investeringsstöd till fiskerinäringen för bland annat yrkesfiske.
- Administrera stöd inom europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden (EHFVF).

Målet för areella näringar, landsbygd och livsmedel är att insatserna ska bidra till goda förutsättningar för arbete, tillväxt och välfärd i alla delar av landet. De gröna näringarna ska vara livskraftiga och bidra till klimatomställningen och att naturresurserna används hållbart.

Riksdagen har även beslutat om ett övergripande mål för livsmedelskedjan samt mål för tre strategiska områden: Regler och villkor, Konsument och marknad samt Kunskap och Innovation.

En konkurrenskraftig livsmedelskedja där den totala livsmedelsproduktionen ökar, samtidigt som relevanta nationella miljömål nås, i syfte att skapa tillväxt och sysselsättning och bidra till hållbar utveckling i hela landet. Produktionsökningen, både konventionell och ekologisk, bör svara mot konsumenternas efterfrågan. En produktionsökning skulle kunna bidra till en ökad självförsörjningsgrad av livsmedel. Sårbarheten i livsmedelskedjan ska minska.

Det övergripande målet för fiskepolitiken är att bidra till livskraftiga fisk- och skaldjursbestånd, ett hållbart fiske och hälsosamma ekosystem samt att stärka måluppfyllnaden i Maritima- och i Livsmedelsstrategin.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. Genom att bidra till att nationella mål får genomslag i länet bidrar Länsstyrelsen också till genomförandet av Agenda 2030.

Regionala uppgifter, uppdrag och mål

EU:s gemensamma jordbrukspolitik

Sedan 2018 finns ett länsrådsuppdrag om en länsstyrelsegemensam och sektorsövergripande arbetsgrupp för att samordna regleringsbrevsuppdraget om att bistå i Sveriges förberedelsearbete för den nya gemensamma jordbrukspolitiken.

Gruppen arbetar i samverkan med Jordbruksverket och Näringsdepartementet. Arbetet har fortlöpigt om än med korta planeringshorisonter. En del av arbetet har varit att tillsätta resurser till Jordbruksverkets uppdrag, men också att förankra förslag och sammanställa synpunkter knutet till övergångsåren och till förberedelsearbetet inför den framtida jordbrukspolitiken, CAP 2023. Arbetsgruppen har informerat om det löpande arbetet, tillhandahållit informationsmaterial, samt producerat åtta interna nyhetsbrev som länsstyrelsemedarbetare kan prenumerera på.

Från och med augusti har länsstyrelserna ingått i Jordbruksverkets nya reformorganisation med medarbetare i arbetsgrupper, tvärfunktionella stödgrupper samt i en strategisk beredningsgrupp på chefsnivå. Under våren och sommaren har länsstyrelserna arbetat med att ta fram en egen ny organisation för sitt gemensamma arbete med införandet av den gemensamma jordbrukspolitiken. I och med uppstarten av denna nya organisation har den tidigare länsstyrelsegemensamma och sektorsövergripande arbetsgruppen avslutat sitt arbete och lagts ned.

Livsmedelsstrategiarbete

För arbetet att bidra till den nationella livsmedelsstrategins mål arbetar Länsstyrelsen i samverkan med Region Värmland, branschorganisationer, kommuner och näringsliv utifrån de två tidigare framtagna regionala dokumenten Strategi för Livsmedelsnäringarna i Värmland 2016–2031. Länsstyrelsens handlingsplan för genomförandet av den nationella livsmedelsstrategin i Värmland 2018–2023 är vägledande för arbetet.

Omarrondering

Länsstyrelsen arbetar med omarrondering av fastigheter inom fem församlingar i länet. Syftet är att med hjälp av Jordförvärvslagen och Jordfönet förbättra fastigheternas skiftesindelning vilka överlag präglas av fastigheter med många och för ett ekonomiskt bärkraftigt skogsbruk olämpligt utformade skiften.

Fiskeförvaltning

Länsstyrelsen arbetar med förvaltning och skydd av fisken i Vänern. Jordbruksverket beviljade 2019 medel till det av Länsstyrelsen Värmland och Länsstyrelsen Västra Götaland formulerade projektet för att ta fram en förvaltningsplan för Vänerns två unika stammar av insjölox (Klarälvslox och Gullspångslax). Målet är att bevara och förstärka de två laxstammarna så att gynnsam bevarandestatus uppnås.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Areella näringar (60–62)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	22,6	23,7	24,2
Antal årsarbetskrafter kvinnor	15,6	15,9	16,1
Antal årsarbetskrafter män	7,0	7,8	8,1
Antal ärenden, inkomna och upprättade	10 974	10 965	10 871
Antal beslutade ärenden	10 495	10 926	12 259
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	1 856	1 692	1 427
Verksamhetskostnad inkl. OH	41 779	26 739	26 431
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen	504	421	405

Beträffande ärenden äldre än två år är det mycket få av dessa som kommer att leda till någon utbetalning. Den största delen är ärenden som tidigare inte har gått att besluta och som kommer att få avslag.

Ändrad förordning och redovisningsprincip avseende Jordfonden innebär att inköp av Jordfondsfastigheter från och med 2021 redovisas som verksamhetskostnad. Inköp av Jordfondfastigheter uppgår 2021 till 10,4 mkr.

Resultatindikatorer

De indikatorer som är framtagna för att mäta de nationella målen inom verksamhetsområdet har tydliga kopplingar till länsstyrelsernas verksamhet. Relevanta indikatorer listas nedan.

Resultatindikator	Mål	Uppgift eller uppdrag	Källa	Målvärde	År 2021	År 2020	År 2019
Andel ekologisk brukad jordbruksmark	En konkurrenskraftig livsmedelskedja	Jordbrukarstöd Miljöersättningar Kompetensutveckling och rådgivning	Jordbruksverket ¹⁾	30 %	*	33 %	33 %
Areal betesmarker och slätterängar	Miljömål Ett rikt odlingslandskap	Jordbrukarstöd Miljöersättningar Kompetensutveckling och rådgivning	Jordbruksverket ²⁾		7 505	7 422	7 624
Sammanlagda antalet renar i vinterjord i förhållande till sammanlagda antalet högsta tillåtna**	En hållbar rennäring i balans med betesmarkernas produktionsförmåga	Rennäring	Samebyarnas årliga renlängder och fastställda högsta renantal ³⁾		-	-	-
Antal vattenbruk/fiskodlingar	Bidra med ökad produktionen av odlad fisk inom ramen för Livsmedelsstrategin	Tillstånd för och stöd till vattenbruk/fiskodling	Centrala vattenbruksregistret ⁴⁾		9	9	9

* Den här rutan ska lämnas tom, eftersom det inte finns färdig statistik för 2021 när det gäller ekologiskt brukad mark.

** Redovisas endast av Norrbotten, Västerbotten och Jämtland.

1) Jordbruksverkets statistikdatabas.

2) Jordbruksverkets statistikdatabas.

3) Länsstyrelsens register.

4) Jordbruksverkets register.

Andelen ekologisk jordbruksmark har legat på en jämn och hög nivå i Värmland de senaste åren. Värmland är ett län som har goda förutsättningar för ekologisk animalieproduktion och då krävs även ekologisk växtodling. Att andelen ligger på en jämn nivå de senaste åren beror troligen mycket på att lantbrukarna ingått i ett femårigt åtagande för ekologisk produktion och att de nu ligger kvar i åtagandet och inväntar nästa landsbygdsprogramsperiod. Efterfrågan på marknaden har minskat, vilket gör att få lägger om till ekologisk produktion just nu.

Det är en stor utmaning att värna länets slätterängar och naturliga betesmarker. Svårast är det att bevara dessa värden på små brukningsenheter i skogsbygderna. I länets slättbygder sköts och brukas de största betesmarkerna och arealen kan till och med öka något då större sammanhängande betesmarker ofta är ekonomiskt värdefulla för en modern köttproduktion. Detta gäller dock inte små värdefulla miljöer som lämnas för igenväxning. I mellan- och skogsbygder lämnas både småmiljöer, naturbetesmarker, slätterängar och åkermarker för igenväxning. Orsaken är ofta småskaligheten och bristen på aktiva djurhållare. Det är därför viktigt att få fler betesdjur till marker i mindre jordbruksintensiva områden, om målet om biologisk mångfald avseende betesmarker och slätterängar ska kunna nås. Avgörande många gånger är att det generellt fungerar att bo och verka på landsbygden.

Prestationer och effekter

Hantering av EU-stöd

Länsstyrelsen har sedan många år eftersträvat en effektiv handläggning och kontroll av jordbrukarstöd och har också under många år uppvisat låga kostnader i de årliga sammanställningar som görs för samtliga län.

För jordbrukarstöden uppnådde Länsstyrelsen målsättningen om tidiga utbetalningar. För direktstöden betalades cirka 94 procent av länets totala stödbelopp ut i början av december vilket är av stort värde för det länets lantbruk. Arbetet med återkrav för åren 2015–2019 har tillsammans med det manuella förfarandet att beräkna avdrag efter kontroll varit huvudfokus i regeringens prövning av Jordbruksverket som utbetalande organ. Länsstyrelsen lyckades mycket väl med återkravshandläggningen och beslutade de ärenden som var möjliga att besluta inom satta tidsramar, vilket uppgick till 97 procent av länets totala beting. Länsstyrelsen var också starkt engagerad i den nationella samordningen av återkravsarbetet som var av väsentlig betydelse för länsstyrelsernas goda måluppfyllelse.

För projekt- och företagsstöd var beslutstakten lägre i början av året jämfört med tidigare år. Detta berodde till stor på att flera åtgärder hade brist på budgetmedel. Efter tilldelning av nya medel ökade takten och ärendebalanserna har hållits oförändrade för både ansökningar om stöd och utbetalningar. För 2021 har samtliga utbetalningsmål som anges i styrnings- och uppföljningssystemet SUSS-Jbr uppfyllts. Länsstyrelsen har också handlagt återkrav av jordbrukarstöd för åren 2015–2019 som tidigare inte gått att göra på grund av att det saknats systemstöd.

För ansökningar om projekt- och företagsstöd uppfyller Länsstyrelsen inte målen för handläggningstider. Skälen till detta är huvudsakligen sådana som Länsstyrelsen inte har kunnat påverka, till exempel att ansökningarna inte är kompletta trots påminnelser. Ett annat skäl till längre handläggningstider är att Länsstyrelsen låter ansökningarna vara med i flera beslutsomgångar vilket ökar möjligheten till ett positivt beslut. Länsstyrelsen har fortlöpande en tät kommunikation med de sökande för att de ska vara väl införstådda med skälen till tidsfördröjningen. För miljöinvesteringar är däremot måluppfyllelsen god för ansökningar om stöd. För ansökningar om utbetalning av stöden är måluppfyllelsen god för samtliga stödformer. Se även tabell I.

Länsstyrelsen har genomfört två utlysningar inom åtgärden ökad konkurrenskraft, dels en utlysning riktad mot täckdikning av åkermark, dels en mot förbättrade möjligheter till lagring och torkning av skörd. Söktrycket från länets jordbrukare i dessa utlysningar var stort. Åtgärden kommersiell service var under en period utan budgetmedel vilket medförde en lägre investeringsvilja bland lanthandlarna. Målgruppens investeringsvilja ökade åter vid tilldelningen av budgetmedel för förlängningsperioden av programmet. Satsningarna gäller oftast energieffektiviseringsåtgärder i butikerna.

Regionalt livsmedelsstrategiarbete

Länsstyrelsens regionala livsmedelsstrategiarbete bedrivs framför allt inom olika projekt finansierade av Landsbygdsprogrammet i syfte att skapa nya jobb inom livsmedelskedjan och att erbjuda kompetensutveckling, information och rådgivning till lantbrukare och företagare på landsbygden. Projekten drivs av Länsstyrelsen i samverkan med Region Värmland samt branschorganisationer, kommuner och näringsliv. Länsstyrelsen har sammanlagt 26 samarbetsparter i de olika projekten. Under året har aktiviteter skett i olika arbetsgrupper. Samverkan med relevanta parter har fått en tydligare struktur och utvecklats i

positiv riktning. Samverkan har också utvecklats med nationella berörda myndigheter. Pandemin har påverkat möjligheten att genomföra planerade aktiviteter i fysisk form men det som gått att genomföra digitalt har utförts enligt plan. Ett projekt har pausats helt. Internt har arbetet fått en starkare förankring och flera verksamhetsområden har beröring med livsmedelsstrategiarbetet.

Två projekt inom kompetensutveckling som bidrar till måluppfyllelse för det strategiska området kunskap och innovation inom den nationella livsmedelsstrategin för länets livsmedelsförädlare har pågått under året.

- Projektet Demonstrations- och informationsinsatser för livsmedelsnäringen Värmland, genomför insatser med fokus på marknadsorientering och stöttar deltagarna i att hitta nya marknader för de egna produkterna. Under året har digitala utbildningsinsatser via www.mativarmland.se, ett fördjupningsprogram och riktade säljinsatser mot nya marknader genomförts där ett 50-tal företagare har medverkat vilket indikerar stort intresse för nya marknader.
- Projektet Kompetensutveckling med sikte på nyföretagande inom livsmedelsbranschen i länet som pågår till 2023 genomför insatser inom de fyra områdena: starta och driva företag, affärsutveckling, livsmedelssäkerhet och produktion.

Länsstyrelsen driver tre samverkansprojekt. Projekt Framtidens offentliga måltider har pausats hela året på grund av pandemin. I projektet Samverkan för livsmedelsnäringen i Värmland har möten, viss planering och samverkan skett. Den planerade branschdagen har flyttats fram på grund av pandemin. I projektet Insatser för att uppfylla de nationella målen i livsmedelsstrategin har arbete skett i olika grupper. Några exempel:

- En lista har tagits fram med värmländska och svenska livsmedel som kan lagras utan kyla i minst tre månader. Det är projektets definition av kriskost med kort livsmedelskedja. Resultatet är mycket intressant ur både nationellt perspektiv och företagarperspektiv. Minst ett stort livsmedelsföretag har börjat titta på nya produkter efter projektets kontakter och frågeställningar. Medverkande kommuner har börjat skapa recept baserat på livsmedel i listan. Dessa ska ingå i en receptsamling för kriskost med kort livsmedelskedja.
- Ett seminarium och planering har genomförts inför nästa års demonstrationsodlingar av nya grödor, främst proteingrödor. Nio lantbruksföretag, varav ett naturbruksgymnasium, har åtagit sig att genomföra odlingarna. Utsäde bekostas av projektmedel. En studieresa har senarelagts på grund av pandemin.
- Ett internt arbete har inletts för att ta fram en policy för Länsstyrelsens upphandling av måltidstjänster. Region Värmland bidrar med kompetens inom folkhälsa relaterat till livsmedelskonsumtion.
- Länsstyrelsen ingår i en grupp med samordnare för livsmedelsstrategiarbetet från sju länsstyrelser som träffas för erfarenhetsutbyte och resultatspridning.

Länsstyrelsen har medverkat vid framtagningen av länets handlingsplan för genomförandet av den regionala livsmedelsstrategin 2021–2023. Myndigheten har också deltagit i diskussionen om inriktningen för Regionens smarta specialiseringsstrategi avseende livsmedel. Att inkludera livsmedelsnäringen i denna strategi har bedömts som viktigt för att skapa finansieringsmöjligheter i kommande projekt.

Fastighetsfrågor

Länsstyrelsen har klarat de målsatta handläggningstiderna för jordförvärvsärenden. Avslagsärenden har alltid föregåtts av en konstruktiv dialog med sökanden. Arbetet med underställningar och samråd från Lantmäteriet har ökat under året. Tidig dialog och gott samarbete med Lantmäteriet minskar antal ärenden och skapar god samsyn i frågorna.

Genom omarrondering och rationalisering bidrar Länsstyrelsen till att skapa förutsättningar för ett rationellt och ekonomiskt skogsbruk genom en bättre skiftesindelning. Länsstyrelsen arbetar aktivt med dessa frågor inom fem församlingar i länet som är så kallade omarronderingsområden. Under året har Länsstyrelsen genomfört ett 40-tal fastighetsaffärer till ett värde av 12 miljoner kronor. Med särskilda medel från Jordbruksverket har Länsstyrelsen under året också kunnat göra extra insatser i hemmanet Påterud i Järnskog, Eda kommun, där markägare har visat stort intresse för en förbättrad skiftesstruktur.

Arbete inom område 62 Fiske

Tillstånd och prövning

Länsstyrelsen har arbetat med prövning och tillstånd enligt fiskelagstiftningen så som tillstånd för utsättning av fisk, tillsynsförordanden, elfisketillstånd, dispenser, odlingstillstånd för vattenbruk och stöd till fiskevården. Eftersom antalet fiskare med fiskelicens i Vänern har minskat sett över hela sjön och då ytterligare minskning kan förväntas på grund av hög ålder inom yrkesgruppen arbetar Länsstyrelsen Värmland tillsammans med Länsstyrelsen Västra Götaland och det yrkesmässiga fisket för att främja nyrekrytering.

Antalet ansökningar om bidrag till fiskevården har varit liknade under åren 2018–2021. Länsstyrelsen har beviljat de flesta inkomna ansökningar. De ansökningar som inte har kunnat beviljas inom ramen för tilldelningen för fiskevård, har Länsstyrelsen haft möjlighet att bevilja inom ramen för LOVA.

Tillsyn och kontroll

Länsstyrelsens tillsyn enligt fiskelagstiftningen på allmänt vatten i Vänern har inte haft önskvärd omfattning beroende på personalbrist. Under slutet av året har dock en fisketillsynshandläggare anställts och tillträtt sin tjänst och Länsstyrelsen har fattat beslut att anskaffa en ändamålsenlig tillsynsbåt för Vänern.

Antalet personer med fisketillsynsförordande inom länet har kontinuerligt minskat de tre senaste åren från 309 till 236. Orsaken är bristen på utbildningar främst på grund av avsaknad av uppdaterat utbildningsmaterial i enlighet med 2018 års föreskrift för fisketillsynsförordande. Havs- och vattenmyndigheten har under 2020/2021 tagit fram nytt utbildningsmaterial som kan användas från och med 2022. Pandemin är en ytterligare orsak till bristen på utbildningar.

Förvaltning och skydd

Arbetet i projektet med förvaltningsplan för Vänerns två stammar av insjölox har fortsatt. Det efter ett omfattande utredningsarbete framtagna förslaget på nytt fredningsområde utanför Gullspångsälvens mynning beslutades av Havs- och vattenmyndigheten under året.

Under året fortsatte arbetet i enlighet med den nya förvaltningsstrategin för lax och öring i Vänern som påbörjades under 2020. Den nya strategin ska gynna Vänerns vilda populationer av lax och öring och säkerställa tillgången och kvaliteten på kompensationsutsatt lax- och öringsmolt i Vänern.

Länsstyrelsen har deltagit aktivt vid Havs- och vattenmyndighetens beredningsgrupp för de stora sjöarna där olika förvaltningsåtgärder för fisk och fiske i Vänern diskuteras.

Samverkan, samordning, kunskapsfrämjande

För fisket och förvaltningen av fisken i Vänern sker samordning och samverkan med länets berörda aktörer genom Samförvaltning fiske i Vänern där representanter för berörda aktörer ingår. Syftet är att ta fram förslag och att vara en beredande grupp till myndigheter inför beslut som berör fisket i Vänern. För länets övriga vatten sker samverkan med länets fiskevårdsområden. På grund av pandemin har Länsstyrelsen inte medverkat på fiskevårdsområdesföreningarnas årsmöten. De flesta föreningarna har dessutom ställt in sina årsmöten då en majoritet av deltagarna tillhör riskgrupper.

Länsstyrelsen har spridit information om verksamheten och att tagit del av allmänhetens frågor genom närvaro på internet och i sociala medier via [Länsstyrelsens webbplats](#) och den under 2021 nystartade Facebooksidan Vatten- och fiskevård i Värmland. Länsstyrelsens ambition är att där lägga ut material av allmänt intresse. Facebooksidan är välbesökt och har mottagits positivt av målgruppen.

Under året arrangerade Länsstyrelsen Värmland tillsammans med Länsstyrelsen Stockholm den årliga länsfiskekonferensen genom en hybridkonferens i Karlstad som samlade fiskehandläggare från länen och representanter från berörda myndigheter, såsom Havs- och vattenmyndigheten, Näringsdepartementet och Jordbruksverket. Under konferensens tre dagar diskuterades bland annat framtidens fiske- och vattenbruk och de nationella beredningsgruppernas arbete.

Resultatbedömning

Inom hanteringen av EU-stöd har Länsstyrelsen lyckats mycket bra med utbetalningen av stöd för 2021 samt med handläggningen av återkrav för åren 2015–2019. För projekt- och företagsstöd samt miljöersättningar är ärendebalanserna stabila och handläggningstiderna har minskat jämfört med tidigare år. Kopplat till stödet för ökad konkurrenskraft inom jordbruket har Länsstyrelsen gjort utlysningar inom prioriterade områden vilket resulterade i ett stort söktryck.

Inom det regionala livsmedelsstrategiarbetet har Länsstyrelsen ett aktivt samarbete med Region Värmland, branschorganisationer, kommuner och näringsliv och projekten bedrivs trots svårigheter orsakade av pandemin. Omarronderings och rationaliseringsverksamheten bedrivs aktivt.

Inom område 62 fiske bedrivs ett antal viktiga projekt. Ingen egentlig fisketillsyn har bedrivits under året.

Länsstyrelsen bedömer att det sammanlagda resultatet är gott.

Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3 § p12 Folkhälsa	Länsstyrelseinstruktion
3 § p13 Jämställdhet	Länsstyrelseinstruktion
3 § p14 Integration	Länsstyrelseinstruktion
1A12 Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering	Regleringsbrev
1C5 Förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck m.m.	Regleringsbrev
3B22 Anvisningsmodell för ensamkommande barn och anvisning av nyanlända	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Verksamhetens uppgifter, uppdrag och mål

Uppgifter och uppdrag inom verksamhetsområdet omfattar områdena folkhälsa, jämställdhet, mänskliga rättigheter och integration. Nedanstående punkter sammanfattar uppgifterna och uppdragen.

- Övergripande inom de ovan nämnda områdena stärka samverkan mellan myndigheter, kommuner, regioner, civilsamhällets organisationer och andra aktörer.
- Samordna och utveckla det förebyggande arbetet mot alkohol, narkotika, dopning, tobak och spel (ANDTS) i länet. Länsstyrelsen har också ett regionalt tillsynsansvar inom alkohol och tobak.
- Samarbeta och samverka med kommuner, regioner och andra aktörer i arbetet med att utveckla föräldraskapsstöd.
- Samordning och stöd inom jämställdhetsområdet genom att kartlägga och följa utvecklingen av jämställdhet i länet, skapa kunskapsunderlag (som till exempel könsuppdelad statistik) samt stödja kommuner, myndigheter, föreningar och andra organisationer i deras jämställdhetsarbete.
- Ansvar för att den nationella strategin för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor får genomslag i länet.
- Samverka och samordna om mänskliga rättigheter inklusive stöd till andra aktörer som arbetar med mänskliga rättigheter inom områdena barnets rättigheter och barnkonventionen, funktionshinder, nationella minoriteter och minoritetsspråk samt rasism i arbetslivet.
- Samordning och samverka när det gäller att driva och delta i planering, organisering, genomförande och uppföljning av integrationsinsatser, vilket omfattar insatser för ensamkommande barn, mottagande och etablering av nyanlända, samhällsorientering för nyanlända, tidiga insatser för asylsökande, bidrag för att utveckla kapacitet och beredskap i mottagandet av nyanlända samt bidrag för flyktingguider och familjekontakter.
- Bevilja statsbidrag till kommuner för personligt ombud.
- Ansvar för att utveckla det brottsförebyggande arbetet på regional nivå.

Nedanstående punkter sammanfattar målen inom verksamhetsområdet.

- Det övergripande målet för folkhälsopolitiken är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation.
- Målet för alkohol-, narkotika-, dopnings- och tobakspolitiken (ANDT) är ett samhälle fritt från narkotika och dopning, minskade medicinska och sociala skador orsakade av alkohol och ett minskat tobaksbruk. Den nationella ANDT-strategin är vägledande i detta arbete.
- Målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Det finns också sex jämställdhetspolitiska delmål.
- Målet för politiken för mänskliga rättigheter är att säkerställa full respekt för Sveriges internationella åtaganden om mänskliga rättigheter.

- Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.
- Målet för politik mot diskriminering är ett samhälle fritt från diskriminering.
- Det övergripande målet för integrationspolitiken är lika rättigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund.
- Målet för samhällets insatser mot spelberoende är att minska skadeverkningarna av överdrivet spelande.
- Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och att öka människors trygghet och verksamheten omfattar även brottsförebyggande arbete.

Sveriges nationella mål knyter an till flera av de globala målen i Agenda 2030. Genom att bidra till att nationella mål får genomslag i länet bidrar Länsstyrelsen också till genomförandet av Agenda 2030.

Verksamhetens resultat

Nyckeltal

Nyckeltal: Folkhälsa, Jämställdhet, integration m.m. (70, 80–85)	År 2021	År 2020	År 2019
Antal årsarbetskrafter totalt	14,6	12,5	11,7
Antal årsarbetskrafter kvinnor	12,9	10,7	10,3
Antal årsarbetskrafter män	1,7	1,8	1,4
Antal ärenden, inkomna och upprättade	142	96	111
Antal beslutade ärenden	150	57	81
Antal ej beslutade ärenden äldre än två år	2	14	8
Verksamhetskostnad inkl. OH	23 279	14 962	15 142
Lämnade bidrag där Länsstyrelsen gör utbetalningen	7 502	3 800	3 429

Antalet årsarbetskrafter har årligen ökat sedan 2019 då Länsstyrelsens uppdrag inom Folkhälsa, jämställdhet och integration formellt organiserades under en ny enhet, enheten för Social hållbarhet. Ökningen av såväl årsarbetskrafter som verksamhetskostnader samt antal ärenden kan också härledas till att länsstyrelsernas uppdrag inom fältet förstärkts och utökats sedan 2019. Även de medel som följer med länsrådsuppdraget inom integration som uppgår till 5,7 miljoner är en delförklaring till ökningen.

Resultatindikatorer

Länsstyrelserna har valt att inte ha några resultatindikatorer för verksamhetsområdet i årsredovisningen 2021.

Prestationer och effekter

Demokrativeckan – en del av Deklaration för en stark demokrati

Länsstyrelsen har under året bidragit till att uppmärksamma att Sveriges demokrati firar 100 år genom Demokrativeckan som genomfördes den 20–27 september, i samverkan med länets kommuner och Region Värmland. Som del av veckan stod Länsstyrelsen också värd för Demokratistugan och bidrog på det sättet till att öka kunskapen om den svenska demokratin och dess historia hos besökarna. Veckan, som innehöll en stor mängd seminarier, aktiviteter och samtal – lokalt och regionalt med fokus på demokratifrågor ur olika perspektiv – har bidragit till en ökad medvetenhet om de utmaningar demokratin står inför, inkluderat fler i de demokratiska samtalen och skapat möjligheter för fler att vara delaktiga i demokratiska processer.

Länsstyrelsen Värmlands aktiviteter under veckan synliggjorde och ökade kännedomen, både internt och externt, om sambandet mellan myndighetens uppdrag inom olika områden samt demokratifrågor och demokratiutmaningar. Detta genom att bland annat belysa hur myndighetens arbete med viltförvaltning är en

landsbygdsrelaterad demokratifråga, hur den demokratiska delaktigheten ser ut samt hur det går att öka densamma för gruppen personer med funktionsnedsättning och därtill hur arbetet med att bevara, skydda och vårda länets kulturmiljöer är en demokratifråga som berör alla medborgare. Vidare lyftes integrationsinsatser i länet som genom stöd från Länsstyrelsen Värmland på olika sätt bidragit till inkludering, delaktighet och inflytande för målgruppen.

För att öka kunskapen om hur olika verksamheter kan arbeta rättighetsbaserat genomfördes också två seminarier där fokus låg på länsstyrelsernas gemensamt framtagna kunskaps- och metodstöd inom rättighetsbaserat respektive barnrättsbaserat arbetssätt. Genom att bjuda in till dagliga, digitala och livesända, lunchsamtal med personer från det civila samhället, akademien, kommuner, region, politiker och gymnasieelever kunde Länsstyrelsen erbjuda en plattform för att lyfta angelägna områden av betydelse för demokratin och samtala om dess utmaningar och möjligheter. Ämnen som berördes var kulturens roll för demokratin, tillgänglighetsförändring av politik för personer med intellektuell funktionsnedsättning, förebyggande av extremism, våra allmänna val, civilsamhällets roll för demokratin, lokalmedias roll och förutsättningarna för journalistiken samt ett politikersamtal om demokratin och dess utmaningar. Länsstyrelsens seminarier och samtal under veckan nådde närmare 3 000 personer i Värmland.

Genom arbetet med Demokrativeckan och övriga åtaganden i Deklaration för en stark demokrati har en fördjupad samverkan och dialog påbörjats med länets kommuner och Region Värmland i frågor som rör demokrati och mänskliga rättigheter. Vidare har vikten av forum för samtal om angelägna områden av betydelse för demokratin, utmaningar och möjligheter samt att olika aktörer och röster inbjuds att delta i samtalet tydliggjorts.

Växa i Värmland och Förebyggandecoach

Länsstyrelsen har inom ramen för flera uppdrag (bland annat brottsförebyggande arbete, ANDTS-samordning och föräldraskapsstöd) valt att fokusera på två långsiktiga satsningar där utgångspunkten är tidigt förebyggande arbete på universell nivå för att stärka skyddsfaktorer hos barn och unga i Värmland. Insatserna har under verksamhetsåret bidragit till att yrkesverksamma såväl som föräldrar och viktiga vuxna stärkts i sina professionella och privata relationer med barn och unga. De två satsningarna har vidare bidragit till ökad kompetens hos olika professioner samt ökad samsyn och förståelse för varandras olika roller i det förebyggande arbetet. Det lokala samarbetet har utvecklats och bidragit till en bättre samverkan genom strukturerat erfarenhetsutbyten där deltagarna givits utrymme att diskutera såväl utmaningar som möjligheter. Det har lett till ett kollegialt lärande utöver det vanliga.

Deltagare har bland annat beskrivit att utbildningarna lett till nya samverkansforum och även till långsiktiga förebyggande insatser där utgångspunkten varit behov hos barn och unga framför förvaltningsgränser och andra hinder.

Växa i Värmland – riktar sig till föräldrar och viktiga vuxna med syfte att stärka relationen mellan barn och föräldrar eller andra närstående vuxna. Förebyggandecoach – riktar sig till professionella som i sitt yrke möter barn och unga och syftar till att stärka det lokala förebyggande arbetet genom tvärssektoriella möten för kunskapspåfyllnad och strukturerat erfarenhetsutbyte. Förebyggandecoach består av en basutbildning där fokus ligger på grunden i förebyggande arbete, risk- och skyddsfaktorer samt bemötande i kontakt med barn och unga.

Växa i Värmland utgår från tematräffar där föräldrar och viktiga vuxna bjuds in till samtal om frågor som är aktuella för dem. Material för åtta tematräffar inom fyra ålderskategorier mellan 0–20 år har tagits fram gemensamt av Länsstyrelsen, Region Värmland och flera av länets kommuner. Under hösten 2021 har en pilot av materialet genomförts. 27 personer i sju av länets kommuner har utbildats till gruppleddare i Växa i Värmland. I utvärderingen av utbildningen fick deltagarna uppge sitt helhetsintryck av dagarna på en femgradig skala, 67 procent av deltagarna uppger att helhetsintrycket varit mycket bra och 33 procent bra. På frågan om utbildningen skapade delaktighet och utrymme för deltagarnas medverkan var maxvärdet 5.0 och medelvärdet 4.7. Gruppleddarna har under hösten bjudit in föräldrar och viktiga vuxna till tematräffar för att testa materialets upplägg och innehåll. 17 träffar har genomförts under hösten spritt över alla sju deltagande

kommuner. Träffar har genomförts på bland annat familjecentraler, öppna förskolor, för- och grundskola, SFI-grupper, personalgrupper och socialtjänst. Piloten har visat på goda resultat och gruppledare såväl som deltagare har i enkäter uppgett att materialet ger stort utrymme för dialog, föräldrar emellan, samt att temana för träffarna upplevs intressanta. På frågan om deltagarna upplever sig lyssnade på under träffen svarar samtliga respondenter Ja. Alla deltagande kommuner uppger att de planerar för fortsatt användning av materialet 2022.

Två pilotutbildningar i Förebyggandecoach har genomförts under 2021. Utbildningarna har genomförts under två dagar. Totalt 45 personer från tolv kommuner, Polismyndigheten, Region Värmland och Svenska kyrkan har deltagit på utbildningarna. En stor bredd av verksamheter har funnits representerade, däribland fritidsgårdar, asyl- och flyktingshälsan, arbetsmarknadsenheter, familjecentraler, socialtjänst samt grund- och gymnasieskola. Utbildningarna har fokuserat på samtal deltagarna emellan samt den egna rollen för det gemensamma förebyggande arbetet. Majoriteten av deltagarna uppger i utvärderingarna att det varit givande att möta andra professioner som i sin yrkesroll möter barn och unga. En deltagare uttrycker: ”I detta forum har man chans att skapa en grym samverkan mellan samtliga yrkesroller och kommuner”. 62 procent uppger att helhetsintrycket av utbildningen var mycket bra, 38 procent att intrycket var bra. Flera av deltagarna uppger att de önskar en fortsättning.

Ovanstående satsningar utgår från behov som uttryckts under lång tid i kontakt med länets kommuner och i det nätverk av kommunala samordnare för ANDT- och brottsförebyggande arbete samt kommunpoliserna som Länsstyrelsen samordnar sedan lång tid tillbaka. Nätverket samlas i sin helhet fyra gånger årligen och har flera arbetsgrupper kopplat till sig där Växa i Värmland och Förebyggandecoach utgör två av dessa. Effekterna i det ordinarie fortlöpande arbetet och i kontakt med de lokala ANDTS- och brottsförebyggande samordnarna samt kommunpoliserna är att nätverksträffarna bidrar till att öka både kompetensen och samverkan mellan de olika professioner som ingår i nätverket.

Majoriteten av de deltagande har i utvärderingarna angett att de upplevde nätverksträffarna samt de prioriterade långsiktiga insatserna som mycket bra. En ytterligare effekt av samordningsinsatserna, där nätverket utgör ett exempel, är den fördjupade samverkan över kommungränserna som skett under året. En del av länets kommuner samlas i gemensamma samverkansforum där även Polismyndigheten finns representerad. Denna samverkan bidrar bland annat till resurseffektivitet, gemensamma prioriteringar och insatser samt en ökad samsyn i det förebyggande arbetet. Inför 2022 finns därigenom grund för att initiera ett gemensamt strukturerat arbetssätt för kartläggning och framtagande av lägesbilder i länet.

Tillsyn enligt alkohollagen och lagen om tobak och liknande produkter

Länsstyrelsen Värmland har under 2021 bidragit till att öka kompetensen bland kommunernas alkohol- och tobakshandläggare genom en utbildningsinsats inom ekonomisk granskning. Utbildningen hette Att läsa och förstå bokslut och den genomfördes i samarbete med länsstyrelserna i Jönköping, Östergötland och Södermanland. Tolv alkohol- och tobakshandläggare som representerade 13 värmländska kommuner deltog i denna utbildning.

Länsstyrelsen har under året bidragit till att förstärka det mellankommunala och regionala erfarenhets- och kunskapsutbytet inom alkohol- och tobakstillsynsverksamheten genom två fysiska och två digitala nätverksträffar. Representanter från alla värmländska kommuner har deltagit i något eller några av dessa möten. Därutöver har Länsstyrelsen anordnat två hybridträffar för länets mentorer (Karlstad, Kristinehamn, Årjäng och Torsby) för att bidra till ett enhetligt tillsynsarbete och en effektiv planering inför 2022. Länsstyrelsen har även bidragit till ökad kompetens hos ett flertal kommuner genom sin rådgivande och vägledande funktion.

Länsstyrelsen har genom sin tillsyn bidragit till ökad kommunal tillsyn inom alkohol- och tobaksområdet. Fem kommuner i länet har ökat sin tillsynsfrekvens avseende serveringsställen, detaljhandel för folköl och tobak samt efterlevnaden av rökförbud på skolgårdar.

Länsstyrelsen har under året bidragit till att öka skolpersonalens kunskap inom tobaksområdet via projektet Skolan iSamverkan. Detta projekt består av en digital portal som används i kunskapshöjande syfte både när det gäller det preventiva arbetet och tillsynsmetodiken inom tobaksområdet. Under 2021 har 85 procent av länets högstadie- och gymnasieskolor använt sig av systemet. Representanter från alla länets kommuner har också varit inloggade och använt portalen. Totalt har över 3 000 personer i Värmland använt systemet.

Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering

Länsstyrelsen har under året ökat förutsättningarna att ge ett ändamålsenligt och resurseffektivt stöd till kommunerna i länet och Region Värmland i genomförandet av deras funktionshinderpolitiska strategier och planer. Detta har uppnåtts genom kontakt med samtliga aktörer, att en inventering av förekomst och innehåll i strategier och planer har företagits samt att en lyhörd dialog gällande förutsättningar och behov varit i fokus. Under året har Länsstyrelsen bidragit till att kunskapen i länet ökat gällande funktionshinderfrågor med beröring i flera av rättighetsartiklarna i konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt den nationella funktionshinderpolitiken. Seminarier och konferenser har bland annat belyst och kunskapshöjt länet inom universell utformning, barn och funktionsrätt, mäns våld mot kvinnor med funktionsnedsättning, tillgängligt friluftsliv, NPF och ungas psykiska hälsa, Myndigheten för delaktighets verktyg för trygg skola samt demokratisk delaktighet. Det sistnämnda lyftes särskilt fram under Demokrativeckan i länet som arrangerades som ett av Länsstyrelsens åtagande i Deklaration för en stark demokrati och uppmärksammandet av Demokratin 100 år. Länsstyrelsen Värmland har också tillsammans med övriga länsstyrelser och Myndigheten för delaktighet (MFD) arrangerat Nationell samling, en tvådagarskonferens med drygt 900 anmälda deltagare över hela landet. Sammanlagt har de kunskapshöjande insatserna nått kommun, region och idéburen sektor och haft 254 anmälda deltagare till de olika arrangemangen. De digitala seminarierna under Demokrativeckan hade 369 visningar. Genom ökad intern samverkan har också Länsstyrelsen ökat förutsättningarna för att bättre kunna anpassa arbetet efter kommunernas förutsättningar och att frågor som funktionshinderpolitiken får det tvärsektoriella genomslag som den bör ha.

Jämställdhet

Länsstyrelsens jämställdhetsarbete under året har utgått från den regionala jämställdhetsstrategin Ett jämställt Värmland 2018–2027 och de regionala målsättningar som tagit fram utifrån länets jämställdhetsutmaningar.

Länsstyrelsen har under året bidragit en ökad regional samverkan och ett regionalt lärande genom anslutningssystemet och nätverket Ett jämställt Värmland. Ett jämställt Värmland ansluter över 350 organisationer i länet som arbetar med jämställdhetsintegrering i verksamheterna.

Länsstyrelsen har under året bidragit till ökad kompetens om jämställdhetsintegrering, de jämställdhetspolitiska målen samt om verktyg för jämställdhetsarbete. Detta genom nätverksträffar som haft temana Pandemins påverkan på jämställdheten, Goda exempel på jämställdhetsarbete, Ny regional jämställdhetsstatistik samt Mäns våld mot kvinnor. Totalt har fler än 180 personer, med god spridning från olika branscher och kommuner, deltagit i nätverkets insatser under året.

Förutom kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte bidrar anslutningssystemet till stöd och information. Genom nyhetsbrev och webbplatsen [Ett jämställt Värmland](#) har Länsstyrelsen bidragit till ökad kännedom och nått ut med information och fakta kring jämställdheten i länet samt om de jämställdhetspolitiska målen. Under året har nyhetsbrev och information skickats till 382 mottagare i olika organisationer i länet.

Könsuppdelad regional statistik

Länsstyrelsen har under året, i samverkan med Region Värmland, följt upp och synliggjort de jämställdhetspolitiska målen genom att ta fram statistikrapporten På tal om kvinnor och män 2021. Till rapporten har webbplatsen [AHA Värmland](#) omarbetats och uppdaterats. Produkterna har utvecklats vidare från tidigare år och har byggts ut både i omfång och innehåll. Framtagandet och spridningen av statistiken har bidragit till en ökad kännedom om jämställdhetspolitiken. Länsstyrelsen bedömer att efterfrågan för stöd har ökat både bland kommuner och organisationer i länet som en effekt av detta arbete.

Mäns våld mot kvinnor

För att stödja genomförandet och uppföljningen av regeringens nationella strategi för att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor, samordnar Länsstyrelsen sex regionala nätverk inom området mäns våld mot kvinnor. Dessa nätverk innefattar ett myndighetsnätverk våld i nära relation, ett kvinnofridsnätverk för länets socialtjänster, två resursgrupper inom områdena hedersrelaterat våld och förtryck och prostitution och människohandel, ett pedagognätverk med syfte att skapa en regional plattform för länets våldsförebyggande arbete och slutligen ett nätverk i samverkan med Region Värmland för länets aktörer inom civilsamhället. Länsstyrelsens bedömning är att samtliga etablerade nätverk utgör en viktig plattform för informationsinhämtning, informationsspridning samt erfarenhetsutbyte. Nätverken är etablerade och uttrycker att det finns ett behov för en plattform för samarbete och visar på en god samarbetsvilja i länet i frågor rörande mäns våld mot kvinnor. Nätverken stärker det gemensamma arbetet mot att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor i länet.

Vidare deltar Länsstyrelsen i flera nationella arbetsgrupper, bland annat tillsammans med tre andra länsstyrelser i Jämställdhetsmyndighetens pilotprojekt att uppmärksamma våld ur ett arbetsgivarperspektiv. En del i detta är genom deltagande i den första svenska myndighetsgemensamma undersökning med fokus på arbetsplatsens roll och möjlighet att förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor. Länsstyrelsen har också under året samarbetat med Barnafriad vid Linköpings universitet i pedagognätverket för att öka pedagogers möjligheter till att upptäcka våld mot barn. I samverkan med länsstyrelserna i Dalarna, Gävleborg, Västmanland, Uppsala, Örebro har Länsstyrelsen Värmland genomfört två kompetenshöjande insatser inom återfallsförebyggande insatser och information kopplat till lagändringen i arbetet med våldsutövare. Samtliga nationella aktiviteter har gett effekt på regional nivå genom kunskaps-, metod- och kompetensutveckling på flera nivåer för chefer, medarbetare och yrkesverksamma inom länet.

Under året har Länsstyrelsen deltagit i flera regionala processer för att möjliggöra kommundemensamma insatser. En av dessa är genom deltagande i en regional arbetsgrupp för att se över förutsättningarna att starta en stödmottagning för våldsutsatta där Länsstyrelsen har uppmärksammat behovet av att lyfta in även de som är utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Länsstyrelsen har också under året i samverkan med länets kommuner startat Kompott Värmland, en samverkansplattform för hantering av ärenden med våldsutsatta som behöver byta bostadskommun inom Värmlands län. Effekten av dessa länsövergripande samverkansformer där Länsstyrelsen är en viktig aktör medför effektivisering, samordning och strukturering av insatser samt minskade kostnader för kommunerna som inte hade varit möjliga att genomföra i egen verksamhet. På sikt kommer det också innebära kvalitetssäkrat stöd och boendeformer för individer utsatta för mäns våld mot kvinnor. Länsstyrelsen har även fortsatt sitt samarbete kring studien SAVE, Stöd och skydd mot våld, på lika villkor för alla barn.

För att bidra till stärkt samordning, samsyn och gemensam inriktning i frågor inom området Social hållbarhet medverkar uppdraget mäns våld mot kvinnor i flera interna samverkansformer. Ett av dessa är Forum förebyggande, tillsammans med ANDTS samt föräldraskapsstöd- och brottsförebyggande uppdraget. Pedagognätverket samordnas tillsammans med jämställdhetsuppdraget och resursgruppen prostitution och människohandel samordnas gemensamt med integrationsuppdraget.

Länsstyrelsen har under året utifrån kompetensstödsuppdraget genomfört flertal utbildningssatsningar i länet och nått över 1 200 deltagare. För att öka kunskap om barn och ungas särskilda utsatthet under pandemin arrangerade Länsstyrelsen i samverkan med Region Värmland, skolkuratorerna i länet samt länsnätverket elevhälsans medicinska insats utbildningsdagen Vem ser barnen under pandemin. Med anledning av den efterfrågan som har varit i länet från både kommuner och andra organisationer, har Länsstyrelsen, i samverkan med Nationella kompetensteamet mot hedersrelaterat våld och förtryck vid Länsstyrelsen Östergötland, genomfört grund och fördjupningsdagar inom hedersrelaterat våld och förtryck. Satsningen har bidragit till att över 170 yrkesverksamma fått ny och kunskapspåfyllnad inom området. En separatsatsning har även riktats mot chefer och politiker där närmare 100 deltagare fått utökad kunskap om lagar och konventioner inom området. Länsstyrelsen har därför klarat av att kompetensutveckla länet och kommer att följa upp om efterfrågan kvarstår.

Under pandemin har Länsstyrelsen varit aktiv på sociala medier för att nå ut till våldsutsatta personer som är hemma och inte kan ta sig ut. För Länsstyrelsen har det varit viktigt att ha en avsändare i budskapet som kan erbjuda stöd till de som är våldsutsatta eller utsätter andra för våld. Det är civilsamhället som, förmedlat via det nätverk Länsstyrelsen samordnar, identifierat att en ökning bland stödsökande har skett. För att uppmärksamma och motverka att barn och unga förs ur landet mot sin vilja och utsätts för tvångsäktenskap har Länsstyrelsen tillsammans med Brottsofferjouren Värmland bedrivit kampanjen Bortförd. Landningssidan www.bortford.se, som är kopplad till kampanjen, har möjliggjort att allmänhet och yrkesverksamma fått ökad kunskap om hur de kan agera vid oro för att barn och unga far illa.

Integration

Länsstyrelsen har under året upprätthållit arbetet att bidra till länets fortsatta beredskap och kapacitet att ta emot såväl nyanlända och ensamkommande barn som asylsökande. Arbetet bedrivs med fokus på samverkan och samordning genom olika regionala nätverk, men också genom fördelningen av statsbidrag (§37, §37a samt tidiga insatser för asylsökande, TIA). För att säkerställa länets långsiktiga beredskap och kapacitet har Länsstyrelsen (med stöd av medel från Europeiska socialfonden) inlett ett utvecklingsarbete genom projektet Yrkesväg Värmland.

Yrkesväg Värmland – ett samverkansprojekt som gör skillnad

Länsstyrelsen driver sedan augusti år 2020 projektet Yrkesväg Värmland. Projektet genomförs i samverkan med åtta av länets 16 kommuner och Region Värmland, med det övergripande målet att nyanlända och långtidsarbetslösa utrikes födda kvinnor och män som står långt från arbetsmarknaden ska komma i arbete, utbildning eller närmare arbetsmarknaden. Genomförandet av Yrkesväg Värmland, har liksom samordning av deltagande aktörer, präglat en stor del av myndighetens integrationsarbete under året, och från november 2020 till oktober 2021 har totalt 280 individer deltagit i projektet och tagit del av dess utbildningsinsatser.

Den externa utvärderingen av Yrkesväg Värmland visar att projektet, med dess fokus på samverkan och yrkesintegrerat SFI, bland annat har bidragit till att stärka projektdeltagarnas motivation och språkprogression. Detta har i sin tur medfört att deltagarna närmare sig arbetsmarknaden. Projektet har varit särskilt värdefullt för att det satt ljus på de individer inom målgruppen som stått längst ifrån arbetsmarknaden, och som tidigare har saknat tillräckligt stöd i ordinarie verksamheter. Genom det individanpassade upplägget och övriga arbetsmetoder har denna målgrupp kunnat ta del av insatser som tidigare inte varit möjligt, eftersom de saknat betyg i Svenska A och B och därmed inte uppfyllt de grundläggande kraven för deltagande i gängse insatser.

Utöver att utveckla kommunernas arbetssätt och metoder har Yrkesväg Värmland bidragit till stärkt och mer strukturerad samverkan såväl inom som mellan deltagande kommuner. Som ett exempel på samverkan mellan kommunerna visar utvärderingen att projektet bidragit till närmare utbyte av erfarenheter genom olika nätverk, erfarenhetsutbyte samt inspiration till utvecklingsarbete. Beträffande interkommunal samverkan har projektet bidragit till ökat samarbete mellan olika enheter. Exempelvis utbyter chefer information i högre utsträckning än tidigare, och medarbetare använder andra enheters lokaler för genomförandet av aktiviteter. Olika enheter har också börjat visa intresse för varandras arbetssätt och begreppsdefinitioner, som bidrar till och underlättar en hållbar samverkan. Både medarbetare och chefer upplever att utvecklad intern samverkan gynnar projektets målgrupp genom snabbare processer och tillgång till praktisk undervisning, vilket i sin tur ger bättre språkutveckling för individerna.

Av utvärderingen framgår vidare att deltagande kommuner fått en skjuts i arbetet med att utveckla ordinarie verksamheter mot ett större yrkesfokus och med fokus på stärkt samverkan. Dessutom har kommunerna löpande arbetat med implementering genom att testa arbetssätt och metoder, likväl som att utveckla ordinarie arbetssätt i linje med sådant som har fungerat bra. Kommunerna har bland annat implementerat metoder som yrkesintegrerat SFI, språkpraktik och individuell kartläggning. Det finns en samstämmig bild att den löpande utvecklingen av ordinarie verksamhet har varit en framgångsfaktor för implementeringen, liksom att kommunerna kan implementera projektet i ordinarie verksamhet, då det inte kräver något tillskott av resurser, utan huvudsakligen förändrade arbetssätt. Utvärderingen visar också att det har varit fördelaktigt att Länsstyrelsen har drivit Yrkesväg Värmland, och det råder en enighet att Länsstyrelsens projektledarskap

gett projektet extra tyngd och en hög prioritet i kommunerna, vilket också varit till gagn för implementering. Därtill har Länsstyrelsens roll bidragit till att samverka mellan kommunerna kommit till stånd. Som en chef i en deltagande kommun uttrycker det: ”Vi hade inte kommit lika långt om det inte varit för projektet och en Länsstyrelse som kommer med krav.”

Särskilda insatser med fokus på svenska för invandrare, mottagande av kvotflyktingar och utbildning om hedersrelaterat våld och förtryck

Med koppling till Yrkesväg Värmland, och inom ramen för verksamhetsområdet mottagande och etablering av nyanlända, har Länsstyrelsen under 2021 initierat och etablerat ett regionalt nätverk för yrkesverksamma inom området svenska för invandrare, SFI. Nätverket, som är förankrat med ansvariga rektorer inom vuxenutbildningen, består utav 70 yrkesverksamma från 10 av länets 16 kommuner samt Folkuniversitetet. Länsstyrelsen har genom arbetet bidragit till stärkt regionalt lärande och ökad samsyn vad det gäller lärandet av utlandsfödda elever inom vuxenutbildningen. Därtill har arbetet bidragit till ett arbete i länet med arbetsmarknadsorienterad SFI, liksom regional spridning av metoder och arbetssätt som exempelvis praktisk SFI (SFI tillsammans med språkpraktik) och yrkesinfärgad SFI. Vid årets två nätverksträffar har de 70 deltagarna fått ökad kompetens om yrkesförberedande utbildning med integrerad SFI samt regionalt arbete med yrkesinfärgad SFI och praktisk SFI. 92 procent av deltagarna uppgav vid utvärderingstillfället att man upplevde nätverksträffarna som bra eller mycket bra.

Arbetet inom verksamhetsområde mottagande och etablering har under 2021 präglats av pandemin och den påverkan den medfört avseende såväl restriktioner att röra sig över landsgränser som restriktioner och åtgärder för att minska smittspridningen nationellt. Vad mottagandet beträffar utgörs det av en allt högre andel kvotflyktingar. Länsstyrelsen tillsatte under hösten därav en referensgrupp bestående av representanter från fyra kommuner och en person från Region Värmland, i syfte att klarlägga framgångsfaktorer och utmaningar i mottagandet av kvotflyktingar specifikt. Referensgruppen har resulterat i att Länsstyrelsen fått en övergripande nulägesbild av framgångsfaktorer, utmaningar och behov för det fortsatta regionala arbetet med mottagande av kvotflyktingar.

År 2020 initierade Länsstyrelsen ett pilotprojekt i syfte att erbjuda en grundutbildning i hedersrelaterat våld och förtryck till tjänstepersoner i länets kommuner. Satsningen har fortsatt under 2021 och genomfördes i samverkan mellan integrationsfunktionen och Mäns våld mot kvinnor, med tjänstepersoner i Säffle kommun som mottagare och Brottsofferjouren Värmland som utförare. 26 yrkesverksamma inom arbetsmarknads- och integrationsenheten samt individ- och familjeomsorgen har fått stärkt kompetens om hedersrelaterat våld och förtryck. Alla deltagarna angav i utvärderingen att man upplevde utbildningen som bra eller mycket bra, och att utbildningen har varit värdefull i deras yrkesroll.

Samhällsorientering med fokus på kompetensutveckling

Inom ramen för uppdraget att stödja länets kommuner i deras arbete med samhällsorienteringen, och följa upp arbetet med samhällsorienteringen i länet, bedriver Länsstyrelsen sedan 2019 ett regionalt nätverk för samhällskommunikatörer och kontaktpersoner för samhällsorienteringen. Länsstyrelsen har genom arbetet med nätverket under året bidragit till att stärka såväl det regionala som det länsövergripande lärandet inom området, liksom bidragit till ökad samordning inom länet. Med hänsyn till regeringens ökade fokus på jämställdhet, mänskliga rättigheter och föräldraskapsstöd kopplat till samhällsorienteringen har Länsstyrelsen arrangerat tre utbildningsinsatser, som bidragit till att samhällskommunikatörer fått ökad kompetens om jämställdhet, mänskliga rättigheter, föräldraskapsstöd, mångreligiositet och sekularitet. Genom en av insatserna har 10 samhällskommunikatörer i länet fått en särskild utbildning om jämställdhet, mänskliga rättigheter och föräldraskapsstöd.

Tillsammans med länsstyrelserna i Dalarna, Västra Götaland och Örebro län har Länsstyrelsen Värmland genomfört ytterligare två särskilda utbildningsdagar för totalt 131 samhällskommunikatörer, lärare, samhällsväglare, utvecklingsledare, handläggare och integrationssamordnare som fått ökad kompetens om jämställdhet, mångreligiositet och sekularitet. Utvärderingen av utbildningsdagen om jämställdhet visade att deltagarna fått ta del av mycket värdefull information, likväl som att diskussionsgrupperna var uppskattade och bidragit till dialog och lärande. Utvärderingen visade även att deltagarna fick med sig användbar

kunskap om jämställdhet samt metodstöd och material som de kan använda sig av inom samhällsorienteringen.

Sammanfattningsvis har Länsstyrelsens årets arbete rörande samhällsorientering bidragit till ökat stöd för såväl ansvariga tjänstepersoner som utförare av samhällsorientering i länets kommuner, som bidragit till ökad samverkan, vilken planeras att fortsätta och utvecklas framöver.

Länsstyrelser i samverkan för kompetensutveckling om ensamkommande barn och unga

Länsstyrelsen Värmland bedriver sedan år 2020, tillsammans med Länsstyrelsen i Dalarnas län och Länsstyrelsen i Örebro län, ett länsövergripande resursnätverk för mottagande och etablering av ensamkommande barn och unga. Länsstyrelsen har genom arbetet med resursnätverket under året bidragit till att etablera och stärka det länsövergripande lärandet inom området. Genom tre nätverksträffar har totalt 20 personer från olika verksamhetsområden (socialtjänst, skola, överförmyndare, civilsamhället, region och Migrationsverket) i de tre länen fått ökad kompetens inom områdena transkulturell kommunikation och bemötande, mottagande och insatser för ensamkommande barn, ensamkommande barn i nätverkshem och människohandel och prostitution. Inom ramen för resursnätverket har även en gemensam plattform för resursnätverkets syfte, mål och samordning tagits fram som utgör ramverket för det fortsatta arbetet under 2022. Resursnätverket beskrivs av deltagarna som värdefullt då det låga mottagandet av ensamkommande barn har bidragit till minskade resurser samt även minskade möjligheter för regionalt lärande och samverkan. Nätverksträffarna beskrivs därutöver att bidra till ökad kompetens om ensamkommande barn och unga, möjliggöra kontakter och erfarenhetsutbyte med andra som arbetar med frågorna, och särskilt bidra till stärkt lärande mellan olika verksamhetsområden som arbetar inom området.

Länsstyrelsen har därutöver, genom två utbildningssatsningar, ökat kompetensen vad det gäller risk och skyddsfaktorer samt ensamkommande och nyanlända barn och ungas etablering. Genom en öppen föreläsning för yrkesverksamma i Dalarna, Värmland och Örebros län har totalt 50 personer från region, civilsamhälle, kommun och Migrationsverket fått en särskild utbildning om risk- och skyddsfaktorer som påverkar ensamkommande barns anpassning. Tillsammans med länsstyrelserna i Dalarna, Västra Götaland och Örebro har Länsstyrelsen Värmland genomfört ytterligare en öppen föreläsning för yrkesverksamma där totalt 70 personer från kommun, civilsamhälle, region, Migrationsverket och andra organisationer har fått kompetensutveckling om ensamkommande och nyanlända barn och ungas väg till etablering. 87 procent av deltagarna har i utvärderingen angett att man genom föreläsningen fått ökad kunskap om ensamkommande och nyanlända barn och ungas etablering. Deltagarna beskrev att de fått ökad kunskap om vägledning, olika länders mottagande av ensamkommande barn och unga utrikes födda kvinnors etablering på arbetsmarknaden samt att de fått lyssna på ensamkommandes egna erfarenheter som de har nytta av i sitt arbete.

Ny satsning på samordning har resulterat i stärkt och utökad samverkan

Inom verksamhetsområdet samordning av tidiga insatser för asylsökande har särskilt prioriterade målsättningar under året varit att stärka samordningen och samverkan inom tidigare upparbetade regionala strukturer, samt att bidra till kompetensförsörjning inom dessa. Som ett led i den prioriteringen har Länsstyrelsen i år erbjudit fler organisationer möjlighet att ingå i länssamordningsgruppen Tidiga insatser för asylsökande (TIA), som nu består av 15 personer från civilsamhällets organisationer, Region Värmland och Migrationsverket. En effekt av arbetet är att flera aktörer samordnat sig och genomfört gemensamma aktiviteter. Samverkan har möjliggjort för aktörerna att diskutera gemensamma utmaningar och framgångsfaktorer, samt att hjälpas åt för att nå personer ur målgruppen och därmed öka antalet deltagare till erbjudna verksamheter. En annan viktig effekt av Länsstyrelsens arbete är att flera aktörer har inkommit med en gemensam ansökan vid höstens utlysning av statsbidrag för tidiga insatser till asylsökande. Länsstyrelsen bedömer att den utökade samverkan som kommit till stånd under året kommer att bidra till insatser av ännu högre kvalitet. Liksom insatser som i högre utsträckning bidrar till att möta målgruppens behov och därmed i förlängningen främja god hälsa, integration och förståelse för det svenska samhället.

Med anledning av att en stor del av de asylsökande får avslag på sin asylansökan, eller befinner sig i en överklagningsfas, har kompetenshöjande insatser kopplade till återvändande prioriterats och uppmärksammats särskilt i år. Länsstyrelsen Värmland har tillsammans med länsstyrelserna i Örebro och

Dalarna genomfört en seminarieriserie kring olika aspekter av återvändande. Träffarna varierade i innehåll och utformning och har bland annat bestått av information och erfarenheter från yrkesverksamma som arbetar med återvändande i både Sverige och utomlands. Seminarierna gav därutöver möjlighet till samtal och erfarenhetsutbyte mellan deltagarna. Länsstyrelsen bedömer att insatserna har bidragit till såväl ökad kompetens inom området som en bättre förståelse för frågan och det praktiska stödet den återvändande erbjuds.

Särskilda prioriteringar och skärpta krav i beaktande av mänskliga rättigheter och jämställdhet har resulterat i ansökningar av högre kvalitet och större träffsäkerhet

En stor del av Länsstyrelsens uppdrag inom integrationsområdet består i att årligen fördela statsbidrag till integrationsinsatser i länet, samt att följa upp dessa insatser. Under 2021 disponerade Länsstyrelsen drygt 5,3 miljoner kronor till insatser enligt 37 § och 37a § i ersättningsförordningen (2010:1122) för att skapa beredskap och tillräcklig mottagningskapacitet, samt för att stärka och utveckla verksamhet med flyktingguider och familjekontakter. Därutöver fördelades nästan 691 000 kronor till tidiga insatser för asylsökande, enligt förordning (2016:1364) om statsbidrag till verksamheter för asylsökande. Sammantaget beviljades 10 integrationsfrämjande insatser medel, fördelat mellan 7 kommuner och 3 ideella organisationer.

Länsstyrelsen använder statsbidragen som ett strategiskt verktyg i arbetet med övriga integrationsuppdrag, genom att exempelvis prioritera insatser utifrån identifierade behov, brister och utvecklingsområden. Utöver de nationella prioriteringsgrunderna har Länsstyrelsen i år prioriterat insatser som bidrar till att stärka målgruppens språkutveckling (§ 37), respektive insatser som bidrar till att stärka utrikesfödda kvinnors etablering i samhället med fokus på arbetsmarknad och sysselsättning (§ 37a). Resultatet av årets prioritering är att flera av de beviljade insatserna har ett tydligt fokus på språkutveckling, arbetsmarknad och sysselsättning. Däremot har ingen av årets ansökningar särskilt fokus på att stärka utrikesföddas kvinnor etablering i samhället, även om utrikesfödda kvinnor i flertalet beviljade insatser är prioriterade och bedöms utgöra en majoritet av deltagarna. Länsstyrelsen bedömer därav att målgruppen kommer att vara särskilt prioriterad också under nästa år.

Vidare har Länsstyrelsen prioriterat samverkansprojekt mellan flera organisationer eller kommuner i syfte att bidra till ökad samverkan och samordning i länet, och därigenom öka synergieffekterna mellan Länsstyrelsens integrationsuppdrag och fördelningen av statsbidrag. Denna prioritering har resulterat i två samverkansprojekt inom ramen för §37, och ett samverkansprojekt inom ramen för tidiga insatser för asylsökande.

Med anledning av 2021 års demokratisatsning har Länsstyrelsen även premierat insatser som främjar målgruppens delaktighet och möjlighet att påverka, liksom insatser som riktar sig direkt till målgruppen med syfte att göra deras röster hörda. För att belysa vilken betydelse statsbidragen har (och har haft) för demokratiutvecklingen i Värmland arrangerade Länsstyrelsen ett seminarium om integration under parollen: Inkludering, delaktighet och inflytande – förutsättningar för demokrati. Seminariet bidrog till att på ett tydligt sätt påvisa den starka kopplingen mellan begreppen beredskap och kapacitet och mänskliga rättigheter, såsom rätten till bostad, arbete, utbildning, hälsa, utveckling och fritid. Seminariet bidrog även till att marknadsföra Länsstyrelsens arbete med mottagande, integration och etablering till en större allmänhet.

Som ett led i att ytterligare stärka utvecklingsarbetet med att integrera mänskliga rättigheter och jämställdhet har utlysningarna av statsbidragen föregåtts av informationsmöten med särskilt fokus på de kvalitetshöjande perspektiven mänskliga rättigheter, jämställdhet och barnrätt. Länsstyrelsen också har påtalat att beaktandet av FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna är ett grundläggande krav för att beviljas dessa statsbidrag, och att insatser med ett tydligt fokus på barnets rättigheter, jämställdhet och likabehandling kommer att beaktas i urvalsprocessen. I praktiken har det inneburit att Länsstyrelsen ställt högre krav på att ansökningarna ska innehålla beskrivningar av hur barnets rättigheter, jämställdhet och likabehandling ska beaktas i såväl planerings- och genomförandefas som utvärdering och slutrapportering. Kraven har resulterat i att årets ansökningar i jämförelse med tidigare år generellt varit av bättre kvalitet med genomtänkta och

konkreta beskrivningar för hur perspektiven genomgående ska beaktas. De insatser som beviljats statsbidrag under året har dessutom försetts med kunskapshöjande material och tips om hur de aktivt och praktiskt kan arbeta med att integrera jämställdhet, mänskliga rättigheter, barnrätt, föräldraskapsstöd och funktionsrätt i genomförandet av integrationsfrämjande insatser.

Resultatbedömning

Verksamheten inom området (folkhälsa, jämställdhet, integration med mera) har under året haft en starkt positiv utveckling, vilket också syns i de utvärderingar som gjorts av verksamheterna eller genom deltagarutvärderingar inom flera verksamheter. Nyckelfaktorer i den positiva utvecklingen utgörs av samverkan med andra aktörer i länet och att Länsstyrelsens verksamhet under året haft ett stort fokus på att träffa regionala specifika behov, vilket beskrivs i avsnitten ovan. Verksamheterna har under året strukturerats i samråd med länets aktörer. Detta har bidragit till en större träffsäkerhet, vilket också inneburit goda resultat och kan ses i de utvärderingar som genomförts.

Den samlade bedömningen är att resultaten av verksamheten inom verksamhetsområdet är gott.

Övrig redovisning

Avsnittet innehåller redovisningar och åiterrapporteringar enligt:

Uppgift/Uppdrag	Källa till uppgift/uppdrag
3E1 Systematisk användning och analys av data och statistik	Regleringsbrev
2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
3 kap. 2 § förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Avsnittet innehåller information som Länsstyrelsen bedömer är av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning enligt 2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt uppgifter enligt 3 kap. 2 § i samma förordning.

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med systematisk användning och analys av data och statistik

Syftet med uppdraget under 2021 har varit att utöka antalet medverkande länsstyrelser och etablera en mer systematisk användning och analys av data och statistik som kan användas i verksamhetsutveckling och uppföljning, för att bidra till högre effektivitet i myndigheterna.

Genom att skapa förutsättningar för en gemensam förståelse av läget ökas förmågan att fatta mer välgrundade beslut och vidta samordnade åtgärder för att på ett effektivt sätt bedöma verksamhetens riktning framåt. Under året har utvecklingsarbetet fokuserat på att anpassa datalager och applikationer för visualisering av lägesbilder och verksamhetsstatistik, kopplat till indikatorer och nyckeltal för deltagande län. Därutöver var målet också en anpassning av infrastrukturen som uppfyller kraven för IT-standarder och dataskydd för alla länsstyrelser.

Bedömningen är att de målen som satts upp för 2021 är uppfyllda och grunden för ett mottagande av ytterligare länsstyrelser data är etablerad. Förutsättningar för synergier med andra centrala utvecklingsuppdrag där användning och analys av data och statistik är central för uppdragen har skapats. Därtill har förmågan till jämförbarhet mellan länen geografiska lägesbilder och indikatorer ökat. Måluppfyllelsen bedöms därför vara god.

Information av väsentlig betydelse

Länsstyrelsernas gemensamma arbete med covid-19

2020 etablerade länsstyrelserna, efter beslut från landshövdingarna, gemensamt ett samordningskansli med syfte att möjliggöra länsövergripande samordning och en effektiv samverkan med myndigheter på nationell nivå under hanteringen av pandemin.

Den gemensamma hanteringen genom samordningskansliet har resulterat i en effektiv fördelning och samordning av information och uppdrag mellan de 21 länsstyrelserna och mellan den regionala nivån och andra centrala aktörer i pandemihanteringen.

Regeringens uppdrag till länsstyrelserna under pandemin har bland annat omfattat att:

- löpande upprätta samlade lägesbilder med anledning av covid-19
- bistå Socialstyrelsen i arbetet med att samordna tillgången till skyddsutrustning och annat sjukvårdsmaterial
- bistå regionerna i att säkerställa flöden för storskalig testning för covid-19

- bistå regionerna med genomförandet av vaccinationen mot covid-19 inom sina respektive geografiska områden
- följa efterlevnaden av rekommendationer, råd och riktlinjer som utfärdats för att minska smittspridning av det virus som orsakar sjukdomen covid-19
- samordna, stärka och utveckla kommunikationsinsatserna till allmänheten med anledning av covid-19-pandemin
- ge stöd och råd till kommunerna gällande tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen
- ta fram förslag på insatser vid olika smittspridningsscenarier av det virus som orsakar sjukdomen covid-19
- utöva tillsyn enligt nya tillfälliga pandemilagen covid-19
- uppdrag att redovisa och vidareutveckla formerna för regional och lokal samverkan inför eventuella smittutbrott av covid-19
- uppdrag till länsstyrelserna att i samarbete med regionerna bistå i arbetet att nå en högre vaccinationstäckning mot covid-19.

Länsstyrelserna initierade under våren 2020 en följeforskning för att belysa och tillvarata erfarenheterna från länsstyrelsernas gemensamma hantering av pandemin. Lunds universitet har under hösten lämnat sin slutrapport (Lund: LTH, Avdelningen för Riskhantering och Samhällssäkerhet, 2021-09-16, Diarienummer: F 2021/1603). Bedömningen är att resultatet är gott och studien visar att länsstyrelserna har spelat en betydande roll för hur samhället har lyckats i hanteringen av pandemin.

Länsstyrelsernas arbete med tillsyn enligt den tillfälliga covid-19-lagen

Från den 10 januari 2021 gäller en tillfällig covid-19-lag i Sverige. Enligt lagen kan regeringen och myndigheter besluta om begränsningar och åtgärder för att förhindra smittspridning. Länsstyrelserna är utsedda till tillsynsmyndigheter och har i uppdrag att kontrollera att lagen och tillhörande föreskrifter följs. Tillsyn bedrivs genom information, rådgivning och tillsynsbesök. Verksamheter som omfattats av länsstyrelsernas tillsyn är allmänna sammankomster och offentliga tillställningar, platser för fritids- och kulturverksamhet, handelsplatser, kollektivtrafik och platser för privata sammankomster. Tillsynen bedrivs där den bedöms minska smittspridningen i störst omfattning. I första hand strävar länsstyrelserna efter att verksamheter ska rätta till eventuella brister frivilligt men om de inte genomför de åtgärder som krävs kan länsstyrelserna fatta beslut om vitesföreläggande. Länsstyrelsen i Dalarnas län har i uppdrag att samordna länsstyrelsernas tillsynsarbete. Varje länsstyrelse rapporterar regelbundet hur tillsynsarbetet fortskrider i länet och utifrån länets återkoppling tar Länsstyrelsen i Dalarnas län fram en gemensam nationell rapport som lämnas till Regeringskansliet.

Sedan lagens ikraftträdande den 10 januari 2021 har tillhörande föreskrifter förändrats utifrån aktuellt smittläge, ofta med kort varsel. På grund av den snabbt föränderliga lagstiftningen har länsstyrelsernas inriktning varit att först möta verksamhetsutövarnas informationsbehov och bistå med rådgivning och sedan vid behov följa upp med övriga tillsynsåtgärder så som platstillsyn. Den 29 september 2021 upphävdes Folkhälsomyndighetens föreskrifter vilket innebar att länsstyrelserna sattes i beredskapsläge med bibehållen kapacitet för att återigen bedriva tillsyn om smittläget försämrades och föreskrifter meddelades. Den 1 december 2021 återinfördes föreskrifter, vilket innebar att länsstyrelserna åter började bedriva tillsynsarbete i större skala.

Av länsstyrelsernas regelbundna redovisning till Regeringskansliet har det framgått hur länsstyrelserna anpassat tillsynsarbetet efter smittspridningens utveckling och de områden där länsstyrelserna identifierat störst brist på efterlevnad. Länsstyrelsen har även redogjort för vilka eventuella tillämpningsproblem som har identifierats i tillsynsarbetet och vid behov lämnat förslag på hur de identifierade problemen skulle kunna lösas. Länsstyrelserna har i stor utsträckning informerat verksamhetsutövare om gällande regler och bistått med rådgivning, vilket har gett god effekt för efterlevnaden. Vid påtalade brister har de flesta verksamhetsutövare valt att åtgärda bristerna redan vid tillsynsbesöket och i övriga fall har länsstyrelserna kunnat kräva att smittskyddsåtgärder vidtas genom föreläggande.

Sammanställning av väsentliga uppgifter

Sammanställningarna är gjorda enligt 2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Belopp angivna i tusen kronor.

Sammanställning väsentliga övriga uppgifter	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018	År 2017
Beviljad Låneram i Riksgälden	7 200	7 200	6 800	6 900	7 000
Utnyttjad Låneram i Riksgälden	5 165	4 955	4 177	5 602	5 050
Beviljad Räntekontokredit i Riksgälden	7 000	7 000	6 900	6 400	6 100
Utnyttjad Räntekontokredit i Riksgälden	0	0	7 348	3 207	0
Ränteintäkter Räntekonto	0	0	0	25	29
Räntekostnader Räntekonto	0	-1	-60	-71	-167
Budget Avgiftsintäkter som disponeras	3 655	3 655	3 520	2 670	4 480
Utfall enligt resultaträkning Avgiftsintäkter som disponeras	23 635	15 695	14 316	11 827	7 740
Budget Avgiftsintäkter som inte disponeras	12 500	12 500	10 330	8 850	7 750
Utfall Avgiftsintäkter som inte disponeras	11 122	9 986	12 856	13 299	10 412
Antal årsarbetskrafter	215	208	199	195	184
Medeltal anställda ¹⁾	235	226	226	219	208
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 177	1 035	1 008	1 041	1 023
Årets kapitalförändring	-533	-62	224	76	309
Balanserad kapitalförändring	228	290	66	-10	-319

- 1) Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100%. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.
2) Driftkostnad per årsarbetskraft exkl. Jordfonden 1127 tkr.

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagskredit	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018	År 2017
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 013 Länsstyrelsen Värmland	3 973	3 440	3 451	3 412	4 198
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 013 Länsstyrelsen Värmland	0	0	0	0	0
Beviljad Anslagskredit: Utgiftsområde 19 01 001 013 Regionala tillväxtåtgärder Länsstyrelsen Värmland	69	104	373	2 984	2 984
Utnyttjad Anslagskredit: Utgiftsområde 19 01 001 013 Regionala tillväxtåtgärder Länsstyrelsen Värmland	0	0	0	0	0

Sammanställning väsentliga uppgifter anslagssparande/intecknade åtaganden	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018	År 2017
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 01 Rikets styrelse 01 05 001 013 Länsstyrelsen Värmland	3 738	2 432	1 902	53	664
Summa anslagssparande: Utgiftsområde 19 01 001 013 Regionala tillväxtåtgärder Länsstyrelsen Värmland	304	522	25	531	6 127

Sammanställning väsentliga uppgifter tilldelade bemyndigande/åtaganden inom bemyndigande	År 2021	År 2020	År 2019	År 2018	År 2017
Tilldelade bemyndigande: Utgiftsområde 19 01 001 013 Regionala tillväxtåtgärder Länsstyrelsen Värmland	1 600	3 000	10 000	53 000	45 000
Åtaganden inom bemyndigande: Utgiftsområde 19 01 001 013 Regionala tillväxtåtgärder Länsstyrelsen Värmland	1 573	2 443	593	29 258	34 231

Avgiftsbelagd verksamhet

Avgiftsbelagd verksamhet redovisas i enlighet med 3 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. Tabellerna i avsnittet visar intäkter, kostnader och utfall för Länsstyrelsens avgiftsbelagda verksamhet, enligt den indelningen för åiterrapportering som framgår av budgeten för avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras i regleringsbrevet

Belopp angivna i tusen kronor.

Avgifter – Offentligrättsliga avgifter

Verksamhet	År 2019: Ack. utfall	År 2020: Utfall intäkter	År 2020: Utfall kostnader	År 2020: Netto utfall	År 2021: Budget intäkter	År 2021: Utfall intäkter	År 2021: Budget kostnader	År 2021: Utfall kostnader	År 2021: Netto budget	År 2021: Netto utfall	År 2021: Ack. utfall
Registreringsavgift för jaktområden	39	25	80	-54	20	26	20	26	0	0	-15
Djur och lantbruk (avgift för extra kontroller m.m.)	-371	414	573	-158	1 000	281	1000	213	0	68	-461
Delgivning	-32	38	0	38	30	24	30	30	0	-6	1
Övrig offentligrättslig verksamhet	-14	0	1	-1	5	4	5	4	0	0	-15
Summa offentligrättsliga avgifter	-378	477	654	-175	1 055	335	1 055	273	0	62	-490

Avgifter – Uppdragsverksamhet

Verksamhet	År 2019: Ack. utfall	År 2020: Utfall intäkter	År 2020: Utfall kostnader	År 2020: Netto utfall	År 2021: Budget intäkter	År 2021: Utfall intäkter	År 2021: Budget kostnader	År 2021: Utfall kostnader	År 2021: Netto budget	År 2021: Netto utfall	År 2021: Ack. utfall
Resurssamordning	-4	394	392	1	1 400	1392	1 400	1364	0	28	25
Övrig uppdragsverksamhet	672	864	752	112	1 200	0	1 200	582	0	-582	202
Summa avgift uppdragsverksamhet	668	1 258	1 144	113	2 600	1 392	2 600	1 946	0	-554	228

Kommentar: I övrig uppdragsverksamhet gällande dammsäkerhet periodiserades inte intäkterna avseende 2021 i bokslutet för 2020. Därför var det ett för högt resultat 2020 och inga intäkter redovisas 2021 eftersom de intäktsfördes 2020. Avseende dammsäkerhet har det under 2021 funnits en vakans. Därför är kostnaderna lägre 2021 än 2020.

Året i siffror

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
3 kap. 2 § förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
2 kap. 4 § förordning om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag
2.1 ÅR i enhetlig struktur, redovisning av statistik enligt VÅS m.m.	Regleringsbrev

Regleringsbrevsuppdrag som ska redovisas i särskild ordning finns listade i bilaga D.

Tabell A – Verksamhetskostnader 2019–2021

Belopp angivna i tusen kronor.

Verksamhetsområde	År 2021	År 2020	År 2019
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning ¹⁾	9 189	3 865	3 488
201 Allmänna val	120	51	1 168
25 Trafikföreskrifter	363	444	871
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	11 890	12 399	10 037
30 Regional tillväxt	5 519	7 272	8 642
34 Infrastrukturplanering	903	805	1 268
40 Hållbar samhällsplanering och boende	4 341	7 070	3 900
41 Stöd till boende och energiåtgärder	2 447	3 011	2 389
42 Energi och klimat	3 564	4 235	3 658
43 Kulturmiljö	4 032	4 303	4 100
45 Samhällsskydd och beredskap	14 529	15 999	12 885
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	14 402	11 945	12 258
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	42 490	34 216	30 646
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	3 532	4 737	2 828
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	7 019	7 479	8 306
54 Mineralfyndigheter	8	1	2
55 Miljöfarlig verksamhet	5 731	5 650	5 125
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	294	249	276
57 Förorenade områden, efterbehandling	2 869	2 348	2 815
58 Restaurering	8 931	4 507	3 939
60 Lantbruk och landsbygd	30 686	16 918	17 072
61 Rennäring och fjällförvaltning (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0	0	0
62 Fiske	4 332	3 066	2 752
70 Folkhälsa	3 339	2 861	3 082
80 Jämställdhet	3 783	3 333	3 595
81 Nationella minoriteter	0	0	11
82 Mänskliga rättigheter	1 426	1 420	1 259
85 Integration	10 196	3 511	3 512
10 Myndighetsövergripande verksamhet	13 735	13 578	12 222
11 Administration och intern service	44 426	40 597	39 234

Verksamhetsområde	År 2021	År 2020	År 2019
99 Resurssamverkan ²⁾	1 024	1 346	1 523
20–85 Summa produktion	195 938	161 692	149 886
10–85 Summa verksamhetskostnad exkl. resurssamverkan	254 099	215 867	201 343
10–99 Total verksamhetskostnad³⁾	255 123	217 213	202 866

1) Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämföras med övriga uppgifter, urskiljs VÄS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÄS 20–21) fr o m 2018.

2) Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

3) Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnader enligt resultaträkningar.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell A – Verksamhetskostnader 2019–2021

Inom VÄS 11 beror ökningen på löner 1,0 mkr och avgifter 2,9 mkr (Lst-IT 1,1, gemensamma kansliet på länsstyrelsen i Västmanland 0,9, Statens servicecenter 0,2 och Riksarkivet 0,7). Trots ökning minskade områdets andel från 18,7 till 18,2 procent av de totala kostnaderna.

Inom VÄS 20 och 21 beror ökningen (exkl. 201) uteslutande på att medel för Länsstyrelsens covid-arbete redovisas här.

Kostnaden inom VÄS 40 var åter mera normal och den stora kostnaden 2020 orsakades av ett samarbetsprojekt mellan länsstyrelserna och Lantmäteriet om digitalisering som fakturerades Länsstyrelsen Stockholm med 2,4 mkr.

Inom VÄS 50 beror ökningen på 1,7 mkr ökade löner fördelat ungefär lika mellan förvaltningsanslag och externa medel (framför allt arbete med LOVA) och externa tjänster 1,6 mkr där 1,1 mkr hänförs till projektet To lender en elv.

Inom VÄS 51 beror ökningen på kraftigt ökade medel för skötsel av naturreservat.

Inom VÄS 58 beror ökningen till stor del på kostnader om 2,2 mkr för restaureringsåtgärder inom norra delen av Klarälven inom projektet TLEE – To lender – en elv.

Inom VÄS 60 beror den stora ökningen av kostnader till stor del av ändrad förordnings- och redovisningsprincip avseende Jordfonden innebärande att inköp av Jordfondsfastigheter numera redovisas som verksamhetskostnad. Inköp av Jordfondsfastigheter uppgick 2021 till 10,4 mkr. Under året har också uppstart av ett livsmedelsprojekt medfört kostnader om 1,9 mkr.

Inom VÄS 85 beror ökningen på att Länsstyrelsen från 2021 administrerar 5,7 mkr för samtliga länsstyrelserns arbete inom området.

Tabell B1, B2 - Verksamhetskostnader och myndighetsgemensam verksamhet

Tabell B1 – Verksamhetskostnader 2021

Belopp angivna i tusen kronor.

Verksamhetsområde	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)	OH- kostnad (tkr)	OH- kostnad (%)	Kostnad inkl. OH (tkr)	Kostnad inkl. OH (%)
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning ¹⁾	9 189	3,62	3 446	5,97	12 635	4,98
201 Allmänna val	120	0,05	41	0,07	162	0,06
25 Trafikföreskrifter	363	0,14	152	0,26	515	0,20
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	11 890	4,68	4 519	7,83	16 410	6,47
30 Regional tillväxt	5 519	2,17	2 095	3,63	7 614	3,00
34 Infrastrukturplanering	903	0,36	348	0,60	1 251	0,49
40 Hållbar samhällsplanering och boende	4 341	1,71	1 806	3,13	6 147	2,42
41 Stöd till boende och energiåtgärder	2 447	0,96	1 026	1,78	3 473	1,37
42 Energi och klimat	3 564	1,40	1 369	2,37	4 933	1,94
43 Kulturmiljö	4 032	1,59	1 474	2,55	5 506	2,17
45 Samhällsskydd och beredskap	14 529	5,72	5 263	9,11	19 792	7,80
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	14 402	5,67	4 716	8,17	19 119	7,54
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	42 490	16,72	10 699	18,53	53 190	20,97
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	3 532	1,39	1 470	2,55	5 002	1,97
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	7 019	2,76	3 200	5,54	10 220	4,03
54 Mineralfyndigheter	8	0,00	3	0,01	12	0
55 Miljöfarlig verksamhet	5 731	2,26	2 312	4,00	8 042	3,17
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	294	0,12	124	0,21	418	0,16
57 Förorenade områden, efterbehandling	2 869	1,13	1 150	1,99	4 019	1,58
58 Restaurering	8 931	3,51	1 244	2,15	10 174	4,01
60 Lantbruk och landsbygd	30 686	12,08	6 334	10,97	37 020	14,59
61 Rennäring och fjällförvaltning (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0	0	0	0	0	0
62 Fiske	4 332	1,70	427	0,74	4 759	1,87
70 Folkhälsa	3 339	1,31	1 098	1,90	4 437	1,75
80 Jämställdhet	3 783	1,49	1 120	1,94	4 903	1,93
81 Nationella minoriteter	0	0	0	0	0	0
82 Mänskliga rättigheter	1 426	0,56	532	0,92	1 958	0,77
85 Integration	10 196	4,01	1 784	3,09	11 980	4,72
10 Myndighetsövergripande verksamhet	13 735	5,41				
11 Administration och intern service	44 426	17,48				
99 Resurssamverkan ²⁾	1 024		407		1 431	
20–85 Summa produktion	195 938	77,11	57 754	100,00	253 692	100,00
20–85 varav personalkostnad kontoklass 4	137 515					

Verksamhetsområde	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)	OH-kostnad (tkr)	OH-kostnad (%)	Kostnad inkl. OH (tkr)	Kostnad inkl. OH (%)
10–85 Summa verksamhetskostnad exkl. resurssamverkan	254 099	100,00			253 692	100,00
10–99 Total verksamhetskostnad³⁾	255 123				255 123	

1) Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämförs med övriga uppgifter, urskiljs VÄS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÄS 20–21).

2) Den del av kostnader för resurssamverkan som inte avser den egna länsstyrelsen redovisas på denna rad. Länsstyrelsens egen andel redovisas under relevant verksamhetskod, oftast adm. och intern service (11).

3) Totalsumma verksamhetskostnader ska överensstämma med verksamhetskostnaderna enligt resultaträkningen.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Tabell B2 – Myndighetsgemensam verksamhet 2021

Myndighetsgemensam verksamhet	Kostnad exkl. OH (tkr)	Kostnad exkl. OH (%)
113–115 Samkostnad nivå 1 – Utrustning och gem service, lokaler och IT-verksamhet ¹⁾	29 206	21,24
110–112, 116–119 Samkostnad nivå 2 – Ekonomi- och personaladministration ¹⁾	15 220	11,07
100–109 Samkostnad nivå 3 – Myndighetsövergripande verksamhet/ledningsfunktion ¹⁾	13 735	9,99

1) Summan på nivå 1–3 ska överensstämma med summan av Myndighetsövergripande verksamhet och Administration och intern service. Den procentuella fördelningen ska visa resp. nivåns andel av personalkostnaderna vht 2–8 (kkl 4).

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell B1, B2 – Verksamhetskostnader 2021 och myndighetsgemensam verksamhet 2021

De myndighetsövergripande kostnaderna, inklusive administration och intern service, uppgår till cirka 58 000 tusen kronor. Dessa utgör nästan 28 procent av de totala verksamhetskostnaderna, vilket är en ökning från 2021.

OH-kostnaden är högst på VÄS 51, skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade samt på VÄS 60 Lantbruk. Det beror på att dessa verksamheter har hög andel personalkostnad.

VÄS 51, skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden sticker ut då området utgör hela 17,39 procent av totala verksamhetskostnaderna. Ökningen beror på att upphandling av större åtgärder, som exempelvis grävningsarbeten, har fortsatt. Kostnaden låg något högre förra året.

Tabell C – Årsarbetskrafter (ÅA) 2019–2021

Verksamhetsområde	2021 ÅA totalt	2021 ÅA kvinnor	2021 ÅA män	2020 ÅA totalt	2019 ÅA totalt
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning ¹⁾	9,4	6,2	3,1	3,9	3,2
201 Allmänna val	0,1	0,1	0,0	0,1	1,0
25 Trafikföreskrifter	0,5	0,0	0,4	0,6	0,7
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	13,2	12,6	0,6	13,6	12,0
30 Regional tillväxt	6,7	4,6	2,1	9,2	10,1
34 Infrastrukturplanering	1,0	0,6	0,3	1,0	1,5
40 Hållbar samhällsplanering och boende	5,6	2,5	3,1	5,8	4,8
41 Stöd till boende och energiåtgärder	3,6	2,4	1,2	4,3	2,7
42 Energi och klimat	4,3	2,8	1,4	4,7	4,3
43 Kulturmiljö	5,0	3,4	1,6	5,4	5,1
45 Samhällsskydd och beredskap	15,5	8,2	7,3	15,9	12,4
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	14,2	7,8	6,4	12,6	13,3
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	37,2	15,1	22,2	36,0	32,2
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	4,8	3,2	1,7	5,2	4,1
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	10,4	4,4	6,1	9,7	11,0
54 Mineralfyndigheter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
55 Miljöfarlig verksamhet	7,4	3,4	3,9	7,7	7,1
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	0,4	0,0	0,4	0,4	0,4
57 Förorenade områden, efterbehandling	4,1	3,4	0,7	3,2	3,1
58 Restaurering	4,1	1,7	2,4	4,0	4,0
60 Lantbruk och landsbygd	21,2	15,3	5,9	22,2	22,9
61 Rennäring och fjällförvaltning (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)	0	0	0	0	0
62 Fiske	1,4	0,3	1,2	1,5	1,3
70 Folkhälsa	3,2	2,1	1,2	3,2	2,9
80 Jämställdhet	3,4	3,3	0,1	2,9	2,4
81 Nationella minoriteter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
82 Mänskliga rättigheter	1,6	1,6	0,0	1,4	1,3
85 Integration	6,3	6,0	0,4	4,9	5,1
10 Myndighetsövergripande verksamhet	10,5	6,0	4,6	10,7	10,3
11 Administration och intern service	18,0	13,1	4,9	16,8	17,9
99 Resurssamverkan	1,3	0,8	0,5	1,0	1,8
20–85 Summa årsarbetskrafter produktion	184,8	111,1	73,7	179,3	169,0
10–85 Summa årsarbetskrafter exkl. resurssamverkan	213,3	130,1	83,2	206,8	197,1
10–99 Summa årsarbetskrafter totalt	214,6	130,9	83,7	207,8	198,9

¹⁾ Eftersom allmänna val har inkorporerats i 3 § (3 § p. 1) i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion och därmed jämställs med övriga uppgifter, urskiljs VÅS 201 Allmänna val från Övrig förvaltning (VÅS 20–21).

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell C – Årsarbetskrafter (ÅA) 2019–2021

Antal årsarbetskrafter (ÅA) har fortsatt att öka. Från 2019 till 2020 med cirka 8 och från 2020 till 2021 med cirka 6,5 årsarbetskrafter.

Andelen årsarbetskrafter i produktion, i förhållande till det totala antalet, var 2020 på 86 procent. Samma förhållande råder mellan siffrorna 2021, även om antalet på totalen har ökat.

VÄS 51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden har fortsatt att öka. Från 2019 till 2020 med fyra årsarbetskrafter och från 2020 till 2021 med drygt en. Detta beror på att uppdragen på det området har ökat och det har prioriterats till en följd av det.

VÄS 10 Myndighetsövergripande verksamhet uppvisar en likartad omfattning i antal ÅA medan VÄS 11 Administration och Service minskat i omfattning de tre senaste åren.

Tabell D – Representation

Nyckeltal	År 2021 totalt (tkr)	År 2021 per ÅA (kr)	År 2020 totalt (tkr)	År 2020 per ÅA (kr)	År 2019 totalt (tkr)	År 2019 per ÅA (kr)
Intern representation	60	282	158	760	78	393
Extern representation	138	644	197	948	416	2 092

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell D – Representation

Den interna representationen är på liknande nivå 2021 som den var 2019. År 2020 förefaller sticka ut med högre kostnader för den interna representationen. Förra året konstaterades att det till viss del berodde på att en del insatser gjorts för att hålla upp motivation och arbetsmiljö vid distansarbete. Under 2021 har den typen av åtgärder inte gjorts i lika stor utsträckning och hela året har präglats av pandemin.

Den externa representationen har minskat jämfört med 2019 och 2020. Det är en pandemieffekt då externa möten i fysiskt format knappt har genomförts.

Tabell E – Lokaler

Nyckeltal ¹⁾	Lokal	År 2021	År 2020	År 2019
Lokalkostnader (tkr), VÅS 103 ²⁾	Residens	1 226	1 200	1 190
Lokalyta (m ²)	Residens	711	711	711
Lokalkostnad per m ² (kr)	Residens	1 724	1 687	1 673
Lokalkostnader (tkr), VÅS 113 ³⁾	Lokaler, övriga ³⁾	10 191	10 034	9 673
Lokalyta (m ²)	Lokaler, övriga	6 860	6 860	6 547
Lokalkostnad per m ² (kr)	Lokaler, övriga	1 486	1 462	1 477
Lokalkostnader per årsarbetskraft (tkr)	Lokaler, övriga	47	48	49
Lokalyta per årsarbetskraft (m ²)	Lokaler, övriga	32	33	33
Kontorslokalyta (m ²) ⁴⁾	Kontorslokaler	6 610	6 297	6 297
Kontorslokalyta per årsarbetskraft (m ²)	Kontorslokaler	31	32	32
Lokalkostnader (tkr)	Lokaler totalt	10 191	10 034	9 673

1) Urvalen för lokalkostnaderna som redovisas i denna tabell är inte desamma som de urval som görs för de lokalkostnader som redovisas i resultaträkningen. Dessa tabeller har inte samma definition.

2) Residensets lokalkostnader redovisas under VÅS 103 Servicestöd till ledningen.

3) Med lokaler, övriga avses samtliga utrymmen förutom residenset såsom kontorslokaler, förråd, källare och garage. Med lokalkostnader avses hyra, lokalvård, larm och bevakningskostnader, avskrivningskostnader m.m. Dessa kostnader redovisas under VÅS 113 Lokaler.

4) Med kontorslokaler avses ytor ovan mark såsom kontorsrum, biytor som korridorer, toaletter, trapphus, närarkiv, närförråd etc.

Källa: Länsstyrelsens ekonomisystem Unit4 ERP

Kommentar till Tabell E – Lokaler

Inga förändringar har gjorts avseende lokaler under 2021. Att kvadratmeteryta per medarbetare minskat marginellt beror på att antalet medarbetare ökat.

En översyn av lokaler påbörjades under året då hyresavtalen skulle omförhandlas under hösten 2021. Ett avtal om 254 m² är uppsagt och personal från IT-enheten flyttar till våra ordinarie lokaler under 2022. En konsult är upphandlad för att se över kvarvarande avtal.

Tabell F – Redovisning av ärenden 2021

(samtliga ärenden oavsett databas)

Verksamhetsområde	Ingående balans	Antal inkomna ärenden	Antal upprättade ärenden	Antal beslutade ärenden	Utgående balans	Antal ej beslutade ärenden, äldre än två år
10–11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	78	96	250	306	118	2
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	124	829	658	1 493	118	0
201 Allmänna val	1	78	1	80	0	0
25 Trafikföreskrifter	10	116	6	112	20	0
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	165	1 334	997	2 380	116	0
30 Regional tillväxt	27	9	11	28	19	4
34 Infrastrukturplanering	26	62	22	70	40	3
40 Hållbar samhällsplanering och boende	46	491	23	479	81	0
41 Stöd till boende och energiåtgärder	394	209	3	438	142	0
42 Energi och klimat	56	112	5	69	104	6
43 Kulturmiljö	90	973	36	1 042	57	5
45 Samhällsskydd och beredskap	113	162	53	191	137	4
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	126	299	23	293	155	26
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	135	104	114	208	145	68
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	159	742	44	828	117	2
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	87	383	56	425	101	0
54 Mineralfyndigheter	0	9	0	9	9	0
55 Miljöfarlig verksamhet	99	664	168	808	123	7
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	15	204	0	200	19	2
57 Förorenade områden, efterbehandling	38	27	19	52	32	9
58 Restaurering	17	13	13	23	20	4
60 Lantbruk och landsbygd ¹⁾	2 773	10 553	77	10 165	3 238	1 856
61 Rennäring och fjällförvaltning	0	0	0	0	0	0
62 Fiske	14	330	14	330	28	0
70 Folkhälsa	26	21	65	82	30	2
80 Jämställdhet	10	2	5	12	5	0
81 Nationella minoriteter	1	0	0	1	0	0
82 Mänskliga rättigheter	5	5	4	11	3	0
85 Integration	40	23	17	44	36	0
10–85 Totalt antal ärenden	4 675	17 850	2 684	20 179	5 013	2 000
varav Vattenmyndighetens ärenden	0	0	0	0	0	0
varav Miljöprövningsdelegationens ärenden	0	0	0	0	0	0

1) Under 2021 har huvuddelen av länsstyrelsens arbete med jordbrukarstöden och landsbygdstöden skett i Jordbruksverkets IT-system. Dessa system är till största delen färdigbyggda men rättvisande statistik över handlagda ärenden inom området jordbrukarstöd (601) är inte möjliga att hämta ut i sin helhet. För området jordbrukarstöd omfattar ärendestatistiken direktstöden och ansökan om utbetalning av kompensationsstöd, ekologisk produktion och miljöersättningarna för betesmarker och slätterängar, vallodling, minskat kväveläckage samt

skydds-zoner. Statistik för ansökan om åtaganden och övriga stödformer ingår ej. För landsbygdsstöden (602) redovisas för 2021 komplett ärendestatistik av både ansökningar om stöd och utbetalningar. Det som redovisas här är den ärendestatistik som hämtas från länsstyrelsens ärendehandläggningssystem Platina summerat med ärenden beträffande jordbrukarstöd (direktstöd, betesstöd och kompensationsstöd) och landsbygdsstöd från Jordbruksverkets IT system, BLIS.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina och Jordbruksverket

Kommentar till Tabell F – Redovisning av ärenden 2021

Antalet inkomna och upprättade ärenden var ganska exakt detsamma som för 2020 – 20 534 mot 20 484. Den enskilt största mängden ärenden finns inom VHT 60 och avser jordbrukarstöd och landsbygdsstöd. Även dessa var ganska exakt lika till antal – 10 630 mot 10 486.

Antalet oavslutade ärenden ökade med drygt 300 stycken där ökningen inom VHT 60 var cirka 450 stycken vilket betyder att ärendebalanserna minskade inom övriga VHT-områden.

Antalet oavslutade ärenden äldre än två år ökade från 1846 till 2000 stycken. Ökningen avser ärenden inom VHT 60. Bedömningen är att mycket få av dessa kommer att leda till någon utbetalning, den största delen är avslagsärenden som tidigare inte gått att besluta på grund av avsaknad av datastöd..

Tabell G – Överklagade beslut

Verksamhetsområde	Antal överklagade beslut ¹⁾	Antal beslut ²⁾	Andel överklagade beslut ³⁾ (%)
10–11 Myndighetsövergripande, administration och intern service	0	306	0,0 %
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	16	1 493	1,1 %
201 Allmänna val	1	80	1,3 %
25 Trafikföreskrifter	5	112	4,5 %
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	26	2 380	1,1 %
30 Regional tillväxt	0	28	0,0 %
34 Infrastrukturplanering	0	70	0,0 %
40 Hållbar samhällsplanering och boende	35	479	7,3 %
41 Stöd till boende och energiåtgärder	16	659	2,4 %
42 Energi och klimat	0	69	0,0 %
43 Kulturmiljö	0	1 042	0,0 %
45 Samhällsskydd och beredskap	1	191	0,5 %
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	25	293	8,5 %
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden	1	208	0,5 %
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen	13	828	1,6 %
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning	11	425	2,6 %
54 Mineralfyndigheter	0	9	0,0 %
55 Miljöfarlig verksamhet	1	808	0,1 %
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd	1	200	0,5 %
57 Förorenade områden, efterbehandling	0	52	0,0 %
58 Restaurering	0	23	0,0 %
60 Lantbruk och landsbygd	24	10 165	0,1 %
61 Rennäring och fjällförvaltning	0	0	0
62 Fiske	2	330	0,6 %
70 Folkhälsa	0	82	0,0 %
80 Jämställdhet	0	12	0,0 %
81 Nationella minoriteter	0	1	0,0 %
82 Mänskliga rättigheter	0	11	0,0 %
85 Integration	0	44	0,0 %
10–85 Totalt antal ärenden	178	20 400	1,6 %
<i>varav Vattenmyndighetens ärenden</i>	0	0	0
<i>varav Miljöprövningsdelegationens ärenden</i>	0	0	0

1) Avser beslut som överklagats till högre instans år 2021, oavsett vilket år som beslutet är fattat.

2) Avser beslut som fattats av länsstyrelsen under år 2021.

3) Avser antalet överklagade beslut under år 2021 dividerat med antalet beslut under år 2021.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina

Kommentar till Tabell G – Överklagade beslut

Antalet överklagade ärenden är i stort oförändrat med undantag för område 60, där antalet överklagade ärenden ökat från 3, år 2020, till 24. Den övervägande delen av överklagningarna är kopplade till återkravsbesluten. Under 2021 har länsstyrelserna tagit beslut om återkrav av jordbrukarstöd för åren 2015–2020, vilket tidigare inte varit möjligt.

Tabell H – Överklagade beslut som ändrats i högre instans

Verksamhetsområde	Antal överklagade beslut med dom i högre instans ¹⁾	varav antal ändrade beslut i högre instans ²⁾	Andel ändrade beslut (%) ³⁾
10–11 Myndighetsövergripande, administration och intern service			
20–21 (exkl. 201) Övrig förvaltning	11	0	0,0 %
201 Allmänna val			
25 Trafikföreskrifter	3	0	0,0 %
28 Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	27	3	11,1 %
30 Regional tillväxt			
34 Infrastrukturplanering			
40 Hållbar samhällsplanering och boende	29	2	6,9 %
41 Stöd till boende och energiåtgärder	5	3	60,0 %
42 Energi och klimat			
43 Kulturmiljö	2	2	100 %
45 Samhällsskydd och beredskap			
50 Övergripande och gemensamt för naturvård och miljöskydd	10	0	0,0 %
51 Skydd av områden och arter, förvaltning och skötsel av skyddade områden			
52 Prövning och tillsyn för skydd av naturen			
53 Vattenverksamhet och vattenförvaltning			
54 Mineralfyndigheter			
55 Miljöfarlig verksamhet	2	0	0,0 %
56 Övrigt miljö- och hälsoskydd			
57 Förorenade områden, efterbehandling			
58 Restaurering			
60 Lantbruk och landsbygd	1	0	0,0 %
61 Rennäring och fjällförvaltning (enbart Dalarnas, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län)			
62 Fiske	4	4	100,0 %
70 Folkhälsa			
80 Jämställdhet			
81 Nationella minoriteter			
82 Mänskliga rättigheter			
85 Integration			
10–85 Totalt antal ärenden	94	14	14,9 %
varav Vattenmyndighetens ärenden			
varav Miljöprövningsdelegationens ärenden			

1) Avser antalet beslut som överklagats i högre instans vars domar/beslut inkommit till Länsstyrelsen under 2021.

2) Avser beslut som ändrats under 2021 på grund av domar/beslut i högre instans.

3) Antal ändrade beslut i högre instans under år 2021 dividerat med antal beslut som överklagats till högre instans med dom/beslut under år 2021.

Källa: Ärendehandläggningssystemet Platina

Kommentar till Tabell H – Överklagade beslut som ändrats i högre instans

En relativt låg andel beslut har ändrats i högre instans, om följande beaktas. De tre ändrade besluten i VÄS 28 avser ett och samma ingripande och Länsstyrelsen har överklagat domen till högre instans och bedömer utsikterna till ändring som mycket goda. I VÄS 41 beror de tre ändringarna på att bestämmelserna ändrats efter Länsstyrelsens prövning och därför har överinstansen återförvisat ärendena för handläggning med tillämpning av de nya bestämmelserna. Beträffande VÄS 43 är det ett komplicerat ärende där överinstansen gjort annan bedömning än Länsstyrelsen och i det andra fallet har Länsstyrelsen yrkat återförvisning för fortsatt handläggning, vilket domstolen beslutat om. De fyra ändrade besluten i VÄS 62 avser ett och samma sammanhang och överinstansens beslut innebär återförvisning för ytterligare utredning, varför det än så länge inte är fråga om någon ändring av Länsstyrelsens beslut i sak. I övrigt är de ändrade besluten såsom anförts ytterst få. Detta får betraktas som ett gott betyg för Länsstyrelsens ärendehantering och att kompetensen och följsamheten mot rättspraxis är hög.

Tabell I – Handläggningstider

VÅS och ärendeslag med gemensamma mål	Mål dagar 2019–2021	Utfall (%) 2021	Utfall (%) 2020	Utfall (%) 2019	Medel-antal dagar 2021	Medel-antal dagar 2020	Medel-antal dagar 2019
202 Anmälan om svenskt medborgarskap ¹⁾	45						
204 Begravningsfrågor ¹⁾	45						
212 Auktorisation av bevakningsföretag ¹⁾	180						
282 Ansökan om tillstånd enligt 6 kap 4 § djurskyddslagen ²⁾	90	100			15,0		
282 Ansökan om förprovning djurstall ²⁾	56	83,3	96,9	100	37,0	13,8	9,4
282 Anmälningsärenden djurskydd	90	93,1	93,8	96,9	11,0	27,1	24,1
403 Överklagade av lov, förhandsbesked	150	98,6	100	98,0	68,0	39,2	48,6
403 Överklagande av bygglov för bostäder, dock ej fritidsbostäder	120	75,0	100,0	100,0	69,0	30,6	35,0
403 Överklagande av kommuns beslut enligt plan- och bygglagen	180	100,0	100,0	100,0	26,5	25,6	37,5
505 Överklagade kommunala beslut Miljöbalken m.fl. föfattn	180	93,2	98,3	94,7	71,0	66,2	76,3
525 Samråd enligt 12 kap. 6 § Miljöbalken	42	78,5	71,5	69,2	33,0	41,8	45,4
526 Granskning av kommunal strandskyddsdispens ³⁾	21	99,2	97,4	95,5	2,0	4,4	5,6
551 Prövning miljöfarlig verksamhet 9 kap. Miljöbalken - Ansökan om tillstånd (konc) ^{2, 4)}	180						
555 Anmälan ändring tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet	75	69,2	83,3	81,3	41,0	48,2	47,9
562 Prövning av avfall och producentansvar	40	98,6	98,5	98,3	6,0	7,5	8,3
566 Tillsyn av avfall och producentansvar	30	96,5	97,1	96,8	3,0	7,3	8,3
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Företagsstöd ^{5, 6)}	180	26	26	7	263	530	919
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Projektstöd ^{5, 6)}	180	52	41	27	434	483	518
602 Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Miljöinvesteringar ^{5, 6)}	180	97	91	76	76	101	182
622 Ansökan om stöd från Fiskerifonden – Företagsstöd ^{5, 6)}	180	-	-	-	-	-	-
622 Ansökan om stöd från Fiskerifonden – Projektstöd ^{5, 6)}	180	-	-	-	-	-	-
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Företagsstöd ^{6, 7)}	120	94	100	92	60	32	48
602 Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder – Projektstöd ^{6, 7)}	120	95	90	89	56	59	72
602 Ansökan om utbetalning av stöd till	120	88	81	70	80	91	85

VÄS och ärendeslag med gemensamma mål	Mål dagar 2019–2021	Utfall (%) 2021	Utfall (%) 2020	Utfall (%) 2019	Medel-antal dagar 2021	Medel-antal dagar 2020	Medel-antal dagar 2019
landsbygdsutvecklingsåtgärder – Miljöinvesteringar ^{6, 7)}							
622 Ansökan om utbetalning av stöd från Fiskerifonden – Företagsstöd ^{6, 7)}	120	-	-	-	-	-	-
622 Ansökan om utbetalning av stöd från Fiskerifonden – Projektstöd ^{6, 7)}	120	-	-	-	-	-	-
623 Ansökan tillstånd flyttning och utplantering av fisk	30	58	88,5	46,2	29,0	17,3	40,4
623 Ansökan om förordnande som fisketillsynsman	40	79	97,8	93,1	19,0	18,2	21,3

1) Ärendeslaget är koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Östergötlands, Skåne, Västra Götalands, Dalarnas, Västernorrlands och Norrbottens län.

2) Målet är satt från komplett ansökan.

3) Enligt 19 kap 3 b § Miljöbalken.

4) Ärendeslaget är koncentrerat till länsstyrelserna i Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Kalmar, Skåne, Hallands, Västra Götalands, Örebro, Dalarnas, Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län.

5) Handläggningstid, ansökan om stöd: Mätning från att ansökan kom in till Länsstyrelsen fram till att Länsstyrelsen har fattat beslut om stöd. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90 % av ansökningarna om stöd ska vara beslutade inom 6 månader.

6) Målet enligt SUSS PoF (Styr- och Uppföljningssystem i Samverkan för LB/Fiskestöden) Hämtas från Jordbruksverkets uppföljningsverktyg BLIS.

7) Handläggningstid, ansökan om utbetalning: Mätning från att ansökan om utbetalning kom in till Länsstyrelsen fram till beslut. Målsättning för handläggningstiderna gäller för alla ansökningar oberoende av vilket år de kom in. 90 % av ansökningarna om utbetalning ska vara beslutade inom 4 månader.

Källa: Ärendehanteringssystemet Platina och Jordbruksverket

Kommentar till Tabell I – Handläggningstider

Handläggningstiderna inom 28 har påverkats av att resurser från sakområdet har tagits i anspråk för pandemitillsyn.

Inom område 403 har Länsstyrelsen endast handlagt ett mycket begränsat antal överklagningsärenden avseende bygglov för bostäder, exklusive fritidsbostäder. Ett ärende har haft en handläggningstid överstigande 120 dagar vilket får stort genomslag i måluppfyllelse (utfall i procent) och genomsnittlig handläggningstid för 2021.

Handläggningstiderna inom 525 visar på en kontinuerlig förbättring de tre senaste åren. Från en genomsnittlig handläggningstid på 45,4 dagar till 33,0 dagar. Andelen ärenden som klarar de målsatta 42 dagarna har förbättrats från 69,2 procent till 78,5 procent. Handläggningstiderna påverkas av att ärendena i många fall fordrar kompletteringar.

För område 555 är antalet ärenden få, varför kompletteringsbehov i enskilda ärenden får ett stort utslag. Genomsnittlig handläggningstid har sjunkit de tre senaste åren.

Ansökan om stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder: Länsstyrelserna har under 2020 och fram till mars 2021, då programändring 7 i landsbygdsprogrammet skedde, haft medelsbrist för ansökningar i nära nog samtliga delbudgetar. Under 2020 och början av 2021 har således ärendebalanser ackumulerats i väntan på besked om nya budgetar för övergångsåren 2021–2022 och det har fått negativa effekter på målen för handläggningstid. Handläggningstiderna har dock minskat jämfört med tidigare år och för miljöersättningar är måluppfyllelsen god.

Ansökan om utbetalning av stöd till landsbygdsutvecklingsåtgärder: Länsstyrelserna har kunnat fokusera på handläggning av utbetalningar eftersom få ansökningar om stöd kunde handläggas i början av året på grund av budgetbrist. Handläggningstiderna har generellt god måluppfyllnad men nya, mer omfattande handlägningsrutiner som beslutades under hösten 2021 riskerar att åter öka handläggningstiderna.

Finansiell redovisning

Avsnittet innehåller redovisningar och återrapporteringar enligt:

Uppdrag/Uppgift	Källa till uppgift/uppdrag
7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Övriga uppdrag

Resultaträkning

Resultaträkning (tkr)	2021	2020	Not
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	127 459	117 366	1
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	23 635	15 695	2
Intäkter av bidrag	103 472	84 070	3
Finansiella intäkter	24	20	4
Summa	254 589	217 151	
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	-163 217	-149 732	5
Kostnader för lokaler	-11 125	-11 182	6
Övriga driftskostnader	-78 789	-54 079	7
Finansiella kostnader	-75	-34	8
Avskrivningar och nedskrivningar	-1 918	-2 186	9
Summa	-255 123	-217 213	
Verksamhetsutfall	-533	-62	
Uppbördsverksamhet			
Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	11 122	9 986	10
Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-11 122	-9 986	11
Saldo	0	0	
Transfereringar			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	4 581	5 045	12
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	57 478	52 528	13
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	3 812	4 767	14
Finansiella kostnader	0	-1	15
Avsättning till/upplösning av fonder m.m. för transfereringsändamål	-1 970	-1 405	16
Lämnade bidrag	-63 902	-60 934	17
Saldo	0	0	
Årets kapitalförändring	-533	-62	18

Balansräkning

Tillgångar (tkr)	2021	2020	Not
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	0	0	
Summa	0	0	19
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	309	553	
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	5 023	4 475	
Summa	5 332	5 028	20
Utlåning			
Utlåning	1 400	1 400	
Summa	1 400	1 400	21
Varulager m.m.			
Fastigheter	16 908	21 057	
Summa	16 908	21 057	22
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	588	2 958	23
Fordringar hos andra myndigheter	4 845	3 733	24
Övriga kortfristiga fordringar	167	23	25
Summa	5 601	6 715	
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	3 196	2 809	
Upplupna bidragsintäkter	21 380	16 402	
Övriga upplupna intäkter	923	592	
Summa	25 499	19 802	26
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	2 075	-11 277	
Summa	2 075	-11 277	27
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	47 789	35 036	28
Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	263	140	29
Kassa och bank	14 786	13 370	30
Summa	62 838	48 546	
Summa tillgångar	119 653	91 270	

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND ÅRSREDOVISNING 2021

Kapital och skulder (tkr)	2021	2020	Not
Myndighetskapital			
Statskapital	1 400	1 400	
Balanserad kapitalförändring	229	290	
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	-533	-62	
Summa	1 095	1 629	31
Fonder			
Fonder	16 034	14 065	
Summa	16 034	14 065	16
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	681	119	32
Övriga avsättningar	812	640	33
Summa	1 493	760	
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	5 165	4 955	34
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	6 399	6 044	35
Leverantörsskulder	7 284	4 034	36
Övriga kortfristiga skulder	3 293	2 694	37
Depositioner	281	140	38
Summa	22 422	17 866	
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	14 058	13 498	
Oförbrukade bidrag	64 550	43 453	
Summa	78 608	56 951	39
Summa kapital och skulder	119 653	91 270	
Ansvarförbindelser	Inga	Inga	

Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag

Belopp i tkr

Anslag	Ingående överföringsbelopp	Årets tilldelning enligt regleringsbrev	Omdisponerat anslagsbelopp	Utnyttjad del av anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp	NOT
Utgiftsområde 1									
Rikets styrelse									
01 05 001 Länsstyrelserna m.m. (ram)	2 432	132 257	-112	0	0	134 577	-130 839	3 738	40
013 Värmlands län									
Utgiftsområde 13									
Jämställdhet och nyanlända invandras etablering									
13 01 001 Etableringsåtgärder (ram)									
007 Information medborgarskapsceremonier	0	125	0	0	0	125	-125	0	41
Utgiftsområde 19 01 001									
Regional tillväxt									
19 01 001 Regionala tillväxtåtgärder (ram)	522	1 380	0	0	-522	1 380	-1 076	304	42
013 Värmlands län									
Summa	2 955	133 762	-112	0	-522	136 082	-132 040	4 043	

Redovisning mot inkomsttitel

Belopp i tkr

Inkomsttitel	Beräknat belopp	Inkomster	NOT
2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	1 200	1 503	
2537 Miljöskyddsavgift Tåktavgift	9 000	9 588	
2552 03 Avgifter enligt avfallsförordningen	300	186	
2714 01 Sanktionsavgifter	500	478	
2811 9 Övriga inkomster	1 500	-633	
Summa	12 500	11 122	10

Redovisning av beställningsbemyndiganden

Belopp i tkr

Anslag / Anslagsbenämning	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden 2021	Utestående åtaganden 2021	Utestående åtagandenas fördelning per år			NOT
				2022	2023	2024	
19 01 001 013 Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen Värmland	1 600	2 443	1 573	1 423	150	0	42

Tilläggsupplysningar och noter

Allmänt

Belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) där annat ej anges. De flesta belopp i resultatredovisning och de finansiella delarna är framtagna med hjälp av ett länsstyrelsegemensamt rapportpaket i Excel. Det innebär att talen innehåller decimaler, vilket ger avrundningsdifferenser.

Länsstyrelsens redovisning följer god redovisningssed enligt 6 § förordning (2000:606) om myndigheters bokföring. Brytdatum, det datum då löpande bokföring på räkenskapsåret avslutas, är den 5 januari 2022.

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB) samt Ekonomistyrningsverkets föreskrifter och allmänna råd till förordningen.

Med årsarbetskrafter avses antal anställda personer omräknat till heltidsarbetande. Sammanlagd arbetad tid divideras med en länsstyrelsegenomsnittlig möjlig arbetstid = 1 710 timmar. Medeltal anställda beräknas som samtliga månadsanställda reducerat med anställningsperiod samt tjänstledighet om 100 %. Därutöver räknas timanställdas anställningsomfattning utifrån antalet genomförda arbetstimmar under anställningsperioden.

Avvikelser från generella ekonomiadministrativa regler

I regleringsbrevet 2021 har regeringen beslutat om följande undantag från det ekonomiadministrativa regelverket:

- ”Bestämmelsen i 3 kap. 1 § andra stycket förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag om att resultatredovisningen ska omfatta antalet och styckkostnaden för handläggningen av ärendeslag som omfattar ett stort antal ärenden, ska inte tillämpas på länsstyrelserna.”
- ”Med undantag från vad som gäller enligt 3 kap. 1 § tredje stycket och 3 kap. 2 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag, ska verksamhetskostnader och årsarbetskrafter redovisas i en för länsstyrelserna enhetlig struktur efter närmare anvisningar från Länsstyrelsen i Örebro län.”
- ”Länsstyrelserna undantas enligt 6 kap 1 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag från att redovisa kostnaderna för avgiftsbelagd verksamhet i vilken intäkterna inte får disponeras.”

Redovisnings- och värderingsprinciper

Periodavgränsningsposter

Inkomna fakturor t.o.m. brytdag har bokförts. Fakturor som erhålls efter brytdagen redovisas som periodavgränsningsposter. Beloppsgränsen för periodavgränsningsposter har fastställts till 20 tkr.

Löpande under året periodiseras förutbetalda kostnader såsom hyror med mera för att kostnaden ska belasta rätt period. Skulder till personalen i form av kompledighet och semesterlöner redovisas månadsvis och värderas i samband med bokslut.

Erhållna bidrag som inte förbrukats periodiseras och redovisas som oförbrukade bidrag. Kostnader motsvarande bidragsbelopp som ännu inte erhållits, periodiseras och redovisas som upplupna bidragsintäkter.

Anläggningstillgångar

Tillgångar med en bedömd nyttjandeperiod om minst 3 år och ett anskaffningsvärde på minst ett halvt basbelopp redovisas som anläggningstillgångar. Immateriella anläggningstillgångar vid anskaffningsvärde på minst 100 tkr och för förbättringsutgifter på annans fastighet på minst 50 tkr.

Stationära och bärbara persondatorer kostnadsförs direkt på grund av den tekniska utvecklingen och prisnivån samt för bärbara datorer då de utsätts för extra stort slitage.

På anskaffningsvärdet görs linjär avskrivning månadsvis.

Tillgångstyp	Avskrivningsplan
Immateriella anläggningstillgångar	5 år
Förbättringsutgift på annans fastighet	Högst 7 år
Maskiner	5 år
IT-teknisk utrustning	3 år
Leasingavtal	3 år
Bilar och transportmedel	5 år
Konst	Ingen avskrivning
Övriga inventarier	5 år
Pågående nyanläggningar	Avskrivning startas vid färdigställning och inplacering i anläggningsgrupp

Jordfonden

Jordfondens fastigheter värderas till inköpspris, med justering för gjorda åtgärder. Enligt regleringsbrev 2021 avseende utgiftsområde 23 anslag 1:20 anslagspost 2 villkor 6 ska vinst vid försäljning redovisas som statskapital och återinvesteras i Jordfonden. Årets vinster och förluster redovisas i resultaträkningen som årets kapitalförändring och omförs till statskapital nästkommande räkenskapsår.

Lånefordringar

Länsstyrelsen gör bedömning av nedskrivningsbehov inför årsbokslut.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar har tagits upp till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli inbetalt. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Stora genomslag i den finansiella redovisningen

Verksamhetens intäkter och kostnader

Verksamhetens intäkter av bidrag har ökat främst beroende på ökade kostnader för covid-19 pandemin samt förvaltning och skötsel av skyddade områden.

Transfereringar

Bidragutbetalningarna har ökat främst inom verksamhetsområdena Integration och Kalkning av försurade vatten.

Omvända ansvarsförbindelser

Länsstyrelsen innehar deponerade säkerheter för miljöfarlig verksamhet.

Noter till resultaträkning

Not	1 Intäkter av anslag	2021	2020
	01 05 001 013 Förvaltningsanslag	126 658	116 740
	19 01 001 013 Regionala tillväxtåtgärder	801	626
	Summa intäkter av anslag	127 459	117 366

Not	2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2021	2020
	Offentligrättsliga avgifter	1 856	1 868
	Försäljning enligt 4 § Avgiftsförordningen	6 648	7 163
	Intäkter av andra ersättningar	15 131	6 663
	Summa	23 635	15 695

Varav intäkter av avgifter enligt 4 § Avgiftsförordningen består av

Intäkter uthyrning	996	1 065
Intäkter utbildning/konferenser	200	226
Intäkter konsultuppdrag	3 400	4 043
Intäkter övriga 4 § avgifter	2 052	1 828
	6 648	7 163

Den i separat tabell redovisad avgiftsbelagd verksamhet är inte jämförbar med denna not. Den separata tabellen avser enbart sådan verksamhet som ska ge ett årligt resultat. Övriga intäkter av avgifter har inte motsvarande kostnader och uppvisar inte något resultat utan ingår bl.a. i anslagsredovisningen, älgvårdsfond och externa medel gentemot andra myndigheter. Intäkter av andra ersättning har ökat främst på grund av ändrad redovisningsprincip avseende jordfonden. Försäljningsintäkter redovisas som intäkter av andra ersättningar. Realisationsvinster- och förluster har tidigare redovisats mot inkomsttitel. Beloppet för år 2021 uppgår till 10 373 tkr.

Not	3 Intäkter av bidrag	2021	2020
	Bidrag från statliga myndigheter	101 670	87 843
	Varav		
	Naturvårdsverket	35 091	25 505
	Länsstyrelsen i Örebro län	31 159	24 042
	Havs- och vattenmyndigheten	18 221	10 187
	Statens jordbruksverk	8 668	14 243
	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	2 831	2 961
	Länsstyrelsen i Jämtlands län	1 576	1 203
	Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	1 446	1 482
	Statens energimyndighet	993	2 154
	Övrigt	1 685	6 066
	Bidrag från övriga	1 802	-3 772
	<i>varav bidrag från EU:s fonder</i>		
	ESF - sociala fonden	111	-680
	Summa	103 472	84 070

Ökningen beror främst på ökade bidrag från Länsstyrelsen i Örebro avseende Corona-pandemin samt bidrag till skydd och skötsel av skyddade områden.

Not	4 Finansiella intäkter	2021	2020
	Räntekonto i Riksgälden	0	0
	Övriga finansiella intäkter	24	20
	Summa	24	20

Not	5 Kostnader för personal	2021	2020
	Lönekostnader, exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal	-107 842	-101 555
	Varav		
	Lönekostnader för insynsråd och ej anställd personal (uppdragstagare)	-533	-416
	Arbetsgivaravgifter, pensionspremier samt övriga kostnader för personal	-55 374	-48 177
	Summa	-163 217	-149 732

Ökade lönekostnader beror främst på fler anställda och högre sociala avgifter.

Not	6 Kostnader för lokaler	2021	2020
	Kostnader för lokaler	-11 125	-11 182

Not	7 Övriga driftskostnader	2021	2020
	Övriga driftskostnader	-78 789	-54 079

Ökningen beror delvis på ändrad redovisningsprincip avseende jordfonden. Värdet av sålda fastigheter redovisas som förändring av varulager. Beloppet år 2021 uppgick till 10 410 tkr. Ökade kostnader avseende Corona-pandemin samt skydd och skötsel av skyddade områden.

Not	8 Finansiella kostnader	2021	2020
	Räntekostnader i Riksgälden	0	-1
	Övriga finansiella kostnader	-75	-33
	Summa	-75	-34

Not	9 Avskrivningar och nedskrivningar	2021	2020
	Avskrivningar och nedskrivningar	-1 918	-2 186

Not	10 Intäkter av avgifter m.m. som inte disponeras	2019	2020	2021	2021
		utfall intäkter	utfall intäkter	budget intäkter	utfall intäkter
	Avgifter med bestämt ekonomiskt mål				
	Enligt 2021 års regleringsbrev undantas länsstyrelserna enligt 6 kap 1 § förordningen om årsredovisning och budgetunderlag från att redovisa kostnaderna för avgiftsbelagd verksamhet i vilken intäkterna inte får disponeras. Som en följd av det ändras notens uppställning till att endast omfatta intäkter för 2019, 2020 och 2021. Budget intäkter är hämtade från budgetunderlag 2021-2023. Differenser mellan budget och utfall beror på att intäkterna är svåra att prognosticera på grund av faktorer som inte Länsstyrelsen kan påverka.				
	Auktorisation av bilskrotare	18	11		6
	Godkännande av skyddsvakt	10	40		11
	Dispenser	16	9		3
	Tävling på väg	62	40		35
	Tillstånd metallsökare	4	1		5
	Strandskyddsdispenser	65	91		18
	Naturreservat	21	45		60
	Biotopskyddsområden	41	32		60
	Preparering, handel och förevisning	1	3		1
	Anmälan enligt 11 kap 9a § miljöbalken	189	300		301
	Förvärv av jordbruksfastigheter	688	886		999
	Tillstånd fasta redskap	0	0		3
	2511 Expeditions- och ansökningsavgifter	1 114	1 456	1 200	1 502
	Planerad/egeninitierad tillsyn av Sevesoverksamhet	0	484		787
	Avgifter för provning och tillsyn av miljöfarlig verksamhet	8 882	8 343		8 789
	Tillstånd	0	17		12
	Händelsestyrd tillsyn av kemiska produkter och biotekniska organismer	1	0		0
	2537 Miljöskyddsavgift	8 883	8 845	9 000	9 588
	2552 Övriga offentligt rättsliga avgifter	319	200	300	186
	Varav				
	Tillstånd till transport av avfall och farligt avfall m.m.	299	173		167
	Anmälan om transport av avfall och producentansvar	20	27		19
	- Avgifter enligt avfallsförordningen	319	200		186
	Övriga intäkter som inte disponeras och inte har bestämt ekonomiskt mål	1 964	-490		-155
	2714 Sanktionsavgifter	517	676	500	478
	2714 Brott mot utlänningslagen	0	47		0
	2811 Övriga inkomster	1 447	-1 212	1 500	-633
	Summa avgifter redovisade mot inkomsttitel	12 280	9 986	12 500	11 122

Not 11 Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	2021	2020
--	-------------	-------------

Medel som tillförts statens budget från uppbördsverksamhet	-11 122	-9 986
--	---------	--------

Ökningen beror främst på ökade intäkter för miljöskyddsavgifter

Not 12 Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag	2021	2020
--	-------------	-------------

01 05 001 013 Förvaltningsanslag	4 181	4 113
19 01 001 013 Regionala tillväxtåtgärder	275	932
13 01 001 007 Etableringsåtgärder, Information medborgarskapsceremonier	125	0
Summa	4 581	5 045

Medel som erhållits från statens budget avseende förvaltningsanslaget avser utbetalningar till Regionen enligt regleringsbrev.

Not 13 Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag	2021	2020
---	-------------	-------------

Från myndighet		
Riksantikvarieämbetet	9 221	9 703
Länsstyrelsen i Dalarnas län	50	0
Länsstyrelsen i Jönköpings län	746	-607
Länsstyrelsen i Värmlands län	0	-13
Länsstyrelsen i Örebro län	340	302
Länsstyrelsen i Västerbottens län	440	0
Socialstyrelsen	4 045	4 026
Skogsstyrelsen	0	10
Naturvårdsverket	7 999	7 062
Statens jordbruksverk	-15	-15
Post- och telestyrelsen	470	336
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige	2 077	0
Havs- och vattenmyndigheten	31 905	31 645
Folkhälsomyndigheten	200	80
Summa	57 478	52 528

Not 14 Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2021	2020
--	-------------	-------------

EU	430	2 067
Älgvårdsfonden	1 004	810
Bygdemedel	2 070	1 890
ESF - sociala fonden	309	0
Summa	3 812	4 767

Not 15 Finansiella kostnader	2021	2020
-------------------------------------	-------------	-------------

Finansiella kostnader i transfereringsavsnittet	0	-1
---	---	----

Räntekostnader på bankkonton avseende bygdemedel

Not	16	Avsättning till/upplösning av fonder med mera för transfereringsändamål	2021	2020
		Ingående balans	14 065	12 659
		Årets förändring	1 970	1 405
		Utgående balans	16 034	14 065
		Uppdelat på		
		Älgårdsfonden		
		Ingående balans	696	400
		Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	1 004	810
		Lämnade bidrag	-440	-514
		Utgående balans	1 260	696
		Bygdemedel		
		Ingående balans	13 369	12 259
		Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag	2 070	1 890
		Finansiella kostnader	0	-1
		Lämnade bidrag	-665	-780
		Utgående balans	14 775	13 369
Not	17	Lämnade bidrag	2021	2020
		Lämnade bidrag till den offentliga sektorn	-25 561	-50 435
		Lämnade bidrag till övriga samt periodiseringar	-38 341	-10 498
		Summa Lämnade bidrag	-63 902	-60 934
		inom verksamhetsområden		
		Kalkning av försurade vatten	-26 352	-24 764
		Miljömål	-7 927	-8 135
		Byggnadsvård	-5 312	-4 855
		Allmänt och övergripande inom regional tillväxt	-4 534	-4 991
		Frågor inom mänskliga rättigheter	-4 045	-4 026
		Fornminnes- och kulturlandskapsvård	-3 410	-3 371
		Integrationsfrågor	-3 132	607
		Allmänt och övergripande inom naturvård och miljöskydd	-1 800	-1 329
		Jakt och viltvård	-1 524	-1 235
		Efterbehandling av förorenade områden	-1 005	-1 378
		Skydd av områden och arter (exkl. vattenskyddsområden och kulturresevat)	-940	-2
		Övrigt	-3 923	-7 454
			-63 902	-60 934
		Varav finansiering genom EU-fonder		
		ESF - sociala fonden	-309	0

Ökningen beror främst på större bidrag till Integrationsfrågor.

Not 18 Årets kapitalförändring	2021	2020
Verksamhetsutfall		
Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	-491	-62
Avslutade externa medel (erhållna bidrag) RTA	-5	0
Realisationsförluster vid försäljning av fastigheter	-37	0
Summa verksamhetsutfall	-533	-62
Uppbörd		
Transfereringar		
Summa transfereringar	0	0
Summa årets kapitalförändring	-533	-62

Noter till balansräkning

Not 19	Immateriella anläggningstillgångar	2021-12-31	2020-12-31
	Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
	Ingående anskaffningsvärde	1 980	1 980
	Utgående anskaffningsvärde	1 980	1 980
	Ingående avskrivningar	-1 980	-1 980
	Utgående avskrivningar	-1 980	-1 980
	Bokfört värde	0	0
	Bokfört värde immateriella anläggningstillgångar	0	0
Not 20	Materiella anläggningstillgångar	2021-12-31	2020-12-31
	Förbättringsutgifter på annans fastighet		
	Ingående anskaffningsvärde	3 840	3 761
	Årets anskaffning	0	105
	Årets försäljning, utrangering	0	-27
	Utgående anskaffningsvärde	3 840	3 840
	Ingående avskrivningar	-3 287	-2 693
	Årets avskrivningar	-244	-621
	Årets försäljning, utrangering	0	27
	Utgående avskrivningar	-3 531	-3 288
	Bokfört värde	309	553
	Maskiner, inventarier, installationer mm.		
	Ingående anskaffningsvärde	18 993	16 862
	Årets anskaffning	2 255	2 763
	Årets försäljning, utrangering	-225	-632
	Utgående anskaffningsvärde	21 023	18 993
	Ingående avskrivningar	-14 518	-13 585
	Årets avskrivningar	-1 674	-1 565
	Årets försäljning, utrangering	192	632
	Utgående avskrivningar	-16 000	-14 518
	Bokfört värde	5 023	4 475
	Bokfört värde materiella anläggningstillgångar	5 332	4 960

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND ÅRSREDOVISNING 2021

Not		Lånefordringar IB	Amortering	Avskrivning	Lånefordringar UB	Reservering låneförlost IB	Årets förändring	Reservering låneförlost UB	Lånefordringar efter reservering UB
21	Utlåning								
	Lånefordringar med villkorad återbetalningsskyldighet Särskilt skuldtunga jordbrukare	1 400	0	0	1 400	0	0	0	1 400
	Summa utlåning	1 400	0	0	1 400	0	0	0	1 400
	Amortering avräknas mot inkomsttitel								
	Summa amortering								

Not	22	Varulager m.m.	2021-12-31	2020-12-31
		Fastigheter		
		Avser fastigheter i jordfonden		
		Jordfondsfastigheter Areal, ha:		
		Jordbruksmark	4	5
		Produktiv skogsmark	1091	1310
		Bokfört värde	16 908	21 057
		Bedömt värde	34 500	38 500

Not	23	Kundfordringar	2021-12-31	2020-12-31
		Kundfordringar - utomstatliga	588	2 958
		Summa	588	2 958

Not	24	Fordringar hos andra myndigheter	2021-12-31	2020-12-31
		Diverse fordringar andra myndigheter	2 280	1 738
		Mervärdesskatt	2 565	1 995
		Summa	4 845	3 733

Not	25	Övriga kortfristiga fordringar	2021-12-31	2020-12-31
		Uppbördsfordringar	146	-3
		Övriga kortfristiga fordringar	21	26
		Summa	167	23

Not 26 Periodavgränsningsposter	2021-12-31	2020-12-31
Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyror	2 633	2 529
Övriga förutbetalda kostnader	564	279
Summa förutbetalda kostnader	3 196	2 809
Upplupna bidragsintäkter		
Upplupna bidragsintäkter från andra myndigheter varav	17 171	11 750
Statens jordbruksverk	16 699	9 846
Länsstyrelsen i Västmanlands län	277	458
Tillväxtverket	110	110
Länsstyrelsen i Dalarnas län	56	41
Länsstyrelsen i Jönköpings län	13	13
Riksantikvarieämbetet	5	7
Övrigt	11	1 275
Upplupna bidragsintäkter från ickestatliga organisationer eller privatpersoner varav finansiering genom EU-fonder	4 209	4 651
	4 156	4 438
Totala upplupna bidragsintäkter	21 380	16 402
Övriga upplupna intäkter	923	592
Summa periodavgränsningsposter	25 499	19 802

Ökningen beror främst på större fordringar till Statens jordbruksverk. Där rekvisition sker i efterhand.

Not 27 Avräkning med statsverket	2021-12-31	2020-12-31
Uppbörd		
Ingående balans	-2	-406
Redovisat mot inkomsttitel (-)	-11 122	-9 986
Uppbördsmedel som betalats till icke räntebärande flöde (+)	10 979	10 390
Skuld avseende uppbörd	-145	-2
Anslag i icke räntebärande flöde		
Redovisat mot anslag (+)	1 201	1 558
Medel hänförliga till transfereringar med mera som betalats till icke räntebärande flöde (-)	-1 201	-1 558
Fordringar avseende anslag i icke räntebärande flöde	0	0
Anslag i räntebärande flöde		
Ingående balans	-2 432	-1 902
Redovisat mot anslag (+)	130 839	120 853
Anslagsmedel som tillförts räntekonto (-)	-132 145	-121 384
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-3 738	-2 432
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	0	0

Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto		
Ingående balans	-8 842	-3 851
Inbetalningar i icke räntebärande flöde (+)	130 599	95 775
Utbetalningar i icke räntebärande flöde (-)	-106 019	-91 934
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar (+/-)	-9 778	-8 832
Övriga fordringar på statens centralkonto	5 959	-8 842
Summa utgående balans avräkning med statsverket	2 075	-11 277
Ökningen beror främst på ökade bidrag avseende transfereringar.		

Not 28 Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	2021-12-31	2020-12-31
---	-------------------	-------------------

Räntekonto i Riksgälden	47 789	35 036
-------------------------	--------	--------

Ökningen beror främst på ökningen av oförbrukade bidrag från Naturvårdsverket och Länsstyrelsen i Örebro.

Not 29 Övriga tillgodohavanden i Riksgäldskontoret	2021-12-31	2020-12-31
---	-------------------	-------------------

Övriga tillgodohavanden i Riksgälden Deponeringar	263	140
Beviljad kredit	7000	7000

Not 30 Kassa och bank	2021-12-31	2020-12-31
------------------------------	-------------------	-------------------

Bankkonton bygdemedel	14 786	13 369
Valutakonto	-1	0
Summa	14 786	13 369

Not	31 Förändring av myndighetskapitalet						
		Statskapital	Balanserad kapitalförändring, anslagsfinansierad verksamhet	Balanserad kapitalförändring, avgiftsbelagd verksamhet	Balanserad kapitalförändring, bidragsfinansierad verksamhet	Kapitalförändring enligt resultaträkning	Summa
	Utgående balans 2020	1400	0	290	0	-62	1629
	Varav						
	Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	0	0	290	0	-62	229
	Ingående balans 2021	1400	0	290	0	-62	1629
	Föregående års kapitalförändring	0	0	-62	0	62	0
	Årets förändring varav						
	Avgiftsfinansierad verksamhet och resurssamverkan	0	0	0	0	-491	-491
	Avslutade externa medel RTA	0	0	0	0	-5	-5
	Realistationsförlust försäljning fastigheter	0	0	0	0	-37	-37
	Summa årets förändring	0	0	0	0	-533	-533
	Utgående balans 2021	1400	0	229	0	-533	1095

Not	32 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	2021-12-31	2020-12-31
	Ingående avsättningar	119	240
	Årets pensionskostnader	704	-6
	Årets pensionsutbetalningar	-143	-115
	Utgående avsättning	681	119

Beräknade utbetalningar avseende 2022 beräknas till 150 tkr.

Not	33 Övriga avsättningar	2021-12-31	2020-12-31
	Lokalt omställningsarbete		
	Årets förändring	172	66
	Utgående balans	812	640
	Summa övriga avsättningar	812	640

Länsstyrelsen uppskattar att ca 100 tkr används under 2022 för omställningsarbete.

Not 34	Lån i Riksgäldskontoret	2021-12-31	2020-12-31
	Ingående balans	4 955	4 177
	Under året upptagna lån	2 160	3 071
	Årets amorteringar	-1 950	-2 293
	Utgående balans	5 165	4 955
	Beviljad låneram	7 200	7 200

Not 35	Kortfristiga skulder till andra myndigheter	2021-12-31	2020-12-31
	Diverse skulder inkl. leverantörsskulder	3 383	3 392
	Lagstadgade arbetsgivaravgifter	2 928	2 594
	Mervärdesskatt	88	58
	Summa	6 399	6 044

Not 36	Leverantörsskulder	2021-12-31	2020-12-31
	Leverantörsskulder	7 284	4 034

Ökningen beror på beloppsmässigt större fakturor som erhållits i december och betalats i januari.

Not 37	Övriga kortfristiga skulder	2021-12-31	2020-12-31
	Personalens källskatt	2 616	2 301
	Övriga kortfristiga skulder	623	393
	<i>Bestående av</i>		
	<i>Transfereringar under utbetalning</i>	677	382
	<i>Övrigt</i>	0	11
	Summa	3 293	2 694

Not 38	Depositioner	2021-12-31	2020-12-31
	Depositioner	281	140

Inbetalda medel som deponeras hos Länsstyrelsen vid t.ex. hyrestvister.

Not 39	Periodavgränsningsposter	2021-12-31	2020-12-31
	Upplupna kostnader		
	Upplupna löner, arvoden inkl social avg	309	1 220
	Upplupna semesterlöner inkl social avg	12 408	11 107
	Övriga upplupna kostnader	1 340	1 171
	Summa upplupna kostnader	14 058	13 498
	Oförbrukade bidrag från annan myndighet	61 133	40 924
	varav		
	Naturvårdsverket	19 233	10 054
	Havs- och vattenmyndigheten	15 491	10 601
	Länsstyrelsen i Örebro län	13 389	7 176
	Statens jordbruksverk	5 601	3 717
	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 795	2 558
	Länsstyrelsen i Stockholms län	1 221	964
	Post- och telestyrelsen	909	1 237
	Länsstyrelsen i Jönköpings län	833	1 619
	Länsstyrelsen i Dalarnas län	598	719
	Övriga myndigheter	1 063	2 278
	Oförbrukade bidrag från annan myndighet planeras att användas:		
	- Inom tre månader	22 264	14 904
	- mer än tre månader till ett år	20 943	14 020
	- mer än ett år till tre år	17 926	12 000
	- mer än tre år	0	0
	Oförbrukade bidrag från ickestatliga organisationer eller privatpersoner	3 417	2 529
	varav finansiering genom EU-fonder		
	ESF - sociala fonden	0	680
	Summa oförbrukade bidrag	64 550	43 453
	Ökningen av oförbrukade bidrag beror främst på ökning av erhållna bidrag från Naturvårdsverket, Havs- och vattenmyndigheten samt Länsstyrelsen i Örebro län där verksamhet kommer att ske under 2022. De oförbrukade medlen från Länsstyrelsen i Örebro avser bl.a. medel avseende Corona-pandemin. Även medel till skydd och skötsel av skyddade områden har ökat.		
	Summa periodavgränsningsposter	78 608	56 951

Noter till anslagsredovisning

	Anslag/Benämning	Villkor	Belopp	Utfall
NOT 40	01 05 001 013	Anslagskredit	3 937	0
	Länsstyrelserna m.m.,	Anslagsbehållning som disponeras, 3 % 2021	3 642	2 432
	Länsstyrelsen Värmland	Kredit på räntekonto	7 000	0
		Låneram för anläggningstillgångar	7 200	5 164
		Finansiering av förvaltningskostnader hos Region	4 181	4 181
NOT 41	13 01 001 007	Anslagskredit	0	0
	Etableringsåtgärder Information medborgarskapsceremonier	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	
NOT 42	19 01 001 013	Anslagskredit	69	0
	Regionala tillväxtåtgärder, Länsstyrelsen Värmland	Anslagsbehållning som disponeras	Inget	
		Uppföljning och utvärdering	300	300
		Beställningsbemyndigande, slutår 2024.	1 600	1 573

Beloppen avseende framtida utbetalningar gällande beställningsmyndigandet i regleringsbrevet är indikativa. Utestående åtaganden 2021 är enligt inlämnade uppgifter till Tillväxtverket.

Landshövdingens underskrift av årsredovisningen

Årsredovisningen är beslutad den 21 februari 2022.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Karlstad den 21 februari 2022

Georg André

Landshövding i Värmlands län

Bilagor

Bilaga A. Paragrafer i förordning (2017:868) med länsstyrelseinstruktion, som redovisas i årsredovisningen

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning
2 § p1	Verka för att nationella mål får genomslag	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
2 § p2	Arbeta sektorsövergripande och samordna olika samhällsintressen och statliga insatser	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
2 § p3	Följa tillståndet i länet	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
2 § p4	Främja samverkan	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
2 § p5	Ansvara för angivna tillsynsuppgifter	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030
3 § p1	De allmänna valen	Övrig förvaltnings och trafikföreskrifter
3 § p2	Livsmedelskontroll, djurskydd, allmänna veterinära frågor samt ledning och samordning av åtgärder mot djursjukdomar	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor
3 § p3	Regional tillväxt	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
3 § p4	Infrastrukturplanering	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
3 § p5	Hållbar samhällsplanering och boende	Hållbar samhällsplanering och boende
3 § p6	Energi och klimat	Energi och klimat
3 § p7	Kulturmiljö	Kulturmiljö
3 § p8	Skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar och höjd beredskap	Samhällsskydd och beredskap
3 § p9	Naturvård, samt miljö- och hälsoskydd	Naturvård och miljöskydd
3 § p10	Lantbruk och landsbygd	Areella näringar
3 § p11	Fiske	Areella näringar
3 § p12	Folkhälsa	Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.
3 § p13	Jämställdhet	Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.
3 § p14	Integration	Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.
4 § p1	Tillsyn över att fastighetsinnehav avvecklas enligt 18 kap. 7§ ärvdabalken	Areella näringar
4 § p2	Barentssamarbetet i Västerbottens och Norrbottens län	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
4 § p3	I utpekade län göra de utredningar om det allmänna fiskeintresset som begärs av andra myndigheter i ansökningsmål enligt 22 kap. miljöbalken	Areella näringar
4 § p4	I utpekade län vara förvaltande och attesterande myndighet för vissa program inom EU:s strukturfonder	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
4 § p5	I utpekade län vara behörig myndighet enligt lagen (2017:244) om kontroller och inspektioner på plats enligt...	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
4 § p6	I utpekade län vara ansvarig för kontroller enligt ...	Regional tillväxt och infrastrukturplanering
5 § p1	Integrering av jämställdhetsperspektiv	Integrering av sektorsövergripande områden
5 § p2	Individbaserad statistik med kön som fördelningsgrund	Integrering av sektorsövergripande områden
5 § p3	Vid beslut och andra åtgärder som kan röra barn, analysera konsekvenserna och ta särskild hänsyn till barns bästa	Integrering av sektorsövergripande områden
5 § p4	Verka för tillgänglighet och delaktighet för personer med funktionsnedsättning	Integrering av sektorsövergripande områden
5 § p5	Integrera mänskliga rättigheter genom att belysa, analysera och beakta dem, särskilt skyddet mot diskriminering	Integrering av sektorsövergripande områden
5 § p6	Beakta folkhälsomålet i arbetet med bl. a. regional tillväxt, samhällsplanering, krishantering samt alkohol och tobak	Integrering av sektorsövergripande områden
5 § p7	Verka för att förenkla för företag	Integrering av sektorsövergripande områden
5 § p8	Samordna arbetet på regional nivå med anpassningen till ett förändrat klimat	Energi och klimat
5 § p9	Verka för att behovet av bostäder tillgodoses	Hållbar samhällsplanering och boende

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND ÅRSREDOVISNING 2021

Paragraf	Uppgift / Uppdrag	Avsnitt i årsredovisning
6 §	Verka för att det generationsmål för miljöarbetet och de miljö kvalitetsmål som riksdagen har fastställt nås och ska vid behov föreslå åtgärder för miljöarbetets utveckling	Naturvård och miljöskydd
7 §	Geografiskt områdesansvar enligt förordningen (2015:1052)	Samhällsskydd och beredskap
14 §	Miljöprövningsdelegation	Naturvård och miljöskydd
15 §	Vattendelegation	Naturvård och miljöskydd
16 §	Delegation för rennäringsfrågor	Areella näringar
17 §	Kampsportsdelegation	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter
18 §	Viltförvaltningsdelegation enligt förordning (2009:1474)	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter
19 §	Fjälldelegation	Naturvård och miljöskydd

Bilaga B. Regleringsbrevsuppdrag som redovisas i årsredovisningen

Bilagan innehåller återrapporteringar och uppdrag som redovisas i årsredovisningen och som framgår i länsstyrelsernas regleringsbrev 2021.

Uppdrag i regleringsbrev 2021	Område	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1A1 Främja arbetet med Agenda 2030	1 Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
1A2 Regionalt livsmedelsstrategiarbete	1 Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A3 Målsättningar för hantering av EU-stöd	1 Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A4 Handlingsplan för grön infrastruktur	1 Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A5 Nationella målen för kulturmiljöarbetet	1 Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Kulturmiljö	Alla län
1A6 Föreerade områden	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A7 Cirkulär ekonomi	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla Län
1A8 Bevarandeplaner Natura 2000-områden	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Berörda län
1A9 Nationella planen för moderna miljövillkor	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1A10 EU:s gemensamma jordbrukspolitik	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A11 Landsbygdsprogrammet samt Havs- och fiskeriprogrammet	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Areella näringar	Alla län
1A12 Mänskliga rättigheter och icke-diskriminering	Mål och återrapporteringskrav / A. Nationella mål	Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.	Alla län
1B1 Civilt försvar och beredskapsplanering	Mål och återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Samhällsskydd och beredskap	Alla län

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND ÅRSREDOVISNING 2021

Uppdrag i regleringsbrev 2021	Område	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1B2 IT- incidenter	Mål och återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Samhällsskydd och beredskap	Västra Götaland
1B3 Invasiva främmande arter	Mål och återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Naturvård och miljöskydd	Alla län
1B4 Naturvård, artbevarande m.m.	Mål och återrapporteringskrav / B. Sektorsövergripande och samordnande	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter/ Naturvård, artbevarande m.m.	Alla län
1C1 Regionalt tillväxtarbetet och samverkan med regionerna	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
1C2 Mål i regionala utvecklingsstrategin	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Regional tillväxt och infrastrukturplanering	Alla län
1C3 Förenkla för företag	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Integrering av sektorsövergripande områden	Alla län
1C4 Omarrondering i Dalarnas län	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Areella näringar	Dalarna
1C5 Förebygga och bekämpa hedersrelaterat våld och förtryck m.m.	Mål och återrapporteringskrav / C. Främjande av länets utveckling	Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.	Östergötland
1D1 Kontrollplan för livsmedelskedjan	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla
1D2 Kontroll av livsmedel och foder i primärproduktionen	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Livsmedelskontroll, djurskydd och allmänna veterinära frågor	Alla
1D3 Markärenden ovanför odlingsgränsen	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Jämtland, Västerbotten och Norrbotten
1D4 En hållbar rennäring och en gynnsambevarandestatus för stora rovdjur	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Naturvård och miljöskydd	Dalarna, Västernorrland, Jämtland, Västerbotten och Norrbotten
1D5 Hållbar rennäring	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Berörda län

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND ÅRSREDOVISNING 2021

Uppdrag i regleringsbrev 2021	Område	Avsnitt i årsredovisning	Länsstyrelse
1D6 Ersättning för skada på fisk och fiskeredskap	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Areella näringar	Alla län
1D7 ersättning för skada av vilt på annat än renar, fisk och fiskeredskap	Mål och återrapporteringskrav / D. Tillsyn	Övrig förvaltning och trafikföreskrifter	Alla län
1E1 Struktur för återrapportering enligt 2 § förordningen med länsstyrelseinstruktion	Mål och återrapporteringskrav / E. Övrigt	Övergripande om nationella mål, samverkan, tillsyn, länets utveckling och Agenda 2030	Alla län
2.1 ÅR i enhetlig struktur, redovisning av statistik enligt VÅS m.m.	Organisationsstyrning	Året i siffror	Alla län
3B5 Samverkansråd vid Statens kulturråd	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	Kulturmiljö	Halland
3B22 Anvisningsmodell för ensamkommande barn och anvisning av nyanlända	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	Folkhälsa, jämställdhet, integration m.m.	Alla län
3E1 Systematisk användning och analys av data och statistik	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	Övrig redovisning	Södermanland
3E4 Kompetensinsats riskbaserat informationssäkerhetsarbete	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	Samhällsskydd och beredskap	Alla län

Bilaga C. Övriga uppdrag, förordningar m.m. som redovisas i årsredovisningen

Bilagan innehåller regeringsuppdrag och hänvisningar till paragrafer i förordningar i vilka det uttryckligen framgår att återrapportering/redovisning ska ske i årsredovisningen.

Uppdrag/Förordning	Område	Avsnitt i årsredovisning
2 kap. 4 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Förhållanden av väsentlig betydelse för regeringens uppföljning och prövning av verksamheten	Övrig redovisning
3 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Avgiftsfinansierad verksamhet	Övrig redovisning
3 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Kompetensförsörjning	Arbetsmiljö och medarbetare
7 kap. 2 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Skattepliktig ersättning till ledamöter i styrelse, råd utsett av regeringen och myndighetens ledande befattningshavare	Finansiell redovisning
7 kap. 3 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag	Frånvaro på grund av sjukdom	Arbetsmiljö och medarbetare
Uppdrag att bistå Rådet för hållbara städer i dess arbete (M2017/03235/Mm), 2017-12-18	Utveckling av hållbara städer	Hållbar samhällsplanering och boende

Bilaga D. Regleringsbrevsuppdrag som redovisas i särskild ordning

Bilagan innehåller regleringsbrevsuppdrag i länsstyrelsernas regleringsbrev 2021 som redovisas i särskild ordning.

Uppdrag i regleringsbrev 2021	Område	Rapporteringsdatum	Rapporterat till
2.2 Underlag till tabeller i årsredovisningen	Organisationsstyrning	2022-02-22	Lst Örebro
2.3 Redovisa antalet årsarbetskrafter	Organisationsstyrning	2021-03-15	Miljödepartementet
3A1 Minskat och förenklat uppgiftslämnande	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2022-02-25	Näringsdepartementet
3A2 Naturnära jobb	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2022-02-15	Näringsdepartementet
3A3 Energi- och klimatpolitiska målen	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2022-02-25	Lst Dalarna redovisar till Miljödepartementet (kopia till Infrastrukturdepartementet)
3A5 Stöd till kommunernas kontinuitetsplanering	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2021-04-15 2021-09-30 2022-02-28 2023-02-22	Dricksvatten Lst Jönköping redovisar till Näringsdepartementet Avloppsrening Lst Västernorrland redovisar till Miljödepartementet
3A6 Resultat och effekter av arbetet med att skydda dricksvatten	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2022-03-01	Lst Kalmar redovisar till Miljödepartementet (kopia till Näringsdepartementet)
3A7 Kostnader för hantering av EU-stöden	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2021-02-01	Näringsdepartementet
3A8 Föregående års fisketillsyn	3 Uppdrag / A. Nationella mål	2022-02-01	Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Näringsdepartementet)
3B1 Aktiviteter på demokratiområdet	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-03-15	Lst Jönköping redovisar till Kulturdepartementet
3B2 Inriktningsmål för överklagade kommunala beslut om lov	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Boverket (kopia till Finansdepartementet)
3B3 Stödja kommunerna i deras arbete med att motverka vräkningar	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-06-15	Boverket i enlighet med förordningen (2011:1160) om regionala bostadsmarknadsanalyser och kommunernas bostadsförsörjningsansvar
3B4 Planeringsunderlag för kulturmiljöer inom havsplanering	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2023-01-31	Lst Västra Götaland redovisar till Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Miljödepartementet)
3B6 Civilt försvar och krisberedskap	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-10-31	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (kopia till Justitiedepartementet)
3B7 Restaurering och anläggning av våtmarker	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-15	Lst Gotland redovisar till Miljödepartementet
3B8 Regionala arbetet med friluftspolitiken	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-15	Naturvårdsverket (kopia till Miljödepartementet)
3B9 Åtgärder för havs- och vattenmiljö	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-15	Lst Västerbotten redovisar till Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Miljödepartementet)
3B10 Naturvård m.m.	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-15	Naturvårdsverket och Havs- och vattenmyndigheten (kopia till Miljödepartementet)
3B11 Förutsättningar för vilda pollinatörer i landskapet	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-15	Naturvårdsverket (kopia till Miljödepartementet)
3B12 Skydd av tätortsnära natur	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2025-09-30	Lst Stockholm, Skåne och Västra Götaland redovisar till Miljödepartementet

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND ÅRSREDOVISNING 2021

Uppdrag i regleringsbrev 2021	Område	Rapporterings-datum	Rapporterat till
3B13 Förslag på Natura 2000-områden för gråsäl	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-09-30	Havs- och vattenmyndigheten
3B14 Minska spridning av granbarkborrar från skyddade områden	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-12-01	Lst Kronoberg redovisar till Näringsdepartementet
3B15 Statlig närvaro och service i länet	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	-	Lst Örebro redovisar till Finansdepartementet
3B16 Funktionshinderpolitiska strategier och planer	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-12-14 2022-12-13 2024-03-01	Socialdepartementet
3B17 Tillämpningen av barns rättigheter	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-03-01 2022-03-01 2023-03-31	Lst Dalarna redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B18 Tillämpning av lagen (2009:724) om nationella minoriteter och minoritetsspråk	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-11-12	Lst Stockholm och Sametinget (kopia till Kulturdepartementet)
3B19 Verka för minoritetspolitikens fastställda mål	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-04-06	Lst Stockholm redovisar till Kulturdepartementet
3B20 Utveckla utbildningsmaterialet inom samhällsorienteringen	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2021-06-30	Lst Västra Götaland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B21 Lägesbilder om mottagandet av nyanlända och asylsökande	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B23 Kommuners beredskap och mottagningskapacitet för mottagandet av vissa nyanlända invandrare	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B24 Kommuners beredskap och mottagningskapacitet för ensamkommande barn och unga	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B25 Insatser för asylsökande m.fl.	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B26 Redogöra för vilka insatser som ersättning lämnats enligt 37 och 37 a §§	3 Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B27 Redovisning om samhällsorientering för vissa nyanlända invandrare	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B28 Redovisning om portalen informationsverige.se	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Västra Götaland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3B29 goda exempel på uppsökande och motiverande arbete för att nå utrikes födda kvinnor	Uppdrag / B. Samordnande och sektorsövergripande	2022-02-25	Lst Värmland redovisar till Arbetsmarknadsdepartementet
3C1 redovisa den svenska beslutade och utbetalda medfinansieringen av territoriella program	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2021-03-31	Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten redovisar till Näringsdepartementet
3C2 redovisa beslutade och utbetalade EU-medel för territoriella program	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2021-03-31	Lst Jämtland, Norrbotten och Västerbotten redovisar till Näringsdepartementet
3C3 Lämna utgiftsprognoser m.m.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	-	Tillväxtverket
3C4 Bredbandsutbyggnad	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2022-01-31	Post- och telestyrelsen (kopia till Infrastrukturdepartementet)
3C5 Grundläggande betaltjänster	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2021-12-01	Lst Dalarna redovisar till Infrastrukturdepartementet
3C6 Plan för det fortsatta arbetet	Uppdrag / C. Främjande av	2021-04-01	Lst Dalarna redovisar till

LÄNSSTYRELSEN VÄRMLAND ÅRSREDOVISNING 2021

Uppdrag i regleringsbrev 2021	Område	Rapporteringsdatum	Rapporterat till
med omarrondering av mark	länets utveckling		Näringsdepartementet
3C7 Länsstrategier för jämställdhetsintegrering	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2022-02-22	Arbetsmarknadsdepartementet
3C8 förebygga och bekämpa mäns våld mot kvinnor m.m.	Uppdrag / C. Främjande av länets utveckling	2022-03-11	Arbetsmarknadsdepartementet
3D1 Byggnadsnämndernas tillsynsarbete	Uppdrag / D. Tillsyn	2022-01-31	Boverket (kopia till Finansdepartementet)
3D2 Tillsynsutveckling enligt miljöbalken	Uppdrag / D. Tillsyn	2022-02-15	Naturvårdsverket
3D3 Förberedelse för uppgiftslämnande till Naturvårdsverket	Uppdrag / D. Tillsyn	2021-11-30	Lst Skåne redovisar till Miljödepartementet
3D4 Prövning enligt miljöbalken	Uppdrag / D. Tillsyn	2022-03-31	Lst Västernorrland redovisar till Miljödepartementet
3D5 Beslut om upphävande av och dispens från strandskyddet	Uppdrag / D. Tillsyn	2022-02-15	Naturvårdsverket (kopia till Miljödepartementet)
3D6 Effektiv och rättssäker tillsyn	Uppdrag / D. Tillsyn	2021-10-01	Lst Västernorrland redovisar till Finansdepartementet
3D7 Effektivisera prövningsverksamheten	Uppdrag / D. Tillsyn	2022-10-03	Lst Blekinge redovisar till Finansdepartementet
3E2 Indelning av hur länsstyrelserna ska redovisa avgiftsbelagd verksamhet	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2021-09-30	Lst Örebro redovisar till Finansdepartementet
3E3 Redovisa prognoser	Uppdrag / E. Övriga uppdrag	2021-02-05 2021-04-29 2021-06-30 2021-10-25	Hermes

Länsstyrelsen
Värmland

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad, 010-224 70 00
www.lansstyrelsen.se/varmland